

תשורה

שמחת הנישואין של
יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו
ניומאן

פתח דבר

בשבח והודי' להקב"ה, על כל הטובה אשר גמלנו, ועל אשר החיינו והגיענו לזמן הזה, יום כלולת צאצאינו הת' יהושע זעליק ומרת חי' מושקא שיחיו ניומאן, ועל יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהוריי"ץ נ"ע בחתונת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ויבחל"ח הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע זי"ע,

אנו שמחים להגיש לפני כל המשתתפים בשמחתינו תשורה המוסגרת בזה, הכוללת:

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א:

(א) מכתב חתונה להורי הכלה.

(ב) מענה לאבי אם החתן הרה"ח הרה"ת דניאל יצחק מאסקאוויץ ע"ה בנוגע סיום הרמב"ם - ובסמיכות להתאריך של החתונה.

(ג) ב' מכתבים.

(ד) מכתבים ומענות לאבי אם הכלה, הרה"ח הרה"ת אהרן סערערבריאנסקי ע"ה.

(ה) ב' מכתבים לאם אם הכלה, מרת זלאטא ע"ה סערערבריאנסקי.

רשימות והערות בתניא:

והוא [תדפיס מ]ביאורים שכתב אבי אם הכלה, הרה"ח הרה"ת אהרן סערערבריאנסקי ע"ה, על תחילת ספר תניא קדישא - וראה בארוכה לקמן בהמבוא.

תודתינו נתונה לאח הכלה, הת' שמואל שי' ליפסקער, על עריכת וסדירת התשורה.

ויה"ר, שמהרה (כנוסח השבע ברכות, מירמיהו לג, י-יא) "ישמע... בערי יהודה ובחצות ירושלם... קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול...", בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש נאו!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מנחם מענדל ורחל לאה
ליפסקער

יוסף יצחק ושטערנא שרה
ניומאן

ימות המשיח,

טו"ב אדר שני ה'תשפ"ד (תהא שנת פלאות דגולות),
התחלת מחזור המ"ד ברמב"ם - ג' פרקים ליום וסהמ"צ,
קכ"א שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ר"נ שנה לכ"ק אדמו"ר האמצעי נ"ע,
ברוקלין, נ. י.

אגרות ומענות קודש
מאת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

תשורה משמחת הנישואין של
יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו
ניומאן

י"ז אד"ש ה'תשפ"ד

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מכתב חתונה להורי הכלה

ליפסקער - סערעבריאנסקי-ברוקלין-מעלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסמערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, בי' אדר תשנ"ד
ברוקלין, נ. י.

האברך הו"יח אי"א נוי"נ וכו'
מוה' מנחם מענדל שי'
וב"ג תי'

שלום וברכהו

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום יא' אדר הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושתי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

מענה לאבי אם החתן
הרה"ח הרה"ת דניאל יצחק מאסקאוויץ ע"ה
בנוגע סיום הרמב"ם

[שלחו לכ"ק אד"ש העתק מ"מכתב ששלחנו לרבני העיר (נדפס למטה), וע"ז קיבלו]
מענת כ"ק אד"ש – ח"י אדר, תשמ"ח

נת' ות"ח אזכעה"צ בכל הנ"ל והזמן גרמא בסמיכות לפורים וכו'

י"ב אדר, שנת חשמח, שנת הקהל.

לכבוד הרב הנכבד והנעלה שליט"א:

שלום וברכה!

שבח לא-ל בורא עולם שזכינו בחוככי אלפי לומדי חורה לסיים בפעם הרביעי ספר ה"יד החזקה" להנשר הגדול רבינו משה בן מימון ז"ל עפ"י הסדר לימוד יומי של ג' פרקים ליום, ואי"ה נחוג את חגיגת ביום החמישי, כ"א אדר הבע"ל, בהשתתפות האי גברא רבה הגאון המפורסם הרב ישראל י. פיעקארסקי שליט"א ראש ישיבת מרכז הישיבות חומכי חמימים ליובאוויטש ומזקני ראשי הישיבות של דורנו.

בטח כח"ר מודע להתועלת הרבה וההוספה בכמות ובאיכות בלימוד תורחנו הקדושה ע"י רבני מחבבי התורה ע"י התקנה של לימוד יומי בספר הרמב"ם. כמו"כ בטוחים אנו שכת"ר מכיר ערכה הנעלה של סיום בפומבי המעודד הלומדים ומסיימים ומעורר הקהל הרחב להוספה בלימוד התורה ולהערכה של כבוד לתורה ולומדי, וברוב עם הדרת מלך, ולזכוותי' האריכות אך למותר.

וע"כ באים אנו בבקשה לכת"ר שיואיל נא לעזור לנו בפירסום חגיגת הסיום ע"י הכרזה בביהכ"נ שלו, וע"י שידביק המצו"ב בכותל או באופן אחר היותר מועיל.

שנית, הנני בזה לבקש כח"ר לכבד החגיגה בהשתתפותו האישית. נשמר עבור כבודו מקום ישיבה בבימה הראשית.

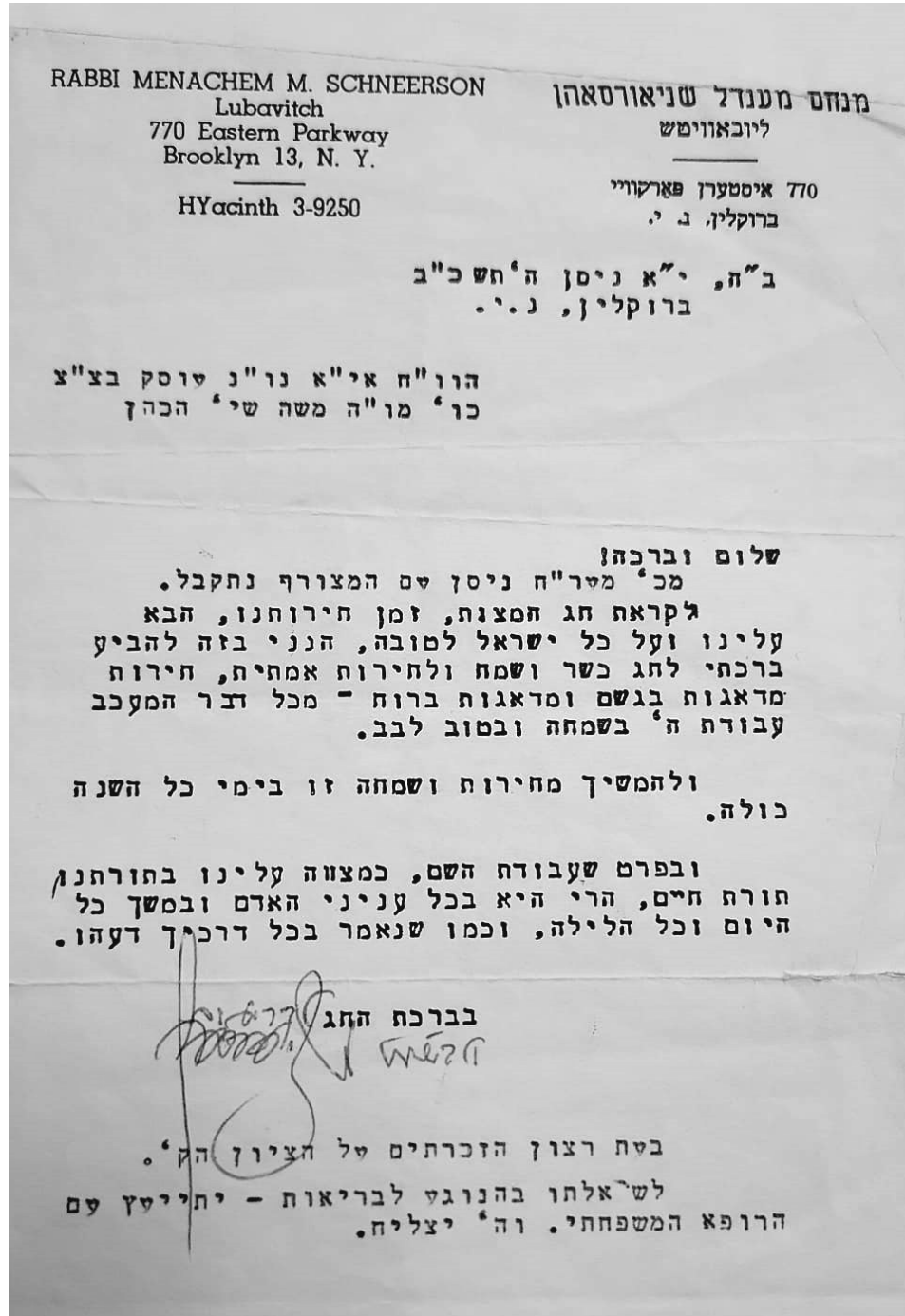
כדאי לציין שהחגיגה יתקיים ביום השלושים לפטירת הרבנית הצדקנית נ"ע, אשת יבלחט"א כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש יוזם הלימוד היומי בהרמב"ם, ואי לזאת יש בהשתתפות בחגיגת הסיום גם משום כבוד המת ולהבחל"ח כבוד החיי החיים - תורתנו חורת חיים.

החותם לכבוד התורה,

דניאל יצחק מאסקאוויץ

מכתב להרב משה הכהן שאייעוויטש
(מאג"ש בשיקאגא*)

בברכת החג
לבריאות
ולבש"ט
[חתי"ק]

*הרבה מכתבים אליו נדפסו באג"ק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
Erev-Shabbos-Kodesh
Parshas Yisro, 5739
Brooklyn, N. Y.

To All Participants in the
Hasidic Song Festival
Evanston, Il. 60201

Greeting and Blessing:

It is significant that the Hasidic Song Festival is taking place on the first day of the week of Parshas Tetzaveh, when we read the portion of the Ner Tamid - "to cause it to light up continually."

Our Sages explain that this Divine commandment also alludes to lighting up "the soul of man, the Lamp of G-d," which must shine continuously with the light of the Torah and Mitzvos, "for a Mitzvah is a Lamp, and the Torah is Light."

Indeed, inasmuch as the Torah and Mitzvos are "our life and the length of our days," it is obvious that just as life itself is a continuous process, so there must be no interruption in the life-giving source that vitalizes and illuminates the whole being of a Jew and his conduct in the everyday life.

The commandment of lighting up the Ner Tamid thus reminds us that it is the duty and privilege of every Jew to make a conscious effort to light up his, or her, soul, as well as the souls of other Jews with a Divine inspiration that should be reflected in the everyday life and conduct - in thought, speech and deed - to be in complete harmony with the Will of G-d, in the spirit of "serving G-d with joy" in the fullest measure. Song and melody are the sublimest vehicles through which the soul attains such inspiration, as the Alter Rebbe, Founder of Chabad, greatly emphasized, which is why they have such an important place in all Hasidic gatherings and similar occasions.

May G-d grant that this Hasidic Song Festival should serve as a lasting source of inspiration to each and all participants, to illuminate your souls, and the souls of Jews all around you, with the light of Torah and Mitzvos, permeated with Hasidic fervor and joy, for an evergrowing commitment and dedication to the Torah way in all aspects of the everyday life.

I extend prayerful wishes to each and all of you for Hatzlocho in all above, and for a brighter life in all respects, materially as well as spiritually.

With blessing *M. Schneerson*

[sign.]

מכתבים ומענות קודש לאבי אם הכלה,
הרה"ח הרה"ת אהרן סערעבריאנסקי ע"ה

א
[כללי-פרטי]

ב"ה, ערב חג הפסח ה'תשי"ב
ברוקלין נ.י.

האברך מר אהרן שי
סערעבריאנסקי

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתבו והזכרתיו על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"ס זי"ע
ללימוד תורה ביראת שמים ולהמצטרך לו בכלל.

מוסג"פ העתק מכתבי כללי לתלמידי הישיבות ובטח יעויין בו כראוי אדעתא דנפשי.
והשי"ת יצליחו. – סדר פרטי בלימודיו – יתיעץ עם המשפיע.

בברכת חג כשר ושמח
[חתי"ק]

ב

ב"ה, ט"ז תמוז תשי"ב
ברוקלין,

האברך מר אהרן שי

שלום וברכה!

ת"ח על הודעתו מהטבת מצב בריאות האברך מר שי"פ שי הערצאג ומרת פליסקין תחי
ולאות הכרת תודה ע"ז מוסג"פ הרשימה שהו"ל בקשר עם ימי הגאולה והסגולה י"ב וי"ג
תמוז, ובטח יזכה בה את הרבים וזכות הרבים תלוי בו.

נהינתי לקרות במכתבו מסדר הלימודים שלו. והשי"ת יצליחו שע"י מעשה הצדקה
ברוחניות ובגשמיות שעושה בסביבתו תקוים בו ברכת כ"ק רבינו הזקן – תורה אור בתחלתו
ועי"ש בלקו"ת לג' פרשיות בהגהות – שנעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה.

בפ"ש אביו וכל משפחתו שיחיו ובברכה ליום
הולדתו שיהי לאריכות ימים ושנים טובות עם כל הפירושים
[חתי"ק]

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

מנחם מענדל שניאורסאהן

Office Address:

Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

ב"ה , ערב חג המסכה ה'תשי"ב
ברוקלין נ.י.

האברך מר אהרן שי' ^{ההפן}
זעליק

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתבו וחזכרתיו על ציון כ"ק
מו"ת אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע ללימוד תורה
ביראה שמים ולהמאטרך לו בכלל.

מוסג"פ העתק מכתבי כללי לחלמידי הישיבה
ובטח יעויין בו כראוי אדעתא דנפשתי. ותשי"ח
יצליחו. - 220 - (ב"ה) ליאובי-י.י. ע"י האש. י.י.

בברכה חג מסכה כשר ושמח

- סדר פרטי בלימודיו

- יתיעץ עם

המשפיע.

בברכת חג כשר

ושמח [חתי"ק]

ב"ה, ט"ז תמוז תשי"ב
ברוקלין,

האברך מר אהרן שי'

שלום וברכה!

תייה על הודעתו מהטבת מצב בריאות האברך מר
שי"פ הערצאג ומרת פליסקין תחי' ולאות הכרת תודה ע"ז
מוסג"פ הרשימה שהו"ל בקשר עם ימי הגאולה והסגולה י"ב
וי"ג תמוז, ובטח יזכה בה את הרבים וזכות הרבים תלוי בו.

נהניתי לקרות במכתבו מסדר הלימודים שלו. והשי"ת
יצליחו שע"י מעשה הצדקה ברוחניות ובגשמיות שעושה בסביבתו
תקוים בו ברכת כ"ק רבינו הזקן = תורה אור בתחלתו ועי"ש
בלקו"ת לג' פרשיות בהגהות = שנעשים מוחו ולבו זכים אלף
פעמים ככה.

בפ"ש אביו וכל משפחתו שיחיו וידברו ליו"ט
הוא ב"ה אלהי אלהינו יא"ש ושי"ת אלהינו יא"ש

...בריאות האברך מר ...

ובטח יזכה בה את

הרבים ...

בפ"ש אביו וכל

משפחתו שיחיו

ובברכה ליום הולדתו

שיהי' לאריכות ימים

ושנים טובות עם כל

הפירושים [חתי"ק]

ג
[כללי-פרטי]

ב"ה, שלהי אלול, ה'תשי"ב.
ברוקלין. נ.י.

האברך אהרן שיי

שלום וברכה!

הפי"נ שלו נתקבל.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע לו ברכתי, ברכת כתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה לת"ת ביראת שמים [חתי"ק]

ד

ב"ה. חי תמוז תשי"ג
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצ"צ מו"ה אהרן שיי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר היום מתמלאים לו כ"א שנה, הנה יה"ר מהשי"ת שיגדל להיות חסיד ירא שמים ולמדן ועוסק בצ"צ באמונה, מתוך הרחבת הדעת אמיתית, והוריו שיחיו ירוו ממנו ומשאר ילידיהם שיחיו רוב נחת חסידותי.

...

בברכת הצלחה בכל הנ"ל ולעבוד
השי"ת בשמחה אמיתית [חתי"ק]

נ"ב. במה שמבקש הוראה בלימודיו, הנה יתייעץ בזה עם הרה"ח אי"א נוי"נ מוה"ר בצלאל שיי שד"ר ווילשאנסקי, ובכללות – ידועה דעתי שצ"ל – הן בנגלה והן בחסידות – לימוד לגירסא ולעיונא, וכן צריך ללמוד הלכות הנחוצים ומצויים בחיי היום יומיים, וכמה זמן לקבוע לכ"א מהנ"ל, וכן במה, בפרט, יהיו הלימודים הנ"ל, הרי בזה יתייעץ עם הרה"ח הרי"ב שיי הנ"ל, והשי"ת יצליחו בכל הנ"ל.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

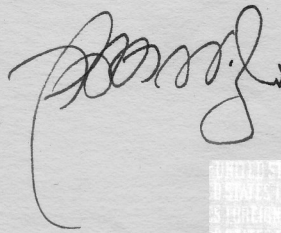
מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

ב"ח, שלהי אלול, ה'חשי"ב.
ברוקלין, נ. י.

האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

הפ"נ שלו נחקבל.
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו
ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
לו ברכתי, ברכת כחיבה וחתימה טובה לשנה טובה
ומחוקה בגשמייה וברוחניות.

בברכה לה"ח ביראה שמים

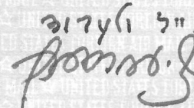
בברכה לת"ת
ביראת שמים
[חתי"ק]

ב"ה ח' תמוז חשי"ג
ברוקלין

האברך הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצ"צ מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר היוזם מתמלאים לו כ"א שנה,
הנה יה"ר מהשי"ת שיגדל להיות חסיד ירא שמים ולמדן ועוסק
בצ"צ באמונה, מתוך הרחבת הדעת אמיתית, והור"ו שיחיו ירוח מסנו
ומשאר ילדיהם שיחיו רוב נחת חסידותי.

בברכה הצלחה בכל הנ"ל ולקרוב
השי"ת דלא תהי אמת -

נ"ב. במה שמבקש הוראה בלימודיו, הנה ית"עץ בזה עם הרה"ח
אי"א נוי"נ מוה"ר בצלאל שי' שד"ר ווילשאנסקי, ובכללות -
ידועה דעתי שצ"ל-הן בנגלה והן בחסידות-לימוד לגירסא
ולעיונא, וכן צריך ללמוד בהלכות הנחוצים ומצוים
בח"י היום יומיים, וכמה זמן לקבוע לכ"א מהנ"ל, וכן במה, בפרט,
יהיו הלימודים הנ"ל, הרי בזה ית"עץ עם הרה"ח הר"ב שי'
הנ"ל, והשי"ת יצליחו בכל הנ"ל.

...כ"א שנה,
...בצ"צ באמונה,
...אמיתית,
בברכת הצלחה
בכל הנ"ל
ולעבוד השי"ת
בשמחה
אמיתית
[חתי"ק]
...ובכללות -
ידועה דעתי

שצ"ל - הן בנגלה והן בחסידות - לימוד לגירסא ולעיונא, ...מהנ"ל, וכן במה, בפרט, יהיו
הלימודים הנ"ל, ...הנ"ל, ...

ה
[כללי-פרטי]

ב"ה, שלהי אלול, ה'תשי"ג
ברוקלין. נ"י.

האברך הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו' מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה הבאה, עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע לו
ברכתי, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכת הצלחה [חתי"ק]

ו

ב"ה, י"ח כסלו תשי"ד
ברוקלין.

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו וגם פ"נ שלו לחג הגאולה, וכבקשתו אזכירו בעת רצון על הציון הק' של כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ת"ח על הבשו"ט מהטבת מצב בריאות מר יוסף שי באַבריקער, ולפלא שאינו כותב מה שלום
בנו התלמיד שי, ובודאי ימלא בהזדמנות הבאה, והשי"ת יצליחו להאיר את הד' אמות שלו וכן
גם בסביבתו – ע"י נר מצוה תורה אור ומאור שבתורה.

בברכת הצלחה [חתי"ק]

ז

ב"ה, יב' אדר ב' תשי"ד
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א כו'
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו – בלי הוראת זמן הכתיבה – בו כותב עוד הפעם ע"ד הסברא לנסוע לכאן.
ולפלא עליו, אשר כיון שרואה הצלחת השי"ת בעבודתו במקומו עתה, ורואה ג"כ אשר אין מי
שיעשה מה שעושה הוא, שכי"ז הוא הוראה במוחש שמצא ענין שליחותו בעלמא דין בחדשים
אלו, הרי למה לו לחפש עצות ודרכים איך לעזוב את השליחות ולנסוע למקומות אחרים.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

ב"ה, שלהי אלול, ה'תשס"ג
ברוקלין, נ.י.

האברך הו"ח אי"א נו"מ עוסק
בצ"צ זכו' מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה הבאה, עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי, ברכת
כתובה וחתומה טובה לשנה טובה ומחוקה בגשמיות
וברוחניות.

ברכת
הצלחה

ברכת
הצלחה
[חתי"ק]

ב"ה, י"ח כסלו תשי"ד
ברוקלין.
האברך אהרן שי'
שלום וברכה!
נתקבל מכתבו וגם פ"נ שלו לחג הגאולה,
זכבשתו אזכירו בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע.
ת"ח על הבשוי"ט מהטבת מצב בריאות מר יוסף
שי' באבריקער, ולפלא שאינו כותב מה שלום בנו התלמיד שי'
ובוהאי ימלא בהזמנות הבאה, והשי"ת יצליחו להאיר את הד'
אמות שלו וכן גם בסביבתו-ע"י נר מצוה תורה אור ומצור
שבתורה.
ברכת הצלחה

...וכן גם
בסביבתו -
...
ברכת
הצלחה

ובפרט ע"פ המבואר בשיחת י"ט כסלו תרס"ד בבלבול העבודה כשמחשבים בשעת מעשה בעבודה אחרת. ונתבאר גם כן בהתועדות כאן בדיוק הלשון מחשבות זרות, שלא דוקא שיהי מחשבות בטלות ועאכו"כ שלא מחשבות אסורות, אלא כיון שזרה היא במקום זה, ה"ה מבלבלת כל העבודה. ובפרט שכל אחד מישראל נקי גוי קדוש, וידוע עד כמה שנוגעת המחשבה בקדשים. ובמילא יעבוד עבודתו במקומו עתה בשמחה גדולה, על אשר זכה להיות צנור דרך בו יומשך ויתוסף בהענינים דנר מצוה ותורה אור ומאור שבתורה זוהי תורת החסידות הדרכותי ומנהגי. ובמשך הזמן, הרי לא מופרך הדבר שיוכל ג"כ לנסוע למקום יותר טוב, אבל לא בהמצב כמו שהוא עתה במעלבורן, שכמה ענינים גדולים וחשובים עדיין בגדר התפתחות. והאריכות בזה אך למותר.

המחכה לבשו"ט בזה, ובכלל מהנעשה
עם אני"ש ועניניהם.
[חתי"ק]

ח

ב"ה. ב' ניסן תשי"ד
ברוקלין

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ב אדי"ש, בו שואל פרטים ופרטי פרטים בהנוגע להנהגתו. – והנה בענינים כמו אלו צריך להתייעץ עם זקני אני"ש אשר על אתר, והם יורוהו, כי אי"א להכנס בפרטים ובפרט שהתנאים משתנים. ואבוא בזה באיזה נקודות.

א) בשאלתו אם להתמסר לגמרי לעבודת התעמולה ולא לחשוב אודות עצמו כלל, הנה לפלא גם על הקס"ד בזה, כי הנהגה בקו אחד היא הנהגה דעולם התהו. וצריך להיות לו סדר לימוד בתורת הנגלה ובתורת החסידות, באופן שסו"ס יהי ג"כ למדן. שסו"ס זה נוגע גם לעבודת התעמולה וגם למהות האדם בתור חסיד. והאריכות בזה אך למותר.

ב) כן בהנוגע לשאלתו אם יש להתחשב עם הבריאות. הרי, כנ"ל, לפלא ששואלים ענינים המפורסמים בכ"מ. ועיין ג"כ מאמר יו"ד שבט תשי"ג, אשר היות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא.

ג) בשאלתו אם גם צריך לקיים כל החלטה אף אם היא נגד השכל או להתחשב עם הבריות המקום והזמן. הנה גם שאלה זו היא מעולם התהו, כי בעולם התקון כ"א צריך להתחשב עם המקום והזמן והבריאות. אלא שאין צריך להיות מושקע בזה. ולהשתמש בהם לעבודת השם. אמת שכדי שיוכל לעשות כזה – הרי יסוד העבודה והתחלתה צריכה להיות בקבלת עול, ותכלית העבודה – עבודה למעלה מטעם ודעת. אבל לא עבודת תמיד נגד השכל. ולפלא שגם בענינים פשוטים כמו אלו לא הי יכול להתייעץ עם אני"ש דעל אתר.

תי"ח על מ"ש הבשו"ט שנולדה בת להרה"ח מוה"ר נחום זלמן שי גורוויטש, והשי"ת יזכהו לבשר טוב בהנוגע להוריו וב"ב – שיחיו.

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

סערעבריאנטסקי=מלבורן
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין נ.י.

בי"ה יב' אדר ב' תשי"ד
 ברוקלין

האברך הווי"ח אי"א כו'
 מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!
 במענה על מכתבו =כלי הוראת זמן הכתיבה=
 בו כותב עוד הפעם ע"ד הסברא לנטוע לכאן. ולפלא עליו, אשר
 כיון שרואה הצלחת השי"ת בעבודתו במקומו עתה, ורואה ג"כ
 אשר אין מי שיצטוה שם שעושה הוא, שכ"ז הוא הוסיף כמחש
 שפצא ענין שליחותו בעלמא דין בחדשים אלו, הרי למה לו
 להפיש עצות ודרכים איך לעזוב את השליחות ולנטוע במקומות
 אחרים, ובפרט ע"פ הסבואר בשיחת י"ט כסלו תרס"ד בכלבול
 העבודה כשמשבים בשעת מעשה בעבודה אחרת. וכתבאר גם כן
 בהתועדות כאן, בדיוק הלשון מחשבות זרות, שלא דוקא שיהי'
 מחשבות בשלות ועאכו"כ שלא מחשבות אטורות, אלא כיון שזרה
 היא כמקום זה, הי"ה סבלכלת כל העבודה, ובפרט שכל אחד מישראל
 אנק' גוי קדוש, וידוע עד כמה שנוגעת המחשבה בקדושים. ובמילא
 יעבור עבודתו במקומו עתה בשמחה גדולה, על אשר זכה להיות
 צנוור דרך בו יומשך ויתוסף בהענינים דנר מצוה ותורה אור
 וטאור שבתורה זוהי תורת החסידות הדרכותי' ומנהגי'. ובמשך
 הזמן, הרי לא מופרך הדבר שיוכל ג"כ לנטוע במקום יותר טוב,
 אבל לא בהמצב כמו שהוא עתה במלבורן, שכמה ענינים גדולים
 וחשובים עדיין בגדר התפתחות. והאריכות בזה אך למותר.
 המחכה לבשו"ט בזה, ובכלל מהנעשה
 עם אנ"ש ועניינים.

ב"ה, יב' אדר ב' תשי"ד
 ...ולפלא עליו, ...עתה,
 ...הוא, ...אלו, ...אחרים.
 ...בשיחת י"ט כסלו
 תרס"ד ... בעבודה
 אחרת ...מחשבות זרות,
 ...אסורות, ...במקום זה,
 ...העבודה. ...גוי קדוש,
 ...בשמחה גדולה,
 ...ובמשך הזמן, ...יותר
 טוב, ...במעלבורן, ...

[חתי"ק]

בי"ה ב' ניסן תשי"ד
 ברוקלין

האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ב ארי"ש, בו שואל פרטים ופרטי
 פרטים בהנוגע להנהגתו. = והנה בענינים כמזכיר אלו צריך להתייעץ
 עם זקני אנ"ש אשר על אחר, והם יורוהו, כי **אין** לנטוע במקומות
 ובפרט שהנאמרים משתנים. ואבא בזה באיזה נקודות.

(א) בשאלתו אם להתמסר לומרי לעבודה התעמולה ולא
 לחשוב אודות עצמו כלל, הנה לפלא גם על הקס"ד בזה, כי הנהגה
 בקו אחד היא הנהגה דעולם התהו. וצריך להיות לו סדר לימוד בתורת
 הנגלה ובתורת החסידות, באופן שזו"ס יהיי' ג"כ למדן. שזו"ס זה
 נוגע גם לעבודה התעמולה וגם למהות האדם בתור חסיד. והאריכות
 בזה אך למותר.

(ב) כן בהנוגע לשאלתו אם יש להתחשב עם הבריאות.
 הרי, כנ"ל, לפלא ששואלים ענינים המפורסמים בכ"מ, ועיין ג"כ מאמר
 יו"ד שבט תשי"ג, אשר היו"ק הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא.

(ג) בשאלתו אם צריך לקיים כל החלטה אף אם היא נגד
 השכל או להתחשב עם הבריאות המקום והזמן. הנה **ג** שאלה זו היא
 מעולם התהו, כי בעולם החקון כ"א צריך להתחשב עם המקום והזמן
 והבריאות. אלא שאין צריך להיות מושקע בזה, ולהשתמש בהם לעבודה
 השם **צ** שיוכל לעשות כזה-הרי יסוד העבודה והתחלטה צריכה
 להיות בקבלת עול, והכלייה העבודה-עבודה למעלה ממעט ודעק. **א**ב"ש
 לא עבודת תמיד נגד השכל. ולפלא שגם בענינים פשוטים כמו אלו לא
 הי' יכול להתייעץ עם אנ"ש דעל אחר.

ח"ה על מ"ש הבשו"ט שנולדה בה להרה"ח מוה"ר נחום
 זלמן שי' גורחייטש, והשי"ח יזכהו לברך טוב בהנוגע להוריו ובי"ב-
 שיחיו.

בברכת חג פסח כשר ושמה ולעבודה מסודרת
 כדרישת תוה"ק וכמפורש ע"י נ"א ו' הק'

... מכ"ב אד"ש, ...על אתר, והם
 יורוהו, כי **א"א** להכנס בפרטים ...
 (א) ...כלל, ...הקס"ד בזה, ...ובתורת
 החסידות, ...בתור חסיד. ...
 (ב) ... בכ"מ. ...
 (ג) ... הנה **ג**ם ... התהו, ... **אמת**
שכדי ... כזה - ... בקבלת עול,
 ותכלית העבודה - ... **אבל** לא
 עבודת תמיד נגד השכל ...
 ... וב"ב - שיחיו.

בברכת ... [חתי"ק]

בברכת חג פסח כשר ושמח ולעבודה מסודרת
כדרישת תוה"ק וכמפורש ע"י נשיאנו הק'.
[חתי"ק]

ט

ב"ה. טו' תמוז תשי"ד
ברוקלין
האברך אהרן שי'
שלום וברכה!

במענה להודעתו ע"ד יום הולדתו. הנה בטח נהג במנהגי יום הולדתו. ויה"ר שתהיי שנה מוצלחת
אצלו בלימוד תורת הנגלה ותורת החסידות ועבודת התפלה וקיום המצות בהידור, ולהסתדר
בקרב בשידוך טוב, המתאים לפניו בגשמיות וברוחניות גם יחד. והשפעתו על סביבתו,
שמקרבים לאבינו שבשמים, תקרב גם את כל הנ"ל.

בברכת הצלחה [חתי"ק]

י

ב"ה. י"ט כסלו תשט"ו
ברוקלין
האברך אהרן שי'
שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיי"ד כסלו. הנה כבקשתו אזכיר את כל אלו שכותב אודותם על הציון
הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע להמצטרך להם כפי שכותב.

ובמענה על שאלתו. כדאי הי' שיתלמד לדבר בשפת המדינה, כיון שעיי"ז תהיי לו
האפשריות להשפיע ולקרב ליהדות גם את אלו מהנוער שאין מבינים שפה אחרת, ומובן שאין
כוונתי להתלמד בכל הפרטים, אלא בהנוגע להנ"ל, ובמילא תקותי שלא יקח זה זמן רב.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש, לקרב לבן של ישראל
לאבינו שבשמים ושתקוים בו הבטחת רבנו הזקן בתו"א
בתחלתו – שנעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה.
[חתי"ק]

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

סרברנינסקי = מעלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה. ט"ו תמוז תשי"ד
ברוקלין

האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה להודעתו ע"ד יום הולדתו. הנה בטח נהג
במנהגי יום הולדתו. **מא** ויהייר שתהי' שנה מוצלחת אצלו בלימוד
תורת הנגלה ותורת החסידות ועבודת התפלה וקיום המצות בהידור,
ולהסתדר בקרוב בשידוך טוב, המתאים לפניו בגשמיות וכרוחניות
גם יחד. והשפעתו על סביבתו, שמקרבם לאבינו שבשמים, תקרב גם
את כל הנ"ל.

בברכת הצלחה
[Handwritten signature]

... ויה"ר ...
בהידור,
בשידוך
טוב, ... על
סביבתו,
שבשמים,

ברכת
הצלחה
[חתי"ק]

סרברנינסקי = מעלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה. י"ט כסלו תשמ"ו
ברוקלין

האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מי"ד כסלו. הנה כבקשתו אזכיר את כל
אלו שכותב אודותם על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע להצטרך להם כפי שכותב.

ובמענה על שאלתו. כדאי הי' שיהלמד לדבר בשפת המדינה,
כיון שע"ז תהי' לו האפשרות להשפיע ולקרב ליהדות גם **אל** אלו מהנוער
שאינ מבינים שפה אחרת, ומובן שאין כוונתו להלמד בכל הפרטים, אלא
בהנוגע להנ"ל, ובמילא תקוהי' שלא יקח זה זמן רב.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש, לקרב לבן של ישראל
לאבינו שבשמים ושתקוים בו **הבטחת** רבנו הזקן בתו"א
בתחלתו- שנעשים פוחז ולבו זרעם אלף פעמים ככה

[Handwritten signature]

בשפת
המדינה, כיון
שע"ז תהי'
לו
האפשרות
להשפיע
ולקרב
ליהדות גם
את אלו ...
הפרטים,
אלא בהנוגע
להנ"ל, ...
בברכת

הצלחה בעבודתו בקדש, ... בו **הבטחת** רבנו הזקן בתו"א בתחלתו - ... [חתי"ק]

יא

ב"ה. ג' אדר תשט"ו
ברוקלין

האברך אהרן ש"י

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"א שבט, נעם לי לקרות בו אודות עבודתו בישיבת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש אשר במעלבורן, ובודאי על להבא יתחזק בזה וגם יוסיף ככל יכולתו. ובפרט שיש לומר, אשר האברכים והבחורים הבאים ללמוד בהישיבה, הרי במשך זמן לא ארוך – יהיו בגדר וסוג דטופח על מנת להטפח, ובמילא כל השתדלות בהם תביא פירות בהמושפעים של האברכים והבחורים לאחר משך זמן קצר, דהיינו שהטוב של אחד – יוכפל כו"כ לאחר זמן. ויה"ר שיתמעטו ההעלמות וההסתרים ביותר וביותר, והיגיעה לא תהי' כ"כ בענין של דחיית החשך, אלא עיקרה בהקו דריבוי אור. וכל הנ"ל בודאי תביא הצלחה מרובה גם בעניניו הפרטים.

בברכת הצלחה [חתי"ק]

יב

ב"ה. א' תמוז תשט"ו
ברוקלין

האברך אהרן ש"י

שלום וברכה!

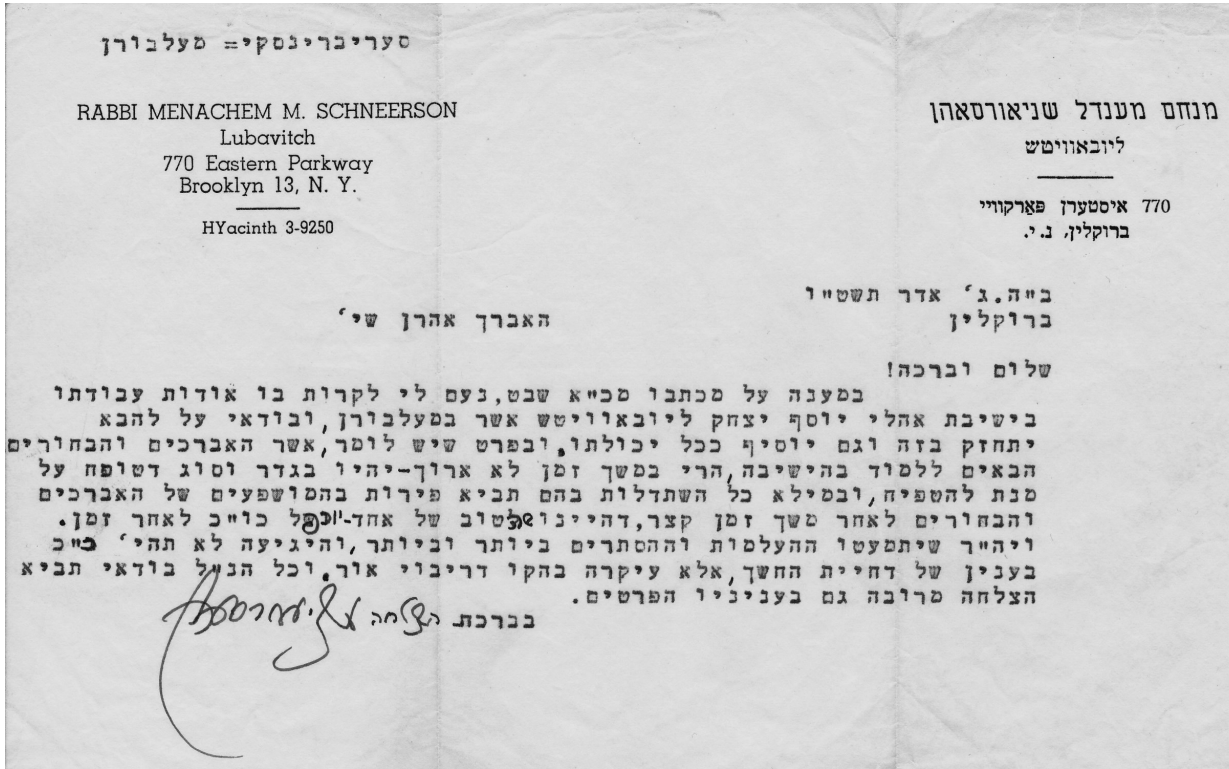
מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ד סיון, ויישר חילו בעד הקורת רוח שגורם ע"י הידיעות מפורטות מהתפתחות "אהלי יוסף יצחק" במעלבורן והגדלת גבולה בתלמידים, ומובן שיש להשתדל ג"כ בריבוי מספר התלמידים – כי בזה תלוי ג"כ הריבוי באיכות, וכמובן ממרז"ל אלף נכנסים למקרא מאה יוצאים למשנה כו' ואחד להוראה. ובודאי גם שאר האברכים משתתפים בזה כפי יכולתם – בהתפתחות הישיבה – ואשרי חלקם. ומובן אשר יכול הוא למסור לכאו"א מהמשתדלים ומשתתפים ברכתי זו. ויה"ר שגם יוסיפו בהתעסקותם הקדושה, ותקוים הבטחת רז"ל כל המוסיף מוסיפין לו.

מוסג"פ המשך רשימת המאסר אשר בטח יזכה בתוכנו את הרבים באופן המתאים.

בברכה [חתי"ק]

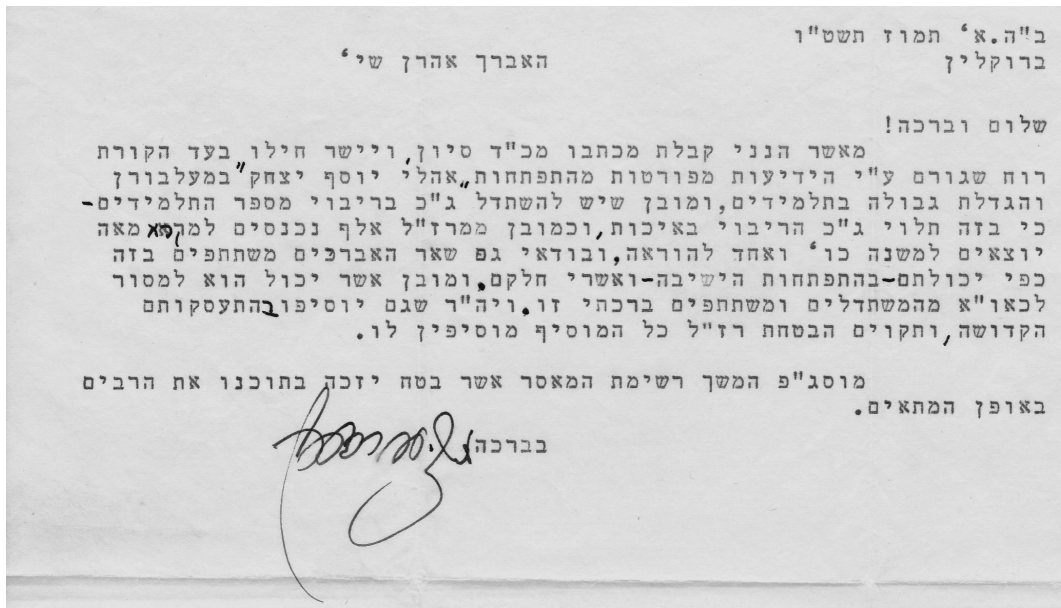

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

... במעלבורן, ... שיש לומר, ... בהשיבה, ... לא ארוך - ... להטפח, ... שהטוב של אחד - יונפל ... לא תהי' נ"כ ... החשך, ... אור. ...

בברכת הצלחה [חתי"ק]

... מכ"ד סיון, ... "אהלי יוסף יצחק" ... התלמידים - ... באיכות, ... נכנסים למקרא ... להוראה. ... יכולתם - בהתפתחות

הישיבה - ואשרי חלקם. ... ברכתי זו. ... בהתעסקותם הקדושה, ...

בברכה [חתי"ק]

יג

ב"ה. אי מני"א תשט"ו
ברוקלין

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ה תמוז. בקשר עם יום ההולדת שלו, הנה אכפול ברכתי שתהיי שנת הצלחה אצלו בהנוגע לעניניו הפרטים וכן בנוגע לענינים הכללים אשר זיכתה אותו ההשגחה העליונה להשתתף ולהשתדל בהם, ובודאי תהיי עינו טובה בשל אחרים, להמשיך אותם לעבודה בהתפתחות ישיבת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש במעלבורן.

תקותי אשר מכתבי לאני"ש שיחיו בהנוגע להנ"ל יביא להזזה בפועל ממש, ואחכה לבשו"ט בפרטיות המתאימה.

בברכה [חתי"ק]

יד

ב"ה. אי אלול תשט"ו
ברוקלין

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו שואל באם יסע באופן שיוכל להיות בחזירתו בלונדון. נכון הדבר מכמה טעמים. והשי"ת יצליחו לפעול בהנסיעה הן בהרצוא והן בהשוב הן בעצמו והן בזולתו.

בברכת כוח"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
[חתימה]
מזכיר

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

סערעבריןסקע = מעלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinh 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

בי"ה א' מני"א תשס"ו
ברוקלין

האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכי"ה תמוז. בקשר עם יום ההולדת
שלו, הנה אכפול ברכתי שתהי' שנת הצלחה אצלו בהנוגע לענייניו
הפרטים וכן בנוגע לעניינים הכלליים אשר זיכתה אותו ההשגחה
העליונה להשתתף ולהשתדל בהם, ובודאי תהי' עינו טובה בשל אחרים,
להמשיך אותם ^{עצמם} להתפתחות ישיבת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש במעלבורן.

תקותי אשר מכתבי לאנייש שיחיו בהנוגע להנייל יביא
להזזה בפועל סמך, ואחכה לבשויט בפרטיות המתאימה.

בברכה
Menachem Schneerson

... ההולדת שלו, ... בשל אחרים, להמשיך אותם לעבודה בהתפתחות ... במעלבורן.
... בפועל ממש, ...

בברכה [חתי"ק]

סערעבריןסקע = מעלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinh 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

בי"ה א' אלול תשס"ו
ברוקלין

האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו שואל באם יסע באופן שיוכל
להיות בחזירתו ללונדון.

נכון הדבר מכסה שעמים, והשייט יצליחו לפעול
בהנסיעה הן בהרצוא והן בהשוב הן בעצמו והן בזולתו.

בברכת כוח"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שלישי"א
Menachem Schneerson
מזכיר

...
בחזירתו
בלונדון.
נכון
הדבר
מכמה
טעמים.
...

טו

בי"ה, יד' כסלו תשט"ז
ברוקלין

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

ז"ע נתקבל מכתבו מה' כסלו, ולפלא שמאז חזרתם – הנה זהו המכתב הראשון מהם, וגם במכתב זה אינני מוצא טעם מספיק על ההפסק. וכבר כתבתי בכמה מכתבים שלא ההודעה עיקר אלא הפועל הוא עיקר, אלא שרואים במוחש שאלו העסקנים שיודעים שאחר איזה ימים או שבועות יהי עליהם להודיע למקום פלוני או לאיש פלוני ע"ד פעולותיהם, הנה מעורר זה גילוי כחות נעלמים למען יוכלו לכתוב ענינים של פועל וע"ד פעולות חשובות. וכל אחד ואחד נצרך לזריזות ולעצות איך לעורר את הכחות שלו, וכמובן גם ממרז"ל אין מזרזין אלא למזרזין.

בודאי ינצל ימי חדש כסלו בכלל וימי הגאולה דיו"ד וי"ט כסלו נר החמישי דחנוכה ובכללות ימי החנוכה ביחוד להתעסק בהחזקת והפצת עניני חב"ד, וביחוד הקשורים באהלי יוסף יצחק ליובאוויטש אשר במעלבורן, ומובן ההכרח בזה גם מברכה הרגילה של כ"ק מו"ח אדמו"ר ליום י"ט כסלו, לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי החסידות תכתבו ותחתמו, ויה"ר שיהי בהצלחה מופלגה.

וימסור פ"ש וברכתי גם לכל התלמידים שיחיו של הכתות עמהם לומד, כדאי שגם להלומדים בשאר הכתות ימסור זה.

בברכת חג הגאולה [חתי"ק]

טז

בי"ה. כט' ניסן תשט"ז
ברוקלין

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על מכתביו מכ"ד ניסן (וג' הקודמים) עם הפ"נ המוסגר בו, אשר נקרא היום על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ויה"ר שכשם שהי שליח להביא הבקשה – יצליחו השי"ת שיהי ג"כ שליח להביא בשוי"ט בזה.

נעם לי לקרות במכתבו שמתכווננים לנצל ל"ג בעומר הבע"ל באופן מיוחד, והרי בשנה זו חל ביום שפנוים ההורים ממלאכתם והתלמידים מלימודי חול, ובמילא כדאי להשתדל שיצטרפו אליהם גם חברי תלמידיהם, היינו אפילו אלו שלע"ע עדיין אינם לומדים באהלי יוסף יצחק. וה"ה בהנוגע להמנין מיוחד שמסדרים בשביל התלמידים, שגם בזה כדאי להשתדל שיבואו ג"כ מכאלו שעדיין אין לומדים אצלם, ובודאי יש לסדר ההשגחה באופן שח"ו לא יקלקלו אותם הבאים מבחוץ, ובטח יכתוב מכל הנ"ל בפרטיות הדרושה.

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

סעריבריינסקי - מעלבורן
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה יר"ז כסלו תשס"ז
ברוקלין
האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

ז"ע נתקבל מכתבו מה" כסלו, ולפלא שמאז חזרתם-הנה זהו המכתב הראשון מהם, וגם במכתב זה אינני מוצא טעם מספיק על ההפסק. וכבר כתבתי בכמה מכתבים שלא ההודעה עיקר אלא הפועל הוא עיקר, אלא שראים במוחש שאלו העסקנים שיודעים שאחר איזה ימים או שבועות יהיי עליהם להודיע למקום פלוני או לאיש פלוני ע"ד פעולות יאם, הנה מעורר זה גילוי כחות נעלמים למען יוכלו לכתוב ענינים של פועל ועל פעולות חשובות, וכל אחד ואחד נצרך לזריזות ולעצות איך לעורר את הכחות שלו, וכמובן גם ממרז"ל איך מרזיין אלא למזריזיין.

בודאי ינצל ימי חדש כסלו בכלל וימי הגאולה דיו"ד וי"ט כסלו נר החמישי דהנזכה ובכל ות ימי הנזכה ביחוד להתעסק בהחזקת והפצת עניני חב"ד, וביחוד הקשורים באהלי יוסף יצחק פאפא לייובאוויטש אשר במעלבורן, ומובן שהכרח בזה גם מברכה הרגילים של כ"ק מו"ת אדמו"ר ליום י"ט' כסלו, לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי פאפא החסידות הכתוב והחממו, ויהי"ר שיהי' בהצלחה מופלגה.

וימסוה פ"ש וברכתי גם לכל החלמידים שיהיו של הכחות עמם לומד, וכדאי שגם להלומדים בשאר הכחות יצטרף זה.

ברכה חג הגאולה

... ולפלא שמאז
חזרתם - הנה ...
ההפסק, וכבר ...
עיקר, אלא ...
עליהם להודיע
למקום פלוני או
לאיש פלוני ע"ד
פעולותיהם ... וע"ד
פעולות חשובות. ...
הכחות שלו, ...
... עניני חב"ד, ...
... כדאי שגם
להלומדים בשאר
הכחות ימסור זה.
ברכת חג הגאולה
[חתי"ק]

האברך אהרן שי'

ב"ה יר"ז ניסן תשס"ז
ברוקלין

שלום וברכה!

בפענה על מכתבך מכויד ניסן עם הפניג המוסגר בו, אשר נקרא היום על הציון הק' של כ"ק מו"ת אדמו"ר זצוקלה"ה נבגיים זי"ע, ויהי"ר שכשם שהי' שליח להביא הבקשה - יצליחו השי"ת שיהי' גיי"כ שליח להביא בשו"ט בזה.

נעם לי לקרות במכתבו שמתכווננים לנצל ל"ג בעומר הבע"ל באופן מיוחד, והרי בשנה זו חל ביום שפנוים ההורים ממלאכתם והתלמידים מלימודי חול, ובטילא כדאי להשתדל שיצטרפו אליהם לחברי תלמידיהם, היינו אפילו אלו שלע"ע עדיין אינם לומדים באהלי יוסף יצחק. והי"ה בהנוגע להסנין מיוחד שמסדרים בשביל התלמידים, שגם בזה כדאי להשתדל שיבואו גיי"כ מכלו שעדיין אין לומדים אצלם, ובודאי יש לסדרההשגחה באופן שחיו לא יקלקלו אותם הנאים מבחוץ, ובטח יכתוב מכל הנ"ל בפרטיות הדרושה.

ברכת הצלחה בעבודת הקדש שעל ידה תתרבה בודאי הצלחה גם בעניניו הפרטים, מתאים להוראת רבנו הזקן אשר על ידי צדקה נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה (תורה אור בתחלתו). וכבר מבואר בס"א אשר האסור אלף פעמים, הוא לא בדרך גזמא' צפשוטות (הגהות הצ"ע שם).

ברכה

בטח ממשיך בחזרת דא"ח כי נכון הדבר במאד (ובדאי שפיע גם על היחס אליו מצד ת' אהלי"י). סידור מחנה קיץ נכון ונצרך ביותר, (ובמשך הזמן י"ל שיהי' גם ענין של הכנסה). הפרסום ע"ד צ"ל באופן שלא יקדמנו אחר. וכשחתי' אצלם תכנית מפורטת בזה ונקום מתאים צ"ל שישערה (וה"ז אפ"ל בחשאי) - יצאו ע"ד בגלוי. וכיון, שלפי כתבו, גם מראשי הבעה"ב נ"ל הדבר ויגשו תיכף לפעולות ממשיות ועל דבר שבמוחש-בודאי גם הבעה"ב ישללו הקאנקורענץ של בעלי השערות.

... מכתביו מכ"ד ניסן
... (וג' הקודמים)
להביא הבקשה - ...
... גם חברי
תלמידיהם ... באהלי
יוסף יצחק. ...
ההשגחה ...
... הפרטים,
... בתחלתו).
בפשטות הלי' ...
ברכה [חתי"ק]
... מתאים על פי ... -
... יצאו ע"ד"ז ...
שבמוחש - ...

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

בברכת הצלחה בעבודת הקדש שעל ידה תתרבה בודאי הצלחה גם בעניניו הפרטים, מתאים להוראת רבנו הזקן אשר על ידי צדקה נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה (תורה אור בתחלתו). וכבר מבואר במ"א אשר האמור אלף פעמים, הוא לא בדרך גוזמא אלא בפשטות הלי' (הגהות הצ"צ שם).

בברכה [חתי"ק]

בטח ממשיך בחזרת דא"ח כי נכון הדבר במאד (ובודאי משפיע גם על היחס אליו מצד תי' אהלי"י). סידור מחנה קיץ נכון ונצרך ביותר, (ובמשך הזמן י"ל שיהי זה גם ענין של הכנסה). הפרסום עדי"ז צ"ל באופן שלא יקדמנו אחר. וכשתהי אצלם תכנית מפורטת בזה ומקום מתאים על פי השערה (והי"ז אפ"ל בחשאי) – יצאו עדי"ז בגלוי. וכיון, שלפי כתבו, גם מראשי הבעה"ב נ"ל הדבר ויגשו תיכף לפעולות ממשיות ועל דבר שבמוחש – בודאי גם הבעה"ב ישללו הקאנקורענץ של בעלי השערות.

יז

[מזכירות]

ב"ה, כא' אייר תשט"ז
ברוקלין, נ.י.

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

מאשרים בזה קבלת מכתבו מיום יב' אייר, ובנתיים ודאי קיבל מכתב מכ"ק אדמו"ר שליט"א ובו גם מענה על שאלותיו.

בברכת כט"ס
[חתימה]
מזכיר

יח

ב"ה. ג' סיון תשט"ז
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ה אייר, ובודאי ימשיך בבשו"ט מפעולותיו הוא וכן מפעולות שאר אנ"ש שי אשר במחנם הטי.

מוסג"פ העתק מכתבי כללי, אף שבודאי יושלח ימים אלו באופן רשמי לסניף נשי ובנות חב"ד אשר במעלבורן.

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

סרבריאנסקי-מעלבורן
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

מ ז כ י ר ו ת

ב"ה, כא' אייר תשט"ז
ברוקלין, נ. י.

הח' אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשרים בזה קבלת מכתבו מיום יב' אייר, ובנתיים

ודאי קיבל מכתב מכ"ק אדמו"ר שליט"א ובו גם מענה על **שאל**

משאלותיו.

בברכה כמ"ס

ל.ק.ו.י.ט

מזכיר

ב"ה ג' סיון תשס"ז
ברוקלין

האברך הור"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ה אייר, ובודאי ימשיך בבשו"ט
מפעולותיו הוא וכן מפעולות שאר אנשי אשר במחנם הט'.

מוסג"פ העתק מכתבי כללי, אף שבודאי יתשלח ימים אלו באופן
רשמי לסניף נשי ובנטת חב"ד אשר במעלבורן.

בודאי כמנהגם הטוב ישלחו לכאן קטעי המכ"ע הנוגעים לעניני
חב"ד, ובודאי למותר לעקרום שמוכרת שידפיסו לעתים קרובות יותר מענינים
אלו, ומה טוב כמו שעושים אנשי בכמה מדינות שהנהיגו במכ"ע המופיעים שם,
ונקראים ע"י אחינו בני ישראל, להדפיס בכל עש"ק וערב יום טוב איזה ענין
בתורה ומצותי, ואם באפשרי מבואר ומואר ברעינות חסידותי, ומהנכון שיעורר
את אנשי שיחיו על זה.

בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ל.ק.ו.י.ט

מזכיר

... אנשי אשר במחנם הט'.

... ומצותי, ... ברעינות חסידותי.

בודאי כמנהגם הטוב ישלחו לכאן קטעי המכ"ע הנוגעים לעניני חב"ד, ובודאי למותר לעוררם שמוכרח שידפיסו לעתים קרובות יותר מענינים אלו, ומה טוב כמו שעושים אני"ש בכמה מדינות שהנהיגו במכ"ע המופיעים שם, ונקראים ע"י אחינו בני ישראל, להדפיס בכל עש"ק וערב יום טוב איזה ענין בתורה ומצותי, ואם באפשרי מבואר ומואר ברעיונות חסידותיים. ומהנכון שיעורר את אני"ש שיחיו על זה.

בברכה לקבלת התורה בשמחה בפנימיות

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
[חתימה]
מזכיר

יט

ב"ה. ח' תמוז תשט"ז
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א רב פעלים
אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ו סיון, בו כותב אודות עניני הישיבה בפרט, ועניני חב"ד במדינתם בכלל, ובטח גם להבא ימשיך בכגון דא.

במ"ש שמפני סיבות הפסיקו ההדפסה במכ"ע (מעניני חסידות על פרשת השבוע), מובן שאין מספיק אם יחליפו בהדפסה רק בקשר עם מועדים וזמנים מיוחדים, אלא שצ"ל דבר קבוע, שעוד מעלה בזה שהקורא יודע שעליו לקנות המכ"ע ביום פלוני שבודאי ימצא בו ענינים האמורים. והרי קל עתה שלא בערך יותר מזמנים שעברו, כיון שיש להם להשתמש בהפתגמים מהיום יום וספר השיחות וכיו"ב, שבהם כמה ענינים הקשורים עם הפרשיות וכו'.

...

בטח ינצלו ימי הגאולה יב' ויג' תמוז הבע"ל באופן הכי אפשרי. ויהי בהצלחה.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
[חתימה]
מזכיר

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

סעריבריינסקי- מעלבורן
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה.ח' תמוז תשט"ז
ברוקלין

האברך הוו"ח אי"א רב פעלים
אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ו סיון, בו כותב אודות עניני הישיבה
בפרט, ועניני חב"ד במדינתם בכלל, ובסח גס להבא ימשיך בכגון דא.

במ"ש שמפני סיבות הפסיקו ההדפסה במכ"ע (מעניני חסידות
על פרשת השבוע), מובן שאין מספיק אס יחליפו בקשר עם מועדים וזמנים
מיוחדים, אלא שצ"ל דבה קבוע, שעוד מעלה בזה שהקורא יודע שעליו לקנות
המכ"ע ביום פלוני שבודאי ימצא בו ענינים האמורים, והרי קל עתה שלא
בערך יותר מזמנים שעברו, כיון שיש להם להשתמש בהפתגמים מהיום יום
וספר השיתות וכיו"ב, שבהם כמה ענינים הקשורים עם הפרשיות וכו'.

בטח ינצלו ימי הגאולה יב' ויג' תמוז הבע"ל באופן
הכי אפשרי. ויהי' בהצלחה.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכ"ל

... (מעניני ... השבוע) ... יחליפו בהדמסה רק בקשר ... שעברו, וכיו"ב, ...

כ

ב"ה, ט"ז מני"א תשט"ז
ברוקלין

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו מיום הולדת שלו :

בודאי נהג במנהג אנ"ש בזמן האחרון בנתינת צדקה ביום ההולדת לפני תפלת שחרית ומנחה או ביום שלפניו – כשחל יום ההולדת בש"ק או ביום טוב – לימוד שיעור נוסף הן בתורת הנגלה והן בתורת החסידות, עלי לתורה ביום ההולדת או בשבת שלפניו ולימוד שלשת השיעורים הקבועים ליום זה – בחומש תהלים ותניא – ביום ההולדת.

הנה יה"ר מהשי"ת שתה"י שנת הצלחה אצלו הן בגשמיות והן ברוחניות ויוסיף בלימוד התורה וקיום מצות"י מחוך הרחבה.

בברכת הצלחתו מופלגה בעניני אהלי"י
ליובאוויטש [חתי"ק]

כא

ב"ה, בדרי"ח אלול תשט"ז
ברוקלין

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

מאשרים בזה קבלת מכתבו מיום כ"ג מני"א, ומחכים להמשך בשו"ט.

בברכת כוח"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
[חתימה]
מזכיר

רבריאנסקי-מעלבאָרן
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ס"ז מנ"א חשט"ז
ברוקלין

האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו מיום הולדת שלו:

בוראי נהג במנהג אנ"ש בזמן האחרון בנהינה צדקה
ביום ההולדה לפני הפלה שחרית ומנחה או ביום שלפניו כשחל
יום ההולדה בש"ק או ביום טוב לימור שיעור נוסף הן בתורה
הנגלה והן בתורה החסירה עלי' לחורה ביום ההולדה או בשבת
שלפניו ולימור שלשה השיעורים הקבועים ליום זה בחומש ההלים
זחניא" ביום ההולדה.

הנה יה"ר מהשי"ח שחיי' שנה הצלחה אצלן הן בבגשמיזת
זהן ברוחניות ויוסיף בלימור התורה וקיום מצותי' מחוך הרחבה.

בברכת ה' ושלום עליהם
ליובאוויטש
מנחם מענדל שניאורסאהן

... והן
בתורת
החסידות...
... הן
בגשמיות...

ברכת
הצלחתו
מופלגה
בעניני
אהלי"י
ליובאוויטש
[חתי"ק]

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, בדר"ח אלול חשט"ז
ברוקלין

האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשרים בזה קבלת מכתבו מיום כ"ג מנ"א ,

ומחכים להמשך בשו"ט .

בברכת כוח'ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכ"ר
קוויני

ברכת
כוח"ט

כב

[כללי-פרטי]

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשט"ז
ברוקלין, נ.י.

האברך מלאכתו מלאכת שמים
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

מכ' והפ"נ נתקבלו.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע לו
ברכתי ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכת הצלחה מופלגה בכה"ע
[חתי"ק]

כג

ב"ה, כ"ב טבת תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

מאשרים בזה קבלת מכתבו מח' טבת, שזה עתה נתקבל,

בשבוע העבר נשלח מברק, וז"ל:

"לפתיחת הקעמפ ברכתי לכל הילדים המדריכים והמנהלים שיצליחו בבריאות
בגשמיות ובבריאות ברוחניות".

(חתימה)

ובטח יבש"ט ובפרטיות – מאופן הקעמפ בפועל.

בברכה
[חתימה]
מזכיר

סערעבריאנסקי-מעל.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשס"ז
ברוקלין, נ.י.

האברך מלאכתו מלפני שמיים
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

מכ' והפ"נ נתקלו.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע לו ברכתי
ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה
בגשמיות וברוחניות.

בברכת רב און אהרן שי'
[Handwritten signature]

... הנני בזה
להביע לו
ברכתי ...

**בברכת הצלחה
מופלגה בכה"ע
[חתי"ק]**

סערעבריאנסקי-מעלבאורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כ"ב טבת תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשרים בזה קבלת מכתבו מח' טבת, שזה עתה נתקבל,
אצו בשבוע העבר נשלח מברק, וז"ל:

"לפתיחה הקעמפ ברכתי לכל הילדים המדריכים
והמנהלים שיצליחו בבריאות בגשמיות ובבריאות
ברוחניות" (חתימה)

ובטח יבש"ט ובפרטיות - מאופן הקעמפ בפועל.

... מח'
... טבת,
... נשלח
... מברק,

כד

[מזכירות]

ב"ה, כ"ב שבט תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

האברך אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה:

מכתבו מדי שבט נתקבל ליד כ"ק אדמו"ר שליט"א ומחכים להמשך הידיעות.
לפלא אשר עד עתה אין עדין רשימת הספרים.

בברכת כל טוב
[חתימה]
מזכיר

מאשרים ג"כ המכתב דמוצש"ק ופ"נ שלו וכן הכתוב בשביל אביו שי.

כה

[מזכירות]

ב"ה, י"ז אדר א' ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

האברך מלאכתו מלאכת שמים וכו'
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

המכ' והפ"נ שלו מז' אדר א' נתקבל, ויקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

[חתימה]
מזכיר

מוסג"פ מה שהו"ל באחרונה ובטח יזכה בתוכנו גם את הרבים וזכות הרבים תלוי בו.

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

מזכירות

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מו"ה אהרן שי'

ב"ה, כ"ב שבט ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה:

מכתבו מד' שבת נתקבל ליד כ"ק אדמו"ר שליט"א
ומחכים להמשך הידיעות.
לפלא אשר עד עתה אין עדין רשימת המפריים.

בברכה כל טוב
מזכיר

מאשרים ג"כ המכתב רמוצש"ק ופ"נ שלו וכן הכתוב בשביל
אביו שי'

סערעבריאנסקי-מעלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מזכירות SECRETARIAT

ב"ה, י"ז אדר א' ה'תשי"ז

האברך מלאכה מלאכה שמים וכו'
שוה אהרן שי'

שלום וברכה

המכ"הפ"נ שלו מז' אדר א'
נתקבל, ויקרא בעה רצון על ציון כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

מזכיר

מוסג"פ מה שהו"ל באחרונה ובטח יזכה בתוכנו
גם את הרבים וזכות הרבים תלוי בו.

המכ"הפ"נ
שלו ...

כו

ב"ה. כ"ב אד"ש תשי"ז
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מי"ב אד"ש והקודמו, ויה"ר שגם בעתיד יבשר טוב בענינים הכללים ובענינים הפרטים, והתפתחות המוסד הן בכמות והן באיכות – בעיקר כמובן.

בטח ניצלו ימי הפורים לתכלית זו, וכן מתכוננים לנצל ימי הפסח הבע"ל ג"כ בכיוון האמור. והשי"ת יצליחו ויצליח כללות אנ"ש שיתעסקו בהאמור אליבא דנפשי מתוך הרחבת הדעת והרחבת הפרנסה.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
[חתימה]
מזכיר

כז

ב"ה, כ' ניסן תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

האברך מלאכתו מלאכת שמים וכו'
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

מכתבו מי"א ניסן נתקבל, ומוסג"פ המכתב כללי לחג הפסח באידית ובאנגלית לפרסם באופן המתאים.

בברכת החג

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
[חתימה]
מזכיר

סערצברין נסקי-מעלבורן
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה. כ"ב אד"ש חשי"ז
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה מכתבו מי"ב אד"ש והקודמו, ויה"ר שגם
בעהיד יבשר טוב בענינים הכללים ובענינים הפרטים, והתפתחות המוסד
הן בכמות והן באיכות-בעיקרם כמובן.

בטח ניצלו ימי הפורים לתכלית זו, וכן מתכווננים לנצל
ימי הפסח הבע"ל ג"כ בכיוון האמור, והשי"ח יצליחו ויצליח כללות
אנ"ש שיתעסקו בהאמור אליבא דנפשי' מחוך הרחבת הדעה והרחבת הפרנסה.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
א. קוויץ
מזכיר

סריברי אנסקי-מעלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ' ניסן חשי"ז
ברוקלין, נ. י.

האברך מלאכתו מלאכה שמים וכו'
מזה' אהרן שי'

שלום וברכה!

מכתבו מי"א ניסן נתקבל, ומוסג"פ

המכתב הכללי לחג הפסח באידיה ובאנגליה לפרסם

באופן המהאים.

בברכה החג

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קוויץ
מזכיר

... והן
- באיכות -
...
...
לתכלית
זו,
... בכיוון
האמור. ...

כח

ב"ה, כ"ט אייר תשי"ז
ברוקלין

האברך הו"ח עוסק בצ"צ אהרן שי

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו מכ"ג אייר עם רשימת המתעסקים העיקרים בעניני ל"ג בעומר, ובהיותי היום על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, הזכרתים להצלחה וגם בעניניהם הפרטים, וזכות התעסקותם הכי נעלה האמורה תעמוד להם בהנ"ל. ומטובו למסור להם, לכאו"א, ע"ד האמור, ובפרט שהוא היי השליח למסור ע"ד הנ"ל, וככל עניני מצוה, שמצוה גוררת מצוה – להוסיף מכחות הגלויים וכחות הנעלמים, להוסיף בהפצת היהדות בכלל ובהפצת המעינות ביחוד עד שיגיעו גם חוצה, וכשם שהיי שליח טוב לבשר טוב ע"ד הנ"ל – כן יבשר טוב גם בעתיד, שמעלין הן בקדש בכלל ובעבודה האמורה בפרט.

בברכה בנוסח הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר –
לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות [חתי"ק]

כט

ב"ה, ח' תמוז תשי"ז
ברוקלין

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מג' תמוז, יום צאת הוד כ"ק מו"ח אדמו"ר ממאסר השפאלערקא, בו כותב אודות הפעולות בישיבת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש במעלבורן.

ובמ"ש אודות אסיפת ילדים רבים בחוהמ"ס. מובן שבזה צריך להחליט על אתר, שהרי צריך להיות הדברים בהסכם שלם מאלו שיצטרכו לפעול בזה, והרי חלק חשוב מהם לא הגיעו למדת קבלת עול כזה – שיעבדו בשמחה ובטוב לבב בהנ"ל (אשר אופן עבודה זה הכרחי להצלחת הדבר) באם יהי הענין היפך שכלם. אף שלכאורה אינו מובן מ"ש שדרוש הכנה לזה מכמה זמן מלפנים, ולהזכיר הילדים יום יום וכו' – שלכאורה די קבלת רשות מהנהלת הת"ת בעוד מועד, אבל עצם הדבור עם הילדים צ"ל דוקא בסמיכות זמן ליום המיועד, שהרי אין זה אלא פעולה חד זמנית בעיר גופא ולאיזה שעות בלבד.

ולהודעתו מיום ההולדת שלו, ובטח נהג במנהג אנ"ש ביום ההולדת,

ויהי רצון שתהיי שנת הצלחה אצלו בכל הנ"ל ובעניניו הפרטים ולשידוך טוב בגשמיות וברוחניות גם יחד בקרוב.

בברכה לבשו"ט ובברכת חג הגאולה [חתי"ק]

...
 לג' בעומר ...
 להצלחה וגם
 בעניניהם ...
 למסור להם,
 לכאו"א, ...
 מצוה,
 שמצוה
 גוררת מצוה
 - להוסיף ...
 וכחות
 הנעלמים, ...
 הנ"ל - כן
 יבשר טוב גם
 בעתיד, ...

סערעבריינסקי-מעלבורן
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ. י.

כ"ה, כ"ס אייר תשי"ז
 ברוקלין

האברך הו"ח עוסק בצ"צ אהרן שי'
 שלום וברכה!
 נחקבל מכחבו מכ"ג אייר עם רשימת המהעסקים העיקרים
 בעניני ל"ג בעומר, ובהיותי היום על הצירוף הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר
 זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, הזכרתים להצלחה בעניניהם הפרטים, וזכות
 התעסקותם הכי נעלה האמורה תעמוד להם כהנ"ל. ומטובו למסור להם,
 לכאו"א, ע"ד האמור, וכפרט שהוא הי"ו השליח למסור ע"ד הנ"ל, וככל
 עניני מצוה שמצוה גוררת מצוה-להוסיף מכחות הגלויים וכחות הנעלמים,
 להוסיף בהפצת היהדות בכלל ובהפצת המעינות ביחוד עד שיגיעו גם
 חוצה, וכשם שהי' שליח טוב לכשר טוב ע"ד הנ"ל-כן יבשר טוב גם בעתיד,
 שמעלין הן בקדש בכלל ובעבודה האמורה בפרט.

בברכה בנוסח הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר
 לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות

בברכה ... - לקבלת התורה ... [חתי"ק]

כ"ה, ח' חמוז תשי"ז
 ברוקלין

האברך אהרן שי'
 שלום וברכה!
 במענה על מכחבו מג' חמוז, יום צאת הוד כ"ק מו"ח אדמו"ר
 מפאסר השפאלערקא, בו כותב אודות הפעולות בישיבת אהלי יוסף יצחק
 ליובאוויטש במעלבורן.

ובמ"ש אודות אסיפת ילדים רבים בחוהמ"ס. מוכן שבזה צריך
 להחליט על אחר, שהרי צריך להיות הדברים בהסכם שלם מאלו שיצטרפו לפעול
 בזה, והרי חלק חשוב מהם לא הגיעו למדת קבלת עול כזה-שיעבדו בשמחה
 ובטוב לבב כהנ"ל (אשר אופן עבודה זה הכרחי להצלחה הדבר) כאם יהי' הענין
 היפך שכלם, אף שלכאורה אינו מוכן מ"ש שדרוש הכנה לזה מכמה זמן מלפנים,
 ולהזכיר הילדים יום יום וכו' - שלכאורה די' קבלת רשות מהנהלת הח"ת בעוד
 מועד, אבל עצם הדבר עם הילדים צ"ל דוקא כסמיכות זמן ליום המיועד,
 שהי' זה אלא פעולה חד זמנית בעיר גופא ולא יזה שעות כלכד.

ולהודעתו מיום ההולדת שלו, ובטח נהג במנהג אנ"ש ביום
 ההולדת,
 ויהי רצון שחיי' שנה הצלחה אצלו ככל הנ"ל ובעניניו הפרטים
 ולשידוך טוב בגשמיות וברוחניות גם יחד בקרוב.

בברכה לבשו"ט ובברכה חג הגאולה

... מג' תמוז, ...
 ... בחוהמ"ס. ...
 קבלת עול כזה
 - שיעבדו ...
 (אשר ...
 הדבר) ...
 שכלם.
 ...מלפנים,
 ...וכו' -
 שלכאורה
 די' ... ליום
 המיועד, שהרי
 אין זה ...
 בברכה ...
 [חתי"ק]

ל

[מזכירות]

בי"ה, י"ב מני"א תשי"ז
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

נא להודיענו אם מחזיק הקישור עם האברך נחום שי' באבריקער שי' מסידני, הנהגתו,
ואם נפגש הנ"ל עם הרב אברמסון שי' וכו'.

בתודה וברכת כטי"ס
[חתימה]
מזכירות

לא

בי"ה, כ"ד אלול תשי"ז
ברוקלין

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו ממוצש"ק ח"י אלול עם שני הפ"נ המוסגרים בו, שיקראו בעת רצון
על הציון הק' של כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע.

במ"ש אודות טרדתו בקדש, מוכרח שיסדר הענינים באופן כזה – שיוכל להתענין בעניני
שידוכין. ובאמת עיקר הטרחה בזה – שייכת להוריו שיחיו אלא שבודאי נצרכה גם שימת לבו
בזה. ובטוחני שגם בזה יקויים דבר משנה מצוה גוררת מצוה, ז.א. שזכות התעסקותו בקדש,
לא רק שלא יפריע ח"ו להנ"ל, אלא שעוד יסייע. ומובן שצריך להתחיל – על אתר, אבל גם ענין
דארץ הקדושה ת"ו יש להביא בחשבון, כמובן ע"י התכתבות מקודם עם ידידיהם אשר בשם.
וכנ"ל העסק בזה, כמנהג החרדים לדבר ה', הוא צ"ל ע"י ההורים שי'. וכיון שאין הזמן גרמא
לכתוב בשנים, ה"ז כאילו כתבתי גם להם בפרטיות.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו
ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה לבשו"ט בכהנ"ל [חתי"ק]

magician *

Tel.: HYacinth 3-9250

Cables: LUBAVITCH NEWYORK

מזכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורכאהן
ליובאוויטש
SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, י"ב מנ"א תשי"ז
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' אהרן שי'

שלום וברכה!

נא להודיענו אם מחזיק קישור עסקי עם האברך
נחום שי' באבריקער שי' מסידני, ואם נפגש הנ"ל עם הרב
אברמסון שי' וכו'.

בתורה וברכת כמ"ס

מזכירות
ק. י. א.

... מחזיק
הקישור ...
הנהגתו, ...

ב"ה, כ"ד אלול תשי"ז
ברוקלין
האברך אהרן שי'
שלום וברכה!
כמענה על מכתבו ממוצש"ק ח"י אלול עם שני הפ"ג
המוסגרים בו, שיקראו כעת רצון על הציון הק' של כ"ק אדמו"ר
זצוקלה"ה נכב"מ זי"ע.
כמ"ס אודות טרדתו בקדש, מוכרח שיסדר הענינים
באופן כזה-שיוכל להענין בעניני שידוכין, ובאמת עיקר הטרחה
בזה-שייך להוריו שיחיו, כבודאי נצרכהגם שימת לבו בזה, ובטוחני
שגם בזה יקווים דבכ משנה מצוה גוררת מצוה, ז.א. שזכות התעסקותו
בקדש, לא רק שלא יפריע ח"ו להנ"ל, אלא שעוד יסייע, ומוכן שצריך
להתחיל-על אחר, אבל גם ענין דארץ הקדושה ח"ו יש להביא בחשבון,
כמובן ע"י התחכוח מקודם עם ידידיהם אשר כשם, וכנ"ל העסק בזה,
כמנהג החרדים לדבר ה', הוא ע"י ההורים שי'. וכיון שאין הזמן
גרמא לכתוב כשנים, ה"ז כאילו כחכתי להם בפרטיות.
ולקראת השנה החדשה הכאה עלינו ועל כל ישראל לטובה
ולכרחה, הנני בזה להביע בבחי' לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.
בברכה
א. שניאורסאהן

... המוסגרים בו, ...

... באופן כזה -

שידוכין. ...הטרחה בזה
- שייכת להוריו שיחיו
אלא שבודאי ... בזה. ...

בזה יקויים דבר משנה ...
להנ"ל, אלא שעוד יסייע.
ומוכן שצריך להתחיל -
... בחשבון, ...בשם. וכנ"ל
העסק בזה, ... לדבר ה',
הוא צ"ל ע"י ההורים שי'.
... גם להם בפרטיות.

... הנני בזה להביע
ברכתי ...

ברכה לבשו"ט
בכהנ"ל [חתי"ק]

לב

ב"ה, כט' תשרי תשי"ח
ברוקלין

האברך ווי"ח אי"א עוסק בצ"צ
אהרן שי

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מכ"ח אלול, וט' תשרי ע"ש המזכירות, ולפלא שצריך הי' לעורר ע"ד הקישור עם מר נחום שי באבריקער. ויה"ר שעכ"פ מכאן ולהבא לא יהי צריך באתערותא מבחוץ בהנוגע לזה וכיו"ב, שאר תלמידי אהל"יי אשר במעלבורן בעבר. ומהנכון הי' שמי מהם יתענין למצוא הכתובות של כל התלמידים בעבר, ולשלוח להם שנה טובה, מכתבי התעוררות, מכתבים ליום טוב וכיו"ב וכו', ורואים במוחש שתועלת בזה בשביל המעוררים וגם בשביל המקבלים הן ברוחניות והן בגשמיות. ובנדון דידן תהי" ג"כ תועלת להשיבה גם בעניני הכספים.

בהנוגע לשאלתו שאין יודע ברור למי לשלוח וכו' ולכן עושה בזה ברפיון, הנה לפלא הספק בזה, כי במקום שאין ברור מובן ששולחים למחלקה מרכזית והיא ממציאה להשיך לזה. שבנדון דידן זוהי המזכירות.

בודאי ניצלו ימי תשרי בכלל וזמני שמחתנו ביחוד להפצת המעינות, ואחכה לבשו"ט ומפורטות.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
[חתימה]
מזכיר

נתעכב השילוח ונתקבל מכ' מאי מ"ח. ות"ח.

מזכיר ע"ד מעדשישען – ולהבא בטח יבררו מקודם, אם זהו באופן המותר ע"פ שו"ע יו"ד סקע"ט.

פערעבריינסקי
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, כמ" תשרי תשי"ח
ברוקלין

האברך זי"ח אי"א עוסק בצ"צ
אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מכ"ח אלול, ומ' תשרי ע"ש
המוזכרות, ולפלא שצריך הי' לעורר ע"ד הקישור עם מר נחום שי'
באבריקער, ויה"ר שעכ"פ מכאן ולהבא לא יהי' צריך באתערותא מבחון
בהנוגע לזה וכיו"ב, שאר תלמידי אהל"י אשר במעלבורן בעבר, ומהנכון
הי' שמי מהם יתענין למצוא הכתלח של כל התלמידים בעבר, ומצא
ולשלוח להם שנה טובה, מכתבי התעוררות, מכתבים ליום טוב וכיו"ב
וכו', ירואים במוהש שתועלת בזה בשביל המעוררים וגם בשביל המקבלים
הן ברחמינו והן בגשמינו, ובנדון דידן תהי' גיכ תועלת להשיבה גם
בעניני הכספים.

בהנוגע לשאלתו שאין יודע ברור למי לשלוח וכו',
ולכן תושה בזה ברפ"ן, הנה לפלא הספק בזה, כי במקום שאין ברור
מובן ששולחים למתלקה מרכזית והיא מקציאה להשיך לזה, שבנדון דידן
זוהי המזכירות.

בודאי ניצלו ימי תשרי בכלל וזמני שמחתנו בייחוד
להפצת המעינות, ואחכה לבשו"ט ומפורטות.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

16.10.58

נתעכב השילוח ונתקבל מכ' מא' מ"ח. דה"ח.

מזכ"ר ע"ד מעדשישען - ולהבא בטח יבררו מקודם, אם זהו באופן
המתרע"פ שו"ע יו"ד סקע"ט.

... באבריקער... הכתובות של כל התלמידים בעבר, ולשלוח להם שנה טובה, ...וכו',
... בשביל המעוררים ... והן בגשמינו. ... תועלת להשיבה גם בעניני הכספים.

... בטח יבררו מקודם, ...

לג

ב"ה, אדר"ח טבת תשי"ח
ברוקלין

האברך ווי"ח אי"א עוסק בצ"צ
אהרן שי

שלום וברכה!

ז"ע נתקבל מכתבו מכ"ג כסלו, בו כותב אודות התחלת הקעמפ, נר החמישי דחנוכה, וחבל שנתקבל מכתבו במאוחר, שלא היי זמן להבריק אודות דברי התעוררות. והכל תלוי במזל, ואין צועקין על העבר. ויהייר שתהיי בזה הצלחה מופלגה, ולכל אנ"ש בענינים הכללים ובעניניהם הפרטים, ובאופן דמוסיף והולך, וכחוראת ימי חנוכה אלו.

בברכה להצלחה בעבודתו בקדש
ולבשו"ט בכל האמור [חתי"ק]

לד

ב"ה, יד' שבט תשי"ח
ברוקלין

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום ההילולא, עם הפ"נ שיקרא בעת רצון על הציון הקי' של בעל ההילולא הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבגי"מ ז"ע,

בו כותב אודות העסקנות אשר, כלשונו במכתבו, היא חדשה במינה, כוונתו – עסקנות בהנוגע גם לבנות.

אבל באמת הרי ישן נושן הוא, וכמדובר גם בהתועדות דמוצש"ק העבר במ"ש ותען להם מרים, להם לי זכר (ולא לי נקבה שלכאורה צ"ל ע"פ דקדוק), ובתנחומא שכשעלו ישראל מן הים באו ישראל ומלה"ש לאמר שירה, אמר הקב"ה למה"ש הניחו לישראל תחלה. לאחי"ז נמצאו המלאכים והנשים – מי יקלס תחלה, ואמר ר' חייא שבתחלה המלאכים ואחי"כ הנשים (וזהו להם לי זכר להמלאכים, אבל) אמר לוי השמים (בשבועה) לא אקבל הדבר הזה, אלא הנשים קלסו תחלה. ואפילו לדיעה ראשונה, נזקקו מה"ש לקבל רשיון מהנשים, וידוע שיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל ההילולא (בשבועה של פסח מלפני עשרים שנים) מעלת הנשים שבתופים ומחולות – על שירת משה וישראל, עי"ש.

ויהי רצון שגם עסקנות זו תהיי בהצלחה מופלגה, שבזה נכלל לכל לראש להגדיל מספר המשתתפות, הן המושפעות והן המשפיעות, וק"ל. ואשרי חלקם של אלו המתעסקים בזה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור [חתי"ק]

סערעברי נסקי-מעלבאָרן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

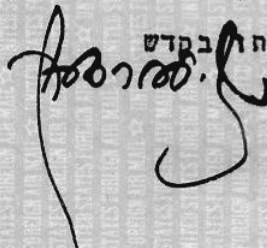
בי"ה, אדר"ה טבח תשי"ח
ברוקלין

האברך חייה אי"א עוסק בציצ
אהרן שי'

שלום וברכה!

זי"ע נחקבל מכתבו מכ"ג כסלו, בו כותב אודות
התחלה הקעמפ, נר החמישי דחנוכה, וחבל שנחקבל מכתבו במאוחר,
מ"ה זמן להבריך אודות דברי התעוררות, והכל תלוי במזל,
ואין צועקין על העבר, ויבטיח'ה' בזה הצלחה מופלגה, ולכל
אנ"ש בענינים הכלליים ובענינים הפרטיים, ובאופן דמוסיף והולך,
וכהוראת ימי חנוכה אלו.

ברכה להצלחה בעבודתך במדש
ולבשו"ט בכל האמור.

... במאוחר, שלא
הי' ... התעוררות.
והכל תלוי במזל,
ואין צועקין על
העבר. ויה"ר
שתהי' בזה
הצלחה מופלגה,
... הפרטים,
... והולך, ...
ברכה ...
[חתי"ק]

בי"ה, י"ד שבט תשי"ח
ברוקלין

האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

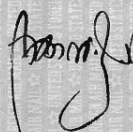
במענה למכתבו מיום ההילולא, עם הפי"נ שי קרא בעת
רצון על הציון הקי' של בעל ההילולא הוא כ"ק מו"ה אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בו כותב אודות העסקנות אשר, כלשונו במכתבו, היא
חדשה במינה, כוונתו-עסקנות בהנוגע גם לבנות.

אבל באמת הרי ישן נושן הוא, וכמדובר גם בהתועדות
דמוצי"ק העבר במי"ש זוען להם מרים, להם ל' זכר (ולא ל' נקבה
שלכאורה צ"ל ע"פ דקדוק, ובתנחומא ששעלו ישראל מן הים באו
ישראל ומה"ש לאמר שירה, אמר הקב"ה למה"ש הניחו לישראל תחלה,
לאח"ז נמצאו המלאכים והנשים-מי יקלם תחלה, ואמר ר' חייא שבחלה
המלאכים ואח"כ הנשים (וז"הו להם ל' זכר להמלאכים, אבל) אמר לוי
השמים (בשבועה) לא אקבל הדבר הזה, אלא הנשים קלסו תחלה, ואפילו
לדיעה ראשונה, נזקקו מה"ש לקבל רשיון מהנשים, וידוע ש"ק מו"ה
אדמו"ר בעל ההילולא (בשביעי של פסח מלפני עשר"שנים) מעלת הנשים
בתפוסים ומחולות-על שירת משה וישראל, עיי"ש.

ויהי רצון שגם עסקנות זו תהיי' בהצלחה מופלגה, שבזה
נכלל לכל לראש להגדיל מספר המשתתפות, הן המושפעות והן המשפיעות,
וק"ל, ואשרי חלקם של אלו המתעסקים בזה.

ברכה לבשו"ט בכל האמור.

... מיום ההילולא, ...
... כלשונו במכתבו, ... כוונתו -
...
... ישן נושן הוא, (ולא ...
דקדוק), ובתנחומא שכשעלו
ישראל ... ומלה"ש לאמר שירה,
... תחלה. לאח"ז נמצאו
המלאכים והנשים - מי ...
הדבר הזה, אלא הנשים קלסו
תחלה. ... עשרים שנים) מעלת
הנשים שבתופים ומחולות - ...
... בהצלחה מופלגה,
... המשתתפות, ... והן
המשפיעות, וק"ל. ...
ברכה ... [חתי"ק]

לה
[מזכירות]

ב"ה, ד' אדר תשח"י
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ כו' מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מר"ח שבט ;

מאשרים אנו קבלת הקטעי מכ"ע, והבטחתם להמשיך בכגון דא גם בהנוגע להבא. ות"ח
על זה.

חלוקת דמי החנוכה בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א לתלמידי הישיבות, נהוגה רק לאלה
שלומדים דא"ח (ועל המחלקים עצמם להחליט אודות כמות הלימוד בדא"ח הנותנת
לתלמידיהם הזכות לקבלת הני"ל).

בכבוד ובברכה
[חתימה]
מזכירות

בדבר בקשתו להמציא לו חומר הנדפס לרישום תלמידים – שולחים לו זה בחבילה
בפ"ע, ובטח יאשר הקבלה.

בהנוגע לקישור עם התלמידים לאחרי עזבם את כותלי הישיבה – מתעניינים בזה בעיקר
צעירי אגודת חב"ד.

לו
[כללי-פרטי]

ב"ה, י"א ניסן ה'תש"י
ברוקלין, נ.י.

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

הפ"נ ומכתבו נתקבל.

ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות מדאגות בגשם ומדאגות ברוח – מכל דבר
המעכב עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם
ובמשך כל היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג [חתי"ק]

ב"ה, ד' אדר תשח"י
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ כו' מו"ה אפרן שי'.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מר"ח שבט;
מאשרים אנו קבלת הקטעי מכ"ע, והבטחתם להמשיך בכגון
דא גם בהנוגע להבא. ות"ח על זה.

חלוקה דמי החנוכה בשם כ"ק ארמו"ר שליט"א להלמירי
הישיבה, נהוגה רק לאלה שלומדים דא"ח (ועל המחלקים עצמם
להחליט אודות כמות הלימוד בדא"ח הנותנת להלמידים הזכות
לקבלת הנ"ל).

בכבוד ובברכה
מזכיר

דבר בקשחו להמציא לן חומר הנרפס לרישום הלמידים -
שולחים לו זה בחבילה בפ"ע, ובטח יאשר הקבלה.
בהנוגע לקישור עם החלמידים לאחרי עיבם את כותלי הישיבה
- מתעניינים בזה בעיקר צעירי אגודת חב"ד.

...מכ"ע,

סערעבריאנסקי-

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מונחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, י"א ניסן ה'תשי"א
ברוקלין, נ.י.

האברך אהרן שי'

הפ"נ ומכתבו
נתקבל.

שלום וברכה!
נמכתבו נחקבל.
ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא
עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמה ולחירות אמתי, חירות
מדאגות בגשם ומדאגות ברוח - מכל דבר המעכב
עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה
כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בחזרתנו
חזרה חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג

בברכת החג
[חתי"ק]

לז

ב"ה, ב' אייר תשי"ח
ברוקלין

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מכ"ז ניסן, בו כותב אודות ניצול ימי הפסח בהנוגע לילדים-ות, ואשר הי' מספר המשתתפים מועט מאשר שיערו מראש, אשר פעל נפילת רוח קצת.

והנה נפילת רוח – מצ"ע אין זה ענין כלל, כמבואר בכ"מ וכנראה במוחש. והתועלת האפשרי בכגון דא, לדעת הסיבות להחסרון בכדי לתקן בעתיד, ועד"ז אינו מזכיר דבר במכתבו! אבל העיקר שהעסקנים על אתר יבררו הסיבות ויעשו התלוי בהם לתקנם, וזכות הרבים מסייעתם שיצליחו.

מהנכון הי' שבאם נאם הרב הולנדר שי' בצעירי אגו"ח ונשי חב"ד או כיו"ב שישלחו לו מכתב תודה וכו'. וק"ל.

בברכת הצלחה בעבודת הקדש דהפצת היהדות בכלל והפצת המעינות ביחוד, ובאופן דמוסיף והולך מוסיף והולך.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
[חתימה]
מזכיר

לח

ב"ה, ז' מניא תשי"ח
ברוקלין

האברך ווי"ח אי"א עוסק בצ"צ
אהרן שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ה תמוז, והקודמו, ובטח נתקבל בינתים מכתבי מענה לצעירי אגודת חב"ד,

ולשאלתו האם טוב מה שכותב גם ע"ד ענינים שלכאורה שייכים לאחרים.

נכון הוא שימשיך בכתבו, אלא – בפרטיות יותר, שהרי בריחוק מקום גשמי, מוכרחת הוספה האפשרית בידיעות בכל ענינים הנמצאים בשטח חב"ד ואנ"ש. ובכדי לשלול החשש אודותו כותב, הנה לא ידיע ע"ד כתבו, ואדרבה בהזדמנות המתאימה יעורר את זה שמוטל עליו הכתיבה ע"ד מוסד פלוני וענין פלוני שיכתוב ויכתוב בפרטיות וכו',

דאי"ג – מה שכותב שבענין יב' תמוז מתעסקים בזה לא מטעם צא"ח, אף שתוכן הענין אין זה לצעירי אגו"ח דוקא, אבל לאידך גיסא – גם זה שייך לצא"ח ובפרט בהנוגע לילדי בני

סערעברי נסקי-מעלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ב' אייר תשי"ח
ברוקלין

האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מכ"ז ניסן, בו כותב אודות ניצול
ימי הפסח בהנוגע לילדים=ות, ואשר הי' מספר המשתתפים מועט מאשר
שיערו מראש, אשר פעל נפילה רעה קצת.

והנה נפילה רעה-מצ"ע אין זה ענין כלל, כמבואר בכ"מ
וכנראה במוחש, **ממל** והתועלת האפשרי בכגון דא, לדעת הסיבות להחסרון
בכדי לתקן בעתיד, ועדי"ז אינו מזכיר דבר במכתבו! אבל העיקר
שהעמקנים על אחר יבררו הסיבות ויעשו החלוי בהם לתקנם, וזכות
הרבנים מסייעתם שיצליחו.

מהנכון הי' שבאם נאם הרב הולנדר שי' בצעירי אגו"ח
או כיו"ב שישלחו לו מכתב תודה וכו', וק"ל.

בברכת הצלחה בעבודה הקדש דהפצת היהדות בכלל והפצת
המעיןות ביחוד, ובאופן דמוסיף והולך מוסיף והולך.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכ"ר

והנה נפילת רוח
- ... כלל, ...

וכנראה במוחש.

והתועלת ...

במכתבו! ...

לתקנם, ...

... ונשי חב"ד

או ... וכו'. וק"ל.

... ביחוד,

ובאופן ...

כ"ה, ז' מנ"א תשי"ח
ברוקלין

האברך ו"ח אי"א עוסק בצ"צ
אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ה חמוז, והקודמו, ובטח נחקל בינחים
מכחי מענה לצעירי אגודת חב"ד,

ולשאלתו האם טוב יסגור מה שכותב גם ע"ד ענינים שלכאורה
שייכים לאחרים.

נכון **ממל** הוא שימשיך בכחבו, אלא-כפרטפות יוחר, שהרי
כריחוק מקום גשמי, מוכרחת הוספה אפשרית כדיעוץ ככל ענינים הנמצאים
כשטח חב"ד ואנ"ש, ובכדי לשלול החשש אודותו כותב, הנה לא ידע ע"ד כחבו,
ואדרכה כהזדמנות המחאימה יעורר את זה שמוטל עליו הכתיבה ע"ד מוסד
פלוגי וענין פלוגי שיכחוב ויכחוב כפרטיות וכו',

דא"ג-מה שכותב שכענין יב' חמוז מתעסקים בזה לא מטעם
צא"ח, אף שתוכן הענין אין זה לצעירי אגו"ח דוקא, אבל לאידך גיסא-גם
זוהי לצא"ח/כהנוגע לילדי בני ישראל שיחיו, שהרי גם להם צריכים להסביר
פרשת הימים האלו, והעיקר להסביר המוסר השכל והכחן מזה, וק"ל, וכפרט
שלפעמים ע"י הילדים מגעח ההשפעה **באופן** והפעולות לההורים ולכל הסביבה,
וכמבואר באריכות במ"א.

בכרחה לכשו"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכ"ר

... אלא - ... גשמי,

מוכרחת הוספה

האפשרית ...

ואנ"ש. ... הנה לא

ידיע ע"ד כתבו, ...

דא"ג - ... אבל

לאידך גיסא - גם

זה שייך לצא"ח

ובפרט ... שיחיו,

... וק"ל. ..ולכל

הסביבה, ...

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

ישראל שיחיו, שהרי גם להם צריכים להסביר פרשת הימים האלו, והעיקר להסביר המוסר השכל והבכך מזה, וק"ל. ובפרט שלפעמים ע"י הילדים מגעת ההשפעה והפעולות להורים ולכל הסביבה, וכמבואר באריכות במ"א.

בברכה לבשו"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
[חתימה]
מזכיר

לט

[מזכירות]

ב"ה, כ"ב מנחם-אב תשי"ח
ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצ"צ וכו' מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר אני בתודה את קבלת מכתבו מט"ו מנחם-אב בצירוף קטעי העתונים. חבל על הניגון הבלתי רצוי בכלל ועל פרסומו בפרט, אבל אין צועקין על העבר, והבה נקוה שהמאורע יביא לזהירות יתירה בעתיד.

דבר טוב עשה בשלחו לנו גם הקטעים אודות הרב אברמסאן שי' כי מעונינים אנו לדעת מכל פרט בהנוגע לכתוב הן אודות אנ"ש שי' ומוסדותיהם בכלל והן אודות הפעולות הציבוריות של יחידים מהם.

מוסג"פ קטעים מעתונים מדברים על פעולות שלוחי המל"ח בקיץ ועל הנעשה בקעמפ ג'ישראל. בודאי תוכלו גם אתם לנצלם באיזו אופן שהוא לטובתכם עבודתכם אתם.

בברכת כט"ס
[חתימה]
הרב ח.מ.א. חדקוב

מ

[מזכירות]

ב"ה, ג' אלול תשי"ח
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצ"צ וכו' מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

מאשרים אנו בתודה את קבלת מכתבו מכ"ו מנחם-אב בצירוף קטעים מהעתון.

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

סערעבראנסקי - קעלנין
Tel.: HYadmir 3-9250 Cables: LUBAVITCH NEWYORK

מוכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש
SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, כ"ב מנחם-אב תשי"ח
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו' מוה' אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשר אני בחזרה את קבלה מכתבו מט"ו
מנחם-אב בצירוף קטעי העתונים. חבל על הניגון
הבלתי רצוי בכלל ועל פרסמו בפרט, אבל אין
צועקין על העבר, והבה נקוה שהמאורע יביא
לזהירות יתירה בעתיד.

דבר טוב עשה בשלחו לנו גם הקטעים אודות
הרב אברמסאן שי' כי מעונינים אנו לדעת מכל פרט
בהנוגע לכהוב הן אודות אנ' שיומסדותיהם בכלל
והן אודות הפעולות הציבוריות של יחידים מהם.

מוסג"פ קטעים מעתונים מדברים על פעולות
שלוחי המל"ח בקיץ ועל הנעשה בקעמפ גן-ישראל.
בודאי חוכלו גם אהם לנצלם באיזו אופן שהוא אג
לטובתכם עבודהכם אהם.

בברכה כמ"ם

הרב ח.מ.א. חקוב

... ועל פרסומו בפרט ...

... בהנוגע לכתוב הן
... אודות אנ' ש שי' ...

מוכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, ג' אלול תשי"ח
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו' מוה' אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשרים אנו בחזרה את קבלה מכתבו מכ"ו מנחם-אב
בצירוף קטעים מהעיתון.

בהחאם למכתבו הקודם, כפי שהודיעני ממזכירות
של המרכז לעניני חינוך שלהו כבר לכ' את הספרים
שביקש.

בברכה כוח"ם

הרב ח.מ.א. חקוב

כפי ...
שהודיעוני ...

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

בהתאם למכתבו הקודם, כפי שהודיעוני ממזכירות של המרכז לענייני חינוך שלחו כבר לכו את הספרים שביקש.

בברכת כוח"ט
[חתימה]
הרב ח.מ.א. חדקוב

מא [כללי-פרטי]

ב"ה, ימי הסליחות ה'תשי"ח
ברוקלין, נ.י.

האברך הו"ח אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ כו" מו"ה אהרן
שי

שלום וברכה!

מכו נתקבלו.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע לו ברכתי ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה לבשו"ט בכלל
ובפרט [חתי"ק]

מב

ב"ה, ד' תשרי תשי"ט
ברוקלין

האברך וו"ח אי"א איש רב פעלים
אהרן שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו ממוצש"ק שנתקבל ז"ע, בו כותב ע"ד צערו כשנזכר, איפוא הי' בשעת כתיבת המכתב לפני שלש שנים, ואיפוא נמצא עכשיו*.

ויעיין בהמבואר בדא"ח במשנה יפה שעה אחת בתשובה ומעש"ט, ומהם בהמשך וככה הגדול,

ונקודה התיכונה, שתשובה ומעש"ט, אלו הם העניינים הגורמים נח"ר להשי"ת, וחיי עוה"ב הם הגורמים נח"ר להאדם,

שמזה מובן, גודל הריחוק וגודל דיפה זה,

* שלפני שלש שנים הי' אצל כ"ק
אד"ש ועכשיו נמצא באוסטרליא.

סערעבריאנסקי-מעלב.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות ה'תשי"ח
ברוקלין, נ. י.

האברך הו"ח אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ כו' מו"ה אהרן
שי

שלום וברכה!
אג' נאקאן

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
לובברכתי, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה
טובה ומחוקה בגשמיות וברוחניות.

ברכה
זיכרון

מכ' נתקבלו.

ולקראת השנה
החדשה ...

בברכה לבשו"ט
בכלל ובפרט
[חתי"ק]

בערעבריאנסקי-מעלבון
מנחם מענדל שניאורסאהן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ד' תשרי תשי"ט
ברוקלין

האברך ווי"ח אי"א איש רב פעלים
אהרן שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו ממוצש"ק שנחבל ז"ע, בו כותב ע"ד צערו
כשזכר, איפוא הי' בשעת כתיבת המכתב לפני שלש שנים, זאיפוא נמצא
עכשיו.

זיעין בהמבואר בדא"ה במשנה יפה שעת אחת בתשובה
ומעשיט, ומהם בהמשך וככה הגדול,

ונקודה החיכונה, שהשובה ומעשיט, אלו הם הענינים
הגורמים נחיר להשי"ח, וחי' עוה"ב הם הגורמים נחיר להאדם,

שמזה מובן, גודל הריחוק וגודל דיפוק זה,

ומענין זה-ה"ז ג"כ בהנוגע למצבו לפני שלש שנים
שאז הי' העיקר נחיר לאדם, ומצבו עתה שבו הוא העיקר נחיר להשי"ח-
ע"י פעולותיו בהפצת המעינות הוצה, וקיל וגם פשוט,

והאומנם על שינוי זה שהוא יפה יותר, יש לומר שה"ו
מצטערים.

ובמ"ש אודות ריחוק המקום זכו, הנה בימינו אלה
לא נפלאה היא ולא רחוקה היא, אלא שהאלקים עשה הכל יפה בעתו.

במ"ש אודות שידוכים, ידוע פסק רו"ל בנות ישראל
יפות הן, ופשוט שגם אויטורליא בכלל זה, ובפרט בשנים הכי אחרונות
שינוי גדול לטוב בעיני יהדות ניכר גם לעיני בשר.

ברכה לבשו"ט בכל האסור
ולחתימה וגמ"ט

... אלו הם ... להשי"ת ...
להאדם,

... וגודל דיפה זה,

וכענין זה - ... להשי"ת -

ברכה ... [חתי"ק]

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

וכענין זה – ה"ז ג"כ בהנוגע למצבו לפני שלש שנים שאז הי' העיקר נח"ר לאדם, ומצבו עתה שבו הוא העיקר נח"ר להשי"ת – ע"י פעולותיו בהפצת המעינות חוצה, וק"ל וגם פשוט, והאומנם על שינוי זה שהוא יפה יותר, יש לומר שח"ו מצטערים.

ובמ"ש אודות ריחוק המקום וכו', הנה בימינו אלה לא נפלאות היא ולא רחוקה היא, אלא שהאלקים עשה הכל יפה בעתו.

במ"ש אודות שידוכים, ידוע פסק רז"ל בנות ישראל יפות הן, ופשוט שגם אוסטרליא בכלל זה, ובפרט בשנים הכי אחרונות ששינוי גדול לטוב בעניני יהדות ניכר גם לעיני בשר.

בברכה לבשו"ט בכל האמור
ולחתימה וגמח"ט [חתי"ק]

מג

[מזכירות]

ב"ה, כ' כסלו תשי"ט
ברוקלין, נ.י.

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

מאשרים בזה קבלת מכתבו מיום י' כסלו העבר, שנכון נתקבל לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

בטח קיבל המכתב' מכ"ק אדמו"ר שליט"א שאודותם שואל.

בברכת כט"ס

[חתימה]

מזכיר

מד

[מזכירות]

ב"ה, ט"ז שבט ה'תשי"ט

האברך הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים וכו'
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

הפי"נ שלו דיום ההילולא נתקבל, ויקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ ז"י"ע.

[חתימה]

מזכיר

סרבריאנסקי-

Tel.: HYacinth 3-9250

Cables: LUBAVITCH NEWYORK

מזכירות

כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, כ' כסלו תשי"ט
ברוקלין, נ.י.

האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשרים בזה קבלת מכתבו מיום
' כסלו העבב, שנכון נחקבל לכ"ק אדמו"ר
שליט"א.

בטח קיבל גמכתב' מכ"ק אדמו"ר
שליט"א שאודותם שואל.

בברכה כט"ס

מזכיר

... שאודותם
שואל.

האברך הו"ה אי"א נו"נ מלאכה
מלאכה שמים וכו'
מה' אהרן שי'

שלום וברכה!

הפ"נ שלו דיום ההילולא
נחקבל, ויקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ה
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

מזכיר

מה
[כללי-פרטי]

בי"ה, י"א ניסן ה'תשי"ט
ברוקלין, נ.י.

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

מכתביו נתקבלו.

ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות מדאגות בגשם ומדאגות ברוח – מכל דבר המעכב עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג
ולבשו"ט בכלל ובפרט [חתי"ק]

מו

בי"ה, ו' תמוז תשי"ט
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצ"צ מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום כ"ו סיון.

וכיון שנכנסים הננו לחדש הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע, אשר היתה בזה גאולת הרבים בעת ההיא ולשנים ולדורות הבאים לאחרי זה, וכמובן מפרטי הענינים של פרשת המאסר והגאולה,

הנה יבוא זה בפועל בפעולות באותם השטחים עליהם מסר נפשו, הם עניני הפצת היהדות בכלל והפצת המעינות ביחוד, שכל השייכים ויודעים עדי"ז מחוייבים בזה.

וכיון שלהצלחת העבודה זקוקים למנוחה שמחה וטוב לבב, הנה השי"ת רועה ישראל יאר פניו ויגאל אותו מכל ענינים המבלבלים, וימלא את כל הנ"ל מתוך הרחבה אמתית הן בגשמיות והן ברוחניות.

בברכת הצלחה ובשו"ט [חתי"ק]

ב"ה, י"א ניסן ה'תשי"ט
ברוקלין, נ.י.

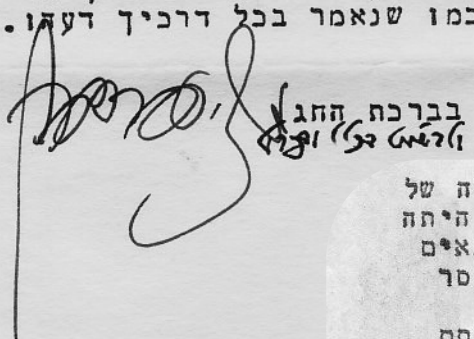
האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

מכתבו נחקבלו.
ולקראת חג המצות, זמן חירוחנו, הבא
עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמה ולחירות אמתי, חירות
מדאגות בגשם ומדאגות ברוח - מכל דבר המעכב
עבודה ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולחמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה
כולה.

ובפרט שעבודה השם, כמצווה עלינו בתורתנו
תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג
והצלה

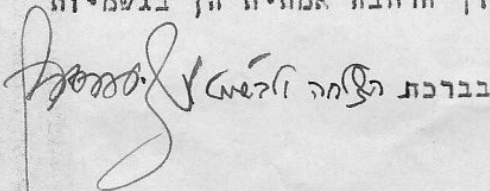
מכתביו
נתקבלו.

בברכת החג
ולבשו"ט בכלל
ובפרט [חתי"ק]

וכיון שנכנסים הננו לחדש הגאולה של
כ"ק מו"ת אדמו"ר וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר הייתה
בזה גאולה הרבים בעת ההיא ולשנים ולדורות הבאים
לאחרי זה, וכמו בן מפרטי הענינים של פרשת המאסר
והגאולה,

הנה יבוא זה בפועל בפעולות באותם
השטחים עליהם מסר נפשו, הם עניני הפצת היהדות
בכלל והפצת המעיינות ביחוד, שכל השייכים ויודעים
עד"ז מחוייבים בזה.

ופיון של הצלחת העבודה זקוקים
למנוחה שמחה וטוב לבב, הנה השי"ת רועה ישראל
יאר פניו ויגאל אותנו מכל ענינים המבלבלים,
וימלא את כל הנ"ל מתוך הרחבה אמתית הן בגשמיות
והן ברוחניות.

בברכת רחמי ורחמי

בברכת הצלחה
ובשו"ט [חתי"ק]

מז

ב"ה, כ"ב תמוז תשי"ט
ברוקלין

האברך עוסק בצ"צ אהרן שי

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מח"י תמוז, בו כותב ראשי פרקים מההתועדות בימי חג
הגאולה יבי ויג' תמוז,

ולפלא שרק ראשי פרקים כותב, וכן אינו מזכיר ע"ד הדפסה במכ"ע המופיעים, והרי
בודאי שהפצת המעינות דורשת הפצה כפשוטה וחוצה כפשוטה, אשר שני הענינים אפשר
להשיג בקל יותר ע"י המכ"ע, וק"ל.

ויהי רצון אשר על ידי הוספה בהפצת המעינות יתקרב היעוד שמבין מצרים אלו נזכה
בעגלא דידן לנחלה בלי מצרים.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
[חתימה]
מזכיר

מח

[כללי-פרטי]

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשי"ט
ברוקלין, נ.י.

האברך הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

ב' המכ' וב' הפ"נ נתקבלו.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע לו
ברכתי ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה לבשו"ט בפרט ובכלל [חתי"ק]

סערעברי אנסקי-מעלבורן
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מונחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

האברך עוסק בציצ אהרן שי'

בי"ה, כ"ב תמוז תשי"ט
ברוקלין

שלום וברכה!
מאשרים קבלת מכתבו מה"י תמוז, בו כותב ראשי פרקים
מהתועדות בימי חג הגאולה יב' ויג' תמוז,

ולפלא שרק ראשי פרקים כותב, וכן אינו מזכיר ע"ד
הדפסה במכ"ע המופיעים, וזה"י בוראי שהפצת המעינות דורשת הפצה
כפשוטה וחוצה כפשוטה, אשר שני העניינים אפשר להשיג בקל יותר
ע"י המכ"ע, וק"ל.

ויהי רצון אשר על ידי הוספה בהפצת המעינות יתקיימו
היעוד שממין מצרים אלו נזכה בעגלא דידן לנתלה בלי מצרים.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכ"ר
י.ל.קוויי

... יתקרב
היעוד ...

בי"ה, ימי הסליחות, ה'תשי"ט
ברוקלין, נ.י.

האברך הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!
ב' המכ' וב' הפ"נ נתקבלו
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע לו
ברכתי, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה
ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה (השם) (פרי) (גוי) (אברהם)
אברהם

בברכה
לבשו"ט
בפרט ובכלל
[חתי"ק]

מט

בי"ה, יג' תשרי תשי"כ
ברוקלין

האברך הנעלה אהרן שי

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מערב יום הכפורים אחר חצות.

ובעת רצון יזכירוהו עוה"פ על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע, ויהי רצון שיבשר טוב בטוב הנראה והנגלה,

ובפרט שנמצאים אנו ביומין זכאין לאחר גמר החתימה טובה ומתקרבים לזמן
שמחתנו,

בברכת חג שמח ולבשו"ט [חתי"ק]

נ

בי"ה, ד' מ"ח תשי"כ
ברוקלין

האברך ווי"ת אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ אהרן שי

שלום וברכה.

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ז תשרי, בו כותב ר"פ מהעבר בזמן שמחתנו, ובודאי ינצל
ההתעוררות דימים אלו להפגש עם כמה מהפנים חדשות בשבועות וחדשים הבע"ל. וכידוע
הדיוק בלשון הקפות, לווים ע"מ שיפרעו במשך השנה, וק"ל.

ויהי רצון שכיון שז"ע באנו מחדש השביעי המושבע בכל טוב, ונכנסנו לסדר דויעקב הלך
לדרכו בעבודה פרטית, תחול הברכה וההצלחה בכל הענינים שלו הכללים והפרטים גם יחד.

בברכה לבשו"ט בכהני"ל [חתי"ק]

נא

בי"ה, כ' כסלו תשי"כ
ברוקלין

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

במענה למכתביו מי"א וכ' כסלו, בו כותב אודות הסברא לנסיעה לכאן על יו"ד שבת
הבע"ל.

טרברינסקי-מעלבורן
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

האברך הנעלה אהרן שי'

בי"ה, יג' תשרי תשי"ב
ברוקלין

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מערב יום הכפורים אתר הצות.

ובעת רצון יזכירוהו עוה"פ על הציון הק' של כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע, ויהי רצון שיבשר טוב בטוב
הנראה והנגלה,

ובפרט שנמצאים אנו ביומין זכאין לאחר גמרה תימה
טובה ומתקרבים לזמן שמחתנו,

בברכה חג שמחה
[Handwritten signature]

... גמר החתימה טובה ...

בברכת חג שמחה ולבשו"ט [חתי"ק]

בי"ה, ד' ט"ה תשי"ב
ברוקלין
האברך רו"ח אי"א נוי"ב
עוסק בצ"צ אהרן שי'
שלום וברכה.
מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ז תשרי, בו כותב ר"פ
מהעבר בזמן שמחתנו, ובודאי ינצל ההתעוררות דימים אלו
להפגש עם כמה ספנים חדשות בשבועות וחדשם הבע"ל, וכידוע
הכדורץ בלשון הקפות, לווים ע"מ שיפרעו במסך השנה, וק"ל.
ויהי רצון שכיון שז"ע באנו מחדש השביעי
המושבע בכל טוב, ונכנסנו לסדר דויעקב הלך לדרכו בעבודה
פרסית, תחול הברכה וההצלחה בכל הענינים שלו הכללים
ו הפרטים גם יחד.
בברכה לבשו"ט
[Handwritten signature]

... כמה מהפנים
חדשות ...
הבע"ל. וכידוע
הדיוק בלשון
הקפות, לווים ...
... בכל טוב, ...
בברכה לבשו"ט
בכהנ"ל [חתי"ק]

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

והנה מובן וגם פשוט, שצודק בכתבו, שנסיעה כזאת אין מקום כלל לעשותה בחפזון, מטעמים שכותב ועוד כהנה, ולפלא גם הקס"ד.

כיון שאין מזכיר בהנוגע לבריאות, בודאי סימן הוא שזהו בסדר.

בברכה לבשו"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
[חתימה]
מזכיר

נ.ב.

המכתב לצעירי אגו"ח בטח
נתקבל מכבר.

נב

ב"ה, אי ניסן תשי"כ
ברוקלין

האברך אהרן שי

שלום וברכה!

במענה למכתביו מז' וכ' אדר,

יהי רצון שתכה"י יבשר טוב בטוב הנראה והנגלה בענינים הכללים ובענינים הפרטים,
אשר אצל איש הישראלי יחדיו יהלכו,

ובפרט אשר נמצאים אנו בחדש ניסן, חדש הגאולה זמן חירותינו, חירות מכל ענינים
המבלבלים,

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
[חתימה]
מזכיר

נג

[כללי-פרטי]

ב"ה, י"א ניסן ה'תשי"כ
ברוקלין, נ.י.

האברך עוסק בצ"צ וכו'
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

מכתבו מר"ח ניסן והקודמים נתקבלו.

ב"ה, כ' כסלו

תש"כ

במענה

למכתביו מי"א

וכ' כסלו ...

... לעשותה

בחפזון, ...

... שזהו בסדר.

המכתב לצעירי

אגו"ח **נטח**

נתקבל מכבר.

ב"ה, כ"א כסלו תש"כ
ברוקלין

האברך אהרן שי' ^{לכ}

שלום וברכה!
במענה למכתביו מי"א כסלו, בו כותב אודות
הסברא לנסייעה לכאן על יו"ד שבט הבע"ל.
והנה מובן וגם פשוט, שצודק בכתבו, שנסייעה
כזאת אין מקום כלל לעשותה בחפזון, מטעמים שכותב ועוד
כהנה, ולפלא גם הקס"ד.
כיון שאין מזכיר בהנוגע לבריאות, בודאי
סימן הוא שזהו בסדר.
בברכה לבשו"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכ"ר ^{לכ}

נ.ב.
המכתב לצעירי אגו"ח נטח
נתקבל מכבר,

סריברינסקי-מעלבזרן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, א' ניסן תש"כ
ברוקלין

האברך אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה למכתביו מז' זכ' אדר,

יהי רצון שתכה"י יבשר טוב בטוב הנראה
והנגלה בענינים הלללים ובענינים הפרטים, אשר אצל
איש הישראלי יחדיו יהלכו,

ובפרט אשר נמצאים אנו בהדש ניסן, חדש
הגאולה זמן חירותינו, חירות מכל ענינים המבלבלים,

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכ"ר ^{לכ}

ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות מדאגות בגשם ומדאגות ברוח – מכל דבר המעכב עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג ולהצלחה רבה
בעבוה"ק [חתי"ק]

נד

ב"ה, ז' אייר תש"כ
ברוקלין

האברך ווי"ח אי"א עוסק
בצ"צ אהרן שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום כ' אייר, יום הולדת כ"ק אדמו"ר מוהר"ש זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, בהמשך למ"ש עיי ש"ב שי' והמברק,

יהי רצון שיחזור לאיתנו כפשוטו ולאיתנו כמשמעו כמבואר בד"ה משכיל לאיתן האזרחי לכ"ק רבנו הזקן (נדפס בקונטרס לימוד החסידות).

ומובן שצריך לקיים הוראות הרופא מומחה, אלא שביחד עם זה, וכמו שכתבתי לאנ"ש מכבר, זהו בהנוגע למעשה בפועל, משא"כ במחשבה – יסיח דעתו מכל הענין ויתקע מחשבתו בעניני אור ושמחה ופעולות בקדש עניני חב"ד אשר במחנם הט' וסביבותי'.

בטח מתכוונים ליום הלי"ג בעומר ובאופן מתוכנן וכדבעי. ובפרט שהשנה היא שנת המאתים (ל' ויום א' דחה"ש יום) הסתלקות הילולא דהבעש"ט ז"ל, ויום הלי"ג בעומר הוא הילולא של הפותח בענין קישור וגילוי פנימיות התורה בנגלה דתורה, וחג השבועות זמן מת"ת, שאז היו רזי תורה – מעשה מרכבה – בגלוי, הראת ממש בראי' חושית כדכתיב וכל העם גו', (תניא פל"ז), הרי יהיו הענינים והפעולות בהתרחבות והתפשטות הכי גדולות, וחפץ ה' בידם יצליח.

בברכה לבשו"ט בענינים הכללים והפרטים
מתוך בריאות הנכונה ושמחה אמיתית [חתי"ק]

מכתבו מר"ח
ניסן והקודמים
נתקבלו.

בברכת החג
ולהצלחה רבה
בעבוה"ק
[חתי"ק]

שלום וברכה!
מכתבו מר"ח ניסן / נתקבלו.
ולקראת חג המצות, זמן חירוחנו, הבא
עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמיתית, חירות
מדאגות בגשם ומדאגות ברוח - מכל דבר המעכב
עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה
כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בחורחנו
חורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכה החנה (פרימל) וחי' מושקא
שיחיו

כ"ה, ז' אייר תש"כ
ברוקלין

האכרך ור"ח אי"א עוסק
כצ"צ אהרן שי'

שלום וברכה!

כמענה למכתבו מיום כ"א אייר, יום הולדת כ"ק
אדמו"ר מוהר"ש זצוקללה"ה נכג"מ זי"ע, בהמשך למ"ש ע"י ש"ב ט'
והמברק,

יהי רצון שיחזור לאיתנו כפשוטו ולאיתנו כמשמעו
כמבואר בד"ה משכיל לאיתן האזרחי לכ"ק רכנו הזקן (נדפס בקונטרס
לימוד החסידות).

ומוכן שצריך לקיים הוראות הרופא מומחה, אלא שביחד
עם זה, וכמו שכתבתי לאנ"ש מכבר, זהו כהנוגע למעשה כפועל, משא"כ
כמחשבה - יסיח דעתו מכל הענין ויתקע מחשבתו בעניני אור ושמחה
ופעולות בקדש עניני חב"ד אשר במחנס הט' וסביבותי'.

בטחאמקנינים ליום הל"ג בעומר וכאופן מתוכנן וכדבעי.
וכפרט שהשנה היא שנת המאתים ל(וי"ט א' דחה"ש יום) הסתלקות
הילולא דהבעש"ט ז"ל, ויום הל"ג בעומר הוא הילולא של הפותח
בענין קישור וגילוי פנימיות החורה כנגלה דתורה, וחג השבועות
זמן מת"ת, שאז היו רזי חורה = מעשה מרכבה = בגלוי, הראת ממש בראי'
חושית כדכתב וכל העם גו', (חניא פל"ז), הלא יהיו הענינים
והפעולות בהתרחכות והתפשטות הכי גדולות, והפץ ה' בידם יצליח.

בברכה לכשו"ט בענינים הכללים והפרטים
מתוך בריאות הנכונה ושמחה אמיתית.

בברכה

... שי' והמברק,
... החסידות).
... במחשבה -
יסיח דעתו ...
וסביבותי'.

בטח מתכוננים
ליום הל"ג בעומר
ובאופן מתוכנן
וכדבעי. ... הרי
יהיו ... הכי
גדולות...
בברכה ...
[חתי"ק]

נה

[מזכירות]

בי"ה, חיי סיון ה'תש"כ
ברוקלין

האברך ווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
אהרן שיי סעריברניסקי

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתביו מחי ט"ו סיון, ומוסג"פ מכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א למר בן
ציון שיי כגן, ואל בינתו נשען באם למסור לו, ובאם הן, באיזה אופן ובצירוף איזה הסברה.
בודאי יתיעצו בזה בכל הנ"ל, ויקוים מ"ש ותשועה ברוב יועץ, ובטח יודיע בפרטיות
השתלשלות הענינים בכל הנ"ל.

בכבוד וברכה
[חתימה]
המזכיר

נו

בי"ה, י' תמוז תש"כ
ברוקלין

האברך עוסק בצ"צ וכו'
מוה' אהרן שיי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת שלו,

בודאי נהג במנהג אני"ש בזמן האחרון ביום ההולדת. ויה"ר מהשי"ת שתהיי שנת
הצלחה אצלו הן בגשמיות והן ברוחניות, ויוסיף בלימוד התורה וקיום מצותי מתוך הרחבה
אמיתית.

בברכת הצלחה רבה בכהנ"ל ומתוך
שמחה, ולשידוך טוב בגו"ר בקרוב ממש
ובברכת חג הגאולה [חתי"ק]

מאשרים
קבלת
מכתביו מח'
ט"ו סיון ...
בודאי
יתיעצו בזה
בכל הנ"ל, ...

בי"ה, ח"י סיון תש"כ
ברוקלין

האברך וחי' אי"א עוסק בצ"צ
אהרן שי' סעריברנסקי

שלום וברכה!
מאשרים קבלת מכתביו מ^חט"ו סיון, ומוסג'יפ מכתב כ"ק
אדמו"ר שליט"א למר בן ציון שי' כגן, ואל בינתו נשען באם למסור
לו, ובאם הן, באיזה אופן ובצירוף איזה הסברה.

בודאי יתיעצו בזה בכל הנ"ל, ויקוים מ"ש ותשועה
ברוב יועץ, ובטח יודיע בפרטיות השתלשלות הענינים בכל הנ"ל.

בכבוד וברכה
ט.ק.וו.י
המזכיר

סריבאנסקי-מעלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מונחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"א' תמוז תש"כ
ברוקלין

האברך עוסק בצ"צ וכו'
מזה אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הפלדה שלו,
בודאי נהג במנהג אנ"ש בזמן האחרון
ביום ההולדת. ויה"ר מהשי"ת שחיי' שנת הצלחה אצלו הן
בגשמיות והן ברוחניות, ויוסיף בלימוד התורה וקיום
מצותי' מתוך הרחבה אצ"ל.

בברכת ר"מ רשה דפני' ואמת
שמחה, וז"ל יצא יצחק דברוק וכו'
ודברת' חת' העולה י' סעריברנסקי

ב"ה, י' תמוז
תש"כ

... והן
ברוחניות, ...
הרחבה
אמיתית.

בברכת הצלחה רבה בכהנ"ל ומתוך שמחה,
ולשידוך טוב בגו"ר בקרוב ממש ובברכת חג הגאולה [חתי"ק]

נז

ב"ה, יג' תשרי תשכ"א
ברוקלין

האברך הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצ"צ אהרן שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק נתקבל מכתבו מעש"ק ויום הקדוש אחר חצות,
ובעת רצון אזכירו עוד הפעם על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע,

ויהי רצון שכשם שמבשר טוב מהשינוי לטובה בטוב הנראה והנגלה, הנה כפתגם
רבותינו נשיאינו, זא"ל עס גיין פון גוט צו נאך בעסער,

ויבשר טוב בענינים הכללים והפרטים מתוך שמחה וטוב לבב, והרי נמצאים אנו בימי
רצון וערב זמן שמחתנו, לשון רבים, ישמח ה' במעשיו וישמח ישראל בעושיו, שבכדי שתהי
שמחה שלימה צ"ל הגוף בריא ושלם שמדרכי השם הוא (עיין רמב"ם הלכות דיעות סוף פרק ג'
ורפ"ד).

בברכת חג שמח ובשו"ט בכל הנ"ל [חתי"ק]

נח

[כללי-פרטי]

ב"ה, כט' תשרי תשכ"א
ברוקלין

האברך הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצ"צ אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו ממוצש"ק בראשית ר"פ משמחת תורה, ולפלא שאין מזכיר
דבר בהנוגע לימי סגולה שקודם לזה, והרי תקותי חזקה שניצלו ימים אלו מתאים להוראת
תורתנו תורת חיים ז.א. להחפיקת היהדות ועניני' ובנקודה הפנימית אור וחיות חסידותי.

ומתאים להכרזה הנהוגה בליובאוויטש מלפנים בשילהי שמחת תורה – הנה מתחיל
עתה הסדר – **ויעקב הלך לדרכו**. והרי קרוב לודאי, שבהכרזה זו היתה הכוונה גם לסיום הענין,
ויפגעו בו מלאכי אלקים (וכדז"ל תנחומא ס"פ משפטים. זהר ח"ג רח"צ, א', עיי"ש).

ולהעיר אשר במדרש תנחומא,

שלגבי הזהר * הרי זה נגלה דתורה, ובפרט ע"פ השייכות דמדרש תנחומא ומדרש
ילמדנו, אשר כשמו כן הוא – לימוד הלכות,

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

בי"ה, יג' תשרי תשכ"א
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצי"צ אהרן שי'

שלום וברכה!
לאחרי הפסק נתקבל מכתבו מעשי"קודם הקדוש
אחר הצות,

ובעת רצון אזכירו עוד הפעם על הציון הק'
של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבגיים זי"ע,

ויהי רצון שכשם שמבשר טוב מהשינוי לטובה
בטוב הנראה והנגלה, הנה כפתגם רבותינו נשיאינו, זא"ל עם
גי'ן פון גוט צו נאך בעסער,

ויבשר טוב בענינים הכללים והפרטים מתוך
שמחה וטוב לבב, והרי נמצאם אנו בימי רצון וערב זמן
שמחתנו, לשון רבים, שמחה במעשיו ונפשו שמחה ישראל
בעושי, שבכדי שתהי' שמחה שלימה צ"ל הגות בריא ושטם
שמדרכי השם הוא (עי'ן רמב"ם הלכות דיעות פרק ג' ור"ל).

בברכת חג שמח ובשו"ט בכל הנ"ל

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

... וישמח ישראל ...
סוף פרק ג' ורפ"ד).
בברכת ... [חתי"ק]

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כט' תשרי תשכ"א
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצי"צ אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו ממוצש"ק בראשית ר"פ
משמחת תורה, ולפלא שאין מזכיר דבר בהנוגע לימי סגולה
שקודם לזה, שהרי תקותי חזקה שניצלו ימים אלו מתאים להוראת
תורתנו תורת חיים ז. א. להחפיק היהדות וענייני' ובנקודה
הפנימית אור והיות חסידותי.

ומתאים להכרזה הנהוגה בליובאוויטש מלפנים
בשילהי שמחת תורה = הנה מתחיל עתה הסדר = ויעקב הלך לדרכו.
והרי קרוב לודאי, שבהכרזה זו היתה גם הכוונה לסיום העניין,
זיפגעו בו מלאכי אלקים (וכדרז"ל תנחומא ס"פ משפטים, זהר
ח"ג רח"צ, א', עיי"ש).

ולהעיר אשר במדרש תנחומא,

שלגבי הזהר * הרי זה נגלה דתורה, ובפרט ע"פ
השייכות דתנחומא ומדרש ילמדנו, אשר כשמו כן הוא = לימוד הלכות,

נחפרש העניין דזיפגעו בו מלאכי אלקים = במלאכים =
ובזהר, פנימיות התורה = על הקבי"ה, ז'דו"ק.

בבהכה לבשו"ט.

(* ראה לקו"ת זיקרא (ה, ד') הלי' ח"ת לרבנו הזקן רפ"ב.

... שקודם
לזה, והרי
תקותי ...
... לדרכו.
... עיי"ש).

... ובזהר, ...

בברכה
לבשו"ט.
[חתי"ק]

נתפרש הענין דויפגעו בו מלאכי אלקים – במלאכים – ובזהר, פנימיות התורה – על הקב"ה – ודו"ק.

בברכה לבשו"ט. [חתי"ק]

(* ראה לקו"ת ויקרא (ה, ד) ה' ת"ת לרבנו הזקן רפ"ב.

נט

ב"ה, יו"ד מ"ח תשכ"א
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מו' מ"ח, ות"ח על הבשו"ט מהטבת בריאותו, ויהי רצון שתלך ההטבה הלוך וגדול עד שיחזור לאיתנו, וכמובן – על איש הישראלי לעשות בדרך הטבע, ובודאי ממלא הוראת הרופא.

לכתבו שישתדל ככל האפשרי שלא יצטרך להשאר בהקעמפ – לא כזה משמע מהוראות רבותינו נשיאינו, אפילו באם לא היו צריכים להשתדלות בזה. והרי פשוט שאם ניתן לאיש הישראלי הזכות דחינוך על טהרת הקדש במעלבורן, הרי זה מצוה דהוה זהיר בה טפי. ומי יאמר עוד – להשתדל בזה שלא להשתתף?! ואפילו את"ל שימצא מסייע ועוסק. נוסף – בערך שנה העברה – הרי העבודה גדלה ומתרחבת, וקשה לשער מראש עד כמה יתרגל ויסתגל איש חדש בזה, עכ"פ חדש בתפקידו שיוטל עליו. ואין כדאי כלל להכנס בספק בענין שאינו אלא פעם אחת בשנה, ותוצאותיו יש להן השפעה במשך כל השנה. וק"ל.

מענה על מכתבו הקודם בודאי כבר קבל.

בברכה לבשו"ט מתוך בריאות הנכונה [חתי"ק]

ס

[מענה]

[ביום] ה' כ"ד טבת תשכ"א [כתב:]

קעמפ הילדים עבר בהצלחה רבה
ונא לענות במברק הוראת וברכת כ"ק אד"ש בהנוגע לנסיעתי בשבוע הבאה

וע"ז נתקבלה המענה בש"ק בוקר 47 שעה אח"כ [:]

בטח הענינים במעלבורן יהיו מסודרים ותהי נסיעתו בהצלחה [– חתימה –]

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

בייה, יויד סייה תשכ"א
ברוקלין

האברך החייה אי"א נוי"נ עוסק
בצי"צ אהרן שי'

שלום וברכה!
מאשר הנני קבלה מכתבו מו' סייה, ותייה על הבשוי"ם
אהטבה בריאותו, ויהי רצון שתלך ההטבה הלוך וגדול עד שיתזור
לאיתנו, וכסובן-על איש הישראלי לעשות בדרך הטבע, בודאי ממלא
הזראה הרופא.

לכתבו שישתדל ככל האפשרי שלא יצטרך להשאר בהקעמפ-
לא כזה מסמע מהזראה רבוהינו נשיאינו, ואפילו באם לא היו צריכים
להשתדלות בזה, והרי פשוט שאם נתן איש הישראלי הזכות צחינוך על
מהרה הקדש במעלבורן, הרי זה מצוה דהוה זחיר בה טפי, וסי' אמר
עוד-להשתדל בזה שלא להשחחף! אפילו את"ל שימצא מסייע ועוסק, נוסף-
על שנה העברה-הרי גם העבודה גדולה ומתרחבת, וקשה לשער מראש
עד כמה יתרגל זיסתגל איש חדש בזה, עכ"פ חדש בחפקידו שיוטל עליו.
ואין כדאי כלל להכנס במספק בענין שאינו אלא פעם אחת בשנה,
וחוצאותיו יש להן השפעה במשך כל השנה. וק"ל".

מענה על מכתבו הקודם בודאי כבר קבל.

בברכה לבשוי"ם זימן קדימות הילולא

... וכמובן -
ובודאי ...

... לא כזה ... בזה.
שאים **ניתן** לאיש ...
דחינוך ... טפי. ומי
יאמר עוד -
שלא להשתתף?
ואפילו את"ל
שימצא מסייע
ועוסק. נוסף -
בערך שנה העברה
- הרי העבודה
גדלה ומתרחבת,
כל בזה, ... עליו. ... כל
השנה. וק"ל.

בברכה לבשו"ט
מתוך בריאות
הנכונה [חתי"ק]

OVERSEAS

+
SK 013= MSJ42 OSEA =
R147 WUMB91 UY VXD185 K BROOKLYN NY 19 12 1001P

LT ARON SEREBRYANSKY
92 HOTHAMST
EST KILDA VIC MELBOURNE

BETACH HOINYONIM BEMELBOURNE YIHEYU MESUDORIM VETEHEI
NESIOSOI BEHATZLOCHO MENACHEM SCHNEERSON

(92) 1-35A

996

TELEGRAM OFFICE
14 JAN 1961
ST. KILDA

**BETACH HOINYONIM BEMELBOURNE YIHEYU
MESUDORIM VETEHI NESIOSOI BEHATZLOCHO
MENACHEM SCHNEERSON**

סא

[קשור תנאים]

ב"ה, בדרי"ח מ"ח תשכ"ב
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצ"צ כו' מו"ה אהרן שי'
וב"ג תי'

שלום וברכה!

לקראת חגיגת הקשו"ת שלהם בשעה טובה ומוצלחת,
הנה יה"ר מהשי"ת שיהיו בשעה טובה ומוצלחת, ולבנין עדי עד על יסודי התורה
והמצוה כפי שהם מוֹאָרִים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב [חתי"ק]

סב

[חתונה]

ב"ה, כ"ג אד"ש תשכ"ב
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה' אהרן שי'
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם ליום ג', כ"ח אד"ש הבע"ל,
הנני בזה להביע ברכתי מזל טוב ומזל טוב ושתהיי בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוֹאָרִים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב [חתי"ק]

ב"ה, בדר"ח מ"ח תשכ"ב
ברוקלין

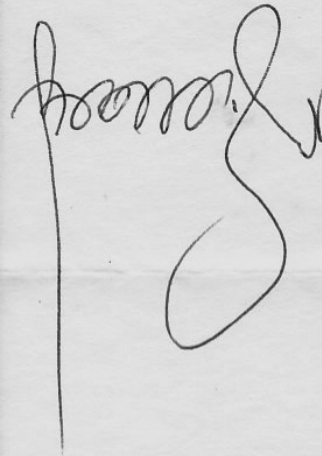
האברך הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ כו' מו"ח אהרן שי'
וב"ג שי'

שלום וברכה!

לקראת חגיגת הקשו"ח שלהם בשעה טובה
ומוצלחת,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהיו בשעה טובה
ומוצלחת, ולבנין עדי עד על יסודי התורה
והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה
זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל
טוב [חתי"ק]

בברכת מזל טוב

סערע בריאנסקי

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

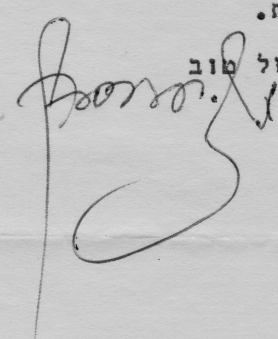
ב"ה, כ"ג אדר"ש תשכ"ב
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מו"ח אהרן שי'
וב"ג חי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן
חתונתם ליום ג', כ"ח אדר"ש הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכה
מזל טוב מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת
ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי
התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה
זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

בברכת מזל
טוב מזל טוב
[חתי"ק]

סג

[כללי-פרטי]

ב"ה, ימי הסליחות, היתשכ"ב
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נוי"נ כו'
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה [חתי"ק]

סד

[מענה]

[איזה זמן קודם מכתב הבא, כתב בענין שכירת הבית, ובסוף דבריו כתב:]

...וגם הדירה מצאה חן בעינה כו'

[ועי' ענה כ"ק אדי"ש:]

וא"כ ישכרוה בשטומו"צ

סה

[דירה חדשה]

ב"ה, בדרי"ח טבת תשכ"ג
ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו ע"ד הכנסם לדירה חדשה,
הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה בגשמיות וברוחניות.

בברכה לבשו"ט [חתי"ק]

סדרברי אנסקי-ברוקלין
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

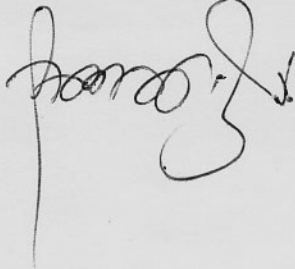
ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"ב
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נ"נ כו'
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומחוקה בגשמיות וברוחניות.

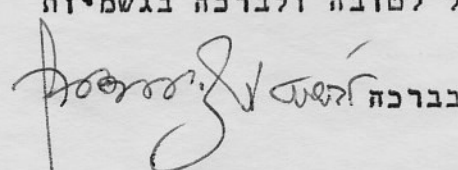
בברכה
[חתי"ק]

בברכה

אם רצוה ולמחיה ה' קלינים כ"ו אה"כ וסבלה
הסליחות

וא"כ ישכרוה
בשטומו"צ

בברכה
לבשו"ט
[חתי"ק]

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' משנה
מקום משנה מזל לטובה ולברכה בגשמיות
וברוחניות.
בברכה זקני

סו

[כללי-פרטי]

ב"ה, ימי הסליחות, היתשכ"ג
– שנת המאה וחמישים
להסתלקות הילולא של
רבנו הזקן –
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נוי"נ כו'
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה [חתי"ק]

סז

[הולדת הבן]

ב"ה, ג' ניסן תשכ"ד
ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולד להם בן למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן
יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד עם זוגי תי' מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב [חתי"ק]

סח

[מענה]

[פתק שהכניס לכ"ק אד"ש אחר הברית של הנ"ל:]

ב"ה, ט' ניסן

כ"ק אדמו"ר שליט"א

הנני מביא בזה מזונות מסעודת הברית של בני שי' ונק' שמו בישראל "זאב וואלף" שי'.

ויה"ר שיגדל להיות חסיד יר"ש ולמדן כרצון כ"ק אדמו"ר שליט"א

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"ג
- שנת המאה וחמישים
להסתלקות הילולא של
רבנו הזקן -
ברוקלין, נ.י.

הו"ח א"א נו"נ עומק בצ"צ
כו"ה אהרן ש"י

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומחוקה בגשמיים וברוחניות.

ברכה
[Handwritten signature]

ברכה
[חתי"ק]

במענה על הודעתו אשר נולד
להם בן למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו
לבריתו של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו
לברית כן יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים
טובים, ויגדלו ביחד עם זוגי ה' מחוך
הרחבה.

ברכת מזל טוב
[Handwritten signature]

ברכת מזל
טוב [חתי"ק]

[Handwritten text in Hebrew]
ואצין ככלי כן אצוא אלמ
ומה ויצאנו
אברהם אבינו

ות"ח. ויגדלוהו
לת"ח ומעש"ט.

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

אהרן סערעברניסקי

[וע"ז ענה כ"ק אד"ש:]

ות"ח. ויגדלוהו לת"ח ומעש"ט.

סט

[כללי-פרטי]

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"ד
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ כו' מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה [חתי"ק]

ע

[כללי-פרטי]

ב"ה, ב' סיון ה'תשכ"ה
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר חנני קבלת מכתביו והרשימות וכו' ות"ח.

ומענין יום זה בו התחיל משה להתעסק עמהם (עם בני"י) בענין קבלת התורה, אמר להו
ואתם תהיו לי ממלכת כהנים –

וי"ל אשר פירש בזה כל שלש מעלות הטובות (כתרים) שנתנו לאומה זו בתחלת נתינת
התורה: **תהיו לי** – שתהיו פנוין לי ועוסקים בתורה ולא תהיו עוסקין בדברים אחרים, **ממלכת**
– מלכין קטירי כלילא, **כהנים** – כהנין משמשין,

ובפרט בעת נתינת התורה – הי' כאו"א מבני"י פנוי לה' ועוסק אך בתורה, כתרים בראשו
וראו לאכול בקדשים.

וההתחלה הייתה – חשק משה ועלה אל האלקים, ובאתערותא דלתתא אתערותא
דלעילא, אשר תיכף ויקרא אליו ה' גוי' ואתם תהיו לי ממלכת כהנים.

ויהי רצון אשר בימי סגולה אלה בחי' משרע"ה שישנה בכל נפש ונפש מבית ישראל
תתעסק עמהם, עם כל כחות נפשו, בענין קבלת התורה, והם לא ימתינו לעצה ויאמרו למקטון
ועד גדול כל אשר דבר ה' נעשה,

סערעבריאנסקי-ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"ד
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ כו' מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כחיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמים וברוחניות.

בברכה
Menachem Schneerson

בברכה
[חתי"ק]

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ב' סיון ה'תשכ"ה
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת סכתביו וברכותיו וכו' וכו'.

ומעניין יום זה בו התחיל משה להתקטק עמם (עם בני) בענין
קבלת התורה, אמר להו' ואתם חתיו לי ממלכת כהנים

מאשר חנני קבלת מכתביו והרשימות וכו' ות"ח.

ומזה – לקיום מצות הגבלה ומצות פרישה ויהיו נכונים לנתינת התורה.

בברכה לבשו"ט בפרט ובכלל
ובברכה – בלשון הרב, הוא כ"ק
מו"ח אדמו"ר – לקבלת התורה
בשמתה ובפנימיות [חתי"ק]

בן התחיל . . התורה : שו"ע רבנו הזקן חאו"ח סו"ס חצד. **אמר להו . . כהנים :** שבת פו, ב. **כל שלש :** ובזה מתורץ מה שלא הובא בש"ס אלא "ואתם גוי כהנים" – **אמצע** הדברים שאמר לבניי. **שלש . . התורה :** פיה"מ אבות פ"ד מיי"ג (כן הוא בחלוקת המשניות בסידור אדה"ז). – ראה המשך תערי"ב בתחלתו ששלש אלה הם בגי קוין ובד"ה קדוש אתה (המשך תרס"ו) שהם כתרים דכל סדר ההשתל'. – במשנה מסיים: וכתר שם טוב. וי"ל שזהו וגוי קדוש, וכפי המכילתא: שנאמר ומי כעמד ישראל גוי – שזהו שבחן של ישראל (ברכות ו, א). ולא הובא בש"ס שבת, כמו שלא נכנס במנין במשנה אבות. ורמזן אדה"ז בהוספת תיבת "וגוי" אף שאינה בש"ס. ואכמ"ל. **שתהיו . . אחרים :** פי המכילתא על "והייתם לוי" שבפסוק שלפני זה. **מלכין . כהנין :** תרגום יזותן כאן. **כתרים בראשו :** שבת פח, א. ובסדר אלי' זוטא פ"ד מסיים: שנאמר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. **וראוי לאכול בקדשים :** מכילתא. **והתחלה הייתה :** זח"ב עט, ב. אוה"ח כאן (ומדרשות חלוקות על מכילתא דרשב"י). **בחי . . ישראל :** ראה תניא פמ"ב. **והם לא . . נעשה :** רמב"ן יתרו יט, ז. **מצות . . התורה :** שו"ע אדה"ז שם.

עא

[כללי-פרטי]

ב"ה, ימי הסליחות ה'תשכ"ה
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים כו'
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, שנת השבע שנת השמיטה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה [חתי"ק]

ומזה - לקיום מצות הגבלה ומצות פרישה ויהיו נכונים לנתינת
התורה.

?? רנה אשע ברך ופי
ובברכה - בלשון הרב, הוא כ"ס
מו"ח אדמו"ר - לקבלת התורה
בשמתה ובפנימיות

בן התחיל... התורה: שו"ע רבנו הזקן האו"ח סו"ס הצד. אמר להו... כהנים:
שבת פו, ב. כל שלש: ובוזה מתורץ מה שלא הובא בש"ס אלא ואתם גו
כהנים" - אמצע הדברים שאמר לבנ... שלש... התורה: פיה"מ אבות פ"ד
סי"ג (כן הוא בחלוקת המסניות בסידור אדה"ו). - ראה המשך תער"ב
בתחלתו שלש אלה הם בג' קוין ובד"ה קדוש אתה (המשך הרס"ו) שהם
כתרים דכל סדר השחל". - במשנה מסיים: וכתר שם טוב. וי"ל שזהו
וגוי קדוש, וכפי' המכילתא: שנאמר ומי כעמך ישראל גו' - שזהו
שבחן של ישראל (ברכות ו, א). ולא הובא בש"ס שבה, כמו שלא נכנס
במנין במשנה אבות. ורמזו אדה"ו בהוספת תיבת וגו' אף שאינה בש"ס.
ואכמ"ל. שתהיו... אתרים: פי' המכילתא על "והייתם לי" שבפסוק שלפני
זה. מלכין... כהנים: הרגום יונתן כאן. כתרים בראש: שבת פח, א.
ובסדר אלי' זוטא פ"ד מסיים: שנאמר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי
קדוש. וראוי לאכול בקדשים: מכילתא. ונתתחלה הייתה: זה"ב ע"ס, ב.
אוה"ח כאן (ומדרשוה חלוקת על מכילתא דרשב"י). בתי... ישראל: ראה
חניא פ"ב. והם לא... נעשה: רמב"ן יתרו י"ט, ז. מצות... התורה: שו"ע
אדה"ו שם.

ב"ח, ימי הסליחה ח' חשכ"ח
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכה
שמים וכו'
מוה אהרן שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, שנה השבע שנה
השמיטה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה
ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל
אשר לו ברכה כתיבה וחסידה טובה לשנה
טובה ומחוקה בגשמייה וברוחניות.

ברכה
[Handwritten signature]

ברכה
[חתי"ק]

עב

[כללי-פרטי]

ב"ה, ימי הסליחות ה'תשכ"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצ"צ כו' מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה [חתי"ק]

עג

[אפשערניש]

ב"ה, כ"ו אד"ש ה'תשכ"ז
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת השלישי של בנם זאב וואלף שי, הנה מועתק לקמן
קטע ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהג ישראל זה. ויה"ר
מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוג' ת"י לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

בברכה [חתי"ק]

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

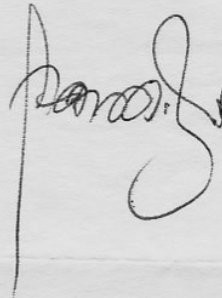
...ובדבר גזיזת השערות –אפשערניש– הוא דבר גדול במנהג ישראל ועיקרו הוא
בהחינוך דהשארת פיאות הראש, ומיום הגזיזה והנחת הפיאות של הראש, נהגו להדר להרגיל
את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש שעל המטה. והשי"ת יהי
בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת
בגשמיות וברוחניות.

ב"ה, ימי הסליחות ה'חשכ"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ כו' מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכה, לו ולכל אשר לו, ברכה כהיבחה
וחמימה טובה לשנה טובה ומחוקה בגשמיות
וברוחניות.

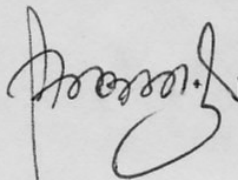
בברכה

בברכה
[חתי"ק]

הח"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה' אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת השלישי של בנם
זאב ואלף שי', הנה מועתק לקמן קטע ממכתב כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהג ישראל זה.
ויה"ר מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוג' חי' לתורה ולחופה
ולמעשים טובים מחוך הרתבה.

בברכה

בברכה
[חתי"ק]

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

... ובדבר גזיזה השערות שאשערעניש" הוא דבר גדול
במנהג ישראל ועיקרו הוא בהחנינוך דהשארת פיאות הראש,
ומיום הגזיזה והנחה הפיאות של הראש, נהגו להדר להרגיל
את החינוך בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכה המזון
וק"ש שעל המטה. והשי"ת יהי' בעזרם שיגדלוהו לתורה
ולחופה ולמעשים טובים מחוך פרנסה בהרבה ובפנוחת הדעת
בגשמיות וברוחניות.

עד

[דירה חדשה]

ב"ה, כ"ו תמוז תשכ"ז
ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו ע"ד הכנסס לדירה חדשה,
הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה בגשמיות וברוחניות.

בברכה [חתי"ק]

עה

[הולדת הבן]

ב"ה, כ"ב מני"א תשכ"ז
ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ מלאכתו
מלאכת שמים וכו'
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולד להם בן למזל טוב,
הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן
יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד עם זוגי תי' מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב [חתי"ק]

עו

[מענה]

[בהמשך לאגרת הקודם, להלן מרשימה שכתב ע"ד הברית:]

הברית נדחה לאיזה ימים, וע"ז כתב כ"ק אד"ש שתהי' כל עכבה לטובה

נולד במוצש"ק 10³⁰ אור לא' פרשת ראה (מוצאי כי מני"א פי עקב).

הברית הי' ביום ה' ראה ב' אלול, ומה שנרשם מצד השני [מענה הבא] הי' בו ביום, אחר הברית.
למנחה לא אמרו תחנון, כנראה לכבוד הברית, (כ"ק אד"ש התחיל לומר לדוד . . אורי, ואח"כ
כל הציבור לא אמרו תחנון). אח"כ טילפן לי [המזכיר, הרב ח.מ.א.] חדקוב שי [ע"ה], לברר

סערע ברי נמסקי-ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מונחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

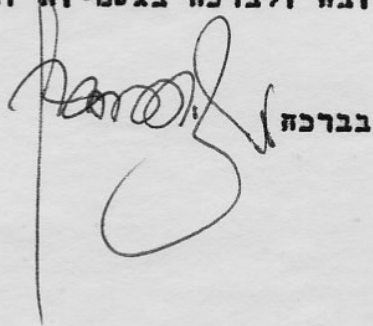
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ו תמוז תשכ"ז
ברוקלין

הח"ה אי"א נז"נעו סניף פא
מוח אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו ע"ד הכנסם לדירה
חדשה,
הנה יה"ר מהשי"ח שיהי' משנה מקום
משנה מזל לטובה ולברכה בגשמיים וברוחניים.

בברכה

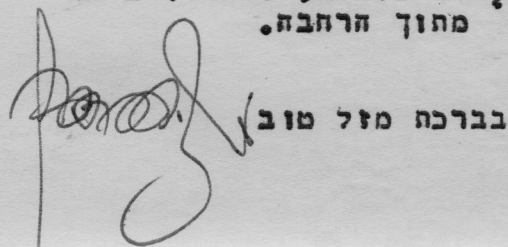
הו"ח אי"א
נז"נ עוסק
בצ"צ כו' מוה'
אהרן שי

בברכה
[חתי"ק]

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולד להם
בן למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ח שיכניסוהו
לבריתו של אברהם אבינו, וכשם
שיכניסוהו לברית כן יכניסוהו לחורה
ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד
עם זוג חי' מחוך הרחבה.

בברכה מזל טוב

בברכת
מזל טוב
[חתי"ק]

באיזה שעה בדיוק הי' הברית, ואח"כ הסעודה – אם הי' אחר חצות כו' וכו'. והמענה שלי היתה שהברית הי' 11³⁰, אבל הסעודה נמשכה עד קרוב למנחה.

עז

[מענה]

[להלן מפתק שהכניס לכ"ק אד"ש (ראה לעיל):]

ב"ה ב' אלול

הברית ב"ה עבר כשורה, ונקרא שם הילד לוי יצחק שי', ומצורף בזה מזונות מסעודת הברית עבור [כ"ק אדמו"ר שליט"א]

[וע"ז ענה כ"ק אד"ש:]

ויגדלוהו לתחומע"ט מתוך הרחבה

עח

[אפשערניש]

ב"ה, י"א מנ"א תש"ל
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת השלישי של בנם לוי יצחק שי', הנה מועתק לקמן קטע ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהג ישראל זה. ויה"ר מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוג' ת"י לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

בברכת הצלחה [חתי"ק]

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

....ובדבר גזיזת השערות –אפשערניש– הוא דבר גדול במנהג ישראל ועיקרו הוא בהחינוך דהשארית פיאות הראש, ומיום הגזיזה והנחת הפיאות של הראש, נהגו להדר להרגיל את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש שעל המטה. והשי"ת יהי בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמיות וברוחניות.

ב"ה, יא" מנ"א תש"ל
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה" אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת השלישי של בנם
לוי יצחק שי', הנה מתחן לקמן קטע ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהג ישראל זה. ויה"ר
מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוג' חי' לתורה ולחופה ולמעשים
טובים מתוך הרחבה.

בברכת
אברהם יצחק

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

...ובדבר גזיזה השערות - אפסערעניש - הוא דבר גדול
במנהג ישראל ועיקרו הוא בהחינוך דהשאת פיאות הראש,
ומיום הגזיזה והנחת הפיאות של הראש, נהגו להדר להרגיל
את החינוך בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש
שעל המטה. והשי"ת יהי' בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים
טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמיות וברוחניות.

בברכת
הצלחה
[חתי"ק]

שלום וברכה!

אברהם יצחק

מאשר הנני קבלת המכתב/תהנת

ובעמדינו לפני ימי הפורים עליהם נאמר אשר לא יעברו מתוך
היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם

יהי רצון אשר תמיד כל הימים כן תהי' לנו אורה ושמחה וששון
ויקר כאשר הי' לאבותינו בימים ההם בזמן הזה -

כדרשת רבותינו: אורה זו תורה כו' ויקר אלו תפלין (והוקשה כל
התורה כולה - המצות - לתפלין)

וכשמעו - שהרי אמחז"ל: אין מקרא יוצא מידי פשוטו - אורה
ושמחה וששון ויקר בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכת
אברהם יצחק

אדר שני: להעיר מירושלמי מגילה (פ"א, ה"ה): אותה השנה (שנעשה בה הנס)
הייתה מעוברת, אלא שדעת הבבלי משמע לא כן (מדלא הביאו בסוגיא זו להכריע
הדין). ולהעיר מש' הפסוקים להאריז"ל ר"פ ואתחנן. תענית אסתר: צע"ק
שנקרא ע"ש אסתר, שהרי אין הוא לזכר "וצומו" שאמרה אסתר שהי' "שלשת
ימים לילה ויום" וביד' - טז (או יג-טו) ניסן (וכמש"כ באבודרהם סדר תפלות
תעניות ופי'. וראה מס' סופרים רפכ"א. ב"י וב"ח לטאו"ה סתרפ"ו. וש"נ.
ב"ה לטאו"ה סתכ"ט ד"ה ה"ג וה"א. ומש"כ בב"ח שם "וכן תענית" - אולי צ"ל
"והן תענית"), כ"א לפי שבו נקהלו כו' (וגזרו תענית - תנחומא בראשית ג.
שאלתות סז ועוד. ובשאלתות שם (וכ"מ בתנחומא וברא"ש) שהתענו גם בזמן
שביהמ"ק הי' קיים; ובאו"ז ח"ב סס"ז (חלט) (מס' המקצועות): וחיביבנהו
הקב"ה לישראל לענויי נפשיהו ביג' דאמר ר' שמואל כו' - ודלא כמש"כ בכ"מ

... קבלת
המכתב
הפ"נ.

בברכת
הצלחה
[חתי"ק]

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

עט
[מענה]

גי אדי"ש ה'תש"ל

[להלן ממכתב מהמזכיר בנימין קליין (מל"ח): (ההדגשות ע"פ השערתי)]
לנכון קבלתי מכתבך היום ומסרתי ל"ק אדמו"ר שליט"א אשר הואיל לענות כדלקמן:
על הודעתך שבאתם צלחה. [ענה כ"ק אדי"ש] (1) **ויהא בשטומו"צ**
(2) על שאלתך: אם כדאי להכנס בחובות וכו' ולקנות בית [און] אם כדאי לחכות על הספק שאולי יורידו [המכיר]
(3) **כעצת ידידים שבמקום**
(4) השמות של זוגתך זא [...] וע"י החתימה: (5) **אזכיר עה"צ**.
על יתר המכ" לא היי מענה. מהנכון שעוה"פ תשלח העתקה ואוכל לסמן בדיוק כמו שהיי על הריגינאל.

פ
[כללי-פרטי]

ב"ה, י"א אדר שני
תענית אסתר (נדחה), ה'תש"ל.
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב והפ"נ.

ובעמדינו לפני ימי הפורים עליהם נאמר אשר לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם
יהי רצון אשר תמיד כל הימים כן תהיי לנו אורה ושמחה וששון ויקר כאשר הי'
לאבותינו בימים ההם בזמן הזה –
כדרשת רבותינו: אורה זו תורה כו' ויקר אלו תפילין (והוקשה כל התורה כולה –
המצות – לתפילין)
וכמשמעו – שהרי אמחז"ל: אין מקרא יוצא מידי פשוטו – אורה ושמחה וששון ויקר
בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכת הצלחה [חתי"ק]

אדר שני : להעיר מירושלמי מגילה (פ"א, ה"ה) : אותה השנה (שנעשה בה הנס) הייתה מעוברת, אלא שדעת הבבלי משמע לא כן (מדלא הביאו בסוגיא זו להכריע הדין). ולהעיר משי הפסוקים להאריז"ל ר"פ ואתחנן. **תענית אסתר** : צע"ק שנקרא ע"ש אסתר, שהרי אין הוא לזכר "וצומו" שאמרה אסתר שהי' "שלשת ימים לילה ויום" וביד' טז (או יג-טו) ניסן (וכמש"כ באבודרהם סדר תפלות תעניות ופי'. וראה מסי סופרים רפכ"א. ב"י ובי"ח לטאו"ח סתרפ"ו. וש"נ. בי"ח לטאו"ח סתכ"ט ד"ה הי"ג וה"א. ומש"כ בבי"ח שם "וכן תענית" – אולי צ"ל "והן תענית"), כ"א לפי שבו נקהלו כו' (וגזרו תענית – תנחומא בראשית ג. שאילתות סז ועוד. ובשאלות שם (וכ"מ בתנחומא וברא"ש) שהתענו גם בזמן שביהמ"ק הי' קיים; ובאו"ז ח"ב שס"ז (תלט) (מסי המקצועות) : וחיבינהו הקב"ה לישראל לענויי נפשיהו ביגי דאמר ר' שמואל כו' – ודלא כמש"כ בכ"מ שהוא מדברי הגאונים (שעפ"ז מובן מה שלא נזכר בגמרא – וראה מ"מ להל' תעניות פ"ה, ה"ה). וראה אורחות חיים (החדש) סתרפ"ו. וכמה מנ"כ השו"ע שם. וש"נ. ובבי"י ובלבוש (סתרפ"ו) שכדי לא להכביד על הצבור אין מתענין ג' **דאסתר** (דברי הצומות גו' – שהובא ברמב"ם ועוד) – ובכ"ז (ובכמה מהנ"ל) בנוגע ליגי אדר – מפורש שמו "תענית אסתר". ואכ"מ). – ובכל אופן אינו דומה לזה דהמגלה נקראת (רק) ע"ש אסתר, כיון שהיא שבקשה כתבוני **לדורות** (מגילה ז, א. וראה ירושי שם). **לפני ימי הפורים** : להעיר מהמשנה (ריש מגילה) : מגילה נקראת בי"א כו', וראה סד"ה מגלה נקראת, תרכ"ט. **לא . . מזרעם** : אסתר ט, כח. **וזכרם לא יסוף** : ברמב"ם סוף הלי מגילה משמע דאפילו זכרון הצרות דפורים לא יסוף. וצע"ק משמו"ר (פכ"ג, יא) דמונה "ומדי". ולהעיר מברכות יג, א. תו"א (צב, א) דאפילו ביום ההוא הסתר אסתיר. **תמיד כל הימים** : ראה מגילת סתרים (לבעהמ"ס חוות דעת) עה"פ וזכרם לא יסוף דע"י המצות דפורים תמיד זכרונם לפני השי"ת. **אורה . . כדרשת רבותינו** : אסתר ח, טז. מגילה טז, ב. וראה פי' אדה"ז (וסי' הבהיר סי' קמט) אדמו"ר האמצעי והצ"צ בזה (אוה"ת מג"א ע' ב'שמא ואילך. שערי אורה קרוב לסופו). ועוד. **תפלין** : להעיר דתפלין הם כתר הי' (תוד"ה מי ברכות ו, א. ועיין ד"ה תפלין דמארי עלמא, תרנ"ג, וש"נ לזהר וכו'). ומרדכי יצא גוי ועטרת גוי. וראה שם בתרגום. **והוקשה . . לתפלין** : קדושין לה, א. **אין . . פשוטו** : שבת סג, א. וי"ל שזהו ביתר שאת במג"א עפמש"כ הראב"ע בתחילת פירושו : והנכון בעיני כו'. **בגשמיות וברוחניות** : ראה ט"ז לאו"ח סתר"ע סק"ג. תו"א סד"ה וקבל : מסה"נ על קדה"ש שהרי כו'. בארוכה יותר – סד"ה בלילה ההוא, הישי"ת. **גם יחד** : (להעיר מזח"ג ז, ב) כי עד דלא ידע בין כו' – הי"ז הדרגא דכחשיכה (גשמיות) כאורה (רוחניות); ולמעלה מעשרים (בי' יודי"ן דוייצר – דגו"ר – ראה אוה"ת בראשית ע' תקיט ואילך) אין אדם יודע כו' (סוכה בתחלתה. ונתבאר בכ"מ).

נתעכב משלוח המכתב והתבוננתי די"ל טעם השם "תענית אסתר" בפשטות : כיון שזהו תענית שבו נקהלו לעמוד על נפשם – הרי כל הצריכים לעמוד על נפשם (מנער ועד גוי **ונשים**) אין רשאים להתענות (בו ביום) שלא לשבר כחם (תוספתא תענית פ"ב, יא) שו"ע או"ח סו"ס תקע"א. ולהעיר משמואל א יד, ל) משא"כ אסתר (מג"א ד, יג. ולהעיר מהשינוי בבקשות אסתר (שם ז, ג – ח, ו)).

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

פא

[דירה חדשה]

בי"ה, כדי אדי"ש תשי"ל
ברוקלין, נ.י.

הו"יח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו ע"ד הכנסם לדירה חדשה,
הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה בגשמיות וברוחניות.
בברכת הצלחה בעבוה"ק ולבשו"ט [חתי"ק]

פב

בי"ה, ד' תמוז תשי"ל
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת שלו,
בודאי נהג במנהג אנ"ש בזמן האחרון ביום ההולדת. ויה"ר מהשי"ת שתהי' שנת
הצלחה אצלו הן בגשמיות והן ברוחניות, ויוסיף בלימוד התורה וקיום מצותי' מתוך הרחבה
אמיתית.
הפי"נ שבמכ"י יקרא בעת רצון על הציון הקי'.
בברכת הצלחה רבה בכל עניניו [חתי"ק]

פג

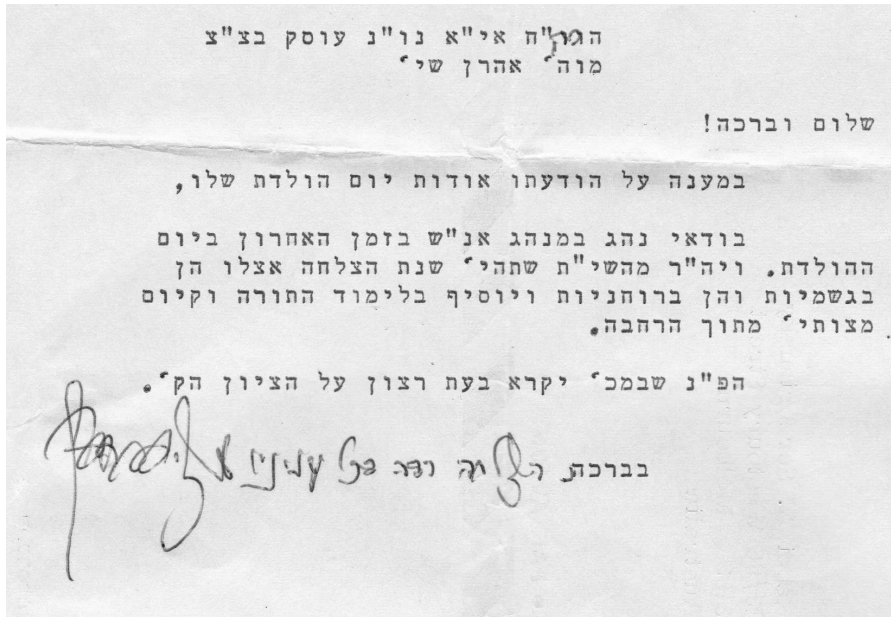
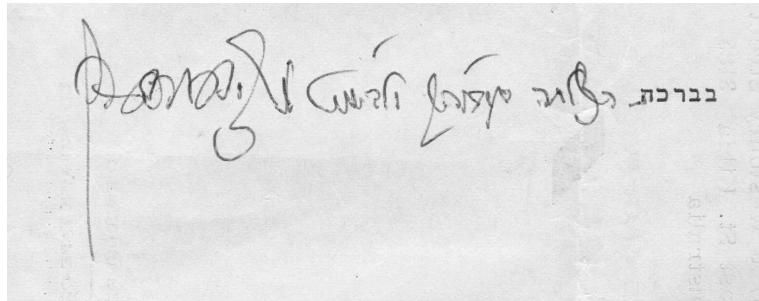
בי"ה, ב' אלול תשי"ל
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות מצב זוגי תי',
השי"ת ימלא ימי הריונה כשורה ובנקל ותלד זחוי"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.
בברכת כוח"ט [חתי"ק]

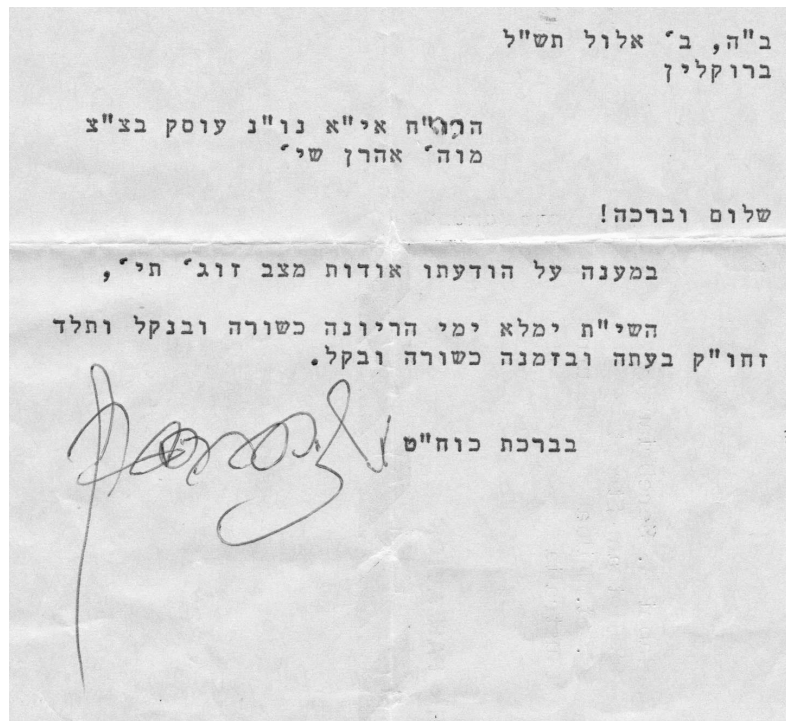
**בברכת הצלחה
בעבוה"ק ולכשו"ט
[חתי"ק]**

הרה"ח ...

**בברכת
הצלחה רבה
בכל עניניו
[חתי"ק]**

הרה"ח ...

**בברכת כוח"ט
[חתי"ק]**

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

פד
[כללי-פרטי]

ב"ה, ימי הסליחות, היתש"ל
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה אהרן שיי

שלום וברכה!

הפי"נ נתקבל

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה [חתי"ק]

פה
[כללי-פרטי]

ב"ה, יו"ד כסלו
– יום גאולת אדמו"ר האמצעי –
ה'תשל"א. ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שיי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב והפי"נ.

ובעמדנו ביום גאולת אדהאמ"צ – יה"ר שמיום זכאי זה ויום זכאי הסמוך לו, יום
בשורה – יט כסלו – גאולת אדמו"ר הזקן,

אשר אז הותחל עיקר ענין הפצת המעינות חוצה,

נזכה בקרוב ממש למיסמך גאולה לגאולה, לקיום היעוד דכשיפוצו מעינותיך חוצה אתי
מר, דא מלכא משיחא,

שהוא ילחום מלחמות ה' ויצליח וינצח כל האומות שסביביו ואח"כ יבנה בית המקדש
במקומו ואח"כ יקבץ נדחי ישראל,

בגאולה האמיתית והשלימה דבני ישראל

ודשכינתא שבגלותא – ושבה עמהן כשהן נגאלין,

וכמשי"נ ועלו מושיעים (משיח) בהר ציון לשפוט גוי' והייתה לה' המלוכה.

בברכת הצלחה רבה ולבשו"ט [חתי"ק]

גאולת אדמו"ר האמצעי: א' וישלח בשנת תקפ"ז. בארוכה ראה קונטרס בד קודש. שמיום
זכאי: בפרש"י ד"ה זכות (ערכין יא, ב) משמע דגם בנוגע לחודש כן הוא. יום בשורה: ראה

הרה"ח אי"א ...

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו"ה מו"ה אהרן שי'

הפ"נ נתקבל

ולקראת השנה

החדשה ...

בברכה [חתי"ק]

שלום וברכה!

הפ"נ נתקבל
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו"
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב **למלפני** ומתן.
ובעמדנו ביום גאולת אדהאמ"צ - יה"ר שמיום זכאי זה ויום זכאי
הסמוך לו, יום בשורה - יט כסלו - גאולת אדמו"ר הזקן,
אשר אז הותחל עיקר ענין הפצת המעינות חוצה,
נזכה בקרוב ממש למיסמך גאולה לגאולה, לקיום היעוד דכשיפוצו
מעינותיך חוצה אתי מר, דא מלכא משיחא,
שהוא ילחום מלחמת ה' ויצליח וינצח כל האומות שסביביו ואח"כ
יבנה בית המקדש במקומו ואח"כ יקבץ נדחי ישראל,
בגאולה האמתית והשלימה דבני ישראל
ודשכינתא שבגלותא - ושבה עמהן כשהן נגאלין,
וכמש"נ ועלו מושיעים (משיח) בהר ציון לשפוט גו' והייתה לה'
המלוכה.

בברכת רעה ואלטא ואלטא ואלטא

גאולת אדמו"ר האמצעי: א' וישלח בשנת תקפ"ז. בארוכה ראה קונטרס בד קודש.
שמיום זכאי: בפרש"י ד"ה זכות (ערכין יא, ב) משמע דגם בנוגע לחודש כן הוא.
יום בשורה: ראה שו"ת מן השמים ס"ה. אז הותחל: תורת שלום ע' 112 בסופו.
למיסמך גאולה לגאולה: ע"ד פרש"י במגלה (ו, סע"ב) גאולת "פורים (דאכתי
עבדי דאחשורש אנן) לפסח" (דכימי צאתך מאמ"צ אראנו נפלאות). לקיום היעוד:

הרה"ח
אי"א ...

... קבלת
המכתב
והפ"נ

בברכת
הצלחה
ובה
ולבשו"ט
[חתי"ק]

נ.ב.

ז"ע נתקבל מכתבו מיום ההילולא ט' כסלו והמצו"ב ב"ל ה'צ"נ י"ג

ז"ע נתקבל מכתבו מיום ההילולא ט' כסלו והמצו"ב וכל הפ"נ יקראו עה"צ.

שו"ת מן השמים ס"ה. אז הותחל: תורת שלום עי' 112 בסופו. למיסמך גאולה לגאולה: ע"ד פרש"י במגלה (ו, סעי"ב) גאולת "פורים" (דאכתי עבדי אחשורש אנן) לפסח" (דכימי צאתך מאמ"צ אראנו נפלאות). לקיום היעוד: באגרת הבעש"ט הידועה (נדפסה בס' בן פורת יוסף. ובכ"מ). ילחום. . ישראל: ראה רמב"ם הל' מלכים ספ"א. כל האומות שסביביו: כן הוא בדפוס הרמב"ם שלא שלטה בהם יד הגוים. שבגלותא. . נגאלין: זח"א קכ, ב. מגלה כט, א. מושיעים (משיח): רמב"ם הל' מלכים פ"א סה"א. וראה ג"כ פרש"י וישלח לג, יד. לשפוט גוי והייתה לה' המלוכה: י"ל שזהו ב' התקופות דמשיח: נצחון האומות במלחמה (ואח"כ) אהפוך אל עמים גוי לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו גוי (רמב"ם הל' מלכים ספ"א. – בתניך שלפנינו לעבדו. אבל ראה ב"ר ס"פ וישב. ועוד. ואכ"מ. וראה ג"כ רשימת הצ"צ עה"פ). וכביאור אדהאמ"צ דלעת"ל א"צ למלחמה ואדרבא אז כתיב אז אהפוך אל עמים כו' וע"ז אמר דוד פדה בשלום נפשי כו' (שערי תשובה ח"א ד"ה פדה בשלום. וראה ברכות ח, רע"א. הצ"צ לתהלים נה, יט. דרושי רבותינו נשיאנו ד"ה פדה בשלום). ולהעיר מאגרת אדה"ז הידועה ש"כשקריתי. פדה בשלום נפשי יצאתי בשלום מה' שלום".

נ.ב.

ע"פ סיבה נתעכב המשלוח עד עתה – טו כסלו, מילוי הלבנה, קיימא סיהרא בשלימותא דחודש תליתאי דחדשי החורף,

ויה"ר שיהיו כל הדברים במילואם ושלימות האמתית שלהם – הן בעבודת האדם בשלשת הסוגים דסור מרע ועשה טוב בקש שלום, או (כביאור חז"ל עה"פ פדה בשלום) עסק בתורה ובגמ"ח ותפלה,

הן בשכר העבודה ופעולתה – שבאתדל"ת אתדל"ע,

ועד לקיום ובקרוב בימינו ממש דההבטחה המשולשת: אלקים יושיע ציון ויבנה ערי יהודה וישבו שם וירשוה וזרע עבדיו ינחלוה ואוהבי שמו ישכנו בה.

מילוי הלבנה: כלשון שמ"ר פט"ו, כו. בשלימותא: זח"א (רכה, סעי"ב). וי"ל דב"שלימותא" (שלימות) יש עוד פי' – יותר ממילוי (חסרון). וע"ד החילוק בין די מחסורו ולעשרו (כתובות סז, ב). ובדוגמת ב' הפי' בויבוא יעקב שלם – בשבת (לג, סעי"ב) ובזח"א קעב, סעי"ב. וי"א דמר אמר חדא כו' ולא פליגי. דחודש תליתאי: ראה שבת (פח, א וברי' נסים גאון שם). דחדשי החורף: שהם לעומת חדשי הקייץ (ל"ת להאריז"ל פי' ויצא. שם פי' בא בטעמי המצות). ושלימות. . בעבודת. . בשכר. . דההבטחה: להעיר מד"ה וכל בניך תרפ"ט פ"ב בפ"י השולמית. וסד"ה כל הנהנה תרפ"ט (בס' הקונטרסים ח"א). דסור. . שלום: ראה לקו"ת בלק ד"ה מה טובו. כביאור חז"ל: ברכות ח, רע"א. וראה פי' הרשב"א וחדא"ג שם – הובאו בצ"צ לתהלים הנ"ל. עיי"ש. ולהעיר מאור תורה לה"מ עה"פ ובגפן שלשה. דסור. . המשולשת: ראה זח"א דפרשתנו (קפט, א) עה"פ כי ה' אוהב משפט ולא יעזוב את חסידיו לעולם נשמרו. ובהערות אדמו"ר שם דמשפט כנגד מל"ת (דינים) וחסידיו – מ"ע, לעולם נשמרו – תורה דמגינא ומצלא לעולם (סוטה כא, א) ובא בהמשך למשי"נ לפניו (תהלים לז, כז) סו"מ וע"ט ושכון לעולם (לקוטי לוי יצחק – זח"א). אלקים. . בה: תהלים מזמור סט בחותמו. וירשוה. . עבדיו. . ואוהביו: י"ל כנגד ישראלים לויים כהנים (עם תליתאי), תורה (מורשה) תפלה (עבודה) גמ"ח (דפנימיותם – אהבה).

נ.ב.

ז"ע נתקבל מכתבו מיום ההילולא ט' כסלו והמצו"ב וכל הפ"נ יקראו עה"צ.

פו
[כללי-פרטי]

בי"ה, ימי חנוכה, ה'תשל"א
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב והפי"נ.

ענין חנוכה – קבעו הנס בנרות. והנה שני דברים בנר ושניהם נקראים נר: שמן ופתילה שמדליק בהם, הכלי המחזיק בתוכו השמן והפתילה.

בנר שעוה וכיו"ב – י"ל שחלק הנר שלא נימס עדיין – הוי במקום הכלי, או שהכלי הוא לאו דוקא אפילו לכתחילה.

ופירשו חז"ל עפ"י נר ה' נשמת אדם, כי נר מצוה ותורה אור

כי הפתילה והשמן הם (בעבודת השם) האדם והמצות,

וכשמדליק הנר (שזהו ענינו ושלימות שלו), כשעושה מצוה – "מדליק" הדבר בו נעשית המצוה (ובצירוף כח עשי' זו, חלק מ"הפתילה") נעשה אור.

והרבה מיני אור הם בנר וכללותם – בלשון חז"ל: נהורא אוכמא ונהורא חיוורא,

נהורא אוכמא הקרובה אל הפתילה, עשיית המצוה באופן שניכר בזה גם מציאות אדם העושה, ונהורא חיוורא – עשיית מצוה לשמה. ובלשון הרמב"ם עוסק בתורה ובמצות כו' לא מפני דבר בעולם כו' אלא עושה האמת מפני שהוא אמת כו'.

והנה התומי"צ הם דוקא בעוה"ז, בו על האדם לעשותם ולברר עי"ז את חלקו בעולם שבשבילו נברא.

וי"ל שזהו ענין הכלי (דהנר). וכשם שאין אחד דומה לחברו כך כו"כ מיני כלים הם,

אף שבכללות – כל נר ה' נשמת אדם אשר במנורה – כולה מקשה זהב עד ירכה (רגל התחתון) עד פרח (גדולי הצדיקים).

ויהי רצון אשר יאיר כל אחד ואחת את נרו,

את נשמתו – נפש האלקית ונפש הבהמית – ואת חלקו בעולם,

ובאופן – כהלכה דבית הלל – דמוסיף והולך, מוסיף ואור,

עד לקיום היעוד דלילה כיום יאיר.

בברכת הצלחה רבה [חתי"ק]

ענין חנוכה: ראה ד"ה זה בתורה אור. קבעו הנס בנרות: והרי בחנוכה ה' גם הנס דמסרת גבורים ביד חלשים כו' ובלעדו א"א נס הנרות (אבל גם לולא נס הנרות – ה' נגאלים מגלות יון

ע"י הנס דמסרת) – ועכ"ל שגם המלחמה הייתה בענין הנרות (נר הנשמה ונר מצוה). עיי"ש. ולקמן במכתב. **שני דברים בנר**: ראה שערי אורה ד"ה כי אתה נרי סוס"א: דבר חמישי והוא כלי הנר. **ושניהם נקראים נר**: גם כ"א בפני עצמו וכנאמר: הנרות הללו קודש הם. נר שיש לה ב' פיות. וכיו"ב. **שמן ופתילה**: כך סדרם ברמב"ם שו"ע וכו'. וצ"ע שהוא היפך הסדר בש"ס: פתילות ושמנים. **שהכלי הוא לאו דוקא**: בשו"ת אבני נזר חאו"ח סת"ק כותב שמחלוקת בדבר ותלוי באם הכלי מכלל הנר. ובטח אין הכוונה כשטחיות הלשון (וכן בס' נתיבות עולם שמביא), שהרי במקומות אין ספור שהכלי נקרא נר (הן בלשון תורה והן בלשון חכמים), כ"א בנוגע לעבודה (ומצוה) האמורה בנר. ועפ"י בנוגע לנ"ח – ל"ל להרבות במחלוקת והרי יל"פ דברי החסד לאברהם וכו' שמביאו שטעמו משום בזיון מצוה. ואכ"מ. **אפילו לכתחילה**: שו"ע או"ח ר"ס תערי"ג. ובני"כ שם הקשו על המהר"ל. **ופירושו חז"ל**: בתו"א ושערי אורה (ראה מפתח הענינים שם), באור התורה. דרושי חנוכה. ועוד. **ובצירוף כח כו'**: להעיר מתניא פל"ז. **והרבה מיני אור**: ברכות נב סע"ב. ובזהר בכ"מ. ובתקו"ז תכ"א (ג, א) ה' גוונין. **אוכמא**. . **חיוורא**: זח"א נא, א. וראה תו"א כו' שם. **וכלשון הרמב"ם**: ה"ל תשובה פ"י ה"ב. **עוסק בתורה ובמצות**. . **עושה האמת**: לכאורה סיפא לאו רישא. ולהעיר ממו"נ ח"א פ"ב. ה"ל יסוה"ת פ"א ה"ד. שם רפ"ט. ואכ"מ. **שבשבילו נברא**: תרתי משמע: העולם בשביל האדם (סנהדרין לו, א. ברכות ו, סע"ב). והאדם בשביל (בירור) העולם (תניא פל"ז מע"ח שכ"ו). **שבשבילו**. . **שזהו ענין הכלי**: ויתאים גם למשי"כ בס' טעהמ"צ להרדב"ז (הובא באבני נזר שם) דאין עיקר המצוה בכלים עצמם אלא במה שנעשה עליהם. **שאין אחד דומה לחבירו**: סנה' לו, א. **כו"כ מיני כלים**: בחסד לאברהם מעין ב' נהר נח מונה טו מיני כלים הראויים לנ"ח. **מקשה**. . **הצדיקים**: ראה ד"ה זה בלקו"ת פ' בהעלותך. **אחד ואחת**: שאף הן היו באותו הנס (שבת כג, א. ועיי"ש ברש"י). **מוסיף ואור**: דבאור מצ"ע – גם לב"ש צ"ל מוסיף והולך, אלא שנרות חנוכה הם כנגד פרי החג (שהם כנגד או"ה) שבהם צ"ל פוחת והולך (ראה שבת כא, ב. תו"א ד"ה ת"ר מצות ני"ח לד, ב). ועפ"י יתורץ הא דודאי גם ב"ש ס"ל דמעלין בקודש. **היעוד דלילה כיום יאיר**: תהלים (קלט, יב) ובכמה מרז"ל שזהו יעוד דלעת"ל (זח"א לא, א. ועוד).

נ.ב.

ז"ע נתקבל מכתבו מיום ג' טבת. כל הפ"נ יקראו, בל"נ, עה"צ.

פז

[מענה – מזכירות]

ב' אלול ה'תשל"א

מכתבו מיום ער"ח אלול קבלתי, עם המצורף ות"ח.

ע"ד ביקרו כאן הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות:

באם: 1) לא יוגרע עי"ז בעבוה"ק שם

2) בהסכמת זוג' תי'

יהא בשטומו"צ.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב **צצצא אפ"ן**.

ענין חנוכה - קבעו הנס בנרות. והנה שני דברים בנר ושניהם נקראים נר: שמן ופתילה שמדליק בהם, הכלי המחזיק בתוכו השמן והפתילה.

בנר שעוה וכיו"ב - י"ל שחלק הנר שלא נימס עדיין - הוי במקום הכלי, או שהכלי הוא לאו דוקא אפילו לכתחילה.

ופירשו חז"ל עפש"נ נר ה' נשמת אדם, כי נר מצוה ותורה אור

כי הפתילה והשמן הם (בעבודת השם) האדם והמצות,

וכשמדליק הנר (שזהו ענינו ושלמות שלו), כשעושה מצוה - "מדליק" הדבר בו נעשית המצוה (ובצירוף כח עשי' זו, חלק מ"הפתילה") נעשה אור.

והרבה מיני אור הם בנר וכללותם - בלשון חז"ל: נהורא אוכמא ונהורא חיוורא,

נהורא אוכמא הקרובה אל הפתילה, עשיית המצוה באופן שניכר בזה גם מציאות אדם העושה, ונהורא חיוורא - עשיית מצוה לשמה. ובלשון הרמב"ם עוסק בחורה ובמצות כו' לא מפני דבר בעולם כו' אלא עושה האמת מפני שהוא אמת כו'.

והנה התומ"צ הם דוקא בעוה"ז, בו על האדם לעשותם ולברר עי"ז את חלקו בעולם שבשבילו נברא.

וי"ל שזהו ענין הכלי (דהנר). וכשם שאין אחד דומה לחברו כך כו"כ מיני כלים הם,

אף שבכללות - כל נר ה' נשמת אדם אשר במנורה - כולה מקשה זהב עד ירכה (רגל התחתון) עד פרוחה (גדולי הצדיקים).

ויהי רצון אשר יאיר כל אחד ואחת את נרו,

את נשמתו - נפש האלקית ונפש הבהמית - ואת חלקו בעולם,

ובאופן - כהלכה דבית הלל - דמוסיף והולך, מוסיף ואור,

עד לקיום היעוד דלילה כיום יאיר.

בברכת רביה וחי' מושקא

ענין חנוכה: ראה ד"ה זה בתורה אור. קבעו הנס בנרות: והרי בחנוכה הי' גם הנס דמסרת גבורים ביד חלשים כו' ובלעדו א"א נס הנרות (אבל גם לולא נס הנרות - הי' נגאלים מגלות יונ' ע"י הנס דמסרת) - ועכצ"ל שגם המלחמה הייתה בענין הנרות (נר הנשמה ונר מצוה). עיי"ש. ולקמן במכתב. שני

... קבלת המכתב **והפ"נ**.

בברכת הצלחה רבה [חתי"ק]

נ.ב. ז"ע נתקבל מכתבו מיום ג' שבת. 6. 1951. י"א. י"א.

... כל הפ"נ יקראו, בל"נ, עה"צ.

פח

[כללי-פרטי]

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשל"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
כוי מו"ה אהרן ש"י

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.
מכ' נתקבלו.

בברכה [חתי"ק]

פט

[אפשערניש]

ב"ה, כז' אלול תשל"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"י אהרן ש"י

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת השלישי של בנם יוסף ש"י, הנה מועתק לקמן קטע
ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהג ישראל זה. ויה"ר מהשי"ת
שיגדלו ביחד עם זוגי ת"י לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

בברכת כוח"ט [חתי"ק]

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

...ובדבר גזיזת השערות – אפשערניש – הוא דבר גדול במנהג ישראל ועיקרו הוא
בהחינוך דהשארות פיאות הראש, ומיום הגזיזה והנחת הפיאות של הראש, נהגו להדר להרגיל
את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש שעל המטה. והשי"ת יהי
בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת
בגשמיות וברוחניות.

הרה"ח
אי"א ...

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

א' מ' תש"א

בברכה

מכ' נתקבלו.

בברכה
[חתי"ק]

ב"ה, כז' אלול תשל"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה" אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת השלישי של בנם יוסף שי',
הנה מועתק לקמן קטע ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע
בנוגע למנהג ישראל זה. ויה"ר מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוג' חי' ואת
כל ילדיהם שיחיו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

בברכת כוח"ט

הרה"ח
אי"א ...

בברכת
כוח"ט
[חתי"ק]

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

...ובדבר גזיזת השערות -אפשרעניש- הוצ' דבר גדול במנהג ישראל
ועיקרו הוא בהחינוך דהשארת פיאות הראש, ומיום הגזיזה והנחת הפיאות
של הראש, נהגו להדר להרגיל את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר
וברכת המזון וק"ש שעל המטה. והשי"ת יהי' בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה
ולמעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמיות וברוחניות.

צ

[מענה – מזכירות]

י"ב כסלו ה'תשל"ב

על מכתביו מר"ח וחי' כסלו הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות:

[על המכ"מ] ר"ח כסלו –

ת"ח על הבשו"ט. ויה"ר שיבש"ט בעתיד באופן דמוסיף והולך ואור וכהוראת נרות חנוכה.
אזכיר עה"צ.

[ועל המכ"מ] מ"ח' כסלו ע"ד נסיעת זוגי תחי' –

באם: לא יכנסו עי"ז לחוב גדול בהסכם רופא ידיד

יהא הנ"ל בשטמו"צ.

צא

[מענה – מזכירות]

ג' טבת ה'תשל"ב

על מכתבו מיום כ"ט כסלו הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות:

אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

ע"ד הסדר דביאת משיח כו' (שמעורר הרב רפופרט שי') – מפורש בס' הרמב"ם שהוא ס'
מסקנות ופס"ד בהל' מלכים פי"א.

צב

[מענה – מזכירות]

ט"ז טבת ה'תשל"ב

על מכתבו מעש"ק פי' ויגש, הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות:

אזכיר עה"צ לכהנ"ל ויבש"ט.

צג

[מענה – מזכירות]

ר"ח מנחם אב תשל"ב

המכתב לכ"ק אדמו"ר שליט"א נמסר, והואיל לציין כדלקמן:

ות"ח על הבשו"ט. אזכיר על הציון לכהנ"ל.

צד

[מענה – מזכירות]

בי"ה, כי מני"א היתשלי"ב

על מכתבו מערב ט"ו מני"א, הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות:

באם בהסכם מלא דזוג' תי' (וכמובן לא יזיק להמוסדות).

אזכיר עה"צ.

צה

[מענה – מזכירות]

י' אלול היתשלי"ב

לנכון קבלתי מכתו ע"ד מבצע ע"א וכו' בצירוף התמונה וקטעי מכ"ע, ות"ח. בהדו"ח מזכיר השם "הועד להרבצת התורה לנוער מבוגר["]", הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לציין:

למה להגביל דוקא לנוער.

צו

[כללי-פרטי]

בי"ה, ימי הסליחות, היתשלי"ב
ברוקלין. נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
כוי מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

מכ' נתקבלו.

בברכה [חתי"ק]

צז

[מזכירות]

ב"ה, י"ז כסלו תשל"ג
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר אני בתודה קבלת מכתבו מי"א כסלו.

הנה הכוונה העיקרית בהתעוררות כ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד ייסוד הספריות הוא בנוגע לספרי קודש. ואף שהנ"ל אינו שולל האפשריות אשר הספרי' תכלול בתוכה גם ספרים לקריאה עטה"ק לגילים שונים אבל מופרד לגמרי שבספרי' כהנ"ל ימצאו ספרים הידועים – או אפילו מסופקים בזה – שכוללים בתוכם חומר שאינו כשר או שמחבריהם אינם בחזקת כשרות. ולפלא גם הספק אצל כת"ר בנוגע לספרים של מחברים בדוגמא להמחבר שמזכיר שמו במכתבו. ופשוט שאין לספרים כאלה מקום בספרי' כהנ"ל.

בנוגע לשאלתו ע"ד קביעת זמן יחידות למר משה שי' כאגאן, נקבע כבר עבורו זמן כניסה ליום א', י"ב טבת הבע"ל, וכמדומה שהודיעו לו כבר מזה.

בברכת כט"ס
[חתימה]
הרב ח.מ.א. חדקוב

צח

[כללי-פרטי]

ב"ה, זאת חנוכה, ה'תשל"ג
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר אני קבלת המכתבים והפ"נ שבהם יקראו עה"צ הק'.

ובעמדנו בסיום וחזות ימי חנוכה – יה"ר שיאירו הנרות הללו ובמילואם ושלימותם במשך כל השנה כולה, ובאופן דמוסיף והולך ואור בגו"ר גם יחד,
עדי נזכה לקיום היעוד והי' לעת ערב יהי' אור, דלילה כיום יאיר.

בברכה לבשו"ט [חתי"ק]

זאת חנוכה: להעיר אשר בזאת חנוכה מרבים בקריאת התורה, קוראים סה"כ של כל ימי חנוכה המזבח, קוראים פ' הדה"נ – והרי הקריאה הוא כאו"א בזמנו ואכולה מתנ"י קאי (רש"י

הרה"ח
אי"א ...

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות ופרוחניות.

בברכה
[Handwritten signature]

מכ' נתקבלו.

בברכה
[חתי"ק]

ב"ה, זאת חנוכה, ה'תשל"ג
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשר אני קבלת המכתבם והפ"נ שבהם יקראו עה"צ הק".
ובעמדנו בסיום וחזות ימי חנוכה - יה"ר שיאירו הנרות הללו
ובמילואם ושלימותם במשך כל השנה כולה, ובאופן דמוסיף והולך
ואור בגו"ר גם יחד,
עדי נזכה לקיום היעוד והי' לעת ערב יהי' אור, דלילה כיום
יאיר.

בברכה
[Handwritten signature]

זאת חנוכה: להעיר אשר בזאת חנוכה מרבים בקריאת התורה, קוראים סה"כ של
כל ימי חנוכה המזבח, קוראים פ' הדה"נ - והרי הקריאה הוא כאו"א בזמנו
ואכולה מתני' קאי (רש"י מגילה לא; רע"א). - בכתהאר"ז"ל שבכל יום דחנוכה
יכוון למדה אחת די"ג מדה"ר וביום הח' מנוצר עד ונקה. - במאמר הצ"צ ד"ה
ברוך שעשה נסים (ברוקלין, תשי"א) סוס"ד: ח' ע"ד א"ז כו". עיי"ש. וחזות
ימי חנוכה: את"ל אשר ח' ימי חנוכה הם מציאות אחת לא נפרדים (מהד"ת להגאון

בברכה לבשו"ט [חתי"ק]

מגילה לא, רע"א). – בכתהאריז"ל שבכל יום דחנוכה יכוון למדה אחת דיי"ג מדה"ר וביום הח' מנוצר עד ונקה. – במאמר הצ"צ ד"ה ברוך שעשה נסים (ברוקלין, תשי"א) סוס"ד: ח' ע"ד א"ז כו'. עיי"ש. **וחותם ימי חנוכה**: את"ל אשר ח' ימי חנוכה הם מציאות אחת לא נפרדים (מהד"ת להגאון הרגאצובי ע"י קיח) – עכ"פ בנוגע לנס השמן שתלוי ברגע דנמצא פך השמן (ועפ"ז יתורץ ענין הנס ביום ראשון (והב"י וכו' מתרצים גם את"ל דנפרדים הם), יומתק היתור: נעשה **בו** נס והדליקו **ממנו**, תובן הסברא דנר שכבה אסור להשתמש בהנר ובהשמן לצרכיו כל ח' הימים (ריא"ז בשה"ג לרי"ף שבת הל' חנוכה סוסק"ה)) – הרי שלימות **כל** הימים היא בזאת חנוכה דוקא. **שיאירו הנרות הללו**: ביאורם בעבודת האדם – ובכ"מ, ומהם במאמרי חנוכה דכאו"א מרבתינו נשיאינו. **במשך כל** השנה: בארוכה קצת במכתב דימי חנוכה שנה זו. **היעוד**: זכרי יד, ז. וראה יל"ש שם. לקו"ת במדבר ח, א. **והי' לעת**: והסיום שם והי' הוי' למלך על כל הארץ גוי, ובזח"א ס"פ נח שזהו בהמשך לאז אהפוך אל העמים גוי ולעבדו שכס אחד. ועיין אוה"ת לצפנ"י (ג, ט) הדיוק ד"אז"י – ע"ד הנ"ל בזאת חנוכה.

צט

[כללי-פרטי]

ב"ה, מוצאי שבת, ב' דר"ח אדר ראשון
שנה השביעית, ה'תשל"ג.
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתבים (והמצו"ב) וכן הפ"נ שיקראו עה"צ הק'.
כבר נדבר כמה פעמים במשך השנה ע"ד נקודה המיוחדת של שנה זו – שתוכנה וכמה מעניני קשורים ביום השבת:
כל השנה כולה – שנה השביעית – עליי נאמר שבת שבתון יהי לארץ שבת להוי',
ראש השנה, שבו נידונים ונקבעים מאורעות כל ימי השנה – חל להיות בשבת,
ר"ה לדא"ח אשר הנחילונו אבותינו הק' זצוקללה"ה ני"ע זי"ע והיא היא תורת הבעש"ט
ז"ל – יט כסלו – חל להיות בשבת,
יום הסתלקות של נשיא דורנו – כ"ק מו"ח אדמו"ר – יו"ד שבט – חל להיות בשבת,
ובהיותה **שנה** מעוברת – הרי ראש ותחלת חדש העבור – חל להיות בשבת.
והנה ענין העיבור בכללותו – שעל ידו משלימים את החסר (במספר הימים – ביחס לשנת החמה) במשך שנים שעברו וגם מוסיפים כמה ימים על ימי שנת החמה.
ענין יום השבת הוא – מנוחה ועונג וכמשי"נ וקראת לשבת עונג וכל פעולות האדם בו ועניניו ה"ה מתוך עונג ובאופן דעונג.

ויהי' שכהני'ל יעורר את כאו"א, בתוככי כלל ישראל, ועד שיצליח למלאות את כל החסר במשך כל ימי חייו ולהשלימו ולהוסיף עליו, הולך והוסיף ואור ועי"פ הציווי להלך אחר מדותיו של הקב"ה שמהם: וצדקתך אלקים עד מרום גוי ומתהומות הארץ גוי, להאיר בעניני מרום (תומ"צ) ובעניני תהום (עוה"ז) הגשמי והחומרי ממש שאין תחתון למטה ממנו), ולעשות כ"ז מתוך מנוחה ועונג אמיתיים, עדי נזכה בקרוב ממש לגאולה האמיתית והשלימה עליי נאמר: בשובה ונחת תושעון. בברכת הצלחה בעבוה"ק [חתי"ק]

מוצאי שבת: ראה טושו"ע או"ח ס"ש שבמוצ"ש **מלווין** את (היינו שנמצאין עם) השבת. **אדר ראשון:** עי"ד הקבלה – ראה לקוטי לוי יצחק למג"א (צט, א). **כבר נדבר:** ראה ג"כ המכתבים לר"ה ודוא"ו בתשרי, תשל"ג. **עליי נאמר . . . שבת להוי':** בהר כה, ד. ובפרש"י (שם, ב) כשם שנאמר בשבת בראשית. וראה טעהמ"צ להאריז"ל פי בהר ובמקומות המקבילים. **יהי' לארץ:** כנס"י (ראה כתבי האריז"ל שם) מקור נשיי (תו"א בתחלתו; ס"פ שמות ועוד). וראה תורת הבעש"ט עה"פ כי תהיו אתם ארץ חפץ (היום יום, יז אייר). **נידונים ונקבעים:** כיחס הראש לכל האברים. וראה לקו"ת ד"ה והי' גוי בשופר גדול. **ר"ה . . . ז"ל:** מכתב כ"ק אדני"ע (מבוא לקונטרס ומעין ע"י ז). **יום הסתלקות:** ראה אגה"ק ס"י כח: מתגלה ומאיר כוי בעת פטירתו כוי ופועל ישועות בקרב הארץ. וראה סידור סד"ה אתה הצבת וסד"ה עד הגל. **ותחלת חדש:** משא"כ אי דר"ח שהוא למ"ד דחדש שלפניו (טושו"ע או"ח סתכ"ז. שו"ע אדה"ז או"ח סני"ה סעי' יג). **חדש העבור:** אדר ראשון: רש"י ותוס' ר"ה (יט, ב). ירוש' מגילה (פ"א, ה"ה). הובא בתוס' שם). שו"ע או"ח סני"ה ס"י (וצעי"ג שלא הביאו אדה"ז בשולחנו שם. ויתרה מזו שבסעיף יב בשולחנו השמיט התיבות **ושנת העיבור בת יג חודש**. ואולי רצה להביאם בסי' תכ"ח או תרפ"ה, תרצ"ז. וראה סרפ"ד סו"ס יג שכי"כמ"ש בסי' תכ"ח"י. ואכ"מ). **וגם מוסיפים:** ואפילו בשנת ג' למחזור (וכיו"ב) – הרי באדר (שאז מעברים) חסר רק כז יום לערך (ראה רמב"ם הלי קדה"ח פ"ו, הי"א וה"ד). **השבת . . . מנוחה:** ראה כתר ש"ט ד"ה ענין השבת (נט, ב) בבי' באה שבת באה מנוחה (רש"י מגילה ט, א בשם מדרש חכמים) ורזא דשבת כוי (זחי"ב קלה, א ושם). **וקראת לשבת:** ישעי' (נח, יג) וממשיך אז תתענג גוי. וראה פע"ח שער השבת פכ"א. לקו"א להה"מ ד"ה בשעה כוי אנכי (כח, ד). אוה"ת להצ"צ בראשית ד"ה ויכולו השמים. **וכל פעולות . . . מתוך עונג:** ראה שו"ע אדה"ז סש"ו סוסכ"א: ואין לך עונג גדול מזה. וה"ז במשך כל המעלי"ע. (וצעי"ק שלא הזכירו **כלל** בר"ס רמ"ב). וראה ד"ה למען דעת, תר"ץ. **ובאופן דעונג:** ראה גטין נו, ב. **הציווי . . . מדותיו:** סוטה יד, א. **וצדקתך . . . הארץ:** תהלים עא, יט-כ. **עוה"ז . . . ממנו:** ראה תניא רפ"ו. **בשובה ונחת:** ראה ירוש' תענית פ"א סוף ה"א: שבת כוי ואומר בשובה כוי. ובויק"ר רפ"ג: שאין ישראל נגאלין אלא בזכות שבת שנאמר בשובה כוי. וראה המשך וככה בסופו.

ק
[כללי-פרטי]

ב"ה, חמשה עשר באב, ה'תשל"ג
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב והפי"נ.

בעמדנו ביום אשר "מכאן ואילך דמוסיף יוסיף – מוסיף לילות על הימים לעסוק בתורה יוסיף חיים על חייו",

ולימוד התורה (ובפרט – העסק בתורה) וההוספה בו – ה"ה מביא לידי מעשה, קיום המצוות והוספה בזה, כולל גם הוספה באיכות – הידור בקיום המצוות,

והרי זהו גם ענין שהזמ"ג, שנכנסנו לשבע דנחמתא על פורענותא ד"מפני חטאינו גלינו מארצנו כו"ו והוספה בביטול הסיבה (חטאינו) מוסיפה בביטול המסובב (גלינו),

וכמודגש גם בזה אשר חז"ל מקשרים יום זה וענינו (הוספה בלימוד התורה בלילות) עם ענין תשעה באב – בנתנם סימן לדבר (אשר סימן בתורה – גם כן תורה והוראה היא): מקומי עד שכבי קומי – פירוש מזמן אמירת קומי רוני בלילה (במגילת איכה) בט"ו באב ועד זמן אמירת שכבי עד הבוקר (במגילת רות) בשבועות, צריך להיות קומי רוני בלילה – להוסיף בלימוד התורה בלילות,

ולא רק בסימן (לכל הדורות) מודגש הקישור שבין תשעה באב וחמשה עשר באב, אלא גם בקביעות ט"ו באב ליו"ט בפעם הראשונה, שהי' זה בשנת הארבעים לדור המדבר, שכשראו את הלבנה במילואה בט"ו באב – ידעו שבטלה הגזרה דמתי מדבר שנגזרה בבכ"י הראשונה של תשעה באב, וקבעוהו יום-טוב כמסופר במדרש,

ומרומז הנ"ל (דמכאן ואילך – מוסיף) גם בזה, שהרי ישראל מונין ללבנה, שאחד הטעמים בזה הוא שדברי ימי ישראל הם עליות וירידות בדוגמת הלבנה ועתידיים להתחדש כמותה, וכד קיימא סיהרא באשלמותא בט"ו בחדש, שאז אור הלבנה במילואו ובשלימותו, ובפרט בט"ו באב – שבא אחרי ירידת פלאים דתשעה באב –

שלכן לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים –

ה"ז מרמז ומדגיש מילוי ושלימות חיי כאו"א מישראל בתורה אור ונר מצוה הבא ע"י התורה,

ולפום צערא (דט"ו באב) אגרא – הוספת ועליית פלאים.

ויה"ר אשר ביום זה דחמשה עשר באב ו"מכאן ואילך" – ובפרט בשנה זו, שנת השבע, שבת לה', והכנה לשנת וענין הקהל את העם האנשים והנשים והטף גוי' למען ישמעו גוי' את כל דברי התורה הזאת – יתעורר כל או"א מאתנו בתוככי כל ישראל להוסיף בתורה ובמצוות, הן בנוגע לעצמו והן בהשפעה על זולת.

ולעשות כ"ז מתוך מנוחה ועונג אמתיים,
עדי נזכה בקרוב ממש לגאולה האמתית והשלימה עלי' נאמר: בשובה ונחת
חושעון.

בברכת ה' אלהי ישראל, יושקא
פארוש

בברכת הצלחה בעבוה"ק [חתי"ק]

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinch 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, חמשה עשר באב, ה'תשל"ג
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב ^{הנ"ל}.

בעמדנו ביום אשר "מכאן ואילך דמוסיף יוסיף - מוסיף לילות על הימים
לעסוק בתורה יוסיף חיים על חייו"

מאשר הנני קבלת המכתב והפ"נ.

בגאולתנו האמתית והשלימה ע"י משיח צדקנו מאפילה לאור גדול.

בכבוד וברכה
פארוש

בכבוד וברכה [חתי"ק]

נ.ב. ז"ע נתקבל מכתבו מט"ו מנ"א והמצו"ב, והפ"נ שבהם יקראו עה"צ הק'.

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

ועיי הוספת אור בחושך הלילה והגלות (הנקרא לילה) – אשר אפילו מעט אור דוחה הרבה חושך – עאכו"כ הוספה באור, אור במילואו –

נזכה בקרוב ממש לקיום היעוד: קץ שם לחושך ולילה כיום יאיר,
בגאולתנו האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו מאפילה לאור גדול.

בכבוד ובברכה [חתי"ק]

מכאן . . חייו: תענית בסופה ובפרש"י שם (בפרש"י בע"י: מוסיף הקב"ה שנים על שנותיו).
העסק בתורה: ראה ב"ח לטואו"ח סמ"ז ד"ה ונוסחא. ד"ה הסכת תרצ"ג (בסי הקונטרסים ח"א). **תשעה באב:** להעיר מלקוטי לוי יצחק אגרות ע' תי. **בנתנם סימן:** ב"ח לטואו"ח סרל"ח: האחרונים קבלו לומר כו' מקומי כו'. ובמג"א שם משמע שעפ"ז צ"ל מט' באב כפשטות ל' הב"ח. ואולי י"ל דלא פליגי ומוסיפים על הש"ס – **וע"ד** (ולא ממש) שמטעם דבטלה גזירת מדבר קבעו יו"ט ליום **שנתברר** (דבטלה בט' באב שלפניו. וראה מת"כ באיכ"ר פתיחה לג). כך בהטעם בנדו"ז דלילות ארוכים קבעוהו לחצי אב (סיום ה) קייץ - ב"מ קו, ב. **קומי . . שכבי:** איכה (ב, יט). רות (ג, יג). וראה תמיד ספ"ד. **כמסופר במדרש:** איכ"ר פתיחה לג. ירושי סוף תענית – הובאו ברש"י ותוסי תענית שם. **ישראל מונין ללבנה, שאחד הטעמים:** סוכה כט, א. שמו"ר (פט"ו, כו): החדש הזה לכם הה"ד יפרח בימיו צדיק גוי. זח"ב פה, א. **ובפרט בט"ו באב . . שלכן:** ראה ד"ה נחמו, תרכ"ו. נחמו, עת"ר (ברוקלין, תשכ"ו). **ירידת פלאים . . ועליית פלאים:** ראה רשימות הצ"צ איכה (א, ט) ע' עד-עה. **כחמשה . . הכיפורים:** ראה רשימות הנ"ל ע' מד. **שבת לה':** בנוגע לט"ב – להעיר דנדחה כשחל בשבת ואמר רבי הואיל ונדחה ידחה (מגילה ה, ב). **הקהל . . הזאת:** וילך לא, יב. ברמב"ם סוף הל' חגיגה: אפילו חכמים גדולים שיודעים כל התורה כולה חייבין לשמוע (הקריאה בהקהל) בכוונה גדולה יתרה. – שמזה הוראה להכנה שלהם ג"כ. **והגלות (הנקרא לילה):** להעיר משהש"ר רפ"ג: לילן של מצרים כו' בבל כו' מדי כו' יון כו' אדום כו' שישנתי לי מן התורה ומן המצוות כו'. וראה ירושי תענית פ"א סה"א. תו"א שמות (נד, א). ובכ"מ. ולהעיר מלק"א להה"מ ד"ה מה כו' הקב"ה (ז, ב) (קה"ת תשל"ג). **קץ שם לחושך:** ראה שערי אורה ע' קעב ואילך. **ולילה כיום יאיר:** ע"פ תורת הבעש"ט עה"פ ואנכי הסתר אסתיר (דמ"א ליקוטים צו) שמוסתר שזוהי הסתרה – י"ל שתיקונו ולמעליותא זהו קצה השני – לילה כיום יאיר. **מאפילה לאור גדול:** פסחים (קטז, ב). וי"ל אפלה למטה מחשך (זח"ב רסח, ב) ולכן הפכו אור גדול. ובסי' האריז"ל (קול יעקב): הארת ע"ק (בהגדה שם – בפ"י אור גדול).

נ.ב.

ז"ע נתקבל מכתבו מט"ו מני"א והמצו"ב, והפ"נ שבהם יקראו עה"צ הק'.

קא

[מענה – מזכירות]

כ"ח מ"ח ה'תשל"ד

על מכתבו מיום כ"א מ"ח ע"ד נסיעתו, הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות:

כ"ק אד"ש הואיל להדגיש מה שכתב "וזוגתי תחי ג"כ מסכימה להנסיעה"

אזכיר עה"צ.

קב
[כללי-פרטי]

ב"ה, תחילת חודש תמוז, חודש הגאולה, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

נתקבלו המכתבים וכו' והפ"נ שבהם יקראו בעת רצון עה"צ הק'.

ובעמדנו לפני ימי הגאולה יב- יג תמוז, גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר, ובלשונו:

לא אותי בלבד גאל הקב"ה ביי"ב תמוז, כי אם גם את כל מחבבי תורתנו הק',
שומרי מצוה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה, כי כל איש ישראל (מבלי התחשב במצבו
הפרטי בשמירת וקיום המצוות) לבו תמים עם ד' ותורתו,

ועל פי ההמשך במכתבו האמור – ברכה וחיזוק לב כאו"א "להוסיף אומץ בהרבצת תורה
והחזקת היהדות",

הרי זה מזכיר ומעורר עוה"פ בהענין אודותו הי' הדיבור של חיבה ושל חובה מצוי במשך
שבועות האחרונים – ענין חמשת המבצעים: מבצע תורה, מבצע תפלין, מבצע מזוזה, מבצע
צדקה ומבצע ספרי קדש בכל בית. ולא נצרכה אלא, כנ"ל, לתוספת התעוררות "וזריזות יתרה
ביתר שאת ויתר עז כפולה ומכופלת למעלה מעלה" מבשאר ענינים,

שהרי בכל עניני תורה ומצותי גדולה מעלת הזריזות, כנאמר ונשנה בדברי רז"ל לעולם
יקדים אדם לדבר מצוה כו',

על אחת כמה וכמה בחמשת הענינים המוזכרים לעיל, אשר כלליים הם, כאו"א מהם
מגנא ומצלא, בכאו"א מהם – כל יום ויום דיו שיפקיע את עצמו, שמזה מובן איך שצ"ל בכל
יומא ויומא עביד עבידתי'.

וכמו שאחת מהוראות ימי הגאולה הבע"ל היא שכשיהודי מחליט בתוקף המתאים
בעניני תורה ומצותי, הקב"ה עוזרו לקיים ההחלטה בפועל למרות כל המניעות ועיכובים, וכמו
שראינו אשר בעל הגאולה התגבר על ההתנגדות של כו' ונצח ועד אשר, ונהפוך הוא, שע"י
המאסר שנסתיים בגאולה נתוסף יום אשר "ראוי הוא" ומסוגל "לקובעו ליום התועדות
והתעוררות לחיזוק התורה והיהדות בכל אתר ואתר לפי ענינו",

מכל שכן בתקופתנו ובמקומות שאין התנגדות כלל וכלל, או – רק התנגדות הכי קטנה
ובודאי ובודאי שאינה בערך כלל להתנגדות שהיתה לבעל הגאולה בימים ההם בזמן הזה:

כי לאחרי שפתח בעבודה האמורה, הרי על ידי פתיחה זו סלל דרך לכל אחד ואחת
לעשות מעין האמור, בחיזוק התורה והיהדות ובאופן דמוסיף והולך ומתוך התלהבות ואור
וחיות,

כולל גם – ועיקר – להשפיע על הזולת ובהסביבה כולה, שממנו יראו וכן יעשו רבים,

וגדול זכות והצלחת העוסק עם הרבים והצבור כמפורש בדברי חז"ל,

ועי"ז גם מרבים השלום, כלי מחזיק ברכתו של הקב"ה, כולל קיום היעוד: ונתתי שלום בארץ גוי ואולך אתכם קוממיות.

בברכה – בקשר ליום ההולדת – לשנת הצלחה בגו"ר

ובברכת הצלחה בכל האמור
ומתוך שמחה וגאולה מכל
דברים המונעים בזה ומבלבלים
ובברכת חג הגאולה [חתי"ק]

ובלשונו: במכתב מט"ו סיון התרפ"ח (בסה"מ תש"ח, ע' רסג). **בשם ישראל יכונה:** ואינו עיקר שמו (ראה מפרשים ריש נדרים. ובכ"מ). **מבלי התחשב . . ותורתו:** ראה רמב"ם הל' גירושין ספ"ב. **לבו תמים:** כמש"נ (שה"ש ה, ב) אני ישנה (בגלותא, זח"ג צה, א) ולבי ער (ראה לקו"ת שה"ש לד, א. לה, ב. ובכ"מ). **המבצעים:** להעיר מסי ערה"כ (לבעהמ"ס סדה"ד) ובסי קה"י: בצע אותיות השניות דאברהם יצחק יעקב. ומצינו למעלותא: מצוה לבצוע (סנה' ו, ב). **תורה:** דמגנא ומצלא (סוטה כא, א). וראה סיום ההמשך מים רבים, תרל"ו. קונטרס עה"ח בתחלתו. **תפלין:** דעי"י תשי"ר ויראו ממך (ברכות ו, סע"א), ותשי"ר זקוקה (להקדמת) תשי"י (מנחות לו, סע"א). וראה תורת הבעש"ט על מרז"ל תפלין דמארי עלמא (סה"ש קיץ הי"ש"ת ע' 133). **מזוזה:** שע"ז ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם (זח"ג רסג, ב). ובירוש' פאה פ"א ה"א דאמר רבי לארטבון חפציק וחפצי לא ישוון בה. וראה ההוספה בשאילתות קמה. ועייג"כ בכתבי האריז"ל (סידורו בתחלתו סוף כוונת המזוזה וכן קרוב לסופו. ש' ההקדמות ד"ו בכניסת המוחין בתחלתו ובסופו) דמציל מיצה"ר, לא ישלוט השטן בבית, הבית ינצל משדים ורוחות רעות, מגין מן המזיקין, מבריא את הקליפות, אין נאחזות (ינקו) שם. **צדקה:** עפמשי"כ בתנחומא משפטים טו: והחית אותו חייך כו'. וראה סידור (עם דא"ח) עה"פ צדיק הוי'. קונטרס יט"כ תשי"ט. **ספרי . . בית:** ראה במדב"ר ר"פ קורח: בית מלא ספרים. ובאוה"ת (ע' תרסב) ע"ס דאצילות. **וזריזות . . מעלה:** אגה"ק סוס"ז. וראה ליקוטי לוי יצחק בהערות לשם. **ונשנה . . כו':** אגה"ק סכ"א. **כלליים הם:** התורה (ספרי קודש) כוללת כל המצות ות"ת כנגד כולם. תפלין הן לשעבד המוח והלב (שו"ע אדה"ז חאו"ח סכ"ה ס"א). מזוזה כוללת כל המצות (סידור שער החנוכה רעה, א). צדקה שקולה כנגד כל המצות ובכל תלמוד ירושלמי היא נקראת מצוה סתם (תניא פל"ז). ובאו"ת להה"מ ס"פ ראה: הדבק במדותיו ר"ל מה הקב"ה משפיע אף אתה תהי' משפיע (עד"ז – באגה"ק ס"ז). **שכשיהודי מחליט בתוקף כו' הקב"ה עוזרו לקיים כו' למרות כו':** וי"ל שדהו מש"נ (תהלים עג, כח): שתי באד' הוי' מחסי לספר כל מלאכותיך. **ראוי . . ענינו:** מכתב הנ"ל. **ולאחרי שפתח . . דרך לכל אחד:** "דכאשר פתח הצינור ונמשך כו' עי"ז ביכולת כאו"א כו" (סד"ה כי כאשר השמים, תרע"ח). **בדברי חז"ל:** אבות פ"ב, מ"ב. ובכ"מ. ד"ה עשרה שיושבים תרפ"ח (בסה"מ שם). **השלום . . הקב"ה:** ראה עוקצין בסופה. **ונתתי . . קוממיות:** בחוקותי כו, ו-יג. **קוממיות:** בקומה זקופה (תיבי"ע ותו"כ, הובא בפרש"י שם).

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, תחילת חודש תמוז, חודש הגאולה, ה"תשל"ד
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

נתקבלו המכתב ^{ש/ל/ם} וכו' והפ"נ שבהט יקראו בעת רצון עה"צ הק'.
ובעמדנו לפני ימי הגאולה יב- יג תמוז, גאולת כ"ק מו"ה אדמו"ר,
ובלשונו:

לא אותי בלבד גאל הקב"ה בי"ב תמוז, כי אם גם את כל מחבבי
חורתנו הק', שומרי מצוה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה, כי כל איש
ישראל (מבלי התחשב במצבו הפרטי בשמירת וקיום המצוות) לבו תמים עם
ד' וחורתו,

נתקבלו המכתבים ...

- ב -

כולל גם - ועיקר - להשפיע על הזולת ובהסביבה כולה, שממנו יראו וכן
יעשו רבים,
וגדול זכות והצלחת העוסק עם הרבים והצבור כמפורש בדברי חז"ל,
ועי"ז גם מרבים השלום, כלי מחזיק ברכתו של הקב"ה, כולל קיום היעוד:
ונחתי שלום בארץ גו' ואולך אתכם קוממיות.
בברכה - בקשר ליום ההולדת - לשנת הצלחה בגו"ר

ובברכת הצלחה בכל האמור
ומתוך שמחה וגאולה מכל
דברים המונעים בזה ומכלכלים
ובברכת חג הגאולה.

ובברכת חג הגאולה [חתי"ק]

קג
[כללי-פרטי]

ב"ה, י"ג אייר ה'תשל"ה
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן – בתוככי
חברים השלוחים
אשר באויסטרליא
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

הדו"ח נתקבלו ות"ח ת"ח.

מצו"ב המכתב דיום השלישי שהוכפל בו כי טוב פי' וספרתם לכם גוי' שבע שבתות,
ויה"ר שיפעול בי ובמקבלי המכתב – ופעולה נמשכת,
וזכות הרבים מסייעת,

וכדאי הוא ר"ש – בעל ההילולא והשמחה – לסמוך עליו בשעת הדחק – דוחק עקבתא
דמשיחא,

ולצאת אל המרחב בכל ג' הקווין דתורה עבודה וגמ"ח
ובאופן כהוראת כ"ק אדמו"ר המהר"ש – שנמסרה (וכו"כ פעמים) ע"י כ"ק מו"ח
אדמו"ר –

מלכתחילה אריבער.

בברכת הצלחה בשליחותם
ולבשו"ט ומשמחות [חתי"ק]

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"ג אייר ה'תשל"ה
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן - בחוככי
חברים השלוחים
אשר באויסטראליא
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

הדו"ח נתקבל ות"ח ת"ח.

מצו"ב המכתב דיום השלישי שהוכפל בו כי טוב פ' זספרתם לכם גו'
שבע שבתות,

ויה"ר שיפעול בי ובמקבלי המכתב - ופעולה נמשכת,

וזכות הרבים מסייעת,

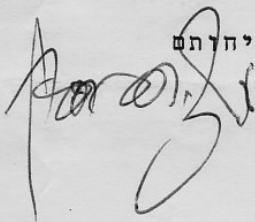
וכדאי הוא ר"ש - בעל ההילולא והשמחה - לסמוך עליו בשעת הדחק
- דוחק עקבתא דמשיחא,

ולצאת אל המרחב בכל ג' הקווין דתורה עבודה וגמ"ח

ובאופן כהוראת כ"ק אדמו"ר המהר"ש - שנמסרה (וכו"כ פעמים) ע"י
כ"ק מו"ח אדמו"ר -

מלכתחילה אריבער.

בברכת הצלחה בשליחותם
ולבשו"ס ומשמחות

בברכת ... [חתי"ק]

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

קד
[מזכירות]

תשל"ה

ב"ה, ד' תמוז
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצ"צ מוה' אהרן שי

הפי"נ שלו מר"ח תמוז וכו' נתקבלו,

ויקראו בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"ם זי"ע.

[חתימה]
מזכיר

קה
[מענה – מזכירות]

כ"ז כסלו ה'תשל"ו

על מכתבו מיום י"ד כסלו בנוגע נסיעתו הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות:

אזכיר עה"צ לכהנ"ל ויבש"ט.

גם הדגיש התיבות שכתבת וגם ביתי מסכמת.

קו
[אפשערניש]

ב"ה, ד' אייר תשל"ו
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת השלישי של בנם מנחם מענדל שי, הנה מועתק לקמן קטע ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהג ישראל זה. ויה"ר מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוגי ת"י לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

בברכה [חתי"ק]

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

.....ובדבר גזיזת השערות –אפשערניש– הוא דבר גדול במנהג ישראל ועיקרו הוא בהחינוך דהשארות פיאות הראש, ומיום הגזיזה והנחת הפיאות של הראש, נהגו להדר להרגיל

הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ מוה' אהרן שי'

שלום וברכה!
הפ"נ שלו מר"ח תמוז אכ"ו
נחקבלו,

ויקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

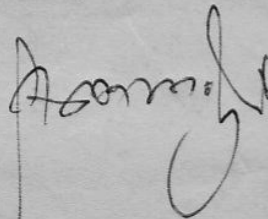
... מר"ח תמוז
וכו'
נתקבלו,
ויקראו בעת
רצון ...

ב"ה, ד' אייר תשל"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת השלישי של בנם
מנחם מענדל שי', הנה מועתק לקמן קטע ממכתב כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהג ישראל זה.
ויה"ר מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוג' תי' ואת כל ילדיהם
שיחיו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

בברכה

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

..... ובדבר גזיזת השערות - אפשערעניש - הוא דבר גדול
כמנהג ישראל ועיקרו הוא בהחינוך דהשארת פיאות הראש, ומיום
הגזיזה והנחת הפיאות של הראש, נהגו להדר להרגיל את התינוק
בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש שעל המטה.
והשי"ת יהי' בעזרת שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים
מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמיות וברוחניות.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ

בברכה [חתי"ק]

את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש שעל המטה. והשי"ת יהי בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמיות וברוחניות.

קז
[כללי-פרטי]

ב"ה, עש"ק פי שופטים,
בדר"ח אלול, ה"תשל"ו.
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

המכ"י נתקבלו, והפ"נ שבהם יקראו עה"צ הק'.

וע"פ הוראות חז"ל: אין מזרזין אלא למזרז, מזרזין את האדם קודם מעשה וחוזרין ומזרזין אותו בשעת מעשה,

הרי בעמדנו ביום ראשון דחדש אלול – שעת מעשה הוא לזרז בנוגע לעניני החודש המבוארים בראשונים ואחרונים ומרומזים גם בשם החודש – שהוא גם ר"ת דתוכן ענינים אלה.

וי"ל שגם מדויק הוא – שהענין העקרי (המחודש) בחודש זה – ענין התשובה, חשבון צדק דשנה העוברת ותיקונה והשלמתה – ר"ת המרמז ע"ז מובא הוא בתכיפות יותר ובפשיטות יותר מאשר שאר הר"ת, והוא:

אלול – ר"ת אני לדודי ודודי לי – "להיות לבו קרוב אל דודו בתשובה ואז דודו קרוב לקבל תשובה מאהבה".

מובן אשר התשובה, החשבון והתיקון וכו' ה"ה צ"ל בכל עניני עבודת האדם, הנכללים בשלשת הקווין, העמודים עליהם העולם עומד: תורה עבודה וגמ"ח, ומהן עצמם – ביארו חז"ל שבאלול (ובתשובה – בכלל) שייכות מיוחדת לעבודת התפלה, וזהו

אלול – ר"ת (ומל הוי' אלקיך) את לבבך ואת לבב (זרעך), וע"פ מחז"ל: איזו היא עבודה שהיא בלב הוי' אומר זו תפלה – **קו העבודה**.

ועוד אמרו: אלול – ר"ת (והאלקים) אנה לידו ושמתי לך (מקום) – ערי מקלט. ובעבודת האדם זהו **קו התורה**, כי דברי תורה קולטין הן.

אלול – ר"ת: (ומשלוח מנות) איש לרעהו ומתנות לאביונים, **קו דגמילות חסדים**.

* * *

ויהי רצון אשר יעשה כאו"א בכל האמור בזריזות המתאימה ובהצלחה רבה,

ובימי החשבון דשנה העוברת וההכנה לשנה הבאה, הרי במקום המצב אשר, בלי הכתוב "נמוגים ארץ וכל יושביה" – יאמר בצדק "אנכי תכנתי (עיי' התשובה – כל שלשת) עמודי סלה" ו"תרומנה קרנות צדיק" – ועמך כולם צדיקים – בסוף ימי הגלות, עקבתא דמשיחא,

ויזכה בקרוב ממש, בתוככי כל אחבניי שליטי"א, לגאולה האמתית והשלימה עיי' משיח צדקנו, גאולה הנרמזת גם היא, כמאמר חז"ל, בר"ת דשם החודש,

להוי' ויאמרו לאמר אשירה – ר"ת אלול למפרע, כי אז יצאו כל ניצוצין מהגלות.

בברכת כוח"ט [חתי"ק]

פ' שופטים: ושוטרים תתן לך בכל שעריך – בכאן יש רמז מוסר . . (שצריך) האדם להיות שומר השערים (שבו) דהיינו הראי' והשמיעה והדבור והכעס וכו' וישגיח תמיד כו' (שלי"ה ס"פ שופטים) – נתבאר בארוכה באוה"ת עה"פ. **שופטים**: בסנה' (טז, ב) מנין שמעמידין שופטים לישראל ת"ל כו' שוטרים כו' ת"ל כו' (ועד"ז הוא בספרי) – משמע לכאורה דשני ציווים בפ"ע הן אלא ש(לדעת ר"א) בספרי (מובא בכ"מ – ושנמצא בכת"י רומי ואינו בדפוסים שלנו) ובתנחומא ובפסיקתא (זוטרטא – לקח טוב) אם אין שוטר אין שופט – אבל הרמב"ם (ריש הלי סנה' ובסהמ"צ מ"ע קע"ו) מנאן למי"ע אחת. [כן, כמדומה שלא הביא דעת ר"א הנ"ל. ומתקופת סוף זמן בית שני ושלאחרי – שלא הייתה יד ישראל תקיפה כו' ובכ"ז היו שופטים משמע דלא כר"א]. וראה ביאור הר"י"פ פערלא לסהמ"צ להרס"ג ס"פ א'. ולהעיר מרמב"ן ליתרו יח, כ. אוה"ח כאן. – ונפק"מ בכהנ"ל גם במוסר הנ"ל. ואכ"מ. **בדר"ח אלול**: להעיר שאז לכ"ע הי' משה בהר (ראה הדעות בזה – בסה"ד ב"א תמ"ח). וראה הוספות לשו"ע אדה"ז סתקפ"א הערות להר"י"נ מדובראוונא בקו"א. **אין . . למזורז**: מכות כג, א. **מזרזין . . בשעת מעשה**: רש"י עה"ת יתרו (יט, כד) ע"פ מכילתא שם. וראה ג"כ ספרי בהעלותך ט, ד. **בשם החודש**: נזכר גם בתושב"כ נחמ"י ו, טו. וראה פי' הבעש"ט כו' (שער היחוד והאמונה פ"א), אור תורה להה"מ ס"פ בראשית שהשם הזה מורה על שורשו, מחי' וכו'. **העקרי . . התשובה**: ראה טאו"ח סתקפ"א וני"כ שם. ובכ"מ. **ובפשיטות יותר**: ולהעיר אשר גם ס"ת דאני לדודי ודודי לי נדרש על (מי' יום ד) אלול (ועשי"ת) – ר"ח שער התשובה פ"ד (קטו, א). ב"ח לטור שם. אוה"ת לשה"ש ע"י תקטז ואילך. ד"ה אני לדודי תרכ"ט, עת"ר. **ר"ת המרמז ע"ז . . לי**: מטעמים הנ"ל. ודלא כהסברא מאז (וכ"כ באלף למטה על מטה אפרים ובקצש"ע – ריש הלי' ר"ה) שזה קאי על קו התפלה ותשובה נרמזת ב"את לבבך ואת לבבי". – וכ"מ קצת בר"ח וב"ח הנ"ל (מדהקדימו הר"ת דאני לדודי). **אלול – ר"ת . . לי**: פע"ח שר"ה פ"א. שעה"פ שה"ש. ובכ"מ בכתהאריז"ל. ר"ח וב"ח שם. לקו"ת וסידור ש' האלול. ובכ"מ. **להיות . . מאהבה**: ב"ח שם. **העולם עומד**: כפשוטו, וגם עולם קטן זה האדם, כמבואר בדרושים ד"ה על ג' דברים העולם עומד. וראה ד"ה זה דשנת ה"ש"ת. **אלול – ר"ת . . לבב**: בעה"ט עה"פ דברים ל, ו. בר"ח וב"ח שם הובא ג"ז בנוגע לתשובה, כי מדברים בכללות עבודת חודש אלול. **איזו . . תפלה**: תענית בתחלתה (וברמב"ם ריש הלי' תפלה – בשינוי לשון). **עבודה שהיא בלב**: בלב ועם הלב (ראה סד"ה כי חלק תרצ"ט). **אלול – ר"ת . . לך**: פע"ח שר"ה שם. ש' הפסוקים שמות כא, יג. **קו התורה . . הן**: בארוכה בליקוט אלול תשי"ד. **דברי . . הן**: מכות י, א. וראה צפע"י לשם (מהדו"ת לו, ג). **אלול – ר"ת . . לאביונים**: ס' ערוגת הבושם, א"ר (ריש סתקפ"א) בשם ס' אמרכל. **במקום המצב . . צדיק**: ע"פ המדרש הובא בטאו"ח סו"ס תקפ"א ובירושי' ר"ה פ"א הי"ג: בנוהג שבעולם כו' אבל ישראל אינן כן . . ושמחין יודעין שהקב"ה עושה להן נסים. **בלי' הכתוב**: תהלים עה, ד. שם, יא. **נמוגים . . סלה**: מיוסד על פרש"י עה"פ (ממדרש תהלים שם) דקאי על זמן מתן תורה. **תרוממנה קרנות צדיק**: להעיר ממחז"ל (ראה זח"ג קנג, ב. הובא בלקו"ת דברים צב, ב ושה"ש נ, ב) דמשיח עתיד לאתבא צדיקיא בתיובתא. **ועמך כולם צדיקים**: ישע"י ס, כא. ובסנה' ר"פ

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

חלק דקאי על כל ישראל. **קרנות צדיק** – **ועמך כולם**: ראה מדרש תהלים שם. להוי"ו. .
מהגלות: פע"ח שרי"ה פ"א. **ר"ת למפרע**: אולי י"ל הטעם כי זהו דרך יציאת ניצוצין מהגלות,
מלמטה, למעלה. וראה לקוטי לוי יצחק לפסחים (ע"י קד) ולזחי"ג (ע"י תעב). – וראה שו"ע
האריז"ל ר"ח אלול.

נ.ב.

ז"ע נתקבל המכ"י מער"ח אלול, ויה"ר מהשי"ת שכניסתם לדירה חדשה תהי' – משנה
מקום משנה מזל לטובה ולברכה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

קח

[מענה (מזכירות)]

כ"ח מ"ח ה'תשל"ז

בנוגע למכ"י ע"ד נסיעתו עם בנו שי', הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות:

לסדר הנסיעה באופן שלא יעבור קו התאריך.

אזכיר עה"צ.

קט

[כללי-פרטי]

ב"ה, י"א ניסן ה'תשל"ח
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

המכ"י מאז והפ"נ נתקבלו.

ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות מדאגות בגשם ומדאגות ברוח – מכל דבר
המעכב עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם
ובמשך כל היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג ולהצלחה רבה בעבוה"ק
[חתי"ק]

נ.ב. ז"ע נתקבל המכתב מאור לי"א ניסן.

ות"ח על הברכות. וכבר מלתי אמורה בתוה"ק: ואברכה (ה' מקור הברכות) מברכיך,
בברכתו של הק' שתוספתו מרובה על העיקר.

להוי' ויאמרו לאמר אשירה - ר"ת אלול למפרע, כי אז יצאו כל ניצוצין מהגלות.

בברכת כוח"ט (חתי"ק)

בברכת כוח"ט [חתי"ק]

נ.ב. ז"ע נתקבל המכ' מער"ח אלול, ויה"ר מהשי"ת שכניסתם לדירה חדשה תהי' - משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

|| נ.ב. ... - משנה מקום ...

שלום וברכה!
המכ' מאז/נתקבלו.
ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמיתית, חירות מדאגות בגשם ומדאגות ברוח - מכל דבר המעכב עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג (חתי"ק) ויהי' חג חירותנו ושמחתנו

נ.ב. ז"ע נתקבל המכתב מאור לי"א ניסן.

(ת"ח על הברכות. וכבר מלתו' אמורה בתוה"ק: ואברכה (ה' מקור הברכות) מברכך, בברכתו של הק' שתוספתו מרובה על העיקר.)

המכ' מאז והמ"נ נתקבלו.

בברכת החג ולהצלחה רבה בעבוה"ק [חתי"ק]

ות"ח על הברכות ...

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

קי

[כללי-פרטי]

ב"ה, י"א ניסן ה'תשל"ט
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

לקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות מדאגות בגשם ומדאגות ברוח – מכל דבר המעכב עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג ולהצלחה רבה בעבוה"ק
[חתי"ק]

נ.ב.

ז"ע נתקבל המכ" ממוצש"ק אור לי"א ניסן ודאסחה"פ.

ות"ח על הברכות. וכבר מלתי אמורה בתוה"ק: ואברכה (ה' מקור הברכות) מברכיך, בברכתו של הק' שתוספתו מרובה על העיקר.

הפ"נ שבמכ" יקרא בעת רצון על הציון הק'.

קיא

[הולדת הבן]

ב"ה, ה' כסלו ה'תש"מ
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולד להם בן למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד עם זוגי תי' מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב [חתי"ק]

נ.ב.

מכ" דו"ח והפ"נ נתקבלו.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו
תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג
ואתה תצחיק את ליבנו

נ.ב.

ז"ע נתקבל המכ" ממוצש"ק אור לי"א ניסן
ודאסחה"פ.

ות"ח על הברכות. וכבר מלתי' אמורה בתוה"ק:
ואברכה (ה' מקור הברכות) מברכיך, בברכתו של
הקב"ה שתוספתו מרובה על העיקר.

הפ"נ שבמכ" יקרא בעת רצון על הציון הק'.

בברכת החג
ולהצלחה
רבה
בעבוה"ק
[חתי"ק]

ב"ה, ה' כסלו ה'תשמ"מ
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה" אהרן שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריחו של אברהם
אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן יכניסוהו לתורה
ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד עם זוג' תי'
מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב

נ.ב.

מכ" דו"ח והפ"נ נתקבלו.

הרה"ח
אי"א ...
שלום
וברכה!

בברכת
מזל טוב
[חתי"ק]

קיב
[כללי-פרטי]

ב"ה, ט"ו תמוז תש"מ
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכי-דו"ח, ות"ח.

ודבר בעתו –

בסמיכות ליב-יג תמוז, ימי הגאולה אשר "לא אותי בלבד גאל כו", דשנת המאה
להולדת בעל הגאולה.

הפ"נ שבמכי יקרא בעת רצון על הציון הק'.

בברכה – בקשר ליום ההולדת –
לשנת הצלחה בגו"ר [חתי"ק]

קיג
[כללי-פרטי]

ב"ה, כ"ג מ"ח תשמ"א
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכי וכו',

ודבר בעתו –

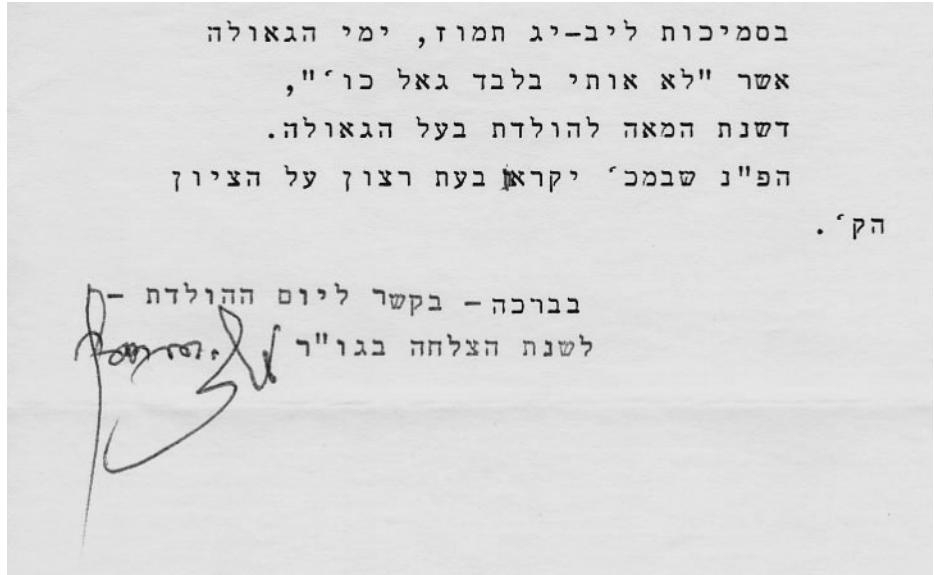
בתחלת תקופת ויעקב הלך לדרכו גוי' דשנת הקהל.

הפ"נ שבמכי יקרא בעת רצון על הציון הק'.

בברכה להצלחה בעבוה"ק [חתי"ק]

בסמיכות ליב-יג המוז, ימי הגאולה
אשר "לא אותי בלבד גאל כו",
דשנת המאה להולדת בעל הגאולה.
הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון
הק'.

לשנת הצלחה
בגו"ר [חתי"ק]

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ג מ"ח תשמ"א
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכ' וכו',

ודבר בעתו -

בחחלת תקופת ויעקב הלך לדרכו גו'

דשנת הקהל.

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון הק'.

בברכה אהליהו זצ"ל וצ"ל
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'אהליהו זצ"ל וצ"ל'.

בברכה להצלחה
בעבוה"ק
[חתי"ק]

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

קיד
[כללי-פרטי]

ב"ה, כ"ד אלול תשמ"ב
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכי הפ"נ והדו"ח, ות"ח.

ודבר בעתו –

בימים שהמלך בשדה ומקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם
כו'.

הפ"נ שבמכי יקרא בעת רצון על הציון הק'.

בברכת כתיבה וחתימה טובה
ולהצלחה בעבוה"ק [חתי"ק]

קטו
[מענה – מזכירות]

ט"ז אדר ה'תשמ"ג

במענה למכתבו מעש"ק פ' תרומה דו"ח מס. 8 להרב חדקוב שהואיל למסור את זה לכ"ק
אדמו"ר שליט"א אשר הואיל לענות:

בנוגע הסניף בפערט [Perth] וכו' –

שייך כ"ז לעסקני אנ"ש שי' שעל אתר, כמובן.

אזכיר עה"צ.

קטז
[כללי-פרטי]

ב"ה, יום ועש"ק פ' חזון,
ה' מנחם אב, יום הסתלקות האר"י ז"ל,
ה'תשמ"ג. ברוקלין, נ.י.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה [ה] אהרן שי'

שלום וברכה!

מכתביו וכו' נתקבלו, ות"ח. ואבינו שבשמים ימלא משאלות לבבו לטובה בגו"ר,

בייה, צ'קאלול תשמ"ב
ברוקלין

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק-
בצ"צ כו' מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכ"ל דו"ח, ות"ח.

ודבר בעתו -

בימים שהמלך בשדה ומקבל את כולם בסבר פנים
יפות ומראה פנים שוהקות לכולם כו'.

הפ"נ שבמכ"י יקראו בעת רצון על הציון הקי'.

בברכת כתיבה וחתימה טובה

ב"ה, כ"ד מ"ח תשמ"א
מאשר הנני קבלת המכ"ל
הפ"נ והדו"ח, ות"ח.
בברכת כתיבה וחתימה
טובה ולהצלחה בענוה"ק
[חתי"ק]

תזרז ותביא הגאולה האמתית והשלימה - גאולת העם בשלימותו, הארץ בשלימותה והתומ"צ
בשלימותו - באופן דאחשינה וארו עם ענני שמיא,

ותקויים אמירת השם: אלקים אתם ובני עליון כולכם.

ותחזינה עינינו - עם הנבחר - בבית הבחירה, מקדש אד-ני כוננו ידך, ביהמ"ק הנצחי.

בברכה

נ.ב. מובן וגם פשוט אשר הנ"ל/שייך במיוחד ליום ההסתלקות דהאריז"ל, בתקפו הוא בכל ימות
השנה, אלא שיום סגולה הוא ראש ומוסיף כח בהם וכו' - ובדוגמת זכר ליצי"מ בחי"פ וחיובו
הוא בכל ימות השנה.

נ.ב.ב.

נתעכב המשלוח ובנתים נתקבל המכ"י מיי"א מני"א והמצוי"ב.

... כולכם.

בברכה להצלחה בכה"ע [חתי"ק]

... ההסתלקות דהאריז"ל ... סגולה הוא, ...

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

בתוך בקשות ותפלות כאחבנ"י שליט"א בכ"מ שהם, בחו"ל ובאה"ק, אשר נשבע ה' לאברהם ליצחק וליעקב לתת להם ולזרעם אחריהם, ארץ אשר תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה,

כאחבנ"י כולנו כאחד, שהרי הקדמת התפלה היא, כהוראת האר"י, קבלת מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך,

ובפרט ובמיוחד התפלה שלש פעמים בכל יום: את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח כו' (אשר לזה) קווינו כל היום, ובהמשך אלי':

רצה ה' אלקנו בעמך ישראל כו' והשב העבודה לדביר ביתך כו' ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים –

ויהפכו ימים אלה "להיות ימים טובים וימי ששון ושמחה".

וזריזות במעשינו (תורה ומצות – ובזה גמ"ח) ועבודתנו (תפלה) בכלל, ובלמוד פנימיות התורה: זוה"ק כו' כתבי האריז"ל וכו' בפרט (וכפי שהאריך תלמידו הרח"ו),

תזרז ותביא הגאולה האמתית והשלימה – גאולת העם בשלימותו, הארץ בשלימותה והתנומ"צ בשלימותן – באופן דאחשינה וארו עם ענני שמיא,

ותקויים אמירת השם: אלקים אתם ובני עליון כולכם.

ותחזינה עינינו – עם הנבחר – בבית הבחירה, מקדש אד-ני כוננו ידיך, ביהמ"ק הנצחי.

בברכה להצלחה בכה"ע [חתי"ק]

נ.ב.

מובן וגם פשוט אשר הנ"ל השייך במיוחד ליום ההסתלקות דהאריז"ל, בתקפו הוא בכל ימות השנה, אלא שיום סגולה הוא, ראש ומוסיף כח בהם וכו' – ובדוגמת זכר ליצי"מ בחה"פ וחיובו הוא בכל ימות השנה.

נ.ב.ב.

נתעכב המשלוח ובנתים נתקבל המכ"מ מ"א מנ"א והמצוי"ב.

ועש"ק: שהוכפל בו כי טוב, ועוד יותר, בפעם הב' – טוב **מאד** (בראשית א, כה. לא). **פ' חזון**: ראה אוה"ת להצ"צ לאיכה בסופו "ומחזון ותחזינה עינינו כו"; ושם בהערה תורת הגה"צ וכו' הרב מברדיטשוב נבג"מ בענין שבת חזון. **חזון**: ראה תקו"ז תל"ט בסופו (ובתניא פי"ד מהקדמת תקו"ז דילג חוזים). ולהעיר מל"ת להאריז"ל לך עה"פ ותרדמה. ה' . . **האריז"ל**: בשנת שלי"ב (שה"ג להחיד"א. ובכ"מ). וראה תענית (כו, א): בה' באב בני פרעוש בן יודא. – ראה ג"כ מכתב מוצש"ק חזון, אור ליום ה' מנ"א, ה'תשל"ב (לקו"ש כרך ט' ע' 251 ואילך). **אשר** . . **אחריהם**: פרשתנו דברים א, ח. **לתת להם**: מכאן לתח"מ מן התורה (סנה' צ, ב. ובפרש"י שם). וי"ל דכיון שממשיך "ולזרעם אחריהם" – מוכח שע"י הנתנה להם לעת"ל איגלאי מילתא למפרע שקבלוה קודם לזרעם. **ארץ** . . **שנה**: עקב יא, יב. ראה או"ת להה"מ עה"פ (בהוצאת קה"ת – סי' קסד – קסה). **הקדמת התפלה** . . **כמוך**: מג"א ואדה"ז שו"ע או"ח רסמ"ו (סי"א) בשם ס' הכוונות. אדה"ז בסידורו. נתבאר בס' מאמרי אדה"ז – על פרשיות התורה ומועדים (כרך ב') ע' תקצא ואילך. סה"ש ת"ש ע' 157. וראה מקומות המצויינים בסו"ס מאמרי אדה"ז הנ"ל (ע' תתקמא טור ב' ד"ה קודם). **ואהבת לרעך כמוך**: קדושים יט, ח. **להיות** . . **ושמחה**: רמב"ם סוף ה' תעניות. וחותרם: **והאמת והשלום אהבו. ימים טובים**:

כן הוא ברמב"ם דפוס רומי וכו' (מתאים להמשך: וימי ששון), ולא כבדפוסים הרגילים י"ום טוב". **במעשינו . . ועבודתנו**: תניא רפ"ז. וראה הערות לקוטי לוי"צ שם. **תורה . . גמ"ח . . תפלה**: ג' דברים שעליהם העולם עומד (אבות פ"א, מ"ב). **ומצות – ובזה גמ"ח**: ראה מפרשי המשנה לאבות שם. ובירושי פאה פ"א ה"א דצדקה וגמ"ח שקולות כנגד כל מצותי של תורה. תניא פ"ז. **ובלימוד פנימיות התורה . . הגאולה**: להעיר ממענת משיח להבעש"ט על שאלתו אימת אתי מר, בעת שיתפרסם למודך ויתגלה בעולם ויפוצו מעיינותיך חוצה כו' (אגה"ק הבעש"ט – נדפסה בס' בן פורת יוסף. התחלת כש"ט). **ובלימוד . . זוה"ק**: ובאופן דמינל' [יתפרנסון בהבנה והשגה (תקו"ז ת"ו בסופו. ובהקדמת מקדש מלך לזהר: יתפרנסון . . כשיפורש להם אמיתות מאמריו כו'. בכסא מלך לתקו"ז שם). **שהאריד**: בהקדמתו על שער ההקדמות (נדפסה גם בע"ח ווארשא תרנ"א. בקונטרס עץ החיים לכ"ק אדני"ע בסופו. ועוד). – וראה תניא אגה"ק סכ"ו (קמב, ב). וראה קוני עה"ח הנ"ל ע' 49 ואילך. **והתומ"צ בשלימותן**: כי אז דוקא יהי הלימוד והקיום בשלימות (רמב"ם בסופו. תו"ח ר"פ ויחי. וככה, תרל"ז פי"ז ואילך. ועוד). **דאחישנה**: סנהדרין צח, א. ירושלמי תענית פ"א ה"א. זח"א קטז, ב ואילך. שערי אורה ד"ה יביאו לבוש פצ"ו. **דאחישנה . . ענני שמיא**: ע"ד פתגם הידוע דאדמו"ר מהר"ש – שהשנה מאה שנה להסתלקותו – מלכתחילה אריבער. **וארו . . שמיא**: דניאל ז', יג. סנה' שם. **אלקים . . כולכם**: תהלים פב, ו. **מקדש . . ידיך**: בשלח טו, יז. וראה פרש"י סוכה מא, סע"א. ועוד. יל"ש תהלים רמז תתמ"ח בסופו. **במיוחד ליום ההסתלקות**: ראה אגה"ק סכ"ז - כ"ח.

קיז

[כללי-פרטי]

ב"ה, מוצאי ת"ב, יהפך בקרוב ממש (וכל הצומות) לששון ולשמחה ולמועדים טובים, יום רביעי פ' פנים בפנים דבר הוי' עמכם, שנת ה'תשד"מ. ברוקלין, נ.י.

הרה"ח הור"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!

המכ' והפ"נ וכו' נתקבלו, ות"ח.

ע"פ מנהג ישראל אשר תורה היא לקדש הלבנה **דוקא** במוצאי ט"ב,

ומפורש הטעם בכ"מ, כי בשו"ט היא כי ישראל והשכינה עתידין להתחדש כמותה, וגם כי במנחת ט"ב נולד המשיח,

הרי הזמ"ג לחדש ההתעוררות להחלטות טובות בכל עניני תשובה והתומ"צ, שהן המבטלות סיבת הגלות, אשר (רק) מפני חטאינו גלינו מארצנו, ובהבטל הסיבה מיד (בטל המסובב – הגלות ו)הן נגאלין.

וכיון שגדול כח החלטות הנעשות בציבור – לקבלן בההאסף רבים יחד בהתועדות שמחה, שמחה באמירת דברי תורה, שהיא המשמחת לב ועינים מאירה, ושמחה פורצת גדר והגבלה בלימוד התורה והידור בקיום מצותי,

התועדויות בפרט ביומין זכאין הסמוכין לט"ב ועכ"פ: בחמשה עשר באב, ובשבת "שלו" שלאחריו, ובשבת שלאחרי שבת מברכים דחודש אלול, חודש החשבון (והתשלומין) דימות שנה זו.

ובשלש פעמים הוי חזקה – חזקת תורה ומצוותי ומתוך שמחה וטוב לבב תמיד כל הימים.

בברכה להצלחה רבה בכהנ"ל,
והרי כ"ז גם ימהר ויחיש שבקרוב ממש יקויימו
היעודים – ההבטחות שיהפכו ימים דאזלינן מינייהו
לששון ולשמחה ולמועדים טובים והאמת והשלום אהבו
(אהבת ישראל) וידעו כי אתה שמך הוי לבדך עליון
על כל הארץ,
בגאולה האמתית והשלימה ע"י משיח צדקנו [חתי"ק]

נ.ב.

השי"ק שלאחרי ט"ו במנ"א – הוא כ"ף במנ"א, יום היא"צ וההילולא של אדמו"ר לוי יצחק בן הרב א"ז ברוך שניאור ז"ל – זה ארבעים שנה,
ועלי החוב והזכות גדול להציע ולבקש וכו' – ללמוד בהתועדות מתורתו, ולנדב ביומא דין לז"נ,

שמסר נפשו על הפצת היהדות בתוככי בניי "מאחורי מסך הברזל", ועי"ז ה"י חבוש בבית האסורים ונשפט לגלות ומת בגולה ושם מ"כ,

זכותו יגן עלינו ועכ"י – שליטיא.

ת"ב . . יהפך לששון ולשמחה : ראה פס"ר פ' על נהרות בבל : אין שמחה בא אלא בתשעה באב לפי שקבעו אבל בזמן הזה ועתיד לפני הקב"ה לעשותו יו"ט כו'. וראה אוה"ת מסעי ע' אישפד בסופו ואילך. לקו"ש חלק ח"י ע' 313-314. **יהפך . . (וכל הצומות) . . ולמועדים טובים :** ראה זכרי' ח, יט. רמב"ם סיום הל' תעניות. ובירמי' לא, יב: **והפכתי** אבלם לששון גו'. ובסליחות ליי"ז בתמוז: **הפך** לנו לששון ולשמחה. וראה טושו"ע או"ח סוף הל' תעניות. הוספות ללק"א ואו"ת להה"מ (הוצאת קה"ת) סי' ח. **פנים בפנים :** ואתחנן ה, ד (שיעור חומש היומי). וראה לקו"ת ר"פ ראה, אוה"ת ואתחנן (ע' ב'א ואילך). **מנהג ישראל . . תורה היא :** ראה תוד"ה נפסל – מנחות כ, ב. מהרי"ל הובא ברמ"א יו"ד סע"ו ס"ד. מנהגים ישנים מדורא ע' 153. וראה ירושלמי פסחים פ"ד, ה"א. **לקדש . . ט"ב :** באה"ט לשו"ע או"ח סתכ"ו וסתקנ"א מהאריז"ל – והוא בפרע"ח במקומו. סי' האריז"ל. שו"ע האריז"ל – א"ר שם. ועוד. **דוקא :** לבושי שרד או"ח סתקנ"א. וראה גם בהנסמן בכף החיים או"ח סתכ"ו ס"ק כט. שם סתקנ"א ס"ק קיז. **בכ"מ :** כתהאריז"ל שם. באה"ט וא"ר שם. ועוד. **ישראל . . עתידין להתחדש כמותה :** ברכת קידוש לבנה, מסנה' מב, א. רמב"ם הל' ברכות פ"י, ה"ז. **במנחת ט"ב נולד :** שער הכוונות במקומו. וראה תענית כט, א (הובא בשו"ע או"ח ריס תקנ"ח. רמ"א שם סו"ס תקנ"ז) שבט' לעת ערב הציתו אש בהיכל. ובאיכ"ר (פ"א, נא) צעקה פרתו פעם שני' כו' נולד כו'. – לכאורה כז"ל גם בבאה"ט וא"ר שם. פרמ"ג סתקנ"א. ועוד. **עניני תשובה :** להעיר אשר ענין התעניות הוא "לפתוח דרכי התשובה" – רמב"ם הל' תעניות רפ"ה*. וראה צוואת הריב"ש סי' מג (הוצאת קה"ת). **התשובה והתנומ"צ :** השייכות ביניהם – ובסדר זה – ראה שערי אורה ע' 76. וראה סה"מ תר"ל ע' שיט. ובכ"מ. **מפני חטאינו גלינו מארצנו :** נוסח תפלת מוסף דשלש רגלים

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, מוצאי ת"ב, יהפך בקרוב ממש (וכל הצומות) לששון
ולשמחה ולמועדים טובים,
יום רביעי פ' פנים בפנים דבר הוי' עמכם,
שנת ה'תשד"מ. ברוקלין, נ. י.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן שי'

שלום וברכה!
והפ"נ וכו'
המכ' / נתקבל, ותי"ח.

בברכה להצלחה רבה בכהני"ל,
והרי כ"ז גם ימהר ויחיש שבקרוב ממש יקויימו
היעודים-ההבטחות שיהפכו ימים דאזלינן מינייהו
לששון ולשמחה ולמועדים טובים והאמת והשלום אהבו
(אהבת ישראל) וידעו כי אתה שמך הוי' לבדך עליון
על כל הארץ,
בגאולה האמתית והשלימה ע"י משיח צדקנו

נ.ב.
השי"ק שלאחרי ט"ו במני"א - הוא כ"ף במני"א, יום היאייצ וההילולא של אאמו"ר לוי יצחק
בן הרב אא"ז ברוך שניאור-ז"ל - זה ארבעים שנה,

הדו"ח והפ"נ נתקבלו.
ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא
עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות
מדאגות בגשם ומדאגות ברוח - בכל דבר המעכב
עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה
כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו
תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג זכרתי את ימי יצאתנו ממצרים
ועתה יצאנו ממצרים ונתקבלו

המכ' | והפ"נ וכו'
נתקבלו ...
בברכה ... [חתי"ק]

בברכת החג
ולהצלחה רבה
בעבוה"ק ובכל
עניניו ולבשו"ט
[חתי"ק]

וימים נוראים. **מיד** . . . **הן נגאלין** : רמב"ם הל' תשובה פ"ז, ה"ה. **החלטות הנעשות בציבור** : ראה קונטרס "החלצו" תרנ"ט פ"י. וראה גם שם פ"ז (סה"מ תרנ"ט ע"א. שם ע"נט). **בהתועדות** : ראה דברי אדמו"ר הזקן – נדפסו בקובץ מכתבים לתהלים אהל יוסף יצחק ע" 199. אגרות-קודש אדמו"ר מהור"י צ"ח מ"כ תשפ"ד (עיתג ואילך). **המשמחת** . . . **מאירה** : רשות לחתן תורה. וי"ל המשמחת לב – כל התורה (תענית ל, סע"א. שו"ע או"ח ר"ס תקנ"ד. וראה גם שו"ע אדה"ז סצ"ג ס"ג). עינים מאירה – המאור שבה, פנימיות התורה (ירוש' חגיגה פ"א סוף ה"ז ובקה"ע שם). **ושמחה פורצת גדר** : ראה בארוכה ד"ה שמח תשמח תרנ"ז ע" 49 בסופו ואילך. **בחמשה עשר באב** : ענינו – ראה משנה וגמרא סוף מס' תענית. ב"ב קכא, א-ב. לק"א לה"מ (לא, ג – בהוצאת קה"ת). רשימות הצ"צ לאיכה (אוה"ת נ"ך כרך ב' ע"צו). ד"ה נחמו עתייר (סה"מ עת"ר ע" ריח ואילך). ועוד. **ובשבת "שלו"** : ראה לקו"ת בהר ד"ה את שבתותי תשמרו (מא, א). אוה"ת בהר (כרך ג) ד"ה זה (ע" תתק ואילך). המשך תער"ב ח"ב ע" איקח ואילך. ובכ"מ. **דחודש אלול** : שייכותו לחודש אב – ראה לקוטי לוי"צ ע" תו ואילך. **חודש החשבון (והתשלומין)** : ראה סה"מ אידיש ע" 75. ושם ע" 78 בשם הבעש"ט. וראה לקוטי מהרי"ל הל' ימים הנוראים. ל"ת להאריז"ל עה"פ (תצא כא, יג) ובכתה גוי ירח ימים. טור או"ח ר"ס תקפ"א. **ובשלש פעמים הוי חזקה** : ב"מ קו, ב. וש"נ. **לששון** . . . **והאמת והשלום אהבו** : זכרי' שם רמב"ם סוף הל' תעניות. **אהבת ישראל** : שמקרבת את הגאולה, מכיון שסיבת הגלות היא – היפך הענין דאהבת ישראל (יומא ט, ב). וראה תו"ח נח סד, א ואילך. אוה"ת נ"ך שם ע" אי"מ (ד"ה בעמה"מ). **וידעו** . . . **הארץ** : תהלים סיום וחותרם מזמור פג. **ארבעים שנה** : ראה ע"ז (ה, ב). זח"ב (כה, א). רש"י ס"פ תבוא. לקו"ש כרך ח' (ע" 337 ואילך). **והזכות גדול** : עיין זח"ג ס"פ בחוקותי. **מתורתו** : בס' ליקוטי לוי"צ, תורת לוי"צ : על הזהר, השי"ס, התניא וכו'. **שמסר נפשו** : ראה הקדמתו לס' הערות על התניא, ההוספה בסופו.

(* וראה שם פ"א.

קיח

[כללי-פרטי]

ב"ה, י"א ניסן ה'תשמ"ה
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

הדו"ח והפ"נ נתקבלו.

ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות מדאגות בגשם ומדאגות ברוח – מכל דבר המעכב עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בייה, ימי אלול, ה'תשמ"ה
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!
המכ' וכו' נתקבלו.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל
לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי, לו ולכל אשר
לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה
בגשמיות וברוחניות.

בברכה
אח"כ רבתי יעקב זעליק
והמכ' וכו' נתקבלו

המכ' כו' והפ"נ
נתקבלו.

בברכה להצלחה
רבה בעבוה"ק
ובכלל ולבשו"ט
[חתי"ק]

שלום וברכה!

מכ' נתקבלו.

והזמן גרמא לאישור ותייח

מכ' נתקבלו.

ועיי אשר הימים האלה נזכרים (בזכרון המביא לידי מעשה -) ונעשים, מעשים בחיזוק
והפצת אורה זו תורה ויקר אלה (תפלין - המרמזים, והוקשו להם כל) המצות -

ובאופן דמוסיף והולך ואור ומתוך שמחה -

מקדימים - בלי חז"ל - "מסמך גאולה לגאולה", מגאולת פורים שגם לאחריי היו עדיין
בגלות להגאולה האמיתית והשלימה עיי משיח צדקנו -

שיבנה ביהמ"ק במקומו, הבא בהמשך למקדש המדבר, משכן העדות אשר פוקד עייפ משה,

ויקבץ נדחי ישראל וכל יושביי עלי ונקיים אז כל המצוות, כל מצוה ומצוה וכל
הדינים הנכללים, כמצות רצונך.

בברכה
אח"כ רבתי יעקב זעליק

בברכה [חתי"ק]

אגרות ומענות קודש מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

בברכת החג ולהצלחה רבה בעבוה"ק
ובכל עניניו ולבשו"ט [חתי"ק]

קיט

[כללי-פרטי]

ב"ה, ימי אלול, ה'תשמ"ה
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
כוי מו"ה אהרן שי

שלום וברכה!

המכ' כוי והפ"נ נתקבלו.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע לו
ברכתי ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה להצלחה רבה בעבוה"ק
ובכלל ולבשו"ט [חתי"ק]

קכ

[כללי-פרטי]

ב"ה, יום שלישי פי אלה פקודי,
אדרייח אדר שני, ה'תשמ"ו.
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכוי
מוה' אהרן שי

שלום וברכה!

מכ' נתקבלו.

והזמן גרמא לאישור ות"ח

יום זכאי בכמה ענינים, ומהם –

יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, טוב לשמים וטוב לבריות

אלה פקודי - המרמז שרק עניני משכן (- ע"ש **ושכנתי**, אלקות, תומ"צ) שבהם מדובר –
מנין האדם עומד ומראים עליו תמיד, כי הם קיימים לעולם,

אדר"ח אדר שני – המדגיש התאחדות אדר ראשון ושני, אשר חודש אחד הם

חודש אדר – שכל החודש נהפך לשמחה וליו"ט

וליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר,

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

ועי' אשר הימים האלה נזכרים (בזכרון המביא לידי מעשה –) ונעשים, מעשים בחיזוק והפצת אורה זו תורה ויקר אלה (תפלין – המרמזים, והוקשו להם כל) המצות –
ובאופן דמוסיף והולך ואור ומתוך שמחה –

מקדימים – בל' חז"ל – "מסמך גאולה לגאולה", מגאולת פורים שגם לאחר' היו עדיין בגלות להגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו –
שיבנה ביהמ"ק במקומו, הבא בהמשך למקדש המדבר, משכן העדות אשר פוקד ע"פ משה,

ויקבץ נדחי ישראל וכל יושבי עלי' ונקיים אז כל המצוגות, כל מצוה ומצוה וכל הדינים הנכללים, כמצות רצונך.

בברכה [חתי"ק]

אדר שני: להעיר מירושלמי מגילה פ"א ה"ה: אותה השנה (שנעשה בה הנס) היתה מעוברת. אלא שדעת הבבלי לא משמע כן (מדלא הביאו בסוגיא זו – מגילה ו, ב – להכריע הדין). ולהעיר משער הפסוקים להאריז"ל ר"פ ואתחנן. וראה לקוטי לוי יצחק למגילת אסתר ס"ע צו. שם ע"י צט. **יום זכאי**: להעיר מתענית כט, א. **יום שלישי שהוכפל בו כי טוב**: פרש"י בראשית א, ז. **טוב לשמים וטוב לבריות**: קידושין מ, א. וראה אוה"ת (בראשית לג, א ואילך. ועוד). מכתב כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (בסה"מ תשי"ט ע"י 19 (השני) ואילך). **אלה . . לעולם**: אוה"ח עה"פ. **משכן – ע"ש ושכנתי, אלקות**: תרומה כה, ח. וראה לקו"ת ריש פרשתנו. ולהעיר מדי"ה באתי לגני תשי"א. **המדגיש**: הנקרא "יום שלשים . . שהוא ר"ח" (שו"ע אה"ע – סקכ"ו ס"ו). **חודש אחד הם**: ר"ן (ועוד) נדרים סג, ריש ע"ב. **החודש . . וליו"ט**: (ראה אסתר ט, כב) כל החודש (ירושלמי מגילה פ"א ה"א. שו"ע או"ח סתרפ"ח ס"ז. וברמ"א שם: והכי נהוג). **וליהודים היתה אורה . . ויקר**: אסתר ח, טז. **הימים האלה נזכרים . . ונעשים**: אסתר ט, כח. וראה רמ"ז בספר תיקון שובבים. הובא ונתבאר בספר לב דוד להחיד"א פכ"ט. **אורה . . תפלין**: מגילה טז, ב. וראה גם תיב"ע עה"פ. – ביאור ע"פ חסידות – שערי אורה שער הפורים ד"ה וקבל פכ"ט ואילך. ועוד. **(תפלין - המרמזים, והוקשו להם כל) המצות**: קידושין לה, א. נתבאר בלקו"ת שלח מ, ד. ואתחנן יב, סע"ג. אוה"ת ואתחנן ע"י רס ואילך. ועוד. **בל' חז"ל – "מסמך גאולה לגאולה"**: מגילה ו, סע"ב ובפרש"י. ולהעיר, שענין זה נוגע בשנה מעוברת (כשנה זו) – כי בכדי ל"מסמך גאולה לגאולה" קורין את המגילה באדר שני דוקא. **מגאולת פורים שגם לאחר' היו עדיין בגלות**: ד"אכתי עבדי אחשורוש אנן" – מגילה יד, א. **שיבנה ביהמיק במקומו . . ויקבץ נדחי ישראל**: רמב"ם הל' מלכים פ"א ה"ד. **הבא בהמשך למקדש המדבר**: ראה רמב"ם ריש הל' ביהב"ח. שם פ"א ה"ב. – הדיוק בל' הרמב"ם "מקדש המדבר" ראה לקו"ש חט"ז ע"י 473. חכ"א ע"י 155. **משכן העדות אשר פוקד ע"פ משה**: ראה זח"ב רכא, ב. רכב, א. נתבאר בארוכה בלקו"ת פרשתנו. ועיין כש"ט (הוצאת קה"ת) ס"י שיט קרוב לסופו. תו"ח שמות תרנח, א ואילך. תרסג, סע"א ואילך. אוה"ת עה"פ. ד"ה אלה פקודי, תר"ל. ועוד. **ע"פ משה**: ראה לקו"א להה"מ ד"ה איתא בזהר משכן (סכ"ו – הוצאת קה"ת). **וכל יושבי עלי' שנקיים אז כל המצוות**: כולל גם המצוות הנוהגות רק בזמן ש"כל יושבי עלי" – ערכין לב, סע"ב. רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"י ה"ח. **כל מצוה . . הנכללים**: סיום שיעור רמב"ם דיום זה (לפי החלוקה דג"פ ליום). **כמצות רצונך**: ראה תו"א ויחי מו, ד ואילך. תו"ח שם צה, א ואילך. אוה"ת שם (כרך ו) תתשכח, ב ואילך. המשך וככה תרל"ז פ"יז ואילך. **כמצות רצונך**: ובנוגע לאופן השגת התורה לעתיד – ראה או"ת להה"מ ד"ה כי תורה חדשה מאתי (סי' שטו – פז, ד – הוצאת קה"ת). ויש לקשר זה עם סיום ס' הרמב"ם: ולפיכך יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים ושיגו דעת בוראם.

אגרות קודש לאם אם הכלה,
מרת זלאטא ע"ה סערעבריאנסקי

א

ב"ה, ב' אייר תשכ"ב
ברוקלין

מרת זלאטא תחי'

ברכה ושלוש!

במענה להודעתה מיום הולדתה.

יהי רצון שתהיי השנה הבע"ל מוצלחה בגשמיות וברוחניות,

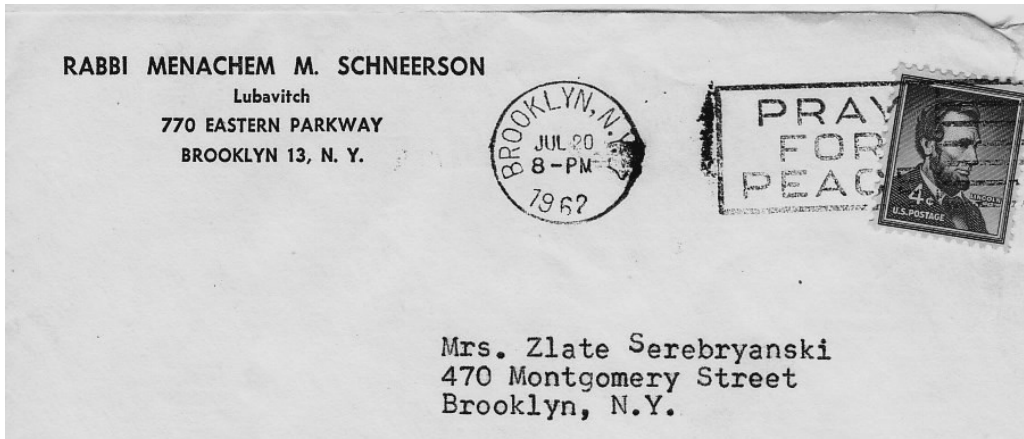
שאצל איש ואשה הישראלים יחד יהלכו, וכידוע פתגם רבנו הזקן על הכתוב ישראל גוי
אחד בארץ, שהם הממשיכים האחדות גם בעיני ארץ.

בטח שומרת על מנהגן הטוב של בנות ישראל הכשרות להפריש לצדקה קודם הדלקת
הנרות בכל ערב שבת וערב יום טוב.

מצו"פ הקבלות על הפרשתה לצדקה, אשר שקולה היא כנגד כל המצות, כהוראת חכמנו
ז"ל ויעמוד הזכות לה ולבעלה הרב שליט"א בכל המצטרך להם.

בברכה לבשו"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
[חתימה]
מזכיר

סרבריןסקי-ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ב' אייר תשכ"ב
ברוקלין

מרת זלאטא תחי'

ברכה ושלוס!

במענה להודעתה מיום הוללתה.

יהי רצון שתהי' השנה הבע"ל מוצלחה
בגשמינה וברוחניות,

... יהלכו,

שאצל איש ואשה הישראלים יחד יהלכו
וכידוע פתגם רבנו הזקן על הכתוב ישראל גוי אחד
בארץ, שהם הממשיכים האחדות גם בעניני ארץ.

... מנהגו

... הטוב

בטח שומרת על מנהגן הטוב של בנות
ישראל הכשרות להפקיש לצדקה קודם הדלקת הנרות
בכל ערב שבת וערב יום טוב.

... לצדקה,

... כהוראת

... חכמינו

מצו"פ הקבלות על הפרשתה לצדקה,
אשר שקולה היא כנגד כל המצות, כהוראת חכמינו ז"ל
ויעמוד הזכות לה ולבעלה הרב שליט"א בכל המצטרך
להם.

בברכה לבשו"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

פ.ו.ו.א.ע
מזכיר

ב

B.H. 26th of Sivan, 5722
Brooklyn, N.Y.

Mrs. Zlate Serebryanski
470 Montgomery Street
Brooklyn 25, N.Y.

Blessing and Greeting:

I was pleased to receive your letter, in which you write about the Mlava Malka which you had in your home, and which are held at regular intervals in different homes.

May G-d fulfil your hearts' desire to make your home a Beis vaad lachachomim, etc., as you write, full of light and warmth which should spread outside and all around.

With blessing,

By [sign.]

I trust that during the summer also, even if some of the couples have gone to the country, there will be a continuation of the good activities to spread Yiddishkeit, in a suitable way.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

B.H. 26th of Sivan, 5722
Brooklyn, N.Y.

Mrs. Zlate Serebryanski
470 Montgomery Street
Brooklyn 25, N.Y.

Blessing and Greeting:

I was pleased to receive your letter, in which you write about the Mlava Malka which you had in your home, and which are held at regular intervals in different homes.

May G-d fulfil your hearts' desire to make your home a Beis vaad lachachomim, etc., as you write, full of light and warmth which should spread outside and all around.

With blessing,

BY *Menachem Schneerson*

I trust that during the summer also, even if some of the couples have gone to the country, there will be a continuation of the good activities to spread Yiddishkeit, in a suitable way.

... there will be ...

רשימות והערות בתניא

תשורה משמחת הנישואין של
יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו
ניומאן

י"ז אד"ש ה'תשפ"ד

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מבוא

הנה ידוע אזהרת כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע אודות חידוש פי' בתניא, וזלה"ק¹:

וחוק קבוע יהי' ללמוד בכל יום ויום פרק תניא בין מנחה למעריב או תיכף אחר תפלת ערבית, והאומר את הפ' תניא לא יחכם בהתחכמות של סכלות להרחיב בו הדיבור, לדקדק בתיבותיו ואותיותיו ולהשכיל בהם השכלות הבדוים מלבו.

ולהשומעים לי אני מזהיר בזה אזהרה גדולה שלא ללמוד תניא באופן כזה.

ידוע ומפורסם הוא שאין לך תיבה ואות בתניא שאין בהם תילי תילים של כוונות בעמקי סתרי התורה אבל זה הי' ידוע רק לרבותינו הק' ומביאורי כ"ק אאזמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ על איזה פרקים יכולים להוציא איזה דברים בהבנת התניא ולא עלינו היא המלאכה הזאת.

ואם הי' בכחי כמעט הייתי אוסר באיסור גמור להשכיל השכלות בתני' כי לבד זאת שלא יגיעו לעומקן ואמיתתן של הדברים, וקרוב יותר שאין האמת כן בכוונתו הק', הנה זה גורם הפסק הלמוד וגם מוציא את לימוד התני' מכוונתו האמיתית.

ואם גדולי החסידים נ"ע למדו תני' באופן כזה, ודאי הי' להם בזה דברי קבלה, ובד"כ אין אנו מדברים אודותם, והם יושבים בג"ע ונהנין מזיו תורתך ועבודתך כו'.

וממשיך, שה"היתר" היחידי לחדש בתניא, הוא בשביל עניני עבודה, וזלה"ק:

ורק בעניני עבודה יכולים להרחיב הדיבור בלמוד התני' כאשר מפורש שמעתי מכ"ק אאזמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ אשר עניני עבודה שיכולים לקשר בדברי התניא, עם היות שאין זה הכוונה האמיתית בהדברים האלו, מותר לדבר ולהרחיב בהם הדבור.

ובמקור ה"היתר" - בשיחת כ"ק אדמו"ר מהוריי"ץ נ"ע²:

הוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק האָט אַ מאָל געפרעגט דעם זיידן - הוד כ"ק אאזמו"ר מוהר"ש - וואָס איז וועגן די ביאורים אויף תניא, ווי דער ביאור פון רד"צ וכה"ג. האָט דער זיידע אדמו"ר מוהר"ש נ"ע געענטפערט: אויב מען לערנט דאָס צוליב השכלה, איז קען געמאָלט זיין אַז ניט ער ווייס פון תניא און ניט דער תניא ווייס פון איהם. אויב, אָבער, ער פֿאַררעדט זיך אין עבודה, איז אפילו אַז דאָס איז ניט די כוונה פון תניא, נאָר צוליב מעורר זיין את הזולת מיט אַ וואָרט - קען מען אפילו די גאנצע 70 יאהר ריידן, וכמאמר, כל פיטטיא בישין³ ופיטטיא דאורייתא טבין.

והנה, בהחיבור שלפנינו רואים במוחש שבכוכ"מ ממציא להבין הלימוד בעבודה שמהענין. וכמו שמסיים שם (בהמכתב):

ומכל פרק צריכים ליקח (ארויס נעמען) תוכן הענין אם יש בו דרך עבודה או התבוננות פרטיות או עצה פרטיות.

ואעפ"כ רוב הביאורים הם לבאר פשט התניא, או אפי' לדייק באותיותיו - אך גם בזה יש לראות בכ"מ שמדובר בענינים בעבודה.

***

¹ אג"ק ח"ב ע' תשכ, וש"נ.

² סה"ש ה'תש"ב ע' 4-83.

³ כל הפטופטים רעים.

רשימות והערות בתניא

הביאורים שבקובץ זו, רובם ככולם הם **רשימות** - היינו שכתבם לעצמו דרך לימוד, ולכן כוללים כל מיני סוגי דברים: ביאורים, מ"מ וציונים, דיוקים, המשך הפרקים, וכו'. (ואף כמה מההערות שכתב הם בסגנון זה).

רוב החומר שבקובץ זו הם מרשימות שכתב בשנת תשמ"ג [ע"פ סדר השיעור יומי (השנה היא הי' שנה פשוטה⁴)], ובשנת תשנ"ו [ע"פ סדר הפרשיות (כמבואר בתחילת ההקדמה), פרק לשבוע], והצטרפנו לזה כמה הערות שנדפסו בהקובצים במשך השנים, וכן מרשימות שונות (שכנראה לא נדפסו).

ע"פ הנ"ל עשינו כותרות - יום⁵ או פרשה⁶ (וע"כ, אחר פרק יו"ד, יש רק התאריך - ולא הפרשה - כיון שמאז יש רק רשימות משנת תשמ"ג; וכן יש פרקים שאין כותרת כלל, מכיון שהוא מהערה שנדפס).

את כל הביאורים שילבנו לעשות מהם חתיכה אחת שבה ראוי להתכבד, ורק דברים אלו שנתבארו בפרקים שונים, השארנום במקומם, וצינו עליהם בהערות.

***

כמה מילים אודות העריכה: כל מה שבגופן דק, ההערות, ורוב הפיסוק⁷, נוסף ע"י המו"ל (לתועלת הקורא); וכן חלוקת הסעיפים נוסף על ידם (וציינום כמו סעיפים). בגוף הביאורים השתדלנו שלא לנגוע (בכדי שיוכל כל מעיין להבינו לפי דעתו), ע"כ לא שנינו רק במקומות שנראה טעות (ומסיבה זו גופא בא כמה מההוספות - שבמקום לשנות תיבה או אות, הוספנו), וכן הציטוטים השתדלנו להשוות עם המקור. רק מראה מקומות שהשאיר פחותים, הוספנו בפנים (והשאר בהערות).

בהערות באו מראה מקומות, ביאורים רחבים יותר (כפי הנצרך - בד"א), וכ"פ גם ציטטנו ציונים לתוספת הבנה.

⁴ בשנה היא י"ט כסלו חל ביום ראשון, אך מכיון שכדי שיהיו הימים מתאימים - צ"ל אותו קביעות ממש (זשא), השמטנו ימי השבוע.

⁵ ובמקום שיש שיעור בהפרק שלא כתב עליו, הקפנו אותו בחצאי עיגול (לדוגמא: "ח"י (-כ') טבת", היינו שהביאורים הם רק על השיעור ליום ח"י שבת, אך הפרק (י"ג) לומדים גם ביום י"ט וכו').

⁶ כמו הכותרות שכתב הוא בעצמו, אלא שעשינו שיהיו כולם מתאימים זל"ז, וד"ל.

⁷ לא הוספנו סוגריים (מלבד למ"מ שהוספנו, וכן כ"פ בשילוב רשימות והערות כו'), וכן (בד"כ) סימני "" כן לא הוספנו הדגשות על מה שהדגיש בעצמו, אף במקום שיבורר הענין עי"ז.

השער של התניא וההסכמות שעל התניא ואגה"ק

דברים כלליים, אשר ע"כ באה כהשיעור לר"ה לחסידות: שייך לכאו"א; תורת הבעש"ט; קרוב אליך; (עכ"ז) עבודה מוכרחת \ (המשך) הדפסתו מפני סופרים משונים; יותר ממה שקיבל מרבותיו (ענין "תורה מג"ע העליון"; דוקא "כעת" – ישמח ישראל"; בההסכמות: תוכנו ופעולתו) \ (המשך) מעלת אותיות התניא; (תוארים לפי מה שקיבלו מאביהם)

י"ט כסלו

א. שייכות לימוד זה לי"ט כ: להיותו ראש השנה, הרי מתאים שהלימוד יהי' ע"ד כללות הספר. בנוסח השער וכן בההסכמות ה"ז בולט בכמה נקודות עקריות וכלליות, ואפרט אחדים מהם לענ"ד:

(א) שכל הספר ה"ה ספר של **בינונים**. ז. א. שהוא שייך לכאו"א – כדלקמן רפי"ד⁸.

(ב) שכל הספר ה"ה ליקוטי אמרים. ז. א. שזהו תורת רבותיו – היינו תורת הבעש"ט – ש(ע"כ) בזה יקוים הציווי של הפצת המעיינות – שלו⁹ – חוצה.

(ג) שכל הספר ה"ה קרוב אליך. וכמבואר כ"פ בביאורי כ"ק אד"ש באגה"ת¹⁰, שעל יסוד נוסח השער הרי כל חלקי הספר ה"ה קרוב אליך כו';

(ד) וביחד עם זה¹¹ ה"ה מניח היסוד לעבודה בכח עצמו, והוא¹² מכיון שזהו דרך ארוכה וקצרה¹³ (לא כשיטת פולין, אשר וצדיק¹⁴ באמונתו – שאמונה זו היא כללית ובבחי' מקיף – יחי"ש¹⁵) וזה הוא סוכ"ס בעזה"ת (שלכן ה"ה סוכ"ס "וקצרה", היינו שמגיעים אל התכלית – שלכן נשיאות כ"ק אדה"ז ה"ה עד¹⁶ כי יבא שילה¹⁷ ועד בכלל, וד"ל).

ב. בהסכמות הר"ז והר"ל – ששניהם היו ביחד עם אדה"ז לפני ההסתלקות של הה"מ – מכתבי הגניזה החרסנית¹⁸ בהתמים¹⁹:

(ה) הרה"צ הר"ז מרמז איך שדוקא ע"י שהיו סופרים משונים²⁰ בא התניא לידי דפוס, והוא ע"ד כללות ענין המאסר כו' – הזית כשכותשין אותו ה"ה מוציא שמנו²¹.

⁸ ושם: "והנה מדת הבינוני היא מדת כל אדם ואחריה כל אדם ימשוך שכל אדם יכול להיות בינוני בכל עת ובכל שעה", וכמו שמפרש הלאה בהפרק.

⁹ כמו שאמר משיח הבעש"ט (כש"ט המצויין לקמן), דאתי "לכשיפוצו מעיינותיך – דהבעש"ט – חוצה".
¹⁰ להלן ציונים לעמודים בשיעורים בס' התניא (אידיש – ח"ב): 1067, 1095, 1180, 1189, 1195, 1212, 1234.

¹¹ היינו, אף שהוא קרוב אליך וכו', מ"מ העבודה מוכרחת, וע"כ...

¹² והטעם שהעבודה מוכרחת, הוא...

¹³ היינו שהוא קצרה – קרוב אליך – אך מ"מ הוא ארוכה – עבודה בכח עצמו.

¹⁴ חבקוק ב, ד.

¹⁵ ראה לקו"ש חל"ט ס"ע 41 ואילך ובהמצויין שם. וראה תו"מ חח"י ע' 104 (בנוגע לע"ל), ובכ"מ.

¹⁶ בראשית מט, י.

¹⁷ כוונתו כנראה לרשימת המאסר (לקו"ד ח"ד) ע' 1334, סה"ש תרפ"ז ע' 237, ושם (ל' כ"ק אדה"ז): "שלשים שנה צריך האילן הטוב לעידור וניכוש עד אשר יתן פריו, מאז היותו אילן, תורת מורנו הבעש"ט ומורנו המגיד זה עתה נהי' לאילנא דחייא ועתה נתעורר הקטרוג הנורא אשר יוכל לגדע את הכל, חפץ הנני לחיות, כי כן הוא חיוב האדם עפ"י התורה אבל עוד יותר חפץ הנני לעדר ולנכש את האילן הזה שיתן את פריו עד כי יבוא שילה". וראה סה"מ השי"ת ע' 163.

¹⁸ מכתב רמו.

¹⁹ ע' שכז.

²⁰ ראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיעורים בס' התניא ע' 4¹, ובפנים שם.

²¹ תורת שלום ע' 26 (הובא בקונו' ענינה של תורת החסידות הע' 47): "מה הזית הזה כשכותשין אותו הוא מוציא את שמנו כו' כן ע"י הקטרוגים שהיו בפטרבורג נתגלה הפנימיות דוקא כו'".

(ו) והרה"צ הרי"ל כהן מבאר איך שזוהי תורת הה"מ והבעש"ט. ויומתק עי"ז השייכות של החזיון שכותב אדה"ז להרי"ל כהן²² אחרי נתנו הסכמתו שהה"מ אמר שזהו "תורה מג"ע העליון", שי"ל שזו היתה הוראה לו שזהו (לא רק כמ"ש שזהו תורת הה"מ והבעש"ט, אלא) עוד יותר ממה שקיבל מרבתינו.

[לכאור' זה דורש ביאור: מהו"ע תורה של געה"ע, ומהו"ע תו' שלמטה בעוה"ז הגשמי כו'.

ולכאורה י"ל, שזהו הענין המובא בסה"ש תש"ה - שיחת ליל א' דחה"ש (עמוד 102) - בנוגע לרזין דרזין, וכאמרו שם... ואון ווען מען הערט תורה פון אַ צדיק אין געה"ע, קען מען האָבן אַ ידיעה אין רזין דרזין. ויומתק כ"ז ע"פ המבואר בקונטרס ענינה של תורת החסידות, שזהו יחידה שלמעלה מחלק הסוד, שחלק הסוד זהו רזין, וחסידות אינו כן. כ"א רזין דרזין!].

ועוד י"ל רמז נפלא במה שכתב "וכעת ישמח ישראל בהגלות דברי קדשו..." , שזהו היפך ממה שמובא באגה"ק של הבעש"ט²³ שנצטער כשנאמר לו שאמתי קאתי מר לכשיפוצו כו', עיי"ש; משא"כ כעת ישמח ישראל... וד"ל²⁴. וראה ג"כ בלקו"ד ליקוט כ"ה²⁵ (ח"י אלול תש"ה) בענין שמחת הבעש"ט בלידת אדה"ז כו', עיי"ש בארוכה.

בהזמן של ההסכמות - שהי' באותו היום, ומסתמא היו אז ביחד²⁶, ויש לברר זה: בכ"א מרמזים בזה ג"כ תוכן הספר כמובא כבר כ"ז במ"א²⁷. ויש להוסיף שהר"ז מדגיש ע"ד הנפעל ע"י התניא - "פדותינו" - שזהו"ע ביאת משיח²⁸, "פדה בשלום נפשי"²⁹; והרי"ל מרמז תוכן הספר "תקנו" שזהו "קטרת לנפש ורוח"³⁰.

ג. (ז) בהסכמת בני הגאון המחבר: מעלת "לשונו הקדוש שכל דבריו... ילהיבו הלבבות", היינו מעלת **אותיות** של התניא שזוהי תושב"כ - ולכן ראוי לצרפם להתניא, משא"כ שאר מאמרי חסידות, שהם בבחי' תושב"ע"פ.

הרמזים בהחתימות י"ל³¹, שכ"א כותב לפי מה שקיבל, בזה **שהוא** ממלא מקום אבותיו (כ"ק אד"ש), מאאמו"ר בהנוגע להמשך השפעה, וד"ל.

²² אג"ק ע' רו (במהדורה חדשה - ע' תכב), התמים ע' שפח.

²³ כתר שם טוב אגרת א', קרוב לסופו.

²⁴ והיינו כי שם נצטער "באריכות הזמן כל כך מתי זה אפשר להיות"; אך מכיון שבספר זה מצויים המעיינות לקטן כגדול, הנה **כעת**, ישמח ישראל וכו' - שבדאי יקויים בקרוב (מאחר שיש את המכשירים).

²⁵ ע' תעח ואילך. סה"ש ע' 127 ואילך.

²⁶ ראה שיעורים בס' התניא ע' 46, שמביא סיפור עד"ז.

²⁷ מכתב כ"ק אדמו"ר מהוריי"ץ נ"ע, אג"ק ח"ד ע' רסו ואילך. וש"נ.

²⁸ שם. ורק שמדייק: האם הוא **נפעל** או **תוכן**.

²⁹ כמבואר בדא"ח עה"פ (שדוקא לע"ל יהי' הפדי' בשלום וכו').

³⁰ ראה הערה הקודמת.

³¹ כוונתו נ"ל לבאר ע"פ הערת כ"ק אד"ש בשיעורים בס' התניא, ושם: ...בזמן חתימת ההסכמה הלי' החותם הא' (נשיא ומורם מעם -)... ולכן מדגיש - שדוקא אדה"ז הוא "קדוש ישראל"; החותם הב' - הלי' אז רב ופוסק... ולכן מדגיש שדוקא אדה"ז הוא "מרנא ורבנא"; החותם הג' - הלי' אז גאון וחסיד... ולכן מדגיש שדוקא אדה"ז הוא "הגאון החסיד"...

שבפשוט כוונתו הק', כדיוק הלי' "שדוקא", שמכיון ש"בזמן חתימת ההסכמה הלי' החותם הא' (נשיא ומורם מעם -) "לא תחשוב שהוא הנשיא וכו' הכי גבוהה, אלא דוקא אדה"ז הוא "קדוש ישראל". או, שמכיון שהוא עובד בתחום זה, לכן דוקא הוא **מכיר** שדוקא אדה"ז הוא "קדוש ישראל".

ומבאר כאן עוד יותר, שהוא לא סתם שהיו לכ"א תואר פלוני, אלא שזהו מה שקיבלו "בזה שהוא ממלא מקום אבותיו", מאביהם האדמו"ר "בהנוגע להמשך השפעה".

ההקדמה

פרקי התניא מכוונים כנגד פרשיות התורה \ רמזים בהפסוקים שבתחלת ההקדמה \ ביאור המשך הענינים \ ה"הקדמה" ללימוד החסידות הוא דרכי החסידות (יחידות, התקשרות, התוועדיות, משפיע וכו')

פ' בראשית

כ' כסלו

א. כמובא בכ"מ (וראה הרשימות על ההקדמה), הנה ס' התניא (חלק ראשון) מכוון בפרקיו = נ"ג לחמשה חומשי תורה³²; ואם פ' נצבים-וילך המה ב' פרשיות - שאז עולה נ"ד פרשיות, אזי פ' בראשית אינה נכללת במספר ג"ן סדרי דאורייתא, מכיון שהיא פ' כללית וע"ד "הקדמה"³³.

ועפ"ז, הנה בל"נ אשתדל לרשום בכל שבוע הערות כו' על פרק המתאים בתניא, ובשבוע זו פ' בראשית ארשום בעזה"ת על ההקדמה בדא"פ כו'.

ב. ההתחלה של אליכם אישים אקרא כו' כבר נתבאר בש"ק שלפני יט"כ תשמ"ב³⁴, ותוכנה של השיחה הוא, שמבטיח, אשר "איש על מקומו יבא לשלום..."³⁵.

ג. י"ל בדרך רמז (ואולי יותר מזה) מה שמתחיל ההקדמה "שמעו אלי רודפי צדק מבקשי ה'", שב' הענינים הם עיקרים **בדרכי** החסידות, והוא: (א) נישט נארן זיך, וזהו "רודפי צדק" (היינו לחפש האמת בעבודתו הווא, ולא אצל הזולת...), (ב) ו"מבקשי ה'", היינו שזהו כל המבוקש שלו - כמו שמסיים הרמב"ם ספרו **"לדעת . . דעת בוראם"**, ועד"ז ההתחלה **"לידע** שיש שם מצוי ראשון כו'".

ומסיים "איש על מקומו יבא לשלום", והיינו שצריכים להיות "פנימי", ולעשות כל דבר בשלימות בלי בילבולים של מחשבות זרות כו'. ולהעיר מכתב כ"ק אד"ש אלי יב אדר תשי"ד, עיי"ש³⁶.

ד. ומתחיל ההקדמה עצמה, בפתגם החסידים בענין ההכרח להתראות עם הרבי, **ושום** ספר לא יחליף זאת, כי "אין כל אדם זוכה להיות מכיר מקומו הפרטי שבתורה" - ומסביר זאת, שזהו במיוחד ב"הנסתרות לה"א . . דכל חד וחד . . לפום מה דמשער בליבי" כו'.

ה. ואח"כ ממשיך:

כ"א כסלו

"אך בידעיי ומכיריי קאמינא". היינו, שאחרי שכבר ישנו ענין ההתקשרות כדבעי - "הדבור של חיבה" (כידוע שעיקר ההתקשרות היא האהבה כו'³⁷), **"וגילו** לפני כל תעלומות לבם ומוחם..." - שזהו ביחידות, הנה אח"כ כבר אין צורך ש"ידחוק עוד ליכנס לדבר עמי ביחידות" - **"כי בהן** ימצא מרגוע לנפשו...", ואז יהי **"...נכון לבו בטוח בה"** - שזהו מה שהבטיח בתחילת ההקדמה,

³² "דיש בתורה ג"ן סדרים דאורייתא" (זהר ח"א קד; זהר ח"ב רז; ותיק"ז תי"ג כט:).
³³ זה"ק כ"ק אדמו"ר מהורי"ץ נ"ע באג"ק שם ע' רס"ה: "כאשר יצא ספר התניא לאור, הנה בא' הלילות ראיתי בחלום את מורי הרא"ש, ויאמר לי תדע כי ספר התניא של רבך מכוון בפרקיו לפרשיות חמשה חומשי תורה, וכשם שפ' בראשית היא פרשה כללית הנה כמו"כ הקדמת ספר התניא היא כללית ומכוונת נגד פ' בראשית, וכן כל פרק ופרק כסדרו מכוון נגד פ' בתורה כסדרן ואיקץ".
³⁴ ש"פ וישלח. תו"מ ע' 481.

³⁵ קשה לברר כוונתו בזה (כי בתו"מ שם לא נמצא ביאור כלל), ואולי שמע ביאור רחב יותר מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א שלא נכנס אל ההנחה.

³⁶ לקו"ש חכ"ג ע' 472, אג"ק ח"ח ע' רעא. נדפסה לעיל במקומו.
³⁷ ראה לדוגמא מצות אהבת ישראל להצ"צ בסופו (דרך מצותיך כט, ב). ובכ"מ.

רק שמוסיף ענין עקרי, שלא "להתנהג בענוה וש"ש ח"ו וכנודע עונש המר על מונע בר (להעיר מהמובא בשמועות וסיפורים ח"ב בתחילתו³⁸, מענת אדה"ז להר"א מסטראשעלע בהנוגע להנהגתו עם המושפעים והתוצאות לעצמו, עיי"ש) וגודל השכר ממאמר רז"ל ע"פ מאיר עיני שניהם ה".

ו. כנראה מההקדמה, הנה נכתבה בעוד שהי' התניא בכתובים (בקונטרסים); וכיון שנק' "הקדמה", נכללו בה כללים עיקריים בתורת ודרכי החסידות, כמובן.

וי"ל, שזהו ג"כ מה שמאריך בהכרח ענין היחידות וש"א להסתפק בלימוד מתוך הספרים רק צריכים להיכנס ליחידות כמורגל "בפומי דאינשי בכל אנ"ש", (שהוא ע"ד המובא מאמר העולם "נישט פרעג ביים רופא נאר פרעג ביים חולה", שבזה השמתשו זקני החסידים בעת התוועדותם ביניהם, כמובא הפרטים בזה בשיחות כ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע כו'³⁹). וכידוע אשר ענין היחידות הוא ההתקשרות האמיתית, כמובא בשיחת ל"ג בעומר תש"ח (סה"ש ע' 226), אשר ההכנה להיחידות, ה"דפיקה בהדלת", פירושה רבי איך בין אייערער, היינו מסירה ונתינה לפעולותיו של הרבי, וכמובא השקו"ט שהי' בין אדמו"ר הרש"ב נ"ע וחבירו הרי"מ בעזפאלאו נ"ע בימי נשיאותו של אדמו"ר מהר"ש נ"ע (סה"ש קיץ ה'ש"ת ע' 31)⁴⁰.

וזוהו ג"כ מה שמדגיש "אך בידעיי ומכיריי קאמינא" - שרק אז הנה ספר התניא יוכל לשמש במקום יחידות, ולא רק כמו ספר מוסר וכיו"ב.

ז. א. שיכול להיות מי שהוא שיהי' משכיל בחסידות כו' ויהי' חסר לו העיקר, וכהלשון בתחילת ההקדמה "ובחשיכה יתהלכו בעבודת ה'". ולכן "ההקדמה" להלימוד של תורת החסידות הרי"ז "דרכי החסידות", מתחיל בהתוועדיות בין אנ"ש, כמו שמתחיל ההקדמה "מרגלא בפומי דאינשי בכל אנ"ש" - שהיינו, דבר המדובר בעת התוועדיות; וכן הענין של "משפיעים" שמוזכר בסיום ההקדמה - "גדולים שבעירו" - ומזהיר מענוה ושפלות של שקר; ומסיים, שהעצה לא להיות במצב של "ובחשיכה יתהלכו", הרי"ז ע"י ש"מאיר עיני שניהם ה'".

- וכדאי להעיר מהמובא באג"ק של אדמו"ר הרי"צ נ"ע (ח"ד ע' שב-ג) ע"ד היחידות שהי' להרה"צ ר' אהרן סטראשעלער אצל אדה"ז, והדברים חריפים שאמר לו בהנוגע לאופן ההנהגה שלו עם מושפעי, שזה נוגע לו בעבודתו שלו, עיי"ש⁴¹.

³⁸ ע' 19. הסיפור נעתיקה בהערה הבאה.

³⁹ ראה לדוגמא סה"ש קיץ ה'ש"ת ע' 43-44.

⁴⁰ וראה שיחת כ"א כסלו תשכ"א (שיחה ב'. תו"מ חכ"ט ע' 275 ואילך).

⁴¹ לחביבותא דמילתא הבאנו כאן הסיפור (במילואו):

הרה"צ ר' אהרן - דער סטראשעלער - האט זעך גיהאדעוועט בא דעם רבי'ן אין שטוב אין איינעם מיט דעם מיטלין רבי'ן, אז דער רבי האט ממנה גיווען דעם מיטלין רבי'ן אויף חינוך האברכים, האט זיי דער מיטעלער רבי מחנך גיווען בקירוב גדול, אויך אפילו די יונגע לייט וואס האבין גידארפט תיקון המדות האט דער מיטעלער רבי אויך מקרב גיווען, דער גאנצער סדר זיינער איז גיווען בדרך קירוב.

הרה"צ ר' אהרן איז גיווען א גרויסער בעל לב, הגם ער האט גיהאט מוחין דגדלות אבער די הארץ איז גיווען נאך גרעסער, און איז גיווען א מורא מוראים דיקער בעל התפעלות, גיווען זמנים וואס בשעת הערין תורה פון רבי'ן, פלעגט ער זיך צוינדען מיט א גארטעל צו א טיש אדער צו א אנדער זאך בכדי ער זאל ניט אנהויבן שפרינגען פון גרויס התפעלות.

הר"א איז גיווען זייער א שטריינגער, טאמער עפעס ניט אזיי, האט ער שטארק מבטל און מדחה געווען, עס איז געווען א צייט פון א פאר חדשים וואס דער מיטעלער רבי איז גיווען ניט גיזונד, האט הר"א זיך עוסק גיווען אין דעם חינוך והדרכה פון יונגע לייט.

הר"א האט מחנך ומדריך גיווען די יונגע לייט אויף זיין דרך, און זייענדיק גאר א גרויסער בעל התפעלות, פלעגט ער אפט מבטל זיין און מדחה זיין די מחונכים.

איינמאל איז הר"א גיווען בא דעם רבי'ן אויף יחידות, און האט זעך גיקלאגט אז דער לערנען בכלל און דער דאווענן בפרט איז בא איהם אן א חיות פנימי, דער רבי האט זעך אהנגילעגט אויף זרועות קדשו און האט זעך פאר דבוק'ט, אין א וויילע ארום האט דער רבי אויפגעהויבען ראשו הק' און געזאגט:

פועל אדם ישולם לו, די הנהגה שלמעלה איז מדה כנגד מדה, אז מי איז מדחה א אידן אפילו בכוונה דלשם שמים לטובתו, איז מען זיך מתנהג למעלה מיט אים כמדתו, און מי פארשליסט פאר אים טיהר און טויער, און אז מי איז מקרב א אידן איז מען איהם מקרב מלמעלה, און מי איז איהם פותח שערי היכלי תורה ועבודה.

פראן א פולע זאכין אין עבודה וואס אנהויבן ניצין זיי בעדארף מען נאר אויף זיך, און ביטול איז איינע פון די זאכין, אבער אויף דעם אנדערן דארפמען זעך אויסרעכענען.

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

ז. וכדאי להעיר אשר פעם⁴² התבטא כ"ק אד"ש ע"ד שלילת ההנהגה של "ש" עם ג' ראשין - שש"ש הנ"ל - וההכרח להתמסר לטובת הזולת כו', שזהו ב"הקדמה" לכל ספר התניא כו'.

דער דרך אמיתי איז, אז דעם אנדערן דארפמען מחזק זיין, און מקרב זיין באהבה וחיבה, ווארום צום אלעם אמתין איז יעדער גוטע זאך וואס יענער טוט ווי קליין זי זאל ניט זיין, אפילו א תנועה קלה, איז זי זייער גרויס און זייער חשוב אין דער אספקלריא הזכה והמאירה פון חסידות.
⁴² ראה שיחת ליל ב' דחג הסוכות תשל"ד.

פרק א'

מאמר הראשון שנאמר בחיי הצ"צ; הרמז בהתחלתו בתיבת "תניא"; תושב"כ של חסידות; מעלת אותיות של תניא \ ריבוי ציונים בג"פ \ השאלה שבפי"ד עולה רק שם \ ההסבר של בינוני שבתניא הוא גם ע"פ נגלה \ דיוק הל' "בעלמא" \ חידוש אדה"ז בב' הנפשות \ דיוק הל' בנוגע להיסודות \ מה נוגע סוף הפרק; מתי זה אמור

פ' נח

כ"ב כסלו

א. זה שמתחיל בתיבת "תניא", אף שהמאמר שאמר אדה"ז בר"ה תק"ן (בקשר להולדת נכדו הצ"צ⁴³ - שכמו שנתגלה אח"כ, כשראה אדה"ז הכתבים של הצ"צ בשרש מצות התפלה, וכן בנוגע לקבלת הנשיאות אחרי הסתלקות אדהאמ"צ⁴⁴ שייכותו הישרה לאדה"ז - מכיון שאיש מזריע תחילה כו'⁴⁵) הותחל ב"משביעין אותו",

אולי י"ל בדא"פ ע"פ המובא באגה"ק סו"ס כ"ט ההפרש בין תושב"כ ותושבע"פ, והוא, שכל מה שמפורש בתושבע"פ הרי"ז ברמז בתושב"כ דמחכמה נפקא.

ולכן, בספר התניא שזהו תושב"כ⁴⁶, כל הענינים הם רק ברמז (וראה רשימת כ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע - כ' מ"ח תרנ"ו (נדפסה בסה"מ תש"ט ע' 91), "...ספרו לקו"א .. עמוק ביותר, ותופסים רק את השטחיות בלבד"),

היינו, שאכן רוב הענינים נמצאים רק ברמז, אבל ברמז יש בס' התניא הכל כמו בתושב"כ ד"ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא"⁴⁷ ועד"ז יש בתניא כל הענינים המבוארים בחסידות. ולדוגמא, מובא בד"ה אני ישנה תש"ט (סה"מ ע' 121) "...לא נאמר ענין המס"נ מפורש בתושב"כ"; ועד"ז, המדובר מפורש בס' התניא הוא ע"ד נר"ן (בפ' ב' ג' כו'), וע"ד ח'י ויחידה, שמשם בא כח המס"נ -

ובל' אדה"ז - תושבע"פ - א' איד ניט ער וויל - שזהו "רצון" בח'י ח'י שלמעלה מהחב"ד, - און ניט ער קען - בח'י "יחידה", שזהו דבר אחד כביכול עם היחיד ב"ה - זיין א נפרד מאלקות -

הנה זה בא בתושב"כ דחסידות רק ברמז, וזהו בהתחלתו - בזה שמתחיל הספר בתיבת "תניא"; ולהיותו "ראש" הספר, ה"ה כולל כל הספר - ע"ד המובא בשעיהיחיה"א, שאות הראשונה של תיבה גוברת בהצירוף, ומזה יש ללממוד במכ"ש לגבי תיבה הראשונה כו'.

ואיך נרמז בזה מס"נ? כי תניא אותיות איתן⁴⁸ שמורה על ה"איתן" שבהנשמה, שמשם בא הכח (לתוקף באופן ד) מס"נ (כמבואר בכ"מ), כדלקמן (שאותיות אלו משמשות לעתיד⁴⁹ - ש"ל פירוש, שבח'י זה שבהנפש, יתגלה לעתיד), (וראה ג"כ ד"ה להבין ענין תחה"מ - בסה"מ מלוקט ג' - אשר עיקר החידוש דהזמן של תחה"מ הוא לא בהשכר עבור קיום המצות, להיות אשר עמך כולם צדיקים; אלא להיותם נצר מטעי מעשי ידי להתפאר, והיינו שתתגלה "מעלת ישראל כמו שהם מושרשים בהעצמות", ובמצב כזה אין שייך הענין של קבלת שכר, מכיון שזהו עצמות ומהות א"ס כמו שמלוּבש בגוף כו').

⁴³ ראה היום יום ו' אדר ב', וראה לקו"ש ח"ט ע' 285 (וראה גם תו"מ התוועדיות חל"ד ע' 319, ועוד).

⁴⁴ ראה אג"ק אדמו"ר הרי"צ ח"ד ע' תקה.

⁴⁵ ראה היום יום כ"ח אייר (ממכ' שבהע' הקודמת).

⁴⁶ ראה לדוגמא מכ"ק אדמו"ר מהורי"צ נ"ע ח"ד ע' רסא (ואילך), ובכ"מ.

⁴⁷ תענית ט, א. ראה שיחת ש"פ וישלח תשמ"ב (תו"מ) ע' 474 ואילך. ועוד.

⁴⁸ ראה לדוגמא סה"ש תש"ג ס"ע 59.

⁴⁹ קו"א ד"ה וצדקה כנחל איתן, ובכ"מ.

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

ובזה גופא י"ל⁵⁰ - כמו ששמעתי מהמשפיעים שלי - דיוק בזה **שאותיות** תניא הם אותיות איתן והוא, היות שהלימוד והחזרה בע"פ - שיהיו חקוקים בכח זכרוננו, ע"ד מ"ש בלקו"ת ד"ה והדרת פני זקן (קדושים ל, ד) עיי"ש⁵¹ - אותיות תניא, הרי"ז מגלה את האיתן שבנשמה - שזהו התוקף אַז "אַזוי און ניט אַנדערש"⁵²,

- ולכן ראינו במוחש במדינתנו לפנינו (בסאַמאַרקאַנד כו'), שכאו"א מהתמימים חזרו תמיד תניא בע"פ, און דאָס האָט מגלה געווען את היחידה, להיות **תמיד** במצב של מס"נ. שזה א"א מצד כחות הגלויים - ע"ד שאמר⁵³ אלמלא נגדוהו כו' לחנני' מישאל ועזרי', פלחו לצלמא; משא"כ אצלנו התמימים הי' זה בפשטות, **שאפי' לא הרגישו** שמוסרים נפשם כו'

- וכידוע המעלה בזה כאשר אין מרגישים. וראה בקונט' העבודה בתחילתו (פ"ב) בצד הלעו"ז⁵⁴, שכמובן כן הוא בצד הקדושה, ויש להאריך בכ"ז, ואכ"מ.

ב. בהמשך להנ"ל שג' פרקים הראשונים **נאמרו** תחילה בתור מאמר (תושבע"פ) בקשר להולדת הצ"צ, יש להעיר⁵⁵ על הריבוי של הציונים ומ"מ **מכל חלקי** התורה המובאים בג' פרקים אלה, מה שלא נמצא **כלל** בכל הספר כולו! ובהשגח"פ נתגלו לראשונה הציונים והמ"מ של כ"ק אד"ש על ג' פרקים אלה; ורואים במוחש שזהו דרכו של הצ"צ, לבאר כל הענינים ע"פ פרד"ס ולהביא הציונים ומ"מ כו'.

ג. הדיוקים בהשינוים בין מהדו"ק ומהדו"ב נתבארו בש"ק שלפני יט"כ תשמ"ב⁵⁶.

ד. הפי"י⁵⁷ כפשוטו ב"תהי צדיק" הוא שיקיים כל מ"ע, "ואל תהי רשע" הוא שיקיים כל מל"ת, ולכן כאן אין שייך להקשות כלום; משא"כ אח"כ בפ"ד, אחרי שהסביר שצדיק זהו שם התואר, ואינו מתייחס רק לפועל ממש, ולכן (היינו אחרי וע"פ כ"ז) מקשה שם על כפל השבועה - דלאחר ש"משביעים אותו תהי צדיק", למה צריכים להשביעו עוד שלא יהי רשע. ומסביר זאת שם, עיי"ש.

ה. **לכללות** השיעור: רואים כאן, **שגם ע"פ נגלה מוכרח** לפרש אשר תואר בינוני אינו מחצה זכיות, וממילא צדיק ורע לו אינו רובו זכיות, עד שע"פ מענת אלי' לרב המנונא אי"ז אפי' **אחד** משבעים פנים לתורה⁵⁸. ומה שמצינו בגמרא (שזהו מה שמתחיל לבאר בהשיעור שאח"ז, "והא דאמרי' בעלמא"⁵⁹), שמשתמשים בהתואר צדיק גם למי שהוא רק רובו זכיות - מסביר זאת, ששם אינו שם התואר כו', אלא "שם המושאל לענין שכר ועונש".

⁵⁰ להבא לקמן ראה מכ' כ"ק אדמו"ר מהוריי"ץ נ"ע, אג"ק ח"ד ע' רסו, ושם: "מיט דעם תניא האט דער טאטע אויפגעעפענט א נייעם היכל אין מתיבתא דרקייע פאר די פשוטע חסידים, וואס האבען **גיזאגט די ווערטער און אותיות פון תניא**, אן דורך דעם איז **בא זיי נתגלה געווארען דער איתן שבנשמה** אין קיום המצות, און מכל שכן בא די בעלי ידיעה והשגה".

⁵¹ ושם: שקנה היינו . . מי שתופס במוח הזכרון וחקוק על לוח לבו תמיד. כמארז"ל איזהו ת"ח כל ששואלין אותו דבר הלכה כו'. שאז מצוה לעמוד מפניו גם בשעה שאינו עוסק בתורה. לפי שהקב"ה שוכן עד בקרבו גם כשעוסק במילי דעלמא. מאחר שהתורה חקוקה במוח הזכרון שבנשמתו ועל לבו. ואורייתא וקוב"ה כולא חד . . לזאת כל איש נלבב אשר ידבנו לבו וכלתה נפשו לדבקה בו ית' בתמידות ולהיות ה' שוכן בקרבו תמיד בלי שום הפסק ופירוד לעולם אפילו רגע א'. יקנה לו התורה במוח הזכרון שבנפשו. שאז גם אם עוסק בצרכי הגוף הרי התורה היא בבחינת עלמא דאתכסיא שבנפשו שמאיר בו יו"ד של שם הוי', שלכן בפרשה קדש לי כל בכור כתיב בה ולזכרון בין עיניך כנודע...

⁵² ראה שיחת י"ב תמוז תש"ה (סה"ש ע' 111). וראה בזה שיחת י"ב תמוז תשח"י (שיחה ב'. תו"מ חכ"ג ע' 138 ואילך), ושיחת י"ג תמוז תשל"ה (שיחה ב').

⁵³ כתובות לג, ב.

⁵⁴ נראה שכוונתו להמבואר שם ע"ד אי הרגש ההתפעלות בראות רע (וענין פתיחת החושים).

⁵⁵ וראה בזה שיחת י"ג ניסן תשכ"ו (שיחה ד'. תו"מ חמ"ו ע' 281).

⁵⁶ תו"מ ע' 482 ואילך.

⁵⁷ להבא לקמן ראה באריכות להלן פי"ד ס"א.

⁵⁸ עייג"כ הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיעורים בס' התניא ע' 12.

⁵⁹ עיין להלן בסמוך (ס"ו).

רשימות והערות בתניא

ולכן מתחיל "ופירשו בגמרא" (בניגוד למה שמביא אח"כ ג"כ מהגמרא, אבל אומר ע"ז "ארז"ל במדרש ראה הקב"ה בצדיקים..."), מכיון שא"ז ענין של הלכה; משא"כ המבואר כאן, זהו גם בפשט - "בגמרא")

ואף שמפורש ה"ז רק ברעיא מהימנא⁶⁰, אבל מוכרח כן מכו"כ מקומות בגמרא - שזהו מה שמביא אח"כ בענין זה מכ"מ⁶¹, עד שגם בשכל הפשוט ה"ז מוכרח, ולכן מסיים "וא"כ על כרחך הבינוני אין בו אפי' עון ביטול תורה ומש"ה טעה רבה בעצמו לומר שהוא בינוני".

כ"ג כסלו

ו. "והא דאמרי' בעלמא...". י"ל, שבסגנון זה כבר כלול התירוץ - שזה שקוראים למחצה עונות - בינוני וכו', זהו רק כשמדובר "בעלמא" היינו בנוגע לענינים אחרים (צדדים) - לזכות בדין וכיו"ב. אבל התואר דצדיק לאמיתתו, ה"ז רק כ"שאיין לו יצה"ר כי הרגו בתענית", (וזה שמוסיף "כי הרגו בתענית"), כי ע"פ המובא תיכף אחרי זה, הרי יש לכל איש ישראל. . שתי נשמות, וא"כ, א"א שלא יהי' לו יצה"ר זולת באם "הרגו בתענית". ובאמת יש עוד דרגא נעלית יותר - מדריגת אאע"ה, עליו נאמר "ומצאת⁶² את לבבו נאמן" כו', ב' הלבבות⁶³ - אבל כאן לא נחית לזה, ובפרט שאינו נוגע - כי גם דרגא הא', כי הרגו, מספיק להיות נק' צדיק גמור בשם התואר.

ועוד יש להעיר על הסגנון "והא דאמרינן בעלמא", אף שזה ענין המובא בגמ' כו' וכמו שמצוין בהמ"מ. וי"ל בדא"פ הביאור בזה, שהיינו מפני שתואר בשם המושאל בו מבאר רבינו מאמר זה, שייך רק ל"עלמא"⁶⁴, ע"ד המובא בכ"מ (וכן בתניא פכ"ב בתחילתו) ש"דיברה תורה כלשון בני"א"⁶⁵ כו'.

ז. ואח"כ מתחיל ב"ביאור הענין על פי מ"ש הרח"ו ז"ל. . דלכל איש ישראל. . יש שתי נשמות". ולכא' הענין שיש "שתי נשמות" לכ"א זהו דבר פשוט, ומפורסם בכ"מ.

ואולי י"ל, שכוונתו להמבואר אח"כ רפ"ב, שהנפש השנית... חלק אלוה ממעל... וצריך עיון במה שמצויין - בשער הקדושה ובע"ח שער נ' פ"ב - מה שכתוב שם.

ח. דיוק: מה שביסודות אש מים מסביר השייכות של המדות רעות להיסוד ("כעס וגאווה מיסוד האש - שנגבה למעלה, ותאות התענוגים מיסוד המים - כי המים מצמיחים כל מיני תענוג"), וביסוד הרוח ועפר אינו מוסיף הסבר!

ט. וכן צריך לעיין: מה נוגע כאן אשר "גם מדות טובות שבטבע כל ישראל בתולדותם. . באות ממנה...". וכן מה שמביא תיכף אח"ז, "משא"כ נפשות אוה"ע הן משאר קליפות טמאות", הרי כאן המשך להנ"ל. וכן יש לשאול השאלה הנ"ל: מה זה נוגע לכאן. ועוד יותר מוקשה, כי הרי מובא⁶⁶, אשר חסידי אוה"ע הם

⁶⁰ נ"ל לפ' כוונתו, שהרי מה ש"פירשו בגמרא" הוא ש"צדיק ורע לו" היינו "צדיק שאינו גמור", ואינו מפרש במה אינו גמור - ואדרבה, בלי הביאור בתניא כאן הייתי יכול לומר שהיינו שעובר קצת עבירות (קלות, דקדוקי סופרים וכו') ח"ו; משא"כ מ"ש "ברעיא מהימנא" הוא ש"צדיק ורע לו שהרע שבו כפוף לטוב", מובן ממילא שלא יעבור עבירה.

⁶¹ נ"ל לפ' כוונתו לכל המשך ("בשעה שעושה עונות נקרא רשע גמור. . ואפילו העובר על איסור קל של דברי סופרים. . כדאיתא בפ"ב דיבמות ובפ"ק דנדה, ואפילו מי שיש בידו למחות ולא מיחה. . [בפ"ו דשבועי], וכ"ש וק"ו. . כל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק, שעליו דרשו רז"ל כי דבר ה' בזה...") עד שבא להמסקנא ש"א"כ ע"כ הבינוני אין בו אפי' עון ביטול תורה".

⁶² נחמ"ט, ח.
⁶³ וכמו שמפורש (במשנה סוף ברכות, הובא בפרש"י עה"פ) ע"ד מ"ש "בכל לבבך" - "בשני יצריך", והוא מדיוק מ"ש בשני למ"ד.

⁶⁴ שהרי כל דברי חכמים מדויקים הם וכו' (ואפי' שיחת חולין של ת"ח צריכה לימוד).

⁶⁵ ברכות לא, ב. וש"נ.

⁶⁶ ראה קונ' ההתפעלות (בסה"מ קונ' לאדמו"ר האמצעי) ע' קמד: "...עובדי כוכבים. . לגרמייהו לבד עבדין, מצד שרש נפשם מבחי גקה"ט, מלבד חסידי אומות הקדמונים וכה"ג". וראה ליקוטי פירושים (חיתריק) ע' מט.

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

מק"נ; ואשר לכן, מוכרח לומר אשר המובא כאן ה"ז רק בכללות וע"פ הרגיל - שהתו' על הרוב תדבר⁶⁷ - וא"כ, מוכרח לומר שבבנ"י ה"ז כולם מק"נ.

ואולי ההכרח להביא כ"ז לכאן הוא, מכיון שהמדובר כעת הוא שצ"ל עבודה פנימית, להעלות את הנה"ב שיהי' בשני יצריך - וזה אפשר רק אם זהו מק"נ; משא"כ ענין של ג"ק הטמאות, אין בהם טוב כלל, וא"כ אין לישראל מה לעשות בזה, וד"ל.

⁶⁷ מורה נבוכים ח"ג פל"ד.

פרק ב'

פרק שני ונפש השנית - פתגמים עד"ז \ למה נה"א היא השנית \ "חלק אלוהה ממעל" - דוקא כשהיא באופן של "ממש"; השוואה עם אגה"ת \ ב' הענינים שבתחילת הפרק - זמנים שונים; השוואה עם אגה"ת \ כנ"ל - ג' זמנים \ דיוקים בהמשך הפרק \ על איזה מח מדובר באמרו "וגם עכשיו בבן ניקת . . מהמח"; מעלת נש"י לפ"ז \ העבודה שבהפרק

פ' לך לך

כ"ד כסלו

א. לפי שזה פרק שני, ומתחיל אודות הנפש השנית, ראוי להתחיל בפתגם המובא בשיחת פסח שני תש"א (סה"ש ע' 115), "אז מען נעמט דעם נפש השני . . אין חדר שני . . ווערט א פסח שני"; וכן מהמובא בשם אדמו"ר האמצעי על ההכרח הגמור שיהיו בביהכנ"ס "חדר שני" הנ' חב"דניצע, כמובא בשיחת ש"פ וירא תש"א (סה"ש ע' 42).

ב. על זה שנה"א נק' נפש השנית, ראה המובא בהמ"מ כו' של כ"ק אד"ש, וכן כל האריכות שם עד"ד "ממעל ממש". ויש להוסיף לענ"ד (על יסוד המובא באגה"ק בשיעור חת"ת של היום - סי' כ"ו קמה, א⁶⁸), שכמו שרואים שקליפה קדמה לפרי (מפני שתהו קדם לתיקון⁶⁹ כו'), עד"ז הוא בנידו"ד שנה"ב הוא הראשון, ונה"א השני, ויש להאריך בזה.

ג. ובנוגע להביטוי של "ממעל ממש", הנה אחרי כל המבואר בהמ"מ והערות הנ"ל, יש להוסיף לעיין ג"כ במכ' כ"ק אדהרי"ץ נ"ע ה' מ"ח תרצ"ט (אג"ק ח"ד ע' תלו ואילך), עיי"ש בארוכה. ובנוגע להנ"ל יש להעתיק לשה"ק (שם ע' תמד) "אז מיט דעם וואס די נשמה קומט אראפ אין א גוף, ווערט פון דער נשמה אראפגענומען די הגדרות פון הגבלה און נמנע...".

ד. א. שהעילוי של הנשמה מתבטא דוקא כאשר היא באופן ד"ממש" (התלבשות בגוף - וכמצויין שם מתניא פמ"ב עד כמה היא ההתלבשות, שנה"א מתפעלת ממקרי הגוף), דאזי מתגלה שהיא ממש חלק אלקה, "נמנע הנמנעות"; משא"כ לפני שירדה למטה להיות בבחי' "ממש", יש לה הגבלה כו', כמבואר בארוכה במכ' הנ"ל, עיי"ש.

ולכללות הענין, שכאן בתחילת פ"ב מביא בנוגע להנשמה שהיא "חלק אלקה ממעל", ובאגה"ת פ"ד מביא מפסוק זה דויפח ומאמר הזהר "ומאן דנפח וכו'", ביאור על הכתוב ד"חלק הוי' עמו" (דברים לב, ט), שמפרש שם שהיינו "חלק משם הוי' ב"ה". וההפרש - היינו למה מפרשו באו"א. מובן, ששם נוגע הענין להסבר פעולת החטא והפגם באותיות דשם הוי', ולכן מדגיש שם, שהנשמה הוא חלק משם הוי' ב"ה; משא"כ כאן, שמדברים על עצם הנשמה (כמו שהיא למעלה מ"שם"), מביא הכתוב ד"חלק אלקה ממעל".

אבל אעפ"כ דורש ביאור: איך זה מתאים שהסבר אחד מובא בב' המקומות - בענין דמאן דנפח, בביאור ההפרש בין ההבל שיוצא בדיבורו, או בכח הנופח כו', כמפורט באגה"ת שם - אך במתקנה אחרת: שכאן מבאר שהיינו חלק אלקה כו'; ושם מבאר שהיינו חלק משם הוי'.

ואולי י"ל, שהמובא בקיצור יותר כאן בפ"ב, זהו עוד נעלה יותר מהמבואר שם, שבפ"ב מוסיף התיבות פ"י מתוכיות ומפנימיותו".

⁶⁸ וכל איש ישראל יוכל לגלות תעלומות חכמה, (לגלות) ולחדש שכל חדש . . הן בנסתר, כפי בחי' שרש נשמתו, ומחוייב בדבר להשלים נשמתו בהעלאת כל הניצוצות שנפלו לחלקה ולגורלה".
⁶⁹ תו"א סא, א.

- ובכלל יש להעיר אשר כתוב אחד יכול להתפרש בכמה אופנים. ובנידון דיין: הנה באגה"ת מביא את הכתוב הזה דויפח גם בריש פ"ה, באמרו "...הנה פשט הכתוב מ"ש ויפח הוא להורות לנו . . נופח לאיזה מקום . . אין הבל הנופח עולה ומגיע...". ז. א. שבכל מקום דורשים את הכתוב לפי ענינו, ולכן אין סתירה גם בהנ"ל, בפ"י מתוכו נפח כמו שהובא בריש פ"ב שהיינו חלק אלקה כו', ולכמו שהובא באגה"ת פ"ד שהיינו חלק משם הוי', כנ"ל.

ד. ולכללות הענין מה שמובא כאן בריש פ"ב ב' הענינים (א) דויפח - חלק אלוקה ממעל ממש, ותיקף אח"כ (ב) הענין דעלה במחשבה כו' - נשמת כל איש ישראל נמשכה ממחשבתו וחכמתו ית',

- שאף שהלשון הוא "כך עד"מ", אבל מוכרח לומר שזהו ביאור בסוג ודרך שונה בהנוגע להנשמה, וכמובן מההסבר (א) שתוכיות ופנימיות החיות שבאדם מוציא בנפיותו בכח... (ב) כמו שהבן נמשך ממוח האב...

הנה בפשטות י"ל שמדבר ע"ד (א) ראש של הנשמה (ב) ורגל של הנשמה. והיינו (א) הנשמה בשרשה וכמו (ב) שנמשכת אח"כ. וביאור הענין:

תחילה אומר ששרשה (גם כמו שנמשכה באופן של ואתה נפחת בי) הרי"ז (כח?) העצמות, "מתוכו ומפנימיותו", וכנ"ל שדוקא בהיותה באופן של "ממש" (מל' מישוש מלובשת בגוף, וכנ"ל שאופן ה"התלבשות" שמתפעלת ממקרי הגוף), ה"ה "חלק אלקה ממעל"; ואח"כ ממשך ההסבר (והרא"י, שהרי הוא אומר שזהו פ"י של "ע"ד משל" - שהמשל משתמשים להסברת הענין) מהענין ד"עלה במחשבה" - והיינו סדר ההמשכה למטה והוא ע"ד "כמו שהבן נמשך ממוח האב . . נמשכה ממחשבתו (ומוסיף) וחכמתו ית'" (ומוסיף) ש"הוא וחכמתו א"י" (ומוסיף בההג"ה) שמצד "סוד התלבשות אוא"ס ב"ה ע"י צמצומים רבים בכלים דחב"ד דאצי"י" הנה מתארים אותו ית' בתור "דאיהו חכים כו'" (משא"כ למעלה מאצי" כמו שמפרש בההג"ה).

ועד"ז ממש מצינו מפורש באגה"ת פ"ד הנ"ל, שאומר, "...שנמשכה תחילה מבחי' פנימית החיות...". (היינו שגם כשמדברים ע"ד הנשמה כמו שהיא במצב של ויפח כו' - היינו בהיותה נמשכה למטה - ה"ה מבחי' פנימית; רק ששם באגה"ת שמדבר ע"ד הנשמה כמו בתניא פ"ב, הרי"ז כנ"ל העצמות "מתוכיותו ומפנימיותו"), וממשיך "ואח"כ ירדה . . ג"כ ע"י בחי' האותיות . . כדי להתלבש בגוף עוה"ז התחתון". ז. א. שמדברים ע"ד ב' מצבים באופן הנשמה: א כמו שנמשכה למטה (לפני שמתלבשת בגוף) ה"ה מבחי' פנימית ההבל דויפח, ב ובכדי להתלבש בגוף עוה"ז צריכה לירידה מיוחדת נוספת שזהו ירידה "בסתר המדריגות" והוא ע"י בחי' האותיות ד"נשמת אדם".

ועד"ז כאן בפ"ב, תחלה מדברים ע"ד עצם הנשמה ומהותה (גם כמו שהיא למטה בגוף) (אחרי כל ההשתלשלות של טהרה היא, אתה בראתה כו', עד לואתה) נפחת בי, ה"ה מתוכיותו ופנימיותו) שזהו ה"ראש" של הנשמה; ואח"כ כאשר מסביר הענין, איך זה אפשר להבין, מביא מהענין דבנים אתם, ומבאר שזהו כמו שהבן נמשך כו' - היינו סדר ההמשכה (ומבאר תחילה בנוגע למח הבן, ואח"כ בארוכה ע"ד תשעה חדשים בבטן האם, ומה שמאריך בזה, הוא לפי שזה מוסיף הסבר על החילוקי מדריגות בנר"ן כו') - זהו כנ"ל ע"ד "רגל הנשמה", היינו סדר המשכת הנשמה למטה, ועד כמו שמסיים הפרק בנוגע להלבושים של הנשמה שבאים מאו"א, ותלוי בקידוש או"א, שזהו בנוגע לנפש השכלית, וכמו שמפורטים הענינים בהמ"מ והערות של כ"ק אד"ש.

ה. [עוד אופן לבאר תחילת הפרק:]⁷⁰

⁷⁰ הבא לקמן הוא מהערה שנדפס בקובץ הערות לכ"ף מנ"א תשמ"ד במעלבורן, אוסטרליא [והיותו והביאורים הם בסגנונות אחרים לגמרי, לא יכולתי לשלבם].

בהתחלתו לבאר מהותה של הנפש השנית בישראל מביא לשון הכתוב (באיוב) "חלק אלוהה ממעל" (בהוספת תיבת "ממש"), ולבאר ביאור תיבת "חלק א" ממשיך מהכתוב "ויפח באפיו" וגו' (וכן מנוסח ברכות השחר שאומר כאו"א "ואתה נפחת ב"), ומבאר ע"פ הזהר בענין הנפיחה שזהו **מתוכיותו** ופנימיותו. וענין זה מפורט יותר לקמן באגה"ת פ"ד (צד, רע"א), עיי"ש.

ואח"כ ממשיך, "כך עד"מ נשמות ישראל עלו במחשבה" (וזה ג"כ לשון המובא בזהר⁷¹, ותוכנו ג"כ במדרש רבה⁷²) ומסביר זאת ע"פ מ"ש "בני בכורי ישראל", וכן מ"ש (בנוגע לכאו"א בפרט) "בנים אתם לה"א", וממשיך הביאור על יסוד זה בדוגמת הבן שנמשך ממוח האב, ועד"ז בנוגע להנשמה שנמשכה ממחשבתו וחכמתו ית', באריכות ההסבר שמוסיף הבנה בזה שהנשמה היא "חלק אלוהה ממעל ממש".

והנה, משיטחיות הלשון "כך עד"מ", מובן לכאורה שהביאור מהכתוב "ויפח", ואח"כ זה שנק' "בנים", זהו אותו הדבר - היינו שענין זה שנק' בנים, ה"ז ההסבר בהענין הנ"ל בנוגע ל"ויפח" מתוכיותו ופנימיותו, שמבאר הכוונה בזה באמרו שהנשמה היא "מפנימיותו", שזהו ע"ד הבן שנמשך ממוח האב כו' -

אבל באמת א"א לומר כן, מפני כמה דיוקים בתוכן הענין ודיוקים, הן על אתר והן באגה"ת שם ועוד, וכדלקמן.

והוא מתחיל ב"קלאץ קשיא", בטעם השינוי כאן שמשמש בל' הכתוב ד"חלק אלוהה ממעל", ואגה"ת שמביא הכתוב "כי חלק ה' עמו",

כי לכאורה, ה' מתאים גם כאן להביא את הכתוב כי חלק ה' עמו, ולהסביר ש"חלק" ה"ז מורה שנמשכה מתוכיותו ופנימיותו וכו', וע"ז מביא אח"כ ההסבר כמו הבן שנמשך ממוח האב וכל האריכות.

וכן מה שבאגה"ת מסביר בארוכה ההפרש בין ההבל שיוצא מפיו בדיבורו להבל היוצא ע"י נפיחה, משא"כ כאן שמסתפק בקיצור, שתוכיותו ופנימיות החיות שבאדם מוציא בנפיחתו בכח, מבלי להסביר זאת כמו שעושה אח"כ באגה"ת!

וכן מה שבאגה"ת מקדים "ואף שאין לו דמות הגוף וכו' ח"ו אך דברה תורה כלשון בני"א" וכאן משמיט כ"ז! ומתוסף התמי' שתיכף אחר "משל" זה מביא "כך ע"ד משל נשמות ישראל עלו במחשבה כך כביכול" ... ולכאורה הרי גם לפני"ז דובר ע"ד משל ו"כלשון בני"א". ועוד כמה דיוקים בל' ובתוכן.

ולכן מוכרח לומר שב' ענינים הם א) "חלק אלוהה" וע"ז באמת מספיק הביאור מענין דויפח בביאור תוכן ענין ענין הנפיחה. ב) חלק א' ממעל (וזהו עיקר כוונתו ולכן מוסיף על זה תיבת "ממש") שזהו לא רק "חלק ה'" סתם כ"א "חלק א' ממעל ממש" וע"ז (ענין השני) מתאים הענין שמביא תיכף "רק עד"מ נשמות ישראל עלו במחשבה". (וזהו ע"ד כמות ואכות).

והנני מסתייע בזה מאגה"ת מהדו"ק (עמוד תקט-י), ושם ה"ז מפורש, שהענין דויפח מבואר שם שההבל היוצא... מפנימיותו... שהיא ה' אחרונה של שם הוי', ואח"כ ממשיך "ומקור ההבל... הוא במחשבתו... ע"ד ישראל עלו במחשבה... רמוזה בה' ראשונה של שם הוי'", הרי ברור שמדבר אדה"ז בב' מדריגות של הנשמה.

ועפ"ז יש לבאר בדא"פ כל הנ"ל:

בפ"ב כאן מתחיל בהנשמה כמו שהיא בדרגא דה' אחרונה (שכמבואר בכ"מ ובתניא גופא לקמן אשר ה' אחרונה שהיא ספירת המלכות נק' "כנסת ישראל שממקור זה נאצלו נשמות דאצי' ונבראו נשמות דבריאה וכו'") שע"ז מתאים הדוגמא מענין ד"ויפח".

⁷¹ תיקוני זהר ג, א.
⁷² בראשית רבה א, ד.

והאריכות בהקדמה שמביא באגה"ת ד"אף שאין לו דמות הגוף", א"ז דרוש כאן לשלול מענין הגוף, מכיון שמצבו בדרגת הנשמה כפי שהיא "חלק אלוקה ממעל", ולא כמו שמצבו באגה"ת, ע"ד הנשמה כפי שהיא כבר נמשכה למטה בחלק הוי' עמו, ושם דוקא שייך לומר אשר דברה תורה כלשון בני"א - ע"ד המבואר אח"כ בפרק כ"א בהנוגע לביטול העולמות ואח"כ מתחיל פרק כב "רק שהתורה דברה כלשון בני"א ונק' בתורה דבורו של מקום ב"ה בשם דבור ממש כדבורו של אדם" ז. א. שכאשר אומרים דברה תורה כלשון בני"א ה"ז כבר בדרגא שיש צמצומים וכו' כמבואר שם בפרק כ"ב בארוכה משא"כ כאן בתניא פ"ב מדבר במהותה של הנשמה מצ"ע לפני שייכותה לגוף כו'. ויש להאריך בכ"ז ואכ"מ.

ואח"כ ממשיך "כך עד"מ נשמות ישראל . . נמשכה ממחשבתו וחכמתו ית'...". הנה בזה מתחיל לבאר עוד יותר ובעומק יותר הענין שהיא חלק א' ממעל ממש, רק שבדרגא זו - שמדובר ע"ד "מחשבתו וחכמתו ית'" (מדריגה שלמע' משייכות אל עולמות כו', כי רק בספירת המל' יש איזה שייכות לעולמות, משא"כ במוחין, כידוע) - מוכרח להקדים שזהו רק ע"ד "משל" . . כמו שהבן נמשך ממוח האב כך כביכול נשמת כל איש ישראל...".

ועפ"ז מובן מה שכאן מתאים הכתוב ד"חלק אלוקה ממעל" כי מדבר בהנשמה במקורה עד מקורה הראשון (עד כמה שאפשר לבאר בתושב"כ דחסידות שזהו דרגת נר"נ - משא"כ הדרגות דח"י שרק מרומזים ב"תניא" וכמ"ש במ"א) משא"כ באגה"ת אדרבא מתחיל מדרגת הנשמה למטה אשר בזה מתאים הכתוב "כי חלק הוי' עמו" וגם בזה מסביר אח"כ שם שזהו רק "שנמשכה תחלה" . . ואח"כ ירדה . . ג"כ ע"י בחי' האותיות . . להתלבש בגוף".

ו. באופן⁷³ אחר קצת: זהו אותו הענין, רק שלבים שונים בהנשמה: והיינו שמתחיל כמו שהיא נמשכת לגוף האדם, ואח"כ ממשיך כמו שהיא בשרשה במחשבה, ועוד לפני"ז במח האב.

ז. מה שמביא ב' הכתובים "בני בכורי ישראל" ו"בנים אתם לה"א" צ"ע מה כ"א מוסיף בהשאלה, וכן צ"ע בב' הכתובים שהביא לפני"ז, "ויפח באפיו נשמת חיים" ו"ואתה נפחת ביי"⁷⁴.

(ואין להקשות לפ"ז על מה שמובא אח"כ ב' הכתובים "החקר אלקה תמצא" ו"כי לא מחשבותי מחשבותיכם", כי הנה זהו העתקה מהרמב"ם, ועוד זאת, שבאמת הם ב' ענינים, כמובן ולכן מעתיקו רבינו במילואו, משא"כ בנוגע להנ"ל...).

ח. וכן המובא "וכן נפשות לגבי נפשות כי כל נפש כלולה מנר"ן" - צריך עיון, מה זה מוסיף בהשאלה⁷⁵.

ט. אח"כ⁷⁶ בהמשל, אומר "וגם עכשיו בבן יניקת הצפרנים וחיותם נמשכת מהמוח שבראש כדאיתא בגמרא . . לובן שממנו . . וצפרנים". וצ"ע, מהי הכוונה באמרו "וגם עכשיו בבן" . . מהמח", היינו האם הכוונה

⁷³ סעיף זה הוא הביאור שכ' בענין הנ"ל בתשמ"ג, וכ' כמסופק ("וצ"ע אם זהו אותו הענין...").

⁷⁴ באמת אין "ואתה נפחת בי" פסוק, אלא פסקה מברכת אלקי נשמה, אעפ"כ דורש ביאור ("ויל' שאדרבה, שדוקא לפ"ז צריך ביאור יתירה). ונ"ל (השאלה הב') שמדגיש, שלא תחשוב שזה ה"ל רק באדם הראשון, (כמו בענין "יציר כפיו", שהוא - במובנו הפשוט - רק בו), אלא "ואתה נפחת ביי", שזהו ברכה שאומר אותו כאור"א מידי בוקר.

⁷⁵ שאלת רבינו (אף שאינו כתוב בסגנון שו"ת, אלא "ואף שיש . . מ"מ..."), השאלה הסמוי"ה, הוא, היות ויש "רבבות מיני חלוקי מדרגות בנשמו' גבוה מעל גבוה לאין קץ", לכאורה צ"ל גם ריבוי מקורות ושרשים - מדרגות שונים לפ"ע דרגת הנשמה. והנה, בפשטות לומדים שכונת רבינו ב" וכן נפשות... הוא להרבות בחילוקי המדרגות שיש (כהנ"ל פי שלש).

מה שצ"ע נ"ל, כי זה בא בהמשך למ"ש לפני"ז, "כמו גודל מעלת נשמות האבות ומשה רבינו ע"ה על נשמות דורותינו אלה דעקבי משיח' שהם בחי' עקביים ממש" . . וכן בכל דור דור יש ראשי אלפי ישראל שנשמותיהם הם בחי' ראש ומוח לגבי נשמות ההמון וע"ה", שמוה מובן שעיקר ההדגשה הוא בערך המדרגות - שהם באין ערוך זל"ז (וע"כ לכאורה א"א שיהיו להם אותו מקור ושרש), ובהמשך לזה (ואח"ז) כותב, "וכן נפשות לגבי נפשות כי כל נפש כלולה מנר"ן", שאף שזה מגדיל בכמות הדרגות, לכאורה אינו מוסיף בהשאלה.

בסגנון אחר: אחרי שכבר יסד שהאין ערוך בין הדרגה הגבוהה והדרגה הנמוכה הוא כ"כ, מה מוסיף שבין ב' קצוות אלו יש יותר מדרגות - הרי נקל יותר להבין שכ"כ דברים שהם בערך זל"ז יש להם אותו מקור ושרש (וכפי שאכן צ"ל בשרשו הראשון של כל דבר, שבא מא' מ' המאמרות), מב' דברים שהם באין ערוך זל"ז.

(לפ"ז השאלה הוא לכאורה גם על "וכן בכל דור דור..."), ואולי יש לחלק, ואולי אדרבה).

⁷⁶ בכל הבא לקמן ראה מכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א אג"ק ח"ב ע' ש, וכנראה לא ראהו.

על המח שלו או על המח של אביו - שזהו שמסיים "לובן שממנו . . צפרנים", וא"כ מהו פירוש וגם עכשיו, ועוד כו"כ דיוקים פרטים וכלליים.

והנה, בהפירוש "וגם עכשיו" בבן יניקת הצפרנים . . מהמח שבראש", נפוץ הפירוש⁷⁷ "מהמח שבראש" של הבן; אבל כיון שמהות מח הבן ה"ז אותו המהות של מח האב; א"כ ה"ז גם עכשיו כמו שנמשך ממח האב. ועפ"ז מודגש בעיקר הנקודה אשר מח הבן הרי הוא מח האב - ועפ"ז יומתק ההמשך בסיום הפרק ע"ד הדביקות בת"ח, שזה **דביקות בשכינה ממש**, שהרי מח הבן ה"ה מח האב.

אבל לענ"ד זהו רחוק מהפשט, וגם, העיקר חסר מן הספר. כי, ע"פ הסגנון בפשטות, כאשר אומר "וגם עכשיו" בבן . . הצפרנים . . מהמח שבראש", ממשיך **תיכף** בראי' לזה "**כדאיתא** בגמרא . . לובן (שזהו בטח מתייחס לטיפת האב לא למח הבן) שממנו . . וצפרנים"; וא"כ נראה ברור, שהכוונה באמרו "מהמח שבראש" - היינו המח של האב. ועפ"ז יובן ההדגשה של "וגם עכשיו", דהיינו גם כאשר יש לו מח משלו, ואעפ"כ אומרת הגמרא, שה"גידים ועצמות וצפרנים" - שהם כמובן **בגוף הבן**, לא בהטיפה - הרי הם באים מה"לובן"!

ויומתק עפ"ז גודל ההפלאה של **כל נשמה ונשמה**, גם אלו שבאים בהשתלשלות, כמו בחי' צפרנים, שגם **עכשיו** יניקתם וחיותם נמשכת מהמוח שבראש. וזהו שאומר במפורש תיכף בהנמשל "...בשרש כל הנפש רוח ונשמה של כללות ישראל . . השתלשלות העולמות . . נר"ן של עמי הארץ . . ועם כל זה עודינה קשורות . . במהותן ועצמותן הראשון שהיא המשכת חכמה עילאה".

אבל **כאן** באה כבר הנקודה הנ"ל במפורש, שזה שאמר עתה שגם הנשמות שבבחי' צפרנים קשורות במהותן . . הראשון,

שבמשל כנ"ל הצפרנים של הבן יונקים מהמוח שבראש, **שבתחילה** זה בא מהאב ("לובן"), אבל **בפועל** הרי "יניקת הצפרנים וחיותם נמשכת מהמוח שבראש" של הבן, ואי"ז סתירה להנ"ל ש"גם עכשיו בבן . . מהמוח", מכיון שזהו **אותו המהות**,

לכן מסיים ג"כ בהנמשל, דהלא איפה רואים שהנשמות של עמי הארץ שהם בבחי' צפרנים ה"ה "קשורות ומיוחדות במהותן ועצמותן הראשון", והרי הם כבר ירדו ע"י השתלשלות העולמות כנ"ל, וע"ז מסיים "כי יניקת וחיות נר"ן של ע"ה הוא מנר"ן של הצדיקים והחכמים ראשי בני" שבדורם".

וכאן ההדגשה ראשית היא על "הצדיקים" - מכיון שהם למטה כמו למע', היינו שנשארו במהות "מוח" - ומוסיף "והחכמים", שזהו אותו הענין, רק, הסיבה שמדגיש הצדיקים, הוא שכן נזכרו הצדיקים בלשון רז"ל המובא תיכף אח"כ. ושם מוסבר גם דיוק לשון תלמידי חכמים - והוא, מכיון ש"ע"י דביקה בת"ח . . במהותן הראשון ושרשם **שבחכמה** עילאה". ומוסיף גם "ראשי בני" שבדורם", שזהו ההסבר הנ"ל, רק בשייכות המובנת של **כל בני**, והוא בהתקשרותם לראשי בני" שבדורם.

ואחרי כל האריכות הנ"ל י"ל, שיותר נכון ללמוד כפי המקובל ורק שצריך לדחוק ולהכניס תיבות ביאור, לפני שמביא "כדאיתא בגמרא לובן... הנ"ל, ועוד יש לעיין בכהנ"ל.

: ולכללות הפרק י"ל, שמודגש בו שתכלית ה"השכלה" היא ה"עבודה"! ולכן מוסיף בנוגע להתקשרות - "ולדבקה בו" - שמה שארז"ל⁷⁸ "כאלו נדבק בשכינה", הרי"ז "ממש"⁷⁹, והוא ע"י ההסבר שהת"ח ה"ה "מח הבן", שלא נשתנה מהותו (גם אחרי הט' חדשים בבטן האם), ממה שהי' "מח האב", כאריכות ההסבר המובא לפני"ז. ואח"כ ממשיך כל האריכות מהזהר ע"ד "שהעיקר תלוי שיקדש עצמו", וד"ל.

⁷⁷ כ"ה בשיעורים בס' התניא ע' 25.

⁷⁸ ילקוט שמעוני רמז תתכ"ד - הובא בסה"מ להרמב"ם ובספר החינוך.

⁷⁹ והוא סיום מעין ההתחלה - "חלק אלוקה ממעל (שזהו פסוק באיוב (לא, ב) - ומוסיף) ממש".

פרק ג'

המשך הענינים \ השוואה עם רפ"ו \ יתור הלשון לכאורה לגבי הספירות \ המשך הענינים \ באלה
בהלשון \ ביאור ההמשך \ השוואה עם פ"א \ צ"צ ה"ה דעת

פ' וירא

כ"ה כסלו

א. כנ"ל⁸⁰, מכיון שהעיקר הוא ה"עבודה", לכן ממשיך לבאר פרטי הכחות של הנשמה, ובהתאם לשיטת חב"ד שהוזכר בה"שער" לתניא, שהוא באופן ד"דרך ארוכה וקצרה בעזה"י", לכן מדגיש איך שחב"ד הם "אמות ומקור למדות", ומסיים **בעיקר גדול ששולל** "דמיונות שוא", (משא"כ באם יש מצב שרק "נדמה לו לכאורה שהוא כח דמיוני - לא יחוש! מאחר שהוא אמת לאמיתו..." - לקמן פמ"ד, ועד"ז לפנ"ז בפמ"א וקבלה זו היא **אמיתית** בלי שום ספק..." ועד"ז בפ"ג בהנוגע לבינוני, **מעודדו** אדה"ז באמרו "והריני קורא באהבתם שבתפילתם ג"כ שפת אמת תכון לעד", עיי"ש).

ובפרטיות יותר מבוארים הענינים בכ"כ מקומות בדא"ח, ובעיקר בקונטרס התפלה, וכן בנוגע ללימוד מבוארים הענינים בקונטרס עץ החיים, ובנוגע לעבודה מבוארים הענינים בקונטרס העבודה - עיי"ש בפרקים הראשונים כו'.

ב. אחרי⁸¹ ההסבר בפרק הקודם ע"ד מהות הנשמה, והזכיר שם שכ"ה ג"כ בהנוגע לדרגת נפש ורוח כי כל נפש כלולה מנר"ן, ממשיך, שבכ"א מ"שלוש אלו נפש רוח ונשמה" ישנם "עשר בחינות". שבפשטות, ה"ז עשר כחות שמבאר תיכף על אתר שהם חב"ד חג"ת כו', רק שלפנ"ז מסביר הסיבה והטעם שהנשמה כלולה מעשר בחינות, שזהו "כנגד עשר ספירות עליונות", וממשיך תיכף השייכות בין הנשמה להעשר ספירות - להיות "שנשתלשלו מהן" -

ובזה צריך לעיין, אם הענין "שנשתלשלו מהן" ה"ז ענין מיוחד דוקא בהנוגע להנשמה - ע"פ המבואר לעיל בפ' ב' ש"נש"י עלו במחשבה", ויותר מפורט ה"ז "ממחשבתו וחכמתו ית", שחכמה היא ראשית הי"ס, וממילא נמשכה מכל הי"ס ג"כ - שבבריאת האדם נאמר "נעשה אדם" ל' רבים, מכיון שכלול מכל הי"ס, ומפורש הדבר יותר לקמן ברפ"ו שאומר "כי כמו שנה"א כלולה מעשר ספירות קדושות",

אבל זה אינו, כי הרי המבואר כאן (בפרק ג') הוא בניגוד (לכאורה) לרפ"ו כי כאן אומר שכלולה מעשר **בחינות** (שזהו"ע הכחות - בחי' נברא) רק **שנשתלשלו** מעשר ספירות, ז. א. מדובר כאן ע"ד נשמה בחי' נברא שנשתלשלה מבחי' "אדם העליון" כו', משא"כ, האמור בפ' ו' הנ"ל ה"ז לכאורה ענין חדש לגמרי - שהנשמה עצמה, כמו שהיא למטה, ויש זה לעומת זה, ה"ה אז בדרגת "עשר ספירות קדושות"!

ואינו מזכיר "עשר ספירות עליונות" (כמו שהוא כאן בפ' ג') מכיון שאי"ז רק עליונות כ"א הנשמה עצמה הרי היא כלולה מעשר ספירות קדושות!

ג. "שהן שלש אמות ושבע כפולות . . ושבעת ימי הבנין . . וכך בנפש האדם...". וצריך לעיין: למאי נ"מ להביא כאן איך שהספירות נק' "אמות" "כפולות" ו"ימי הבנין": לכאורה, מה שנוגע כאן, ה"ז רק ש"חב"ד נקראו אמות ומקור למדות" - שזהו היסוד של חסידות חב"ד, להיות כי ענין **החסידות** ה"ז "המדות (ו)הן **תולדות** חב"ד", ז. א. שא"א להיות מדות חג"ת כו', כ"א ע"י חב"ד, ולכן מוכרח ללמוד ולהתבונן כו' - ככל האריכות שמסביר בהמשך הפרק (וכל הספר כו' כולו): משא"כ זה שהמדות הן כפולו וימי הבנין. אינו נוגע כאן לכאורה.

⁸⁰ ספ"ב.

⁸¹ להבא לקמן ראה גם לקמן ריש פ"ו (ס"ב).

[ולהעיר⁸², שזה הי' ג"כ המאמר שאמר אדה"ז ביום שנולד נכדו **אבינו**, שאיש מזריע יולדת נקבה ואח"כ יולדת זכר **שזהו** הצ"צ, וראה לקמן סוף הפרק⁸³].

ואפי' אם ת"ל שמביא רק שכ"ה בספר יצירה - היינו דלאחר שהביא שג"ר נק' "אמות", מביא שהשאר נק' "כפולות" וע"כ אינו מסביר זאת - שזה עצמו מוזר - עדיין מוקשה מה שמביא ג"כ שנק' "שבעת ימי הבנין"⁸⁴! וכ"ז בטח נוגע לפירוש הדברים כאן.

כ"ה-כ"ז כסלו

ד. אח"כ, בהמשך הפרק מסביר, איך שאח"כ - אחרי שישנו לחכמה **ובינה**, שזהו במוחין; ובא ליראה (שזה עדיין במח), ואח"כ לפחד **בלב**, "ושוב יתלהב לבו באהבה..."; שמביא לידי "כלות הנפש", שזהו "נכספה וגם **כלתה** נפשי" - ובא ע"י שמקודם ישנו הבחי' של "**צמאה** נפשי לא-לקים", ואח"כ בא לידי צמאה **לך** נפשי (שזהו בדא"פ הצמאון של אדה"ז "אז איך וויל נאר **דיר אליין**"⁸⁵); **וכל זה** הוא מפני ש"והצמאון הוא מיסוד האש... הוא **בלב**, ומקור **המים** והליחות (שאז אין שייך צמאון) **מהמוח**... שהיא בחי' חכמה שנקרא **מים**...", ז. א. שישנו כאן ענין של "לידה", שמההתבוננות שישנה במח "נולדה" האהבה (והפחד) **בלב** - שזהו ההסבר על שנק' "אמות" ו"אב ואם".

ותיכף אח"ז מסביר ההכרח של מח הדעת **להולדה** - שזהו שמביא הכתוב "והאדם **ידע** את חוה"; משא"כ "אם לא יקשר **דעתו**... לא **יוליד** בנפשו יראה ואהבה אמיתית כ"א דמיונות שוא..." (וזה - **דמיונות שוא** - מושלל לגמרי בחסידות - שמיסודי החסידות לא להטעות א"ע⁸⁶, וע"כ מדגיש זאת כ"ק אדה"ז, וד"ל).

ה. מה שדורש עיון כו', מה שמביא "וכמ"ש הטבעיים וכ"ה בע"ח". שלכאורה, פלא הוא להביא ראי מחכמת **הטבע** ומ"קבלה" בב"א! - ענין כזה "אומר דרשני..." (בדרך כלל כאשר מובא ענין של קבלה... לדוגמא בספ"ז "כנודע מהאריז"ל ומרומז בגמרא", מובן שמראה שעניני קבלה מרומזים בנגלה כו'; משא"כ כאן, מביא **תחילה** מהטבעיים (ואינו מציין המקור - כיון שאין רצונו שיעיינו בספרי הטבעיים...), וע"ז מביא סמוכין "וכ"ה בע"ח"!).

ו. לפירוש **הפשוט** בזה⁸⁷, והוא: אחרי שמבאר איך שע"י **ההתבוננות** בא "ליראת... **במוחו**... ופחד ה' **בלבו** ושוב יתלהב **לבו** באהבה...", עד שביראה בא "ליראת **הרוממות** לירא **ולהתבושש**...", שהיא דרגה הכי עליונה ביראה; ואח"כ ממשיך עד"ז באהבה, שבא לצמאון של כלות הנפש, (רק שצ"ע עדיין סדר הכתובים אם זהו סדר בהאהבה או לסדר אחר כוונתו⁸⁸);

ממשיך, אשר "והצמאון הוא מיסוד האש", וע"פ מה "שכתבו הטבעיים... שיסוד האש הוא **בלב**", היינו שעיקר מקומו בלב; וכמו שממשיך "ומקור (יסוד) המים...", ועפ"ז גם מ"ש "יסוד האש", היינו "מקור (יסוד) האש", - משא"כ "מקור **המים** (שאז אין צמאון, כפשוטו) והליחות מהמוח",

⁸² ראה המצויין ריש פ"א.

⁸³ שולב שם עם ההמשך מכאן.

⁸⁴ והיינו, דלא רק שנותן שם נוסף להמדות - כפולות - שזה עצמו הי' מקום לדחוק ולומר שמביא ל' ספר יצירה, אלא שמביא עוד

שם להם - בלי צורך **כלל** לכאורה.

⁸⁵ היום יום ח"י כסלו. שרש מצות התפלה פ"מ (דרך מצותיך קלח, א).

⁸⁶ ראה לעיל בהקדמה ס"ג.

⁸⁷ כוונתו נ"ל להחלק בתניא, ולא לשאלה הנ"ל (ס"ה - כי אינו מתרצו).

⁸⁸ איני יודע בבירור כוונתו, וראה לעיל.

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

ולזה שמוח הבינה הוא חם ויבש⁸⁹, ועפ"ז, מהו הכוונה שמקור המים והלחות מהמוח⁹⁰ (אף שכמובן (ע"פ המבואר לעיל) אין זה סותר למ"ש שהצמאון הוא בלב מכיון שהוא מיסוד האש (שהוא בלב), שאף שבינה ג"כ עיקר מזגו מהאש, מקור האש הינו בלב). לכן מביא תיכף "וכמ"ש בע"ח שער נ' (ע"ז מביא כ"ק אד"ש "צע"ג" (כי לא נמצא שם שבחי' חכמה נק' מים) "ועיי"ש רפ"א") שהיא בחי' חכמה שנקרא מים... -

וא"כ, כאשר יש לו צמאון, מוכרח הדבר שזהו כבר הלב, והיינו מפני היותו תולדות האב ואם (חו"ב).

ז. דא"ג, כאן בנוגע לנה"א מביא רק היסודות של "האש שבנה"א" ו"מים שבנה"א", וכמובן, שרק זה נוגע לענינינו; משא"כ בפ"א מביא כל הד' יסודות! וצ"ע מה הם היסודות של עפר ורוח שבנה"א.

ח. ויומתק כהנ"ל ע"פ הסיפור⁹¹ שאדה"ז בירך ברכת "שהחיינו" ושיקוים מ"ש לא ימושו מפיק וגו' כשראה הדא"ח של הצ"צ (שרש מצות התפלה), וכמובא (בסה"ש תש"ה ע' 60) שהצ"צ ה"ה "דעת" של חסידות, ולכן דוקא כאשר בא לפועל ובגלוי דרגתו של הצ"צ, החי', ה"דעת", הרי"ז נותן קיום אמיתי לחו"ב כו'. ולכן אז נתגלה כל הענין של חסידות חב"ד - כי אף שהי' כבר חכמה - אדה"ז, ובינה - בנו ממלא מקומו, אבל העיקר ה"ז הדעת - אדה"צ, מפתחא⁹² דכולא שית בניו האדמו"רים, וד"ל.

⁸⁹ ראה אמרי בינה כו, ג. שם נו, א. פה"מ צח, ג. תורת חיים לך לך צא, ב-ג. ובכ"מ.
⁹⁰ ובאמת אינו מחוור בעיני, כי אם יודעים אנו שבינה הוא חם ויבש, למה לא יודעים שחכמה הוא לח וקר - וא"כ תובן מעצמו שהכוונה על מוח החכמה. וצ"ע.

⁹¹ ספר התולדות אדמו"ר מהר"ש (לכ"ק אדמו"ר שליט"א) ע' 9 ואילך.
⁹² "הדעת" . נק' בזהר [תרומה קעז, רע"א] מפתחא דכליל שית... - לקו"ת ואתחנן ו, ד - והיינו "להיותו פותח את התפעלות המדה ומעוררה כמו עד"מ המפתח הגשמי כו' והוא כליל שית מכל ששת המדות חג"ת וכו'". וכמבואר בכ"מ בחסידות.

פרק ד'

המשך העניינים \ השוואה עם פ"ג - מה הם הכחות \ ענין שכר מצוה מצוה \ מעלת הלבושים - מ"נברא" ל"אלקות" \ השאלה והביאור - ג' עניינים \ חידוש הפי' ב"שם אתה מוצא ענוותנותו" \ המשך העניינים \ תוספת ביאור ע"י המשל ממים \ אריכות הלשון בהנמשל \ המשך העניינים \ השוואה עם פ"מ \ המשך העניינים \ הוספת ההבנה במ"ש "יפה שעה אחת כו" \ המשך העניינים \ השוואה עם פמ"ב

פ' חיי שרה

כ"ז כסלו

א. אחרי שהסביר פעולתן של העשר כחות של הנפש ממשיך ש"יש לכל נפש אלהית שלשה לבושים", ומבאר בארוכה פעולתן של ה"לבושים", בכללות, "ובפרטות: בחי' חב"ד . . בהשגת התו' . . והמדות . . בקיום המצות . . כי האהבה היא שרש כל רמ"ח מ"ע . . והיראה היא שרש לשס"ה ל"ת...".

ב. מתחיל ב"ועוד יש לכל נפש אלקית שלשה לבושים...", היינו, שמבאר דבר נוסף שישנה להנפש - נוסף על המובא לעיל (פ"ג) ע"ד עשר כחות.

ואף ששם בפ"ג משמע לכאורה שהעשר כחות ה"ה הנפש עצמה, ולא כמו שמוכן כאן ממ"ש ש"יש לכל נפ"א ג' לבושים", שהלשון ש"יש לכל נפש" פירושו שאין זה הנפש רק שיש לה דבר נוסף;

והיינו, שכאן בנוגע ללבושים הרי אומר בפירוש ש"ועוד יש לכל נפש כו'", היינו, שאינן מהותה של הנפש, רק "לבושים" שהנפש "מתלבשת" בהם, משא"כ לעיל בפ"ג הלשון הוא: "...כלולה מעשר בחי'...", שמשמעות ה' בפשטות הרי זה אומר שזהו הנפש עצמה, (וכמו שמובא ג"כ בלקו"ת בהביאור של ולא תשבית גו' (ויקרא ד, ב) שלכאורה משמע⁹³ שזהו עצמיות הנפש, רק ששם מכריח שאינו כן, אלא כהפי' בתניא כאן שמדובר רק ע"ד "התגלות" הנפש שהיא ע"י עשר כחות כו'. וראה עפ"ז לקמן בתניא פנ"א שאומר בפירוש שעל עצמות הנפש א"א לומר כל ענין הפרטים של תרי"ג כחות כו', כ"א בהתפשטות של הנפש שמתגלה באופן של תרי"ג כחות כו', וכולם כלולים במוח שבראש ומשם מתפשטים לשאר הגוף, משא"כ עצם הנפש הרי"ז ענין שאין שייך בו התחלקות כו', עיי"ש);

אבל מזה שמתחיל פ"ד בהלשון של "ועוד יש לכל נפש..." משמע שזהו עוד "ענין" שישנה להנפש נוסף על ענין של עשר כחות שישנן להנפש (היינו שגם העשר כחות, ה"ה ענין ש"ישנו" להנפש, ואי"ז הנפש עצמה, כנ"ל) - וכיון שפ"ד בא כמוסיף על פ"ג ולפרשו, מובן שלאמיתתו של דבר, ה"ה כחות שיש להנפש (ובפ"ג לא דק, דסמך על מ"ש אח"כ בפ"ד), וכמ"ש שלקו"ת שם.

ואם דיוק הנ"ל אמיתי (מכיון שה"ענין" ה"ה אמיתי, שכן כ' בפירוש בלקו"ת שם, רק שא"א יודעים אם זה מרומז בתיבת ועוד כו', כנ"ל), רואים כאן דבר נפלא, והוא, שביאור המאמר של ד"ה ולא תשבית בלקו"ת⁹⁴, תלוי בדיוק תיבה אחת - "יש" - בתניא!

ג. והנה בנוגע לה"לבושים" מסביר בפרטיות איך כל עניני תומ"צ מתלבשים ומתבטאים ע"י ג' הלבושים מח' דיבור ומעשה של תרי"ג מצות התו' כו'. יש להעיר מהמובא לקמן באגה"ק סי' כ"ט בהכרח ענין הלבושים של תומ"צ כדי שתוכל הנשמה לקבל התענוג בג"ע כו' עיי"ש באורך. ולפ"ז, הרי"ז ע"ד שכר

⁹³ הלשון שם: הנה בס' של בינונים פ"ג נתבאר בענין הנפש שהיא כלולה מעשר בחינות כנגד ע"ס עליונות כו', וכן פי"ב נת' מהות ועצמות נפש האלהית שהן עשר בחינותיה כו'. אך באמת חסר שם ולא נתבאר איך שגם החכמה שהיא ראשית שבעשר בחינות הנ"ל הוא רק בחי' כלי בלבד לעצמיות ומהות הנפש.

וכוונתו נ"ל, שבהמאמר נתבאר, שזהו רק משמעות באופן ד"לכאורה" - היינו שלומדים באופן שטחי וכו' - משא"כ לפי אמיתית הענין...

⁹⁴ ראה הערה הקודמת ("אך באמת... הנפש"), וכמו שממשיך שם באריכות בענין זה.

מצוה מצוה, היינו שהשכר של המצוה (שנעשים לבושים לקבלת התענוג בג"ע כו') נעשה ע"י המצוה, שנעשית ע"י "לבושי התורה"! (וזהו שממשיך "...תרי"ג אברי נפשו מלובשים בתרי"ג מצוות התורה", היינו, שקיום התרי"ג מצוות התורה עושים תרי"ג לבושים לתרי"ג אברי הנפש).

כ"ה כסלו

ד. ואח"כ ממשיך "והנה שלושה לבושים אלו . . אף שנקראים לבושים לנר"ן". היינו, שזהו"ע טפל להנשמה - רק אופן של ביטוי הנשמה, (ועד"ז ענין **לבושי** הנשמה שנעשה מתומ"צ כדי שתוכל להנות מזיו השכינה כו' בג"ע, כמבואר באגה"ק הנ"ל, הרי"ז ג"כ ענין טפל שמשמש להנשמה כו'), ואעפ"כ גבהה וגדלה (ב' הלשונות הרי"ז ע"ד כמות - גדלה ואיכות - גבהה) מעלתם . . על מעלת נר"ן עצמן".

וע"ז מביא מ"ש בזהר, "דאורייתא וקוב"ה כולא חד", וממילא, בניגוד להנשמה, שאע"פ שהיא חלק א' ממעל ממש - שפ"י **שגם** בהיותה למטה ה"ה באופן של "ממש", ועוד יותר, **שדוקא** בהיותה למטה היא במצב של נמנע הנמנעות כו', כנ"ל (הנרשם בפ"ב ס"ג) - אעפ"כ, סוכ"ס ה"ה נברא וכו', וכנ"ל רפ"ג שכלולה מעשר **בחינות**, משא"כ ע"י הלבושים;

משא"כ התורה, זהו **אלקות** (מכיון שאורייתא וקוב"ה כולא חד, רק שע"י התורה (שנק' תורה אור) ה"ה מאירה **אמיתית** הענין של נש"י ששרשם בהעצמות עוד יותר מהתורה, ולכן בכחם להמשיך אוא"ס בתורה, ע"ד דהע"ה שהי' מקשר התו' עם הקב"ה, שזהו הענין של לימוד התורה **לשמה** (לשם התורה);

אבל כאן בתניא (תושב"כ של חסידות) אינו מובא במפורש ענין של חי', כי זה **עצם** הנשמה כו' למע' מדרגת נר"ן כו', ולכן מפרש לקמן בפ' ה' באו"א שלימוד התו' לשמה פירושו כדי לדבקה בו ית', "לקשר נפשו לה", שבאופן זה הפירוש "לשמה", הרי"ז לא "מילולי", לשם התורה, כ"א כמו שמובא בסוף פל"ז, "חדאי נפשאי **לך** קראי **לך** תנאי", וג"כ נק' לשמה, מכיון שזהו כל ענין התורה שנשתלשלה **למטה**, כמו שמאריך תיכף בכ"ז, "בכדי שכל הנשמה . . תוכל להשיג בדעתה . . ועי"ז תתלבש בכל עשר בחינות'..."

וזוהי מעלת הלבושים, שעל **ידם** דוקא (היינו כאשר הנשמה משתמשת בהלבושים של תומ"צ) נעשית הנשמה **אלקות** בגילוי, גם בהיותה "נברא", מתעלית הנשמה להיות "כולה חד" עם הקב"ה, שזהו בחי' "בורא"; ולכן ממשיך אח"כ ברפ"ו "שנה"א כלולה מעשר **ספירות** קדושות" כנ"ל בארוכה.

עד"ז, ועוד ביתר הדגשה ראה לקמן פל"ה (מד, א) "ותהי זאת נחמתם . . בה' השוכן אתם..."; וכמו שמאריך שם מל' הינוקא "אלא ע"י מעשים טובים דווקא, **ולא די** לו בנשמתו שהיא חלק א' ממעל, להיות היא כשמן לפתילה" - עיי"ש בארוכה ההסבר, להיות כי "זה האוהב שהוא יש ולא אפס לית מחשבה דילי תפיסא בי' כלל, ואין אור ה' שורה **ומתגלה** בו אלא ע"י קיום המצות שהן רצונו וחכמתו ית' ממש..."; שבה מעלת המעשה, "לעשותו", של הבינוני, שהוא באופן של כפי', כמובא בתניא באריכות.

ויש להעיר ע"ז מלקו"ת פ' בלק (סט, סע"ד) "...שעיקר גילוי רצה"ע הוא בעשי' דוקא, כמו **כשהוא אינו רוצה ללמוד** ולומד מחמת שרצה"ע ב"ה הוא שילמוד, אזי מתגלה רצה"ע ב"ה בבחי' גילוי, שניכר ונרגש הוא שכופה א"ע בע"כ ועוסק בתורה מחמת שכך הוא רצונו העליון ב"ה, ה"ז גילוי **רצון** העליון בפו"מ"; שזה מתאים גם עם סיפור חסידים שאמר הצ"צ על עצמו: "וואס זאל איך טאן, אז איך וויל לערנען".

ה. "...ואף דהקב"ה נק' א"ס...". היינו ששואל: איך זה אפשר שע"י הלבושים (מהתו' ומצותי) נעשים **הנר"ן חד עם הקב"ה** - הרי "הקב"ה נק' א"ס";

וממשיך לשאל: שגם "ולגדולתו (היינו כמו שהוא כבר **נמשך** במדת הגדולה) אין חקר";

וממשיך להוסיף בהשאלה עוד יותר, ולבאר ההפלאה של א"ס באמרו "ולית מחשבה תפיסא בי' כלל";

ומוסיף "וכן ברצונו וחכמתו" (היינו שעפ"ז שא"א להשיג התורה שהיא רצונו וחכמתו).

וע"ז מביא ג' פסוקים "אין חקר לתבונתו" "החקר אלו-ה תמצא" "כי לא מחשבותי מחשבותיכם" שי"ל שזהו נגד ג' הענינים שהזכיר לפנ"ז ("ולגדולתו אין חקר" - "החקר א' תמצא", "ולית מחשבה תפיסא בי כלל" - "כי לא מחשבותי מחשבותיכם", "וכן ברצונו וחכמתו" - "אין חקר לתבונתו") - רק שצע"ק מה שלא הובאו הכתובים לפי סדר שלפנ"ז; וכן צריך להבין למה דרושה כאן ג' ענינים אלו שהרי בפשטות מספיקה השאלה שמתחיל בו - ש"הקב"ה נק' א"ס".

ו. "הנה על זה אמרו... ענותנותו" (שבזה מתרץ השאלה שהתחיל לבאר - איך זה אפשר להנר"ן להיות חד עם הקב"ה ע"י הלבושים של התומ"צ), וממשיך אשר "וצמצם הקב"ה רצונו וחכמתו..." - שזהו"ע של "ענותנותו" שהוזכר בגמרא⁹⁵.

(ודא"ג יש לציין, שכאן לא הביא שזה אמרו בגמרא או אמרו רז"ל וכיו"ב; וכן מחדש פירוש בגמרא: שבפשטות לומדים הפירוש שבמקום גדולתו - היינו באותו זמן שהוא מראה גדולתו - ה"ה ג"כ מראה ענותנותו - עיי"ש בגמרא; וכאן מבאר פירוש עמוק בזה, שבמקום גדולתו - היינו שלהיות גדולתו מתגלית "במקום", היינו להיות מובנת לנבראים (כנ"ל שמצ"ע זהו נמנע - כי לית מחשבה תפיסא בי' כו') - ה"ז מפני כי "שם אתה מוצא ענותנותו" - היינו שזהו מפני שהוא מצמצם א"ע ונוהג בענוה, שדוקא אז שייך לומר הענין של "במקום גדולתו").

ז. וממשיך לפרט, אשר "וצמצם הקב"ה רצונו וחכמתו בתרי"ג מצות התורה ובהלכותיהן ובצרופי אותיות..." היינו, שנותן אפשריות לכל סוג של נר"ן שבגוף האדם, שכל הכחות והלבושים יתלבשו ויתאחדו ע"י רצונו וחכמתו ית' (ובכדי להגיע לכל סוג, מוכרח להיות נמשכים רצונו וחכמתו ית' גם בצרופי אותיות, היינו לסוג שאינו שייך להבין הלכות - שלזה דרוש חב"ד, עוקר הרים כו' - ולאידך גיסא, לזה ששייך להבין, א"א לו להסתפק בצרופי אותיות, כי אז כח השכל שלו נשאר בלתי מלוכש בחכמתו ורצונו ית', וק"ל).

ח. אח"כ ממשיך "ולכן נמשלה התורה למים". וי"ל⁹⁶, שהוספת ההבנה בהענין המדובר כאן הוא,

(בנוגע ל"תורה" בניגוד להנשמה - שבנוגע להנשמה, אף כי היא חלק א' ממעל ממש, וכהדיוק בתיבת "ממש" שזהו אלקות ממש, עם כל ההסברים מהכתוב ויפח וגו', ואח"כ מהכתובים בני בכורי ובנים אתם גו', אבל, כמבואר לעיל (ס"ד), בהמשכתה למטה נעשית "נברא", כנוסח ברכת השחר אתה בראתה כו'; משא"כ התורה),

שגם בירידתה למטה, "עד שנתלבשה בדברים גשמיים ועניני עוה"ז", (שזהו ירידה גדולה עוד יותר מהנשמה, שבנוגע להנשמה, לכה"פ לא נשתנית להיות גשמיות כו', ואעפ"כ, על תורה) אומרים "דאורייתא וקוב"ה כולא חד".

והנה בזה מתאים המשל ד"מים", שגם בירידתם למטה לא נשתנה מהותם, והן אותם המים כמו שהיו במקום גבוה.

כי לכאורה צריך ביאור: כדי להביא הסבר על ירידת התורה אין צורך! מכיון שכל הענינים ישנם כמו שהם למעלה ונשתלשלו מהם, (כהתחלת פ"ג) בנוגע להנשמה וכחותי'; ועד"ז מצינו במדרש שאין כל עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה; וכל ההשתלשלות היא באופן כזה, שישנם ע' שרים, ומהם ירדו ונשתלשלו ע' אומות; ועד"ז הוא בכל הענינים שלמטה, שישנם הענינים למטה כמו שהם למע' בשרשם.

ועכצ"ל, שמה שמביא כאן המשל מהמים הוא כנ"ל, לפי שגם בירידתן למטה "למקום נמוך" הן אותן המים ממש; ועד"ז הוא בתורה. וכמו שממשיך בענין הירידה של התורה שנתלבשה... בצירופי אותיות

⁹⁵ מגילה לא, א (ושם הל' "גבורתו", וכן שינוי גירסאות יש כאן).
⁹⁶ עוד ביאור ראה לקמן (סי"ג).

גשמיות בדיו על הספר... ושכאשר הנפש "תפיסא ומתלבשת בתורה ובמצוות" אזי היא תפיסא ומתלבשת **בהקב"ה ממש**", ולא רק הענין של "נהנין מזיו השכינה".

וראה ג"כ לקמן אגה"ק סי' ח' "במדה שאדם מודד . . אלא דלכאורה זו אינה מן המדה כ"א להשפיע לו חיי העוה"ב לבד . . אבל לא להשפיע לו חיי הארת אור ה' א"ס ב"ה ממש . . למע' מע' מכל חיי עוה"ב כמשארז"ל יפה שעה אחת בתשובה ומעש"ט . . בעוה"ב אינו אלא זיו והארה וכו'".

ט. וממשיך, אשר "...מה מים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך כך התו' ירדה ממקום כבודה (ומסביר מהו מקום כבודה של התו') שהיא רצונו וחכמתו ית' . . ומשם נסעה וירדה...". ויש להעיר, אשר לכאורה ה' מתאים יותר שיהי' הסגנון בדומה להמשל, היינו, להתחיל להסביר איך שהתורה מקומה היא המקום גבוה (שהיא רצונו וחכמתו ית' כו'), ומתאים לזה ממילא ההמשך "ומשם נסעה וירדה..." בלי מש"כ לפנ"ז "כך התורה ירדה כו'"; ועפ"ז לכאו' התיבות שהזכיר לפנ"ז - כך התורה ירדה ממקום כבודה - היא מיותרת, כי תיכף כופל זאת באמרו "ומשם נסעה וירדה...".

ואולי הפירוש הוא בפשטות, שתחילה אומר הנמשל בנוגע לתורה בכללות, שהתו' ה"ה כמו מים, "כך התו' ירדה...", שבזה עצמו משתווה למים; ואח"כ מתחיל לפרט מקומה הגבוה של התו' 97 - בכדי להבין עי"ז גודל הירידה של התו' להתלבש "בדברים גשמיים וענייני עוה"ז...".

י. ומסיים הנמשל בתו' שנתלבשה בדיו על הספר (שזהו הוספה למה שהזכיר לפנ"ז קודם המשל) כו', ומבאר הסיבה לזה, "כדי שתהא כל מחשבה תפיסא בהן", שזהו ההיפך ממה שהי' לפנ"ז אשר לית מח' תפיסא ב'.

יא. ודא"ג יש לציין אשר המשל דתו' למים נזכר ג"כ לקמן סוף פ' מ', ושם מובא המשל לזה אשר המים מרוים הצמאון - היינו שזהו פעולת המים על השותה - וכאן מדבר בתכונת המים בעצמן. וזה (החילוק) מובן בפשטות, כי כאן מדובר ע"ד עצם מהות התו' שניתנה לנו, ושם כבר מדבר ע"ד האדם הלומד את התו', וק"ל.

ועוד יש להעיר, כי כאן אינו נכנס לפרטי תכונת המים, כ"א לנקודה אחת נוגע לעניינינו, כי באמת תכונה זו של ירידה מגבוה לנמוך ישנה גם בשאר דברים זוחלים, ופשוט.

כ"ט כסלו

יב. ועכשיו מסיים ההסבר שהתחיל לפנ"ז "ומאחר שהתו' ומצותי מלבישים כל עשר בחינות הנפש . . הרי כולה צרורה בצרור החיים את ה' ממש (ומוסיף בזה אשר ישנו ג"כ הענין) ואור ה' ממש מקיפה ומלבישה מראשה ועד רגלה". וכיון שמזכיר ב' ענינים (שהנפש צרורה את ה' ממש, ועוד ענין, מה שאור ה' ממש מקיפה ומלבישה) מביא ע"ז ב' כתובים: "צורי" 98 אחסה בו", "כצנה" 99 רצון תעטרנו"; שזהו ב' הענינים כמו שהם מצד הנפש: "אחסה בו" - שהנפש צרורה את ה' ממש, ואח"כ ענין השני "רצון תעטרנו" שזהו מה "אור ה' ממש מקיפה..." 100.

יג. וממשיך "ולכן אמרו יפה שעה א'..." שכומו שלפנ"ז מה שאמר "ולכן נמשלה התו' למים", הובא זה לא בשביל לבאר עוד ענין שמובא בחז"ל כ"א אדרבה להוסיף ביאור והסברה לעניינינו

97 והיינו שמיד מהתיבות "ממקום כבודה..." מתחיל לפרט (עד כמה גבוהה היתה; ומהתיבות "ומשם נסעה...", לפרט גודל הירידה). ומה שלא פ' להיכן ירדה, י"ל שמובן מעצמו שירדה לעוה"ז הגשמי, וכמו שרואים במוחש.

98 תהלים יח, ג.

99 שם ה, יג.

100 והיינו: "אחסה בו" מורה ע"ז שצרורה בו - את ה' ממש; ו"רצון תעטרנו", שכמו "שהעטרה מסבבת את הראש" (מצו"צ שם), כך אור ה' מקיפה ומלבישה כו'.

- שיי"ל¹⁰¹, שהביאור שנתוסף ע"י המשל הוא, שמכיון שיש בתורה תכונת המים, הרי כמו שבמים, לא רק שישנה אפשרות של ירידה למטה, כ"א הכרחית - וא"א מצ"ע להתעכב מבלי לירד לתחתון שאין למטה ממנו - כמו"כ בתורה, אחרי שירדה למטה, ה"ז לתחתון ביותר ג"כ - היינו שלא תשאר שום מציאות מטה בכמות ובאיכות שלא תרד התורה לשם, ועי"ז לאחד הכל עם הקב"ה; שלכן מוסיף לעיל התיבות "ממש", הן בהנוגע להנפש שהיא צרורה עם כל העשר בחינות, וכל תרי"ג אברי' (ומפרט מראשה ועד רגלה) "את ה' ממש", והן בהנוגע למה שאור ה' מקיף את הנפש ה"ז ג"כ "אור ה' ממש", והוא, כי ע"פ המשל מובן שא"ל שרק לדרגות וסוגים עליונים יגיע אור ה' ממש, משא"כ לסוגים הפחותים שנמצאים מטה מטה לא תגיע לשם אור ה' ממש - מכיון שזהו היפך תכונת המים, ולכן זה מכריח שגם התחתון ביותר - בנפש ובכח כו' - הרי הוא נעשה חד עם הקב"ה -

וכן צ"ל שמוסיף ביאור לעניננו כאן ע"י שמביא מה שאמרו יפה שעה אחת כו'.

וי"ל, שהביאור שמוסיף כעת, ה"ז בנוגע לאיכות, ובא אחרי המשל דמים. כי במים ישנה עוד תכונה, והוא, שיוורדים למטה ואינם נשארים למעלה (בשמן ויין וחלב - שגם לזה נמשלה התורה - נשאר עכ"פ רושם של עצם הדבר גם למעלה; משא"כ במים); וכן התורה, לא נשאר מהותה למעלה, אשר "לכן אמרו יפה שעה אחת . . בעוה"ז מכל חיי עוה"ב", בהסבירו ששם ישנו רק זיו השכינה, משא"כ "כאשר תפיסא ומתלבשת בתורה ומצותי" (שזהו רק בעוה"ז) אזי היא תפיסא בהן ומתלבשת בהקב"ה ממש" (לא רק הארה, וזהו ג"כ ההדגשה של "ממש" שנזכר לעיל "את ה' ממש" "אור ה' ממש").

יד. וההסבר איך זה אפשר להבין שדוקא כאן שנתלבשה "התו' . . בדברים תחתונים גשמיים", ה"ה תופס ומתלבש "בהקב"ה ממש",

- ובכדי להבין זאת (מכיון שזהו ענין התורה שירדה בהשגת שכל אנושי, שלכן פסוקי התורה תלויים רק בב"ד שלמטה, ואחרי רבים להטות¹⁰² כו', ומתחילין מן הצד¹⁰³ כו', ואין משגיחין בב"ק¹⁰⁴ כו', וכ"ז הוא מכיון שלא בשמים היא¹⁰⁵) (וגם בזה מכוון המשל ממים שיוורדים למקום נמוך, שהדיוק בזה הוא שיוורדים בטבעם, ואינם נשמרים במקום גבוהה), ולכן רק מה ואיך שמבינים רוב הסנהדרין כן היא ההלכה; ולכן כעת ההלכה היא כב"ה, ולע"ל כשיהי' הרוב כדעת ב"ש תהי' ההלכה כב"ש¹⁰⁶ כו') -

הנה מביא ע"ז המשל "כמחבק את המלך", "וכן אם המלך מחבקו בזרועו", ומסתייע בכתוב¹⁰⁷ "וימינו תחבקני", שכאן מובא הדוגמא של חיבוק, וכן שזה בא מבחי' "ימין" - "שהיא התורה שנתנה מימין" (היינו, שלהגיע להדרגא שיהי' תחבקני, ה"ז רק בתורה) - ואיך הוא זה, ה"ז מפני שהיא "מימין", שהיא בחי' חסד (כי ימין מורה על חסד שלכן אמרו¹⁰⁸ "ימין מקרבת"); ומוסיף, שלכן היא ג"כ "ומים", כנ"ל בארוכה בתכונת המים, אבל כאן נתוסף הסברה למה בתורה יש התכונה של מים, והוא, מפני כי היא תורת חסד.

ויש להעיר, שזה שניתנה מימין ה"ז כתוב מפורש¹⁰⁹, "מימינו אש דת למו" - אבל אינו מביא כאן הכתוב, מכיון שכאן מדובר ע"ד תכונת התורה - שלא רק שניתנה מימין (אבל היא עצמה בחי' "אש" - וזה בטח ישנה ג"כ בתו', אבל מוסבר במ"א - לאיזה ענינים נמשלה לאש), אלא "שהיא בחי' חסד ומים", וד"ל.

¹⁰¹ עוד ביאור - ראה לעיל (ס"ח).

¹⁰² שמות כג, ב.

¹⁰³ סנהדרין פ"ד מ"ה.

¹⁰⁴ ברכות נב, א; בבא מציעא נט, ב.

¹⁰⁵ דברים ל, יב.

¹⁰⁶ סה"ש תנש"א ע' 571.

¹⁰⁷ שיר השירים ב, ו.

¹⁰⁸ סוטה מז, א. סנהדרין קז, ב.

¹⁰⁹ דברים לג, ב.

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

טו. ולהעיר משינויי הלשונות כאן: "בין מחבקו כשהוא לבוש לבוש אחד, בין שהוא לבוש כמה לבושים" ולקמן בפמ"ב (סא, א) "בין שהוא ערום, ובין שהוא לבוש לבוש אחד, ובין שהוא לבוש בלבושים רבים" (ואחרי עיון קצת יש לבאר זאת לענ"ד, ואין לי זמן כו' כעת).

פרק ה'

המשך מפרק ד' \ על מה מוסיף ביאור \ דיוק ה' בתחילת הפרק \ כוונתו בזה שלא נמצא יחוד כזה
"בגשמיות" \ המשך העניינים (ומעט ביאור)

פ' תולדות

ל' כסלו

א. אחרי אריכות הביאור במעלת הלבושים של הנר"ן כשמתלבש בתומ"צ, בא לפרט בזה גופא, החילוק (והעילוי) של תורה על מצות [וזה שייך רק כאן, כאשר מדובר בהעילוי של הנשמה שמגיע לה ע"י לבושי התומ"צ; משא"כ לקמן בפרק ל"ז, כשמדובר בשליחות הנשמה להכין את העולם לימות המשיח כו' - הרי שם נוגע מעלת המצות, עיי"ש בארוכה], וזהו ע"ד שמתחיל בפרק ד', "הרי כללות תרי"ג אברי נפשו מלבושים בתרי"ג מצות התורה", ותיכף אח"ז ממשיך "ובפרטות..."; ועד"ז הוא כאן, שפרק ה' בא בהמשך לפרק ד' כמו פרט שאחרי הכלל, וק"ל.

ב. "ולתוספת ביאור באר היטב לשון תפיסא..." - כשלומדים באופן שטחי הרי"ז ביאור על ה"לשון" של תיקוני זהר, שלכאורה צ"ב לפ"ז, מה ענינו בספר התניא לפרש לשונות של תקו"ז?! וגם, מהו לשון "ולתוספת ביאור" שמשמע שרוצה להוסיף לבאר על מה שכבר ביאר, הרי לא הי' לפנ"ז שום ביאור על לשון תפיסא, שיהי' א"כ שייך להמשיך בתוספת ביאור!?

ולכן י"ל בדא"פ הפירוש בזה, שמתחיל ב"תוספת ביאור" על מה שכן מבואר לפנ"ז בהמשך פרק ד' במעלת הלבושים של תומ"צ - שעל ידם דוקא הנשמה, כמו שנשתלשלה ונעשית "נברא", מתקשרת (ע"י התורה) להיות "תפיסא ומתלבשת בהקב"ה ממש".

הנה, עד כאן (בפ"ד) דיבר באופן כללי שע"י תורה ומצוות "תפיסא ומתלבשת בהקב"ה" בלי לפ' ע"י איזה מהם נעשה איזה פעולה; ועתה בא ליתן תוספת ביאור ולפרט, שע"י "תורה" נעשה "תפיסא" - שבזה מבאר בארוכה היחוד נפלא שנעשה דוקא ע"י ידיעת התורה, כמו שממשיך שלכן נק' התורה לחם ומזון כו', וע"י "מצות" נעשה "מתלבשת", ענין הלבושים - כמובא בסוף הפרק.

ועוד י"ל, כי לפנ"ז, בכל פעם בפ"ד כשנזכר זה אשר "לית מח' תפיסא . . כי אם כאשר תפיסא...", ביאר ענין של תפיסא ע"ד חיבוק - שזהו אמנם התאחדות, אבל הוא אחדות רק כמו ב' דברים שמתאחדים ע"י שמתקרבים ומתקשרים זע"ז, אבל עדיין נשארים ב' דברים דבוקים זל"ז כו'; ולכן ממשיך "ולתוספת ביאור..." - וזה יהי' כבר "בהר היטב" כו' - כי זה מוסיף ביאור בהאחדות שנפעל בהנר"ן ע"י הלבושים דתורה (ומצות).

ג. ומתחיל להסביר האחדות שנעשה בשכל עם המושכל, ש"השכל תופס את המושכל ומקיפו . . והמושכל נתפס ומוקף ומלובש בתוך השכל...", שהו"ע פעולה אחת: שהשכל מקיף את המושכל, וממילא המושכל מוקף מהשכל - וכ"ה בהנוגע לתפיסא, שהשכל תופס את המושכל, ועי"ז, הרי ממילא המושכל נתפס בהשכל.

וצריך ביאור מה שמוסיף ג"כ שהמושכל "מלובש" בתוך השכל, ואח"כ מוסיף "וגם השכל מלובש במושכל...", ואולי יש לבאר זה עפ"ז שבסה"כ יש כאן ג' עניינים: מוקף, נתפס, ומלובש, רק החילוק ביניהם, שבענין של מקיף ותופס, הרי השכל הוא שמקיף ותופס, והמושכל מוקף ונתפס; ובענין הג' - בהנוגע למלובש - אינו אומר שהשכל מלביש והמושכל מלובש, רק, שבשניהם הוא אומר "מלובש": "המושכל . . ומלובש בתוך השכל . . וגם השכל מלובש במושכל...", וי"ל, שבזה מתאחדים השכל והמושכל. וכ"ז צריך עוד עיון.

ד. ודא"ג נתן הסבר בחשיבות לימוד התורה, באיזה ענין שיהי', גם "אם לא הי' ולא יהי' הדבר הזה לעולם...".

ה. ואחרי הסברו איך זה ב"כל שכל" - היינו שזהו תכונת השכל - ממשיך לבאר, שכאשר זהו בענין של תורה, ה"ה מתאחד ב"יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו . . נמצא כלל בגשמיות". ולכאן, מה שאומר "גשמיות", ה"ז שלילת כל ענין שאינו שכל; אבל בשכל, הרי אין נ"מ איזה סוג שכל, וכמו שמתחיל בתחילת הפרק, רק שבזה (בתורה) ה"ה מתאחד עם ה'. וצ"ע אם כן הוא הפירוש¹¹⁰.

א' טבת

ו. וממשיך, "וזאת מעלה יתרה . . במצות ידיעת התורה והשגתה על כל המצות מעשיות (שבמעשה, הרי זה ענין של גשמיות, ובגשמיות, אין נמצא יחוד אמיתי - ולכן ממשיך, שכן הוא גם) ואפי' על מצות התלויות בדבור (ומוסיף) ואפי' על מצות ת"ת שבדבור (אף שאי"ז גשמיות ממש כעשי') כי ע"י כל המצות שבדבור ומעשה¹¹¹ (ישנו רק הענין ש)הקב"ה מלביש את הנפש ומקיפה אור ה'..." (שזהו מה שנתבאר כבר בפרק ד'); משא"כ ב"ידיעת התורה" ישנם ב' הענינים כנ"ל: "השכל מלובש בחכמת ה'", ו"גם חכמת ה' בקרבו".

ז. וממשיך ש"לכן נקראת (התורה) בשם לחם (ומתרגם שזהו הענין של) ומזון הנפש" (וגם¹¹² כאן, ע"י המשל דלחם מובן יותר הנ"ל) "כי כמו שהלחם הגשמי זן את הגוף (באופן) כשמכניסו בתוכו וקרבו ממש (היינו שנתעכל בקרבו - דהיינו בהקרביים) ונהפך שם להיות דם ובשר כבשרו...", וכ"ה בתורה "שלומדה היטב בעיון שכלו . . ומתאחדת עמו והיו לאחדים...", ובוזה מוסיף שזה "נעשה מזון לנפש וחיים בקרבה מחיי החיים א"ס ב"ה (המלובש בחכמתו ותורתו) שבקרבה".

ומסתייע על כל זה ממ"ש¹¹³ "ותורתך בתוך מעי", ואח"כ מע"ח שער מ"ד פ"ג - ששם מבואר שהתורה היא המזון לנשמות שעסקו בעוה"ז בתורה (ומוסיף תיבת) לשמה (כי כמו שיתבאר לקמן פ' מ', באם לומד שלא לשמה, הרי"ז נשאר למטה בעוה"ז; ואשרי¹¹⁴ מי שבא לכאן ותלמודו בידו, ומפרש, שהיינו שלא נשאר למטה בעוה"ז).

ח. ומסיים באותיות הקבלה ש"המזון היא בחי' אור פנימי והלבושים בחי' מקיפים", "ולכן אמרו רז"ל שת"ת שקול כנגד כל המצות", לפי שיש בה היתרון דבחי' מזון וגם לבוש... (ומוסיף) "וכ"ש כשמוציא

¹¹⁰ ראה שיחת ליל נר ה' דחנכה תשי"ז (תו"מ חי"ח ע' 313 ואילך) "...גם היחוד עצמו בלימוד התורה הוא באופן אחר: בשאר החכמות, כיון שבהחכמות עצמם אין אחדות אמיתית (שהרי אחדות אמיתית אינה אלא בתורה בלבד), חסר גם באופן התאחדותו של האדם עם המושכל שבהחכמה, כי, עם היותו מיוחד עם המושכל, הרי השכל שבהחכמה מלובש בענין מסויים (שמחוץ להשכל), והתאחדות נפש המשכל וכח השכל היא רק עם השכל שבהענין, ולא עם הענין עצמו.

ולדוגמא - בחכמת התכונה: כשלומד את ענין מהלך השמש והירח והכוכבים והגלגלים, הרי הוא מיוחד רק עם השכל שבמהלך השמש והירח והכוכבים והגלגלים, אבל לא עם מהלך השמש כו' עצמו.

ונמצא, שבשאר מושכלות ישנו ענין של שניות ופירוד. משא"כ בחכמה דתורה, כיון ש"אסתכל באורייתא וברא עלמא", נמצא, שכח השכל מיוחד לא רק עם הבנת הענין, אלא גם עם הענין עצמו, שהרי הענין עצמו נתהווה מחכמתו ורצונו של הקב"ה. ונמצא, שבשעה שהאדם מתאחד עם חכמתו ורצונו ית', מתאחד הוא עם הענין עצמו.

וזוהי מעלת התורה על שאר חכמות - שנוסף על כך שהדבר שמתאחד עמו הוא חכמתו ורצונו של הקב"ה, ישנו חילוק גם באופן היחוד, שהוא באופן אחר לגמרי".

¹¹¹ היינו אפי' מצוות שבדיבור, ומכ"ש אלו שבמעשה, ודו"ק.

¹¹² כוונתו כנראה להמבואר בפרק הקודם אודות המשלים שם (ס"ח, י"ג-י"ד).

¹¹³ תהלים מ, ט.

¹¹⁴ בבא בתרא י, ב.

רשימות והערות בתניא

בפיו בדבור (שכ"ה המצוה דת"ת - בדבור, נוסף על העיון) שהבל הדבור נעשה בחי' אור מקיף כמ"ש בפרע"ח".

פרק ו'

המשך הפרקים - לפניו ולאחריו \ כלולה מעשר ספירות קדושות - השוואה עם פרק ג' ופרק ל"ט \ החילוק בין מידות הנה"ב ונה"א \ מ"מ \ מהו צד הקדושה, ומהו צד ההיפך \ הכוונה בב' הביטולים - בכח ובפועל \ מתאים להנ"ל - ב' דוגמאות שמביא תיכף; השוואה עם אגה"ק סכ"ה \ דיוק הל' "שיורדים" במקום "שיורד" \ המשך הענינים \ החילוק בין הירידות של התורה ו(להבדיל) להחיות סט"א \ מבארים רק מה שנוגע לעבודה

פ' ויצא

ב' טבת

א. "והנה זה לעומת זה עשה א'". באמת כבר התחיל בזה בפרק א', שיש לכל או"א שתי נפשות, נפש אחת מצד הקליפה וכו' ונפש השנית כו' - ז. א. שישנו בהאדם תערובות טו"ר, וממילא ישנה עבודה ומלחמה - וכאן מתחיל בהכתוב (בקהלת¹¹⁵) "זלעו"ז עשה אלקים", להורות, שלא רק שיש תערובות טו"ר, אלא, שצ"ל זלעו"ז ממש, דהיינו שיהיו בכחות שוים; וא"כ, אחרי המבואר בפרק ג' ד', שיש להנפש האלקית עשר כחות וג' לבושים, מוכרח שכ"ה בנה"ב.

ובזה מסביר כל ענין ה"עבודה", כי עבודה היינו **שתלוי בבחירת האדם**, וכדי שתהי' **בחירה חפשית** (וכמבואר ברמב"ם¹¹⁶ בארוכה¹¹⁷, שזהו **יסוד כל התורה** - שכר ועונש כו'), מוכרח להיות גם בלעו"ז כל הענינים שישנם בקדושה, כי בלא"ה אינה בחירה אמיתית¹¹⁸.

ועל יסוד זה מתחיל להסביר כל ענין **עבודת הבינונים** (כמו שמפורש לקמן בפט"ו), "כי כמו שנה"א כלולה מעשר ספירות קדושות . . כך הנפש דסט"א...". כמו שממשיך לפרט כל עניני הנפש דסט"א מקליפות נוגה (שהזכיר בקצרה בפ"א), ואיך שעושה מלחמה עם נה"א להשתמש בלבושים דמח' דבור ומעשה כמפורט בארוכה בפ"ט "שני מלכים נלחמים על עיר אחת..."; ואחרי שמציע כל הענין של **שתי הנפשות** שהתחיל לבאר בספ"א מסכם הדרגות של צדיק וטוב לו וצדיק ורע לו - בפ"י, ואח"כ בפ"א ב' הדרגות ברשע, עד שמגיע בפ"ב לדרגת הבינוני, שממשיך בזה בפרק י"ג והלאה בפ' י"ד כו', עד שמגיע לפ' י"ז (טו"ב), שאז מסיים ההסבר של הכתוב כי קרוב אליך גו', שעל פסוק זה מיוסד כל ספר התניא, וכמפורש בה"שער" של הספר.

ב. והנה כאן יש צורך להעיר על **חידוש נפלא בולט** בלשונו הק', והוא בזה שמתחיל "שנה"א כלולה מעשר **ספירות קדושות**", בה בשעה, אשר בפרק ג' אומר במפורש ש"נר"ן כלולה **מעשר בחינות** (שהם) כנגד עשר ספירות עליונות", ז. א. שהנפש אינה כלולה מעשר **ספירות** כמ"ש כאן בפ"ו, כ"א מעשר בחינות (שהם עשר **כחות** הנפש: חב"ד שנק' אמות, ושבע כפולות, כמו שממשיך שם בפ"ג) "שהם (הבחינות או "כחות") **כנגד** עשר ספירות, (ומדגיש, שהעשר ספירות הן) **עליונות**", וע"כ, אין הכוונה שהבחי' הם הספי', רק "שנשתלשלו (הבחינות) מהם" (וכמו שכל הענינים שלמטה נשתלשלו מהענינים כמו שהם למעלה); אבל החילוק ביניהם, שהענינים שלמטה הם "נבראים", משא"כ העשר ספירות הרי"ז **אלקות (כמוזכר תיכף בפ"ב בההג"ה, ובפרט ע"פ המבואר לקמן בפל"ט (נב, ב) שמפורש שם הדבר בהדגשה מיוחדת, " תורתן**

¹¹⁵ ג, יד.

¹¹⁶ הל' תשובה פ"ה ה"ג.

¹¹⁷ שם פרקים ה-ו.

¹¹⁸ כמבואר בכ"מ בדא"ח, לדוגמא במאמר ד"ה ע"כ קראו תשי"ג (סה"מ מלוקט ח"ה ע' קצד ואילך - הדגשות לא בהמקור): "דכאשר שכלו מחייב שדבר זה ראוי לבחור בו, וגם כשהוא רוצה באיזה דבר (רצון שלמעלה מהשכל), הרי הוא מוכרח בזה ואין זה **בחירה חפשית**, ואמיתית ענין **הבחירה הוא כשהבחירה שלו היא לא מצד השכל וגם לא מצד הרצון**, אלא **שכך בוחר בבחירתו החפשית**. . . וזהו מ"ש יבחר לנו את נחלתנו את גאון יעקב גו' . . שגם בדרגת הגורל שלמעלה מהשתלשלות **שהכל שוים שם**, הבחירה היא בישראל דוקא". ובהרבה מקומות.

ועבודתן נכללות ממש ב"ס שהן בחי' אלקות . . משא"כ הנשמות אינן נכללות באלקות ד"ס אלא עומדות בהיכלות . . ונהנין מזיו השכינה הוא אוא"ס ב"ה המיוחד ב"ס . . והוא זיו תורתן...").

וא"כ, איך אומר כאן ברפ"ו שנה"א "כלולה מעשר ספירות קדושות"?! (ואפי' אינו קורא אותן ספירות עליונות, וכמובן (וגם ע"פ כהנ"ל), מכיון שהנשמה שנמצאת למטה ה"ה כלולה מהן).

וי"ל בדא"פ, אשר בפרק ג' מדבר ע"ד הנשמה מצ"ע, לפני ירידתה והתעסקותה בתומ"צ; וכן בפל"ט הנ"ל, מדבר בהנשמה כמו שהיא נפרדת מן הגוף, ועולה למעלה בג"ע (העליון או התחתון); משא"כ כאן בפרק ו', ה"ז בא אחרי המבואר בארוכה בפרק ד', וההמשך בפרק ה', עליית הנשמה שנעשה ע"י הלבושים דתומ"צ, ז. א. בעת היותה למטה וישנו זלעו"ז, ואזי היא במצב של עשר ספירות קדושות (כי היא עצמה אלקות).

וליתר ביאור: י"ל שהן הן הדברים, ומדובר בג' זמנים ומצבים שונים: שבפרק ג' מדבר בהנשמה כמו שנמשכה - ובעודה בדרכה לרדת - למטה, היינו אחרי היותה חלק א' ממעל וכו', ובמצב ז', הרי אכן אומרים תיכף ש"טהורה היא", אבל עכ"ז "אתה בראתה" כו', היינו שנעשית "נברא" (ורק ע"י ה"לבושים" של תומ"צ מתאחדת עם ה', כמפורט בפ"ד בכללות, ובפרק ה' בפרטיות, בהחילוק שבין היחוד דתורה (כשמשיג התורה בשכלו שהוא יחוד נפלא), להיחוד דמצות, שהם רק לבושים, "ואור ה' ממש מקיפה ומלבישה...");

וכן אח"כ בפל"ט, מדבר בהנשמה לאחרי עלייתה למע' (שאז אין לה העבודה באופן דבחירה, כדכתיב¹¹⁹ "נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב . . ובחרת בחיים", רק) ש"נהנין מזיו השכינה . . והוא זיו תורתן ועבודתן ממש" - השכר על עבודתן בהיותן למטה;

משא"כ כאן בפ"ו, מדבר על הנשמה בהיותה למטה, ויש לה הלעו"ז, ע"כ הנה כאן מתגלה שרשה כמו שהיא כלולה מעשר ספירות כו'.

וימתק מה שבפרק ג' אמר כנגד עשר ספירות עליונות, וכאן אומר "קדושות" ולא "עליונות", מכיון שאינן עליונות, כי הנשמה למטה ה"ה כלולה מ"ס קדושות. וד"ל.

וראה בארוכה בד"ה ושבתי בשלום גו' תשל"ח שי"ל לר"ח כסלו תשמ"ח¹²⁰, וניתן בידו הק' לכאו"א מהשלוחים-ות, ששם מבאר, שבכדי למלאות השליחות של ויצא יעקב, נמשכת המשכה ממקום עליון יותר, עד לסיום המאמר, שמחלק בין תענוג נברא לתענוג בורא, עי"ש בארוכה.

וכן להעיר מלקו"ת¹²¹ שהמצות הם שלוחים, ושלוחו של אדם כמותו, וזה שייך רק למטה בהיות הנשמה בשליחות של אדה"ע; משא"כ לפני השליחות, וכן אח"כ כשאינה בעולם המעשה (היום לעשותם), הנה הנשמה נמצאת אכן בהיכלות ומדורין כו', אבל אינה נכללת באלקות ד"ס! ורק בעולם התחי' בעוה"ב, שעתידים צדיקים שקראו על שמו של הקב"ה - שיהי' שמם הוי', עד לתכלית השלימות, שתתגלה מעלת נש"י גם על התומ"צ - כמפורשים כל הענינים בד"ה להבין ענין תחה"מ (בסה"מ מלוקט ג'¹²²).

ג. בהסבירו השייכות של חב"ד להמדות בנה"ב, והוא באמרו "ושכל המולידן", מסביר תיכף "כי המדות הן לפ"ע השכל" - היינו, לא כמו בפרק ג' בנוגע לנה"א, שכל מציאות המדות מתגלים דוקא ע"י חב"ד, משא"כ בנה"ב ישנן המדות תיכף בהולדו - רק שזהו לפי ערך השכל, כמו שמבאר זאת היטב.

¹¹⁹ דברים ל, טו-יט.

¹²⁰ נדפס אח"כ בסה"מ מלוקט ח"ב ע' קנז ואילך.

¹²¹ ויקרא ב, א.

¹²² ע' לג ואילך.

ד. במ"ש "אשר הכל הבל ורעות רוח וכמ"ש בזהר בשלח שהן תבירו דרוחא כו". ישנו בזה הערה באחד הגליונות דאהלי תורה מרא"ח רויטבלאט שליט"א (ע"ה), עיי"ש, או לעיין בזהר, שמבואר שם למה מתכוון באמרו תבירו דרוחא כו'.

ה. על המובא בהמשך הפרק "...וכן כל הדבורים וכל המחשבות אשר לא לה' המה... שזהו פי' לשון סט"א, פי' צד אחר שאינו צד הקדושה...", מציין כ"ק אד"ש¹²³ - לא' שכתב שלמד כו"כ פרקים בתנאי ולא מצא משהו מיוחד כו' - להתבונן בשורות אלו יספיק כו'.

ו. בהסבירו פירוש של "סטרא אחרא" - כפשוטו, "צד אחר שאינו צד הקדושה" - ממשיך להסביר מה זה צד הקדושה, ז. א. מכיון שכל מה שאינו נכלל בצד הקדושה ה"ז סטרא אחרא! אומר, "וצד הקדושה אינו אלא השראה והמשכה מקדושתו של הקב"ה ואין הקב"ה שורה אלא על דבר שבטל אצלו ית" (ובזה מביא ב' אפשריות) "בין בפועל ממש כמלאכים עליונים בין בכח" (וממשיך, שזהו) "ככל איש ישראל למטה שבכחו להיות בטל ממש לגבי הקב"ה במסירת נפשו על קדושת ה'" (כי, ע"פ המבואר לקמן בפיי"ח י"ט, מצד הנשמה, אפי' קל שבקלים כו' יוכל למסור נפשו, עיי"ש).

ז. יש לעיין אם ב' ענינים אלו - (א) ביטול בפועל (ב) וביטול בכח - הם מתאימים לב' הענינים של: (א) ההתעסקות בתומ"צ (ב) וההתעסקות בעניני רשות, לש"ש ובכל דרכיך דעהו¹²⁴.

וכן יש לעיין בפל"ה, כשמחלק בין הביטול בשעת מעשה המצוה (עיי"ש דף מד; שמסביר שם ענין השראת השכינה, ועד"ז כאן בפ"ו הרי מדבר בענין "השראה והמשכה מקדושתו של הקב"ה...", שאז הוא "נכלל באור ה' ובטל לו במציאות לגמרי, שאז הוא ששורה ומתגלה בו ה' אחד"; משא"כ הדבקות אפי' של "צדיק גמור שמתדבק בו באהבה רבה... וא"כ זה האוהב שהוא יש ולא אפס... ואין אור ה' שורה ומתגלה בו..."; שלכאורה גם זה שייך להענין המובא כאן בפ"ו, וצריך להשוות ולפרט כו' בעזה"י.

ח. אבל אינו מסתפק בזה, רק ממשיך "ולכן אמרו רז"ל שאפי' אחד שיושב ועוסק בתורה שכינה שרואי כו' וכל בי עשרה שכינתא שריא לעולם".

יש לבאר בדא"פ, אשר ב' הדוגמאות שמביא "אחד שיושב ועוסק בתורה, וכל בי עשרה שכינתא שריא לעולם" (היינו, אפי' אם אינם עוסקים בד"ת, כמפורש לקמן באגה"ק סי' כ"ג (קלו, ב) "כי אילו נמצא מלאך אחד עומד במעמד עשרה מישראל ביחד אף שאינם מדברים בד"ת תפול עליו אימתה... עד שהי' מתבטל ממציאותו לגמרי"), ה"ז מתאים להנזכר לפנ"ז¹²⁵, אשר ישנו הביטול כמו שהוא בפועל במלאכים (שזהו שמם בלה"ק, כל מציאותם הוא שהוא מלאכים - שלוחים, עד שבעת שליחותם, נק' בשם הוי' (כמ"ש באגה"ק סי' כ"ה (קמא, א) - ובזה יש סיוע להסבר דלעיל ריש הפרק, ע"ז שאומר שהנה"א כלולה מעשר ספירות קדושות, כי מדובר בעת היותה למטה בעת שליחותה!), או כמו שהיא בכח ככל איש ישראל למטה, וע"ז מביא דוגמא של ביטול בפועל, אחד שיושב ועוסק בתורה, ודוגמא לביטול בכח, "וכל בי עשרה" (אף שבפועל "אינם מדברים בד"ת", ו"שכינתא שריא" רק מצד זה שהם "איש ישראל").

¹²³ מכתב באנגלית מכ"ד שבט תשי"ג, נדפס ב"Letters from the Rebbe" ע' 7-66. וזלה"ק:

I have received your letter of the 6th of Shevat, in which you describe your studies at the Yeshivah, and express your bewilderment at not finding anything to take out from the shiur of Tanya, although you have already reached chapter 18... I will point out some lines which are obviously full of meaning. For example, in chapter 6 page 20, in the ten lines from the 7th to the 17th, you will find enough material to occupy your mind for hours and days...

¹²⁴ נ"ל לפ', שתומ"צ היינו התעסקות של ביטול (לרצון המלך (הקב"ה) שצוה לעשות כך וכך); משא"כ בעניני רשות, היינו התעסקות רגילה (שגם מי שאינו בטל עושה זאת), רק שבכחו לעשות אף זה בביטול, והיינו כשמתעסק באופן הנ"ל. בסגנון אחר: תומ"צ הם שלוחים (ראה לעיל ס"ב) כמו ה"מלאכים עליונים"; משא"כ עניני רשות הם רק אפשריות לעבודת ה', כמו של"כל איש ישראל" יש בו כח להיות בטל להקב"ה.

¹²⁵ כ"ה בהרשימות משנת תשמ"ג, ובתשנ"ו כתב "גם בזה צריך לעיין אם ב' הענינים הם דוגמא לב' הענינים הנ"ל...".

רשימות והערות בתניא

[הוכחה לזה:] כי לכאורה, מהו הפי' "ולכן ארז"ל שאפי' אחד שיושב כו"; אבל ע"פ הנ"ל, שלפנ"ז מבואר ב' הענינים דביטול בכח ובפועל, ועפ"ז מבאר המארז"ל, מובן ההמשך כו'.

אבל יש לעיין בזה, כי ע"פ המבואר באגה"ק הנ"ל, כל זמן עשרה מישראל נמצאים ביחד ה"ז ביטול בפועל, כ"כ, עד שהמלאך הי' מתבטל, אילו הי' נמצא שם.

ואולי י"ל, שזהו שמוסיף אדה"ז שם תיבת "יחד" - "עשרה מישראל ביחד" - וכאן אומר סתם "וכל בי עשרה שכינתא שריא": כי כאשר עשרה מישראל נמצאים ביחד, ה"ז פעולה של אהבת ישראל ואחדות בתכלית - כי מספר עשר כולל כל העשר סוגים מראשיכם עד לשואב מימין¹²⁶, ולהיותם כולם ביחד, זהו ביטול בפועל - כמבואר בפרק לב; משא"כ כאשר נמצאים עשרה מישראל סתם, ה"ז ביטול בכח.

אבל צע"ג אם זהו הפירוש, כי בפשטות, מבואר באגה"ק שם על כל מצב של עשרה מישראל; ולאידך גיסא צ"ע, אם מצב בכח ה"ז בכל אחד, גם כשנמצא לבדו. וע"כ צ"ל שעצם מציאות של עשרה מישראל, בכל אופן שיהי, ה"ז ביטול בפועל. וצריך לעיין בכ"ז, כי גם בפשטות דורש ביאור, מה כוונתו בהוספת "ולכן אמרו רז"ל", וכנ"ל בארוכה בפרק ד', שכל פעם שמביא "ולכן", ה"ז ביאור נוסף.

ג' טבת

ט. אח"כ, כשמדבר ע"ד "כל מה שאינו בטל אצלו ית' אלא הוא דבר נפרד בפ"ע, אינו מקבל חיות. . . אלא מבחי' אחוריים (בביאור פירוש אחוריים, ראה לקמן פרק כ"ב, וביאור זה דרוש ג"כ לעיל בפ"ב) שיורדים ממדרגה למדרגה. . . עד שנתמעט כל כך האור. . . עד שיכול. . . בבחי' גלות...". וצ"ע ובירור בנוגע לזה שתיבת "שיורדים" הוא **בל' רבים** - כאשר המדובר הוא ע"ד ה"חיות"; וגם ההמשך הוא **בל' יחיד**: "שנתמעט" (ולא שנתמעטו), וכן תיכף אח"ז "האור" (ולא האורות), "שיכול" (ולא שיכולים) - ולפכ"ז, לכאורה הי' מתאים לומר (במקום הנדפס "שיורדים") "שיורד" (מכיון שמדובר ע"ד החיות שמקבל זה היחיד, שהוא מרגיש א"ע "דבר נפרד בפ"ע"), וצ"ע.

והפלא הוא, שבכל הדפוסים וכת"י הוא כנ"ל, ואין שום א' מעיר ע"ז!

י. אח"כ אומר "ולכן נק' עוה"ז ומלואו עולם הקליפות וסט"א". כי בעוה"ז, ההרגש הוא שמציאותו מעצמותו (כמבואר באגה"ק סי' כ', שזהו מפני שרשו, עיי"ש), היפך הביטול לגמרי.

ומוסיף, אשר לכן "כל מעשה עוה"ז קשים ורעים והרשעים גוברים בו", שבזה מתבטא ענין העדר הביטול, וחוזק מציאות העולם לומר כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה¹²⁷, וזה גורם להיות מעשה עוה"ז קשים ורעים, שע"ז יתעורר האדם לראות האמת כו'. וצ"ע בזה אם כן הוא הפירוש, כי הענין של והרשעים גוברים בו, זהו שייך להעדר הביטול, משא"כ זה שמעשה עוה"ז קשים כו'.

יא. ולהעיר, אשר סדר הירידות (החיות) בכדי להחיות את זה שהוא מחשיב א"ע ל"דבר נפרד בפ"ע" - דאף שזהו כללות ההרגש בעוה"ז, שמציאותו מעצמותו כנ"ל, אבל מ"מ, הרי ע"י לימוד והתבוננות, יבא להכיר שיש בעה"ב לבירה זו וכו'; אבל מי שבאמת מחזיק א"ע לדבר נפרד בפ"ע, הנה כדי שיגיע החיות אליו (שבלי זה הרי "יחזור להיות אין ואפס כבתחלה מקודם שנברא" - דא"ג, זה מובא כאן בפשטות, ורק בחלק ב' מבאר בארוכה ענין זה, וזה ג"כ ראי' שחלק א' נכתב אחר חלק ב', כמקובל כו'¹²⁸), צ"ל ירידות רבבות מדרגות. . . דרך עו"ע וצמצומים רבים כו';

¹²⁶ פ' נצבים כט, ט-י: (א) ראשיכם, (ב) שבטיכם, (ג) זקניכם, (ד) ושטריכם, (ה) כל איש ישראל. (ו) טפכם, (ז) נשיכם, (ח) וגרך אשר בקרב מחניך, (ט) מחטב עציך, עד (י) שאב מימין".

¹²⁷ דברים ח, יז. וכמבואר בכ"מ בדא"ח הענינים שבה.

¹²⁸ ראה הערות ותיקונים לכ"ק אד"ש על מילת "שיתב" שבחינות קטן (עה, ב): "מכאן סמוכות לסיפור חסידים שבתחלה סבר רבינו הזקן לסדר שער היחוד והאמונה קודם לחלק ראשון"

משא"כ זה שהתורה ירדה, כמבואר לעיל פ' ד' - הוא ענין אחר לגמרי, כמבואר בהחילוקים שביניהם, כמו מה שאומר שם הל' **בסתר** המדרגות (אבל לא רבבות מדרגות, וגם אינו מזכיר כלום ע"ד עו"ע **וצמצומים רבים**) בהשתלשלות העולמות עד שנתלבשה בדברים **גשמיים**, והיינו **סדר הרגיל** של הבריאה - שישנן השתלשלות אבי"ע, ואעפ"כ כתוב על הבריאה תולדות מלא, ועיקר שכינה בתחתונים היתה, והיינו שה"ז דבר טוב. ומ"ש בסתר המדרגות צ"ע אם זהו ענין מיוחד בסדר השתלשלות העולמות, כי כדי **שהתורה** תרד למטה, צ"ל "סתר" המדרגות כו', או שהוא בכל דבר.

יב. בהמשך להנ"ל ע"ד קליפות וסט"א אומר, "שהקליפות הן נחלקות לשתי מדרגות", ובפרק זה מזכיר ע"ד מדרגה הא' - הקליפות הטמאות לגמרי, וע"ד מדרגה הב' - קליפת נוגה - מקדיש כל פרק ז', והוא, מכיון שבוז עיקר העבודה;

רק שביחד עם זה שאומר שג' קליפות הטמאות הם "רעות לגמרי ואין בהם טוב כלל", מביא **בהגהה** ע"ד אמיתית הדבר, אשר "אור א"ס ב"ה מלא כל הארץ הלזו התחתונה ע"י התלבשותו בעשר ספי' דארבע עולמות אבי"ע", אבל זהו רק **בהגהה**, והוא כי **בגילוי**, בהנוגע **לעבודת האדם להתעסק** לברר ולהעלות - אומרים בזה שאין בזה שום ניצוץ (טוב) כלל לברר - וכמו שמפרט זה בתחילת פרק ח'. ובל' ההלכה, בהנוגע להניצוץ שכן ישנו - כמוזכר בהגהה - אומרים ע"ז "חתיכה נעשית **נבילה**"¹²⁹, היינו, שזה עצמו א"א שיהפך לקדושה (אלא) וענינו לסייע, אמנם בבחי' "ועמדו **זרים** ורעו צאנכם"¹³⁰ - היינו שנשארים זרים אפילו בימות המשיח (אודותה מדבר בנבואה זו).

¹²⁹ חולין קח, ב. וש"נ.
¹³⁰ ישע' סא, ה.

פרק ז'

המשך הענינים \ ק"נ עולה ולא יורד \ הדוגמאות שמביא לעליית ק"נ (וההיפך) \ השוואה עם מהדור"ק \ אופני תיקון החטא (עד כמה מתקנים) \ המשך הענינים \ אופני התשובה (כנ"ל) \ תיקון ח"ן \ החילוק בינו לביאות אסורות; ענינו של תורה להורות דרך תיקון ותשובה \ דיוקים בסוף הפרק \ תקנת הולדת ממזר

פ' וישלח

ד' צבת

א. אחרי שביאר בקצרה הענינים של ג' קליפות הטמאות, ממשיך בפ"ז ע"ד ק"נ, עניני רשות, שבזה עיקר עבודת האדם, ההתעסקות בהם לש"ש כו' (משא"כ עניני ג"ק הטמאות, צריכים לשלול אותם לגמרי כו'). וגם בזה מודגש תיכף ענין "העבודה", ש"אפי' הוא צורך הגוף וקיומו וחיותו ממש, אלא שכוונתו אינה לש"ש . . והכל . . ונמשך ממדרגה השנית שבקליפות וסט"א...".

ב. בהנוגע לק"נ ש"היא בחי' ממוצעת בין שלש קליפות הטמאות לגמרי ובין בחי' ומדרגת הקדושה ו"פעמים שהיא נכללת בשלש קליפות הטמאות . . ופעמים שהיא נכללת ועולה בבחי' ומדרגת הקדושה". להעיר, שכאן (בנוגע להתכללותה בקדושה) מוסיף תיבת "ועולה", משא"כ בנוגע לזה שנכללת בג"ק הטמאות אינו אומר שהיא "יורדת"!

וי"ל, שזה ש נכללת בגה"ט, אי"ז ירידה אמיתית, מכיון שגם לפנ"ז היתה "קליפה" ("קליפה רביעית" או "קליפת נוגה"); משא"כ להכלל ב"מדרגת הקדושה", זהו עלי' - שעולה למדריגה נעלית יותר - ולכן מוסיף תיבת "ועולה".

ג. אח"כ, כאשר מתחיל לבאר איך ש"ופעמים שהיא נכללת ועולה בבחי' ומדרגת הקדושה", מביא ב' דוגמאות, (א) האוכל בשרא שמינא דתורא . . להרחיב דעתו לה' . . או (ב) בשביל כדי לקיים מצות עונג שבת ויו"ט, ומסיים, "ועולה לה' כעולה וכקרוב". ויש לעיין אם ב' הדוגמאות מתאימים למה שמסיים "כעולה וכקרוב". כי לכאורה יש לומר שהחילוק הוא ע"ד החילוק בין "כל מעשיך לש"ש" או "בכל דרכיך דעהו": כשאוכל כדי "להרחיב דעתו לה'" הרי"ז רק ע"ד הכשר מצוה; משא"כ כשאוכל "כדי לקיים מצות עונג שבת ויו"ט" הרי"ז עצמו מצוה!

ועדיין יש לעיין השייכות של כ"א מהנ"ל לקרבן עולה - שהיא כולה כליל, או קרבן, שכוונתו (לכאורה?) לקרבן שלמים - שיש בו אכילת כהנים ובעלים כו'. ולעיין ג"כ בלקוטי לוי"צ בזה שכמדומה מבאר באופן אחר¹³¹ כו', אבל כמובן שיש לבאר הענינים כמו שהם מבוארים בלקוטי לוי"צ, וכן כמו שזה מתאים לפשט, ובמיוחד באם זה יעזור לעבודה.

ד. מביא דוגמאות קיצוניות איך שגם כשאוכל "בשרא שמינא דתורא" ושונה "יין מבושם" הרי"ז עולה לקדושה באם כוונתו להרחיב דעתו לה' כו', או מצות עונג שבת ויו"ט.

יש לעיין, מדוע מדבר ע"ד התענוג בהאכילה כו', שלזה צריכים דוגמאות מיוחדות, "כדאמר רבא חמרא וריחא כו' או . . שבת ויו"ט": הרי הענין ש"ופעמים שהיא נכללת ועולה" הרי"ז מעשה בכ"י, כשאוכל לצורך הגוף כו' והכוונה "לש"ש כדי לעבוד את ה' בגופו", כמוזכר כבר לפנ"ז; ומה הכריחו כאן שגם התענוג מהאכילה כו' יכולים להעלות - אף שהאמת כן הוא...¹³².

¹³¹ ושם: "כעולה הוא חיות הבר, וכקרוב הוא חיות היין, כמו נסכים שמיין".

¹³² דלכאורה, בפשטות אין כוונת רבינו כאן לחדש שאפי' בכה"ג יכולים להעלותם, אלא לבאר כללות הענין ע"ד העלאת קליפת נוגה; והי' צריך א"כ להביא דוגמא פשוטה יותר (ולא לילך ישר אל הכבד ביסוד הבנין).

ועד"ז בקצה ההפכי, מדבר ע"ד מי שהוא "בזוללי בשר וסובאי יין" - והיינו, שלא רק שאוכל ושותה מותרות - שהרי לצורך קיום גופו מספיק בשר סתם ויין סתם כו'¹³³, אלא, שיש לו בזה "כוונה" "למלאות תאות גופו ונה"ב".

"ל בדא"פ, שמכיון שהזכיר בתחילת הענין (בראש העמוד) "לא עדיפי מעשה דבור ומחשבות אלו...", היינו שמדבר ע"ד ג' לבושי הנפש. והנה, בהדוגמאות שמביא לצד הטוב מביא רק דוגמא של מעשה (אכילה ושתיה) ושל דיבור (שאמר מילתא דבדיחותא), ולכן מוסיף גם בהנוגע למחשבה, והיינו כוונתו בהאכו"ש ודיבור'¹³⁴.

רק שצע"ק שבהדוגמא של הירידה אינו מביא שום דוגמא ל"דיבור" - רק ב' דוגמאות, והוא: בעניני אכילה ושתיה ("זוללי בשר וסובאי יין") - מעשה; ואח"כ ג"כ בנוגע ל"החיות'¹³⁵ שבטיפות זרע, שיצאו ממנו בתאוה בהמית, שלא קדש עצמו בשעת תשמיש עם אשתו טהורה" - מחשבה.

ומוכרח לומר שמסתפק בהמובן ממילא ממ"ש לפנ"ז (בצד הקדושה) אודות אמירת "מילתא דבדיחותא", והוא - באם אומר מילתא דבדיחותא שלא בכוונה לש"ש, שאז, הנה מכיון שיש לו הנאה מזה יותר מסתם דב"ט, הרי"ז ג"כ יורד ע"ד אכו"ש של זוללי בשר וסובאי יין'¹³⁶.

לע"ע זה הנלע"ד, אף שדחוק קצת.

ה' צבת

ה. על מה שמביא אח"כ, ש"מי שהוא בזוללי בשר... למלאות תאות גופו ונה"ב... הנה עי"ז יורד חיות הבשר והיין... עד אשר ישוב האדם ויחזור לעבודת ה' ולתורתו...". יש להעיר על ההשמטה כאן ממה שמובא במהדו"ק'¹³⁷ (וכמו שמעירים ע"ז בההערות במהדו"ק עיי"ש), ובמיוחד, שבפל"ט'¹³⁸ (נג, סע"ב) מביא בנוגע למי שעוסק בתורה "שלא לשמה ממש... כגון להיות ת"ח וכה"ג... והתורה היא בבחי' גלות... עד אשר יעשה תשובה שמביאה רפואה לעולם שבו או אל ה' גם תורתו שבה עמו".

ולכאורה יש לחלק בין אכילתו למלאות תאות גופו: שזה ענין טבעי, ולא איסור (רק שאינו לש"ש כו') ולכן (לפי המשמעות), לפי המהדו"ב די בחזרה לעבודת ה' כו'; משא"כ בפל"ט כשלומד "לכבוד עצמו" - שזהו ענין של גאווה כו' - לכן ע"ז צריכים כבר תשובה כו'.

ו. "...משא"כ במאכלות אסורות... הם אסורים [ומפרש דהיינו] וקשורים... שזדונות נעשו לו כזכיות ממש...". אולי יש לפרש הוספת תיבת "ממש", כי סתם פירוש "כזכיות" י"ל, שע"י תשובה מיראה, נעשה הזדונות כשגגות, ז. א. שעוד נשאר רושם מהחטא, כמו בעשיית שוגג, וע"י תשובה מאהבה, נעשה כזכיות, היינו שלא נשאר שום רושם, וכאילו לא הי', וה"ז כזכיות בכ"ף הדמיון - אבל לא ממש לקבל שכר;

ולכן מוסיף, שע"י תשובה מאהבה רבה, שזה בא - כמו שמפרש תיכף - ע"י ש"היתה נפשו בארץ צי' וצלמות...", ולכן ה"ז נעשה כזכיות ממש (לא בכ"ף הדמיון) - אף לקבל שכר.

¹³³ נ"ל כוונתו על מ"ש לפנ"ז "בשרא שמינא דתורא" ו"יין מבושם". ואף שמ"ש שם הוא בצד ההקדושה, מהמשך הענין י"ל שכוונתו על אותו בשר ויין. בפנים אחרות י"ל (דלא כמ"ש בפנים), שלצורך גופו אינו צריך בשר ויין כלל (אך לפ"ז לא יומתק מ"ש בהערה סוף סעיף זה).

¹³⁴ והיינו מ"ש "בשרא שמינא דתורא" ו"יין מבושם", כי הם מרחיבים הדעת - כמו שמביא תיכף מאמר רבא (יומא עו, ב) "חמרא וריחני פקחין" - ובאם כוונתו "להרחיב דעתו לה", ה"ז "עולה ונכלל בקדושה". וכן בנוגע "האומר מילתא דבדיחותא", אומר שכוונתו "לפקח דעתו ולשמח לבו לה' ולתורתו ועבודתו".

¹³⁵ לוח התיקון.
¹³⁶ ודו"ק: כי בנוגע מילתא דבדיחותא מובן ה"צד ההיפך", כנ"ל בפנים; משא"כ בנוגע בשר ויין יש "דרך המיצוע" - והוא כשאוכלו לצורך גופו, כמו שדייק לעיל בפנים.

¹³⁷ ושם: "...בתשובה המביאה רפואה לעולם...".

¹³⁸ כצ"ל במהדו"ק שם.

ז. "אבל תשובה שלא מאהבה זו אף שהיא תשובה נכונה וה' יסלח לו מ"מ לא נעשו לו כזכיות..." ובזה נקט הצד השני הקיצוני, שתשובתו היא תשובה נכונה - ויכול להיות שזהו רק מיראה, אבל אעפ"כ ה"ז תשובה נכונה, לפעול אשר ה' יסלח לו, וכמו שמביא בתחילת אגה"ת, שמספיק "עזיבת¹³⁹ החטא בלבד. שנמחל¹⁴⁰ לו לגמרי... ואין מזכירין לו דבר וחצי דבר..."

ח. "ואין עולים מהקליפה לגמרי..." וצע"ק בתיבת "לגמרי", שמשמע, שקצת עלי' ישנה גם עכשיו, רק שלא לגמרי. ואולי י"ל בדא"פ, שלפני התשובה ה"ה במצב של עבירה גוררת עבירה, והתשובה פעלה קצת עלי', אשר העבר (שהי' לו שייכות להעבירה) לא יומשך להיות גורר עוד ועוד, אבל המעשה שכבר עשה א"א לו לשנות! - והוא כמו תשובה בכלל, שישנה גם אצל אינם יהודים, וכמו אנשי נינוה, אבל זהו רק על העתיד, אבל לשנות העבר, זהו יתרון מיוחד בבנ"י דוקא,

והיינו דוקא כשעשה תשובה כמו שהוא מצד נשמתו, להיותו יהודי; אבל תשובה סתם - מבלי להשתמש בכחות הנעלים של ישראל - כחה רק על העתיד, ולא לשנות העבר.

ובזה יומתק למאי נ"מ לנו בנ"י, מהו כח התשובה באינם יהודים (אנשי נינוה - ולמה סיפרה לנו התורה ע"ז), וע"פ הנ"ל מובן, כי גם אצל בנ"י יכול להיות מצב של תשובה השייך רק על העתיד, ולא לשנות העבר - מכיון שלא השתמש בכחות הנשמה המיוחדים שלו, וד"ל.

ו' טבת

ט. בהמשך להנ"ל, מזכיר ענין מיוחד בנוגע לז"ל ר"ל ש"אף שירדה... בג"ק הטמאות ה"ז עולה... בתשובה נכונה". והיינו, שגם אם היא תשובה מיראה

- שבכל שאר העינים ה"ז פועל רק שזדונות נעשו כשגגות¹⁴¹

- וצע"ק בזה, דלפ"ז, מהו פעולת התשובה על השגגות, וע"ד בנידון דידן שכל הענין ברוב המקרים ה"ז שוגג, או אפילו אונס - כי, בהנוגע להנפעל, ע"י חטא זה, המזכיר תיכף אח"כ, אין נ"מ לכאורה "רבויו הטומאה והקליפות שמוליד ומרבה במאד מאד", איך זה נעשה -

הנה כאן ישנה סגולה, שבצירוף "כוונה עצומה בקשעהמ"ט", ה"ז עולה!

ומביא שזהו "כנודע מהאריז"ל" - אבל כמו כל עניני נסתר מרומזים עכ"פ בנגלה, לכן ג"ז - "ומרומז בגמרא... להרוג גופות החיצונים...", כי הנפש נהרג ע"י התשובה נכונה; והסגולה דקשעהמ"ט פועלת להרוג גם גופות החיצונים, שזהו"ע של "חרב של שתי פיות...".

י. ואח"כ ממשיך, "ולכן לא הוזכר עון ז"ל בתורה בכלל ביאות אסורות". כי ענינה של התורה הוא להורות¹⁴² איך לתקן העינים¹⁴³ (וגם העונשים שבתורה, מכיון שהוא תורת חסד, מובן שה"ה בבחי' גבורה שבחסד), ולכן אין מקום להשוות זאת לביאות אסורות - מכיון שבביאות אסורות, ה"ה קשורים לעולם; משא"כ בז"ל, שיוכל לעלות בנקל - אף שלפני התשובה, הנה פעולת העון של ז"ל ה"ה "חמור מהן וגדול עונו". וראה בזה בשו"ע אה"ע סי' כ"ג, וש"נ.

יא. ההסבר על זה "שבביאות אסורות מוסיף כח וחיות בקליפה טמאה ביותר", מבאר בהגה"ה ע"פ קבלה; אבל לאידך הטעם על זה שעון ז"ל חמור מהן כו', אינו מסביר! וצע"ק בזה.

¹³⁹ פרק א', רע"ב.

¹⁴⁰ ריש פרק ב'.

¹⁴¹ ראה לעיל ס"ו.

¹⁴² "תורה מל' הוראה" (ראה זהר ח"ג נג, ב. וראה רד"ק לתהלים יט, ח. גו"א ר"פ בראשית).

¹⁴³ (כי היינו הוראה בפועל).

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

ואולי יש לבאר ע"פ הנ"ל שענין התורה היא להורות דרך תיקון ותשובה, משא"כ לבאר סתם הסברים - שאינם נוגעים לענין התיקון - אכ"מ.

ולעצם הענין יש לעיין בשו"ע ובנ"כ כו', ואולי י"ל, כי **בביאות**, אם כי יש בהיתר ויש באיסור, אבל גם באיסור ה"ז ענין של חיוב - "לשבת יצרה"; משא"כ בז"ל - שזהו השחתה - שאין בה שום ענין של חיוב. ועד"ז צ"ל גם במשכב זכור, שיש בזה עון נוסף על ז"ל, וק"ל.

יב. "...אא"כ יעשה תשובה מאה"ר כ"כ עד שזדונות נעשו לו כזכיות". אינו כופל להזכיר "ממש" כדלעיל, כי תיבות "כל כך" מורים כבר שזהו דרגא עליונה באהבה רבה - ובפרטיות הרי כבר הזכיר והסביר הכל לעיל. ע"כ מובן, שכל האמור לעיל, שייך גם כאן (וביתר שאת).

יג. ומסיים "ובזה יובן מאמר רז"ל איזהו מעוות . . והוליד...". שלכאו', מה נ"מ יש אם הוליד או לא. אלא הביאור בזה, כי מכיון שהמדובר הוא ע"ד "לתקן", הנה אם לא הוליד, **אין לך דבר** העומד בפני התשובה¹⁴⁴ - וכנ"ל, שאם אלו הענינים שהם אסורים וקשורים **לעולם**, יכול לתקנם ע"י תשובה מאה"ר, מכ"ש כאן; משא"כ אם "הוליד", אז "א"א לו להעלות החיות לקדושה . . ונתלבשה בגוף בו"ד" (כי גוף רוחני - כנ"ל בז"ל - יכולים להרוג ע"י קשעהמ"ט).

יד. וי"ל (ולהעיר, על דיוק נפלא), שבהוספת תיבת "לו" ("א"א לו להעלות החיות לקדושה...") מרומז שרק **לו** א"א לתקן, "מאחר שכבר ירדה לעוה"ז ונתלבשה בגוף בשר ודם", משא"כ ע"י כחות עליונים, יכול לתקן גם את זה, וכהסיפור המובא במבוא לפוקח עורים¹⁴⁵ לבעל הגאולה של (היום) יו"ד כסלו כ"ק אדמו"ר האמצעי, שאדה"ז ציוה לר' יוסף מביעשענקאוויטש להעשות בע"ג, ופעל על א' להעשות בע"ת, שפעל תיקון הגם שהוליד נכרים, והי' א"כ באופן ש"נתלבשה בגוף בשר ודם", עיי"ש בארוכה, ועד"ז ידועים עוד כו"כ סיפורים.

וצ"ע אם זהו הכחות של הרביים - אדה"ז ואדהמ"צ - שפעלו ע"י ר"י בעל עגלה - והיינו שזה שייך רק ע"י צדיקים - או שתשובתו מעצמו פעלה להוציא החיות כו'.

ואולי ישנו חילוק בין הוליד ממזר יהודי, שאז בטח לא יתערבו כחות עליונים להוציא החיות מיהודי ח"ו, משא"כ בסיפור הנ"ל שהיו אינם יהודים, וד"ל.

¹⁴⁴ ירושלמי פאה פ"א ה"א. רמב"ם הל' תשובה ספ"ג. זח"ב קו, א. מדרש הנעלם בז"ח ס"פ בראשית (יט, ד). ועוד.
¹⁴⁵ (רשימה מהיומן) סי"ח ואילך (הקונ' נדפס במאמרי אדמו"ר האמצעי קונטרסים, וכקונ' בפ"ע).

פרק ח'

ההוספה שעל פרק ז' \ מה יכולים להעלות, ואיך \ ע"ה הארץ מותר בדב"ט \ חילוקים בליצנות; השוואה עם פרק א' \ ב' אופני היתר לעסוק בחכמות האומות \ סיום הפרק אודות הרמב"ם והרמב"ן

פ' וישב

ז' טבת

א. פרק ח' "ועוד זאת במאכלות אסורות שלכך נקראים בשם **איסור** . . מפני **איסורה** בידי הס"א משלש קליפות הטמאות". מהו הפי' ב"ועוד זאת": לכאן¹⁴⁶ זהו המשך **ישר** להמובא בפ' שלפנ"ז בפירוש "היתר" שהוא מותר ואינו אסור שלא יוכל לעלות, ו**כמפורש** בארוכה בפ' ז'; וא"כ מהו ההוספה כאן באמרו "**ועוד זאת**?" ואולי י"ל בזה, שבפרק ז' המדובר במי שאכל מאכל איסור כו' **ועשה** איסור בזה, וכאן בפ' ח' מוסיף "ועוד זאת", שאפי' במצב **שלא עשה** שום איסור -

וזהו שאומר "בלא הודע", וי"ל ד(היינו שאינו נכנס בגדר שוגג אפי', כי בשוגג הלשון¹⁴⁷ "או הודע"¹⁴⁸ - והחילוק הוא. שאז חייב חטאת¹⁴⁹ (שזהו כמובא לקמן באגה"ק סי' כ"ח בסופו, וראה ג"כ לפנ"ז בסי' כ"ו, עיי"ש); משא"כ בנדו"ד, שלא היתה לו ידיעה בתחילה (וגם לא בסוף);

ומוסיף עוד יותר, ש"וגם פעל ועשה כן וקרא והתפלל **בכח אכילה ההיא**" (שכמבואר לקמן בפל"ז בארוכה, וכן לפנ"ז בפ' ל"ד, זהו האופן שע"י (שייך ש)מבררים העולם כו');

אעפ"כ "אין החיות שבה [תיבה זו - "שבה" - שייך להמאכל, וא"כ הי' צ"ל "שבו", וצע"ק] עולה ומתלבשת . . כמו ההיתר".

(וראה לקמן בפ' ל"ז בתחילתו "כל דברים הטהורים ומוותרים שנעשית בהם המצוה מעשיית . . הרי החיות שבהם **עולה ומתבטל ונכלל** באור א"ס ב"ה..."), ש"ל, שזהו מכיון ש**שם המקום** שמבאר איך נעשה העלי' של ק"נ לקדושה, **שהעולם** יהי' דירה לו ית', כמבואר שם בארוכה, ולכן **מפרט** סדר העלי': "עולה", ועוד יותר ש"מתבטל", עד ש"נכלל"; משא"כ כאן, שנזכר רק השלילה, מספיק לומר בכללות שאינו עולה ומתלבשת כו').

ב. אח"כ ממשיך, "ולכן גם היצה"ר וכח המתאוה לדברים האסורים, הוא שד משדין נוכראין . . משא"כ היצה"ר . . לדברים המותרים . . הוא שד משדין יהודאין לפי שיכול לחזור לקדושה כדלעיל". מכיון שכל ענין העבודה היא בבירור ק"נ, כמבואר בארוכה בפרק שלפנ"ז, וכן בסוף פרק ו', לכן מדגיש, שרק "נפשיות כל אומות העולם... נמשכות מג' קליפות הטמאות (ורק את אלו מושללים מברירור); "משא"כ היצה"ר וכח המתאוה לדברים המותרים למלאת תאותו הוא שד משדין יהודאין כו" - היינו מק"נ - ויכולים לבררם.

היינו, שענינו של יהודי - גם הנה"ב שלו - ה"ה מק"נ, מכיון שתכליתו **להעלות** גופו וחלקו בעולם. ולכן, ענין שא"א להעלות - אין לו שייכות לזה, זולת ע"י **שמברר** היצר, ע"ד ע"ח שחטאנו לפניך ביצה"ר - כידוע הפירוש בזה¹⁵⁰.

¹⁴⁶ כ"כ בתשנ"ו, ובתשמ"ג כתב בפשטות "בהמשך לחציו השני של הפרק הקודם, שדיבר בתואר הענין של מאכלות אסורות, ממשיך להסביר עד היכן הדברים מגיעים...".

¹⁴⁷ ויקרא ד, כג.

¹⁴⁸ ופרש"י שם: "כמו אם הודע הדבר... הודע אליו. כשחטא ה' סבור שהוא היתר, ולאחר מכאן נודע לו שאיסור ה'".

¹⁴⁹ ויקרא שם: "או הודע אליו חטאתו אשר חטא בה, והביא את קרבנו שעיר עזים זכר תמים".

¹⁵⁰ שיחות יום ב' דחה"ש ה'תשי"ג (תו"מ ח"ח ע' 230), ושם "ועפ"ז יש לפרש מה שאומרים "על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע" - דלכאורה אינו מובן: הרי כל החטאים שמפרטים בהנוסח ד"על חטא" הם ע"י היצה"ר, ומהו החטא המיוחד שעליו אומרים "על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע" - שזהו **מה שחוטאים בהיצה"ר** גופא, **שלא מבררים ומזככים אותו**, אלא מכלים ומאבדים אותו, ובכך מסירים אותו מן הדרך, שאינו יכול להגיע לתכלית בריאתו - שהאדם יתגבר עליו וינצחו . . ועד שיתהפך לטוב".

ובביאור רחב יותר לקמן בפל"ז (מח, א): "ועי"ז - שק"נ תצא מטומאתה כו' - יתבלעו ויתבטלו לגמרי כל השלש קליפות הטמאות כי יניקתן וחיותן מהקדושה עכשיו היא ע"י קליפת נוגה הממוצעת ביניהן", וא"כ, גם מצד ענין הבחירה מספיק שיהי' לו "כח המתאוה לדברים המותרים למלאות תאותו", שלדברים המותרים שמק"נ יש לו שייכות, כמבואר בפל"ז, "...ושייך לו החיות של חלק אחד מששים רבוא מכללות העולם התלוי בנפשו החיונית להעלותו לה' בעלייתה דהיינו במה שמשתמש מעוה"ז לצורך גופו ונפשו החיונית...", שזה רק בעניני הרשות שאפשר להעלותם, שלכן מותר להשתמש בהם; משא"כ ענינים האסורים, אינם עולים בקדושה, רק מתבטלים כו', ולכן אין לו כל שייכות להם וכו'.

ודא"ג יש לציין, שהמבואר כאן, וכן המבואר בפל"ז, שרק עניני ק"נ יכולים להעלות, צ"ל שהמדובר הוא, שיעלה אותם באופן שנעשה חפצא של קדושה, או דם ובשר יהודי כו'; משא"כ עלי' בדרגא פחותה מזו, והיינו שיהי' מסייע לקדושה כו' - הנה באופן כזה, גם הענינים שבאים משלש קליפות הטמאות לגמרי יש להם עלי'. וכמ"ש כאן בפל"ז "...ודירה וכל כלי תשמישיו", שבזה נכלל גם לבושים כמו מנעלים, שנעשו מעור בהמה טמאה כו'; וכן בנוגע לאוה"ע, שמצינו שיתבררו לא רק באופן שיוכרתו ויאבדו, כמפורש בכ"מ, אלא גם באופן שישארו במציאותם, ועוד זאת - כאוה"ע, ויהיו מלכים אומניך כו'¹⁵¹, והטעם לזה הוא לפי שזהו כבודו של יהודי שמלך משמש אותו כו', וע"ד שמצינו באברהם שלכבודו עשה הקב"ה שאותו היום מינוהו לעפרון שוטר כו'¹⁵².

ג. ...אך מ"מ קודם שחזר לקדושה . . וגם אח"כ הרשימו ממנו נשאר ב"גוף". לכאן כ"ז כבר נזכר בפרק ז', רק שכאן מוסיף הטעם "להיות כי מכל מאכל . . תיכף דם ובשר..." - ועפ"ז צע"ק מה שלא הובא זה תיכף בפרק ז'.

ח' שבת

ד. "ועל דב"ט בהיתר כגון ע"ה שאינו יכול ללמוד". וידוע הצ"ע¹⁵³, כי הלא יכול לקרא בתושב"כ או לומר אותיות וכו'¹⁵⁴.

ואולי י"ל, כי זה שאינו יכול ללמוד ולהבין, הנה, להיות לא פסיק פומי' מגירסא כל הזמן, א"א לתבוע ממנו - וע"ד שנזכר לקמן פי"א "או שהיא שעת הכושר לעסוק בתורה . . הניעור בלילה כו'", שמשמע דוקא בזמן המתאים - שיש מנוחה בלילה כו' - הוא ענוש על ביטול תורה; ולכן י"ל, שע"ה שאינו יכול ללמוד, אין אפילו שעת הכושר כו'.

ה. ע"ז שאומר כאן בפ"ח "לדיבורים אסורים - היינו דיבורים שאסורים אפי' לע"ה שאינו יכול ללמוד¹⁵⁵ - כמו ליצנות ולשון הרע . . שהן משלוש קליפות הטמאות..."; ולכאורה צ"ב, כי לעיל בפ"א כשמדבר בנוגע לנה"ב שבישראל שמצד ק"נ מזכיר ג"כ "ליצנות . . מיסוד הרוח"¹⁵⁶. וא"כ, מהו ליצנות: ק"נ (ששייך לבררו) או גקה"ט?

[אלא שיש לעיין במ"ש "כידוע הפי' בזה", שהרי הפי' הידוע בזה הוא כמ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א (אג"ק חי"ב ע' שטז) "וכידוע הפירוש של על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע, כי נגיעה בבריאות גוף הישראלי בא מהלעו"ז ולפעמים גם היצה"ר אינו מוצא עוז ותחבולה לעשות אלא שהאדם מחליש את בריאותו", ובכ"מ בשיחותיו].

¹⁵¹ ע"פ ישע"י מט, כג.

¹⁵² ראה רש"י פ' חיי"ש כג, י ד"ה ועפרון ישוב.

¹⁵³ ראה לקו"ש ח"ג ע' 1005.

¹⁵⁴ ראה של"ה בהקדמתו בית אחרון (יג, סע"א ואילך) - בהגהה. וראה גם ספר שפתי ישנים (להר"ר שבתאי משורר בס) בהקדמה. הובא בכ"מ בשיחותיו של כ"ק אד"ש (ראה לדוגמא המלך במסיבו ח"ב ע' 17).

¹⁵⁵ כי לרוב בני"א, אף דברים בטלים היו "דיבורים אסורים", מכיון שמבטל מדברי תורה ומצוות - וכמו שממשיך "וכן מי שאפשר לו לעסוק בתורה ועוסק בדברים בטלים...".

¹⁵⁶ וז"ל אדה"ז בפ"א: כעס וגאוה מיסוד האש . . ותאות התענוגים מיסוד המים . . והוללות וליצנות והתפארות ודברים בטלים מיסוד הרוח, ועצלות ועצבות מיסוד העפר.

י"ל, שכאן המדובר בליצנות ע"ד לשון הרע (שמתלוצץ מחבירו כו') שהוא בסמיכות לה; משא"כ בפ' א' ליצנות - מזכיר ביחד עם - התפארות ודב"ט - באופן שאין בהם איסור, כי אי"ז ליצנות האסורה, ע"ד ליצנות דע"ז וכיו"ב, שאז הרי"ז עדיין ק"ג, ויכולים להשתמש בזה ג"כ לקדושה, ע"ד המובא לעיל בפ"ז בנוגע למילתא דבדיחותא. - שמעתי זאת מהמשפיע הרש"ח ע"ה.

וכן יש להעיר שמובא לפעמים פירוש "ע"ד הצחות", ולפעמים ג"כ הלשון¹⁵⁷ "ע"ד הלצה" - והיינו ליצנות בקדושה.

וראה המובא בזה ברשימות על פרק א' על "דב"ט" שמעיר "לא חשיב לשון הרע דנכלל בדב"ט. אדמו"ר נ"ע". ועפ"ז צריך עיון ליישב, הן השאלה (כי איך שייך שיזכיר לשון הרע שזהו משדין נוכראין, וא"כ אינו שייך לנה"ב שבישראל שמק"נ), וכן התירוץ - שזה "נכלל בדב"ט"; זולת אם המדובר, לא בדב"ט של ע"ה, כ"א במי שיכול ללמוד שיש בזה גם איסור ביטול תורה כו' כנ"ל; וכן מוכרח לומר ביאור כלשהי בנוגע ל"כעס וגאוה" שהם באמת שקולים כע"ז כו', וצריך ליישב כ"ז.

ו. בסיום הפרק מזכיר ב' אופנים איך להשתמש בחכמות אוה"ע באופן המותר: "עושה אותן קרדום לחתוך בהן, דהיינו כדי להתפרנס מהן בריוח לעבוד ה'", "או שידוע להתשמש בהן לעבודת ה' או לתורתו". ש"ל שזהו ע"ד (רמז בזה ל)ב' האופנים¹⁵⁸ "כל מעשיך לש"ש"¹⁵⁹, ו"בכל דרכיך דעהו"¹⁶⁰.

וימתק לפ"ז, זה שגם כאן אומר "שיודע" - שלכאורה ה' מספיק באמרו או שמשתמש בהן לעבודת ה' כו' (ופשיטא שצ"ל שידוע איך להשתמש, כי באם אינו יודע, לא יוכל להשתמש) ולמה מוסיף תיבת "שיודע" - ש"ל, (שדרגא של "בכל דרכיך" היא נעלית יותר), שזהו כל' הכתוב הנ"ל "דעהו", והפ"י בזה הוא. שלהשתמש בהן עצמן לעבודת ה', תלוי בידיעה דדעת עליון כו', ויש להאריך בזה.

ז. ומה שמסיים ש"וזהו טעמו של הרמב"ם ורמב"ן ז"ל וסיעתן שעסקו בהן".

וי"ל, שזה שאומר ש"זהו טעמו", הכוונה לא' מב' טעמים הנ"ל, או שההדגשה היא שטעמים ה' טעם הב', שידעו להשתמש בזה עצמו לעבודת ה'.

והנה לכאורה צ"ל מה מלמדנו, שהרי לאחרי אמרו שיש אופנים המותרים, פשיטא שהנ"ל עסקו באופן המותר¹⁶¹.

וי"ל ע"פ מה ששמעתי מהמשפיעים שלי (כמדומה מר' אבא פליסקין שליט"א ע"ה), שבוזה רוצה להדגיש, שרק הם שהיו להם נשמות נעלות יכולים להתעסק באופן כזה; משא"כ נשמות הנמוכות כו'.

- שעפ"ז, הסיום הוא מעין הפתיחה של חלק האחרון בהפרק, "וכן העוסק..." - והוא, ששניהם מדברים בענין החומר שישנו בהעיון בחכמות אוה"ע, שמטמא בחי' חב"ד שבנפשו האלקית כו'.

¹⁵⁷ בחסידות - ראה תו"מ התוועדיות ח"ז ע' 358 - וביותר בפי הדרשנים במשך הדורות.
¹⁵⁸ החילוק בין ב' האופנים מבואר בכ"מ, ולדוגמא, במאמר ד"ה השם נפשנו בחיים (ס"ז) תשח"י (ש"ל לג' תמוז תשמ"ט, ונדפס בסה"מ מלוקט ג') מבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "כל מעשיך לשם שמים... יהי' כל עסקו בעניני העולם רק אמצעי בשביל קיום התומ"צ" (שזהו כאופן הא' - "כדי להתפרנס מהן בריוח - בכדי שעי"ז יוכל - לעבוד ה'"), ו"בכל דרכיך דעהו, ידיעת אלקות בעניני העולם עצמם" (שזהו כאופן הב' - "שיודע להתשמש בהן - עצמן - לעבודת ה'...").

¹⁵⁹ אבות ב, יב.

¹⁶⁰ משלי ג, ו.

¹⁶¹ כי אף בלי הביאור צ"ל שלא עשו איסור בהתעסקות בחכמות אלו - שהרי מדברים בצדיקים גדולים - רק שבלי ההסבר כאן לאו דוקא) יודעים למה אין איסור.

[וע"ד המבואר בשיחת ש"פ שמיני תשח"י (תו"מ חכ"ב ע' 292 ואילך) ש"כ... כאשר שמעו דבר-מה מהאריז"ל, שהי' גאון גדול גם בנגלה... ה' להם לדעת שאפשר לסמוך עליו שלא יכשיל אותם ח"ו לעשות ענין היפך ההלכה... איתא בגמרא: "בדרבנן עבדינן מעשה והדר מותבינן תיובתא"... והביאור בזה... ע"פ נגלה - שיש לדעת שרבנן הם לומדים גדולים, ואפשר לסמוך עליהם. ומה שיש לו קושיא - הרי זה רק משום שחסרה אצלו היגיעה האמיתית בתורה, וכשתהי' אצלו היגיעה האמיתית, ויזכה לזה - יראה שהדין הוא כדבריהם של רבנן... ובכ"מ].

וההסבר הוא פשוט, כי בנידוג לכשמטמא "רק המדות . . בטומאת ק"נ שבדב"ט . . מאחר שהם דברי שטות ובורות... ", שאז הרי החב"ד שלו - שלא נטמא בזה, ואין לו שום הנאה כו' - לא יותפס בזה, וכמאמר, אין אדם חוטא ולא ל¹⁶², וממילא לא יומשך בזה, וכמובא עד"ז לקמן בפ"ד "אינני רוצה להיות שוטה..."; משא"כ כשמתעסק בחכמות אוה"ע, הנה מאחר שמטמא את החב"ד שלו - שהוא נהנה מהחכמות כו' - אם אין מי שיעכב אותו מבלי להמשיך בזה, הנה אח"כ ימשיך בזה, לא רק להתעסק כדי פרנסתו כו', כ"א גם מצד ההנאה שמוצא בהחכמה כו' ולכן (אלו שיש להם) נשמות רגילות, לא יתעסקו בחכמות אלו כלל;

משא"כ הרמב"ם ורמב"ן ז"ל וסיעתן שהיו נשמתם נשמות גבוהות, שבאדם כזה הרי הנשמה מאירה אצלו, והיינו שמושלת על החב"ד שישתמש בהם רק לצורך הפרנסה, או במקום שיודע להשתמש בהם לעבודת ה', שיעשה כן.

וע"ד המובא לקמן בפמ"א (בנוגע לכאו"א כמו שצריך להיות) בכוונת התפילין, "שלא להשתמש בחכמתו ובינתו שבנפשו בלתי לה' לבדו", עיי"ש; אלא שזה גופא שהנחת התפילין תהי' באופן כזה לשעבד הלב והמוח א"א באם החב"ד שלו כבר נטמא כו', וי"ל (שזה א' מהטעמים לזה) שלכן מזהיר כאן מחכמות אוה"ע לכאו"א, כדי שיוכל לקיים מצות תפילין בכוונתה הרוחנית כדבעי.

¹⁶² קידושין סג, ב; בבא מציעא ה, ב; שבועות מב, ב; ערכין כג, א.

פרק ט'

המשך העניינים \ למה צריכים לידע מקום משכנם של ב' הנפשות \ סדר המדות רעות \ המשך העניינים \ אינו אומר "חפצה" בנוגע נה"ב \ אי הפירוט בנוגע רצונות נה"ב

פ' מקץ

ט' טבת

א. אחרי שנתבאר בפרטיות ע"ד ב' הנפשות והפעולות שלהן (ע"ד נה"א בהפרקים ב-ה, ונה"ב בהפרקים ו-ח), ממשיך לבאר מקום משכנם, ואיך שכ"א רוצה להתפשט בכל הגוף ולכבוש גם מקום השני, שלכן הב' תמיד במצב של מלחמה (היפך המובא בהפתיחה להקדמה שכאשר "איש על מקומו, אז) יבוא לשלום...¹⁶³); ומזה באים התוצאות בפ"י - ב' הדרגות של צדיק שאצלו נה"א היא הגוברת בהמלחמה; ובפ"א - ב' הדרגות של רשע כאשר נה"ב מתגברת ר"ל; עד שמגיע לפי"ב, בו נתבאר מצבו של הבינוני, שעליו בא המשך כל הספר (הק' בשם ספר של בינונים).

ב. מתחיל "והנה מקום משכן נה"ב . . . אך מקום משכן נה"א". והשאלה הפשוטה: למאי נ"מ מקום משכן ב' הנפשות (עצם הענין שנלחמים על העיר קטנה, שבזה עסוק ברוב הפרק, מובן - שבזה הוא כל "העבודה"; אבל מה נוגע לעבודה, ההשכלה שבתחילת הפרק)?

והנה, מהמשפיע שלי - הרש"ח קסלמן ע"ה - שמעתי, שזה נוגע ל"בחינה", והיינו לדעת בכל ענין אם בא מצד הקדושה או להיפך (היינו, שאם הענין בא תחילה מהלב ואח"כ ממציע טעמים כו', הרי"ז הוראה שבא מצד ה"לעו"ז כו', וכן להיפך, אם בא מהמוח תחילה, ואח"כ מתחיל גם להרגיש טוב הדבר, הרי"ז הוראה שבא מצד הקדושה). אבל נוסף שצ"ע אם תמיד הרי"ז "בחינה" אמיתית - ובמיוחד ע"פ המובא (בשיחת חגה"פ תש"ג¹⁶⁴) הסיפור מהרה"צ ר' נחום מטשערנאבול ז"ל שתמיד צ"ל **ההבחנה שכלית**¹⁶⁵ עיי"ש, וא"כ אינו מתאים עם ענין הנ"ל; הנה חוץ מזה, לא כאן הוא המקום להוראה זו כו'.

ולכן נלענ"ד להסביר **כפשוטו**: היות שכל הספר מיוסד על הכתוב כי **קרוב** גו'; ואחרי שהביא בפ"ו שזלעו"ז עשה אלקים, **וכל** מה שיש בנה"א ישנו בהנה"ב; וממשיך **כאן** לבאר המלחמה - שהם כמו **שני מלכים** (שהם שווים!); וא"כ קשה: איך זה קרוב?!

ולכן מתחיל תיכף לבאר **מקום משכנם**. ועפ"ז מובן, שאע"פ שכ"א רוצה להתפשט בכל הגוף (הנה"ב גם במח כו', והנה"א גם בלב **וגם בחלל השמאלי**), אעפ"כ, להיות **שמקום משכנו של הנה"א הוא במח**, הנה כמ"ש בסיום הענין בפ"ב, שמביא מהזהר הכלל ש"מוח שליט על הלב", ומוסיף תיכף הסבר שכן הוא "בתולדתו וטבע יצירתו" - **וההסבר** מובא אח"כ (כמו בדא"ג!) בפנ"א (עא סוף ע"ב), "הלב מקבל מהמוח **ולכן המוח שליט עליו בתולדתו**" - וא"כ הרי"ז קרוב מאד, כמו שמסביר בפ"ב ובהמשך בפ"ג וי"ד!

ג. ויש **לדייק** בהסדר "כל התאות והתפארות וכעס...". בניגוד לפ"א ששם מוזכרים לפי סדר היסודות: אש - כעס, מים - תאות, רוח - התפארות, (בסדר של אמ"ר עפר); וכאן מוזכרים לפי סדרם בהתגלותם: תחילה ישנה תאוה, ומזה בא להתפארות (**התפשטות התאוה**), ואם ישנם מענבים לנגדו, אזי מתכעס כו' - ולכן בא זה לאחרונה.

י' טבת

ד. אח"כ, בהסבירו בארוכה מה "שהאלקית חפצה ורצונה", מסיים שרצונה "שתתפשט גם לחלל השמאלי", היינו, לא רק בהנוגע להלבושים ש"לא יעבור זר בתוכם ח"ו", כ"א גם "להפכה מתענוגי עולם

¹⁶³ וכמובן מפסוק זה עצמו - דמכלל הן אתה שומע לאו.

¹⁶⁴ סה"ש ע' 67 ואילך.

¹⁶⁵ שם ע' 66 ואילך.

הזה לאהבת ה", וזה אפשר רק ע"י אהבה בתענוגים (ולא ע"י "אהבה עזה כרשפי אש"). ומהו ההסבר למה צריך אהבה בתענוגים דוקא? ולכן ממשיך אשר "והענג הוא במוח חכמה . . והוא בחי' המים (ומוסיף ביאור, שלכן הרי"ז בחי') זרע אור זרוע . . המהפכת לטוב את בחי' המים שבנפש הבהמית שמהם באו תאות תענוגי עוה"ז מתחלה", והיינו שכל עניניו של הנה"ב שמיסוד המים שבו, שמזה באים כל התאות כמובא בפ"א, ולכן כשמהפכים את המים (וכמו שמביא תיכף מע"ח בשם הזהר, שכל מה שצריך הוא רק להסיר הבגדים הצואים . . שהם תענוגי עוה"ז), הרי ממילא מתגלה התענוג באלקות כו'.

ועדיין צ"ע איך זה פועל שינוי על שאר היסודות של הנה"ב, כמו אש ורוח ועפר (שמביא בפ"א הענינים הבלתי רצויים שבאים מיסודות אלו דוקא).

ה. וממשיך: שיעלה ויבא ויגיע, למדרגת אה"ר וחיבה [שהיא] יתירה [היינו גדולה יותר] ממדרגת אהבה עזה כרשפי אש [כי אהבה כרשפי אש ה"ז בצמאון שחסר לו, משא"כ]. . אהבה בתענוגים להתענג על ה' [ה"ז] מעין עוה"ב, [ועכשיו בא לבאר] והענג הוא במוח חכמה ושכל . . והוא בחי' המים [בניגוד לאהבה שכרשפי אש, וכיון שהוא בחי' מים יש בה התכונה של] זרע אור זרוע [היינו שמצמיח ומגדל שלכן דוקא אז נפעל הענין]. . המהפכת לטוב את בחי' המים שבנה"ב [כי להפוך את תאות נה"ב שבאים מיסוד המים צ"ל דוקא ע"י יסוד המים שבנה"א].

ו. בסיום הפרק אומר "אך נפש הבהמית שמהקליפה רצונה להפך ממש...". והדיוק בזה בולט, שבנוגע לנה"א אומר בתחילה "ש...חפצה ורצונה..."; וכאן אומר רק "רצונה".

והביאור הוא כמו שמסיים, שהרצונות של הנה"ב זהו "לטובת האדם, שיתגבר עלי' וינצחנה", וא"כ אין זה חפצה הפנימי רק רצון חיצוני¹⁶⁶! וגם זה מעודד את הבינוני בעבודתו, וכמו שמבאר זאת בסוף פכ"ט.

ז. ולעצם הענין שאינו מפרש את הרצונות של נה"ב (ולא כמו שעשה בהנוגע לנה"א, שהאריך בפרטיות בכל הנוגע לחפצה ורצונה, וגם איך זה אפשרי - לפעול האתהפכא, כנ"ל (ס"ד) בארוכה) שמעתי מהמשפיע שלי הנ"ל (הרש"ח קסלמן) שבאמת אין לה רצונות מיוחדות לנה"ב (גם לא תאות עוה"ז כו' - אף שהטבע של הד' יסודות של הנה"ב נטייתם לרעה, כמפורט בפ"א), כ"א כל רצונה הוא: "להיפך ממש" ממה שנה"א רוצה!

ז. א. שלהיות שכל ענינה הוא "להיפך ממש" - כדי שהאדם "יתגבר עלי' וינצחנה" - לכן כל ענינה הוא רק למנוע את הנה"א למלא שליחותה ולבלבל את האדם מלמלאות את המוטל עליו. ולכן - מצד זה ומסיבה זו - יכול להיות נה"ב יר"ש וחסיד כו' (כמובא בהיום יום כ"ג סיון, "נקוט האי כללא בידך...") כי יכול להיות נה"ב שירצה להיות מתפלל כמו שצריך, לעזור ליהודי, וכיו"ב עיי"ש) - ואדרבא יתלבש בזיידענע זופעצע כדי לרמות את האדם ע"ד עשו שרימה את אביו ע"י שאלות של "הידורים" "וזהירות יתירות" כו'¹⁶⁷.

ומסביר הטעם להיות כי כל ענינה הוא "כמשל הזונה שבזה"ק" (הובא ג"כ לקמן ספכ"ט).

ויש להאריך בזה, כי זה נוגע ביותר לעבודה, וישנו סיפור מהחווה מלובלין בנידון זה.

¹⁶⁶ ראה לקו"ת שה"ש לג, ד: "שיש הפרש בין חפץ לרצון שרצון נקרא מי שרוצה הדבר אף שלא מרצונו וחפצו האמיתי ואף מי שכופין אותו עד שיאמר רוצה אני נקרא רצון אצלו שרוצה מ"מ אבל חפץ נק' חפץ ורצון האמיתי דהיינו שיש לו חפץ ותשוקה מחמת שמוצא קורת רוח ותענוג באותו הדבר שרוצה". (וראה גם מלבי"ם ויקרא א, ג).
וראה גם לקמן פרק כ"ח.

¹⁶⁷ ראה רש"י תולדות כו, כז ד"ה יודע ציד.

פרק יו"ד

שנאה ומיאוס – ההבדל ביניהם, וההוכחה עפ"ז באיזה דרגה (של צדיק) אדם עומד \ צדיקים גמורים

פ' ויגש

י"א טבת

א. "והנה כשהאדם מגביר נפשו האלקית" - היינו נפש השכלית¹⁶⁸.

ב. "כי המיאוס הוא הפך האהבה ממש כמו השנאה". בפשטות כוונתו בהוספה זו היא: להיות כי בהכתוב אומר בנוגע לשנאה "תכלית שנאה שנאתים"¹⁶⁹; וראי' ע"ז ממשיך רבינו בכתוב שלאחריו "חקרני ודע לבבי"¹⁷⁰ (שזהו גודל **אהבתו** לה', וממילא) "**וכפי ערך גודל האהבה לה'** כך ערך גודל השנאה", ואדה"ז ממשיך גם בנוגע ל"מיאוס"; ולכן מוסיף את הנ"ל, כי מדת המיאוס הרי"ז בדומה לשנאה שהיא **היפך** האהבה, שכאשר **אהבתו** לה' היא בתכלית, **מוכרח** בדרך ממילא גם המיאוס להיות בתכלית.

אבל עדיין צריך ביאור: מה זה נוגע להביאור כאן?

ואולי י"ל, כי באמת גם מי שהוא במדרגת צדיק הרי צ"ל בעיניו כרשע, וע"ד רבה שאמר כגון אנא בינוני, (רק שאביי הכריח לו שהוא בדורו צדיק גמור כו', ואף גם זאת היתה רק מצד הכרח **צדדי** דלא שביק מר חיי לכל ברי', אבל) ומצ"ע לא הי' לו הכרח על זה, כמבואר בפ"ג (יט, א) "ונדמה בעיניו כבינוני המתפלל כל היום".

ולכן כאן, כאשר **מבאר** הדרגות של צדיק גמור ושאינו גמור, מביא ענין נוסף, שבזה יכול להיות "בחינה" באיזה מדרגה הוא נמצא, ע"ד המובא בש"ס¹⁷¹ שכששאל רבי חנינא בן תרדיון מר' יוסי בן קיסמא "רבי מה אני לחיי העולם הבא" ענה לו "כלום מעשה בא לידך" וכאשר א"ל "מעות של פורים נתחלפו לי במעות של צדקה וחלקתים לעניים" א"ל שהוא מזומן לחיי העוה"ב¹⁷², כמבואר הענין בתו"א פ' תולדות (יט, ב).

ג. והנה ההבדל בין שנאה למיאוס היא ע"ד מורא ופחד, והוא (בפשטות¹⁷³), שהיראה היא במח ופחד הרי"ז בלב, ועד"ז בענינו: שנאה, אם כי זוהי מדה בלב, אעפ"כ יכול להעלים שנאתו כו'; משא"כ מיאוס, הרי"ז כ"כ בהתגלות לבו, עד שאינו יכול לסבול כלל ענין שמאוס אצלו עד שמבלבל אותו, כהל' שהוא ממאס **בחיי** (ע"ד שאמרה רבקה קצתי בחיי¹⁷⁴, ועד"ז ביצחק "ותכהנה עיניו" מעשנן של נשי עשו¹⁷⁵). עד שזה מתבטא גם בהלכה, שמותר להתפלל נגד דבר השנאו אצלו¹⁷⁶, משא"כ בדבר המאוס כמו צואה וריח רע כו'¹⁷⁷.

ולכן, כאשר הרע **מאוס** אצלו, הרי"ז סימן שהוא צדיק גמור. וכפי ששמעתי מהמשפיע שלי הרש"ח קסלמאן ז"ל סיפור אודות א' מחסידי אדה"ז, שפעם, כאשר הי' בוקר באשכנז לרגלי עסקיו, והסוחר שהי' עושה עסקים עמו רצה "לכבדו" כפי השגתו של כיבוד - והוא, שתשמש אותו פרוצה כו', הנה כשנכנסה לחדרו הקיא כפשוטו. והטעם שהקיא הוא, כי פריצות הי' מאוס אצלו עד שלא הי' יכול לראות זה. וכמו

¹⁶⁸ נ"ל שהבין מ"ש בתניא כאן (דלא כמו שמפרשים בשיעורים בס' התניא וכו' - שעושה נה"א גבור, אלא) ש"מגביר נה"א" על איזה דבר, ומוזה שההמשך הוא "ונלחם כל כך עם הבהמית" מובן, שמ"ש "מגביר נה"א" פי', נפש השכלית. ועוד יש לעיין בכ"ז.

¹⁶⁹ תהלים קלט, כב.

¹⁷⁰ שם, כג.

¹⁷¹ עבודה זרה יח, א.

¹⁷² ובלשונו: "אם כן מחלקך יהי חלקי ומגורלך יהי גורלי".

¹⁷³ או: א' מהחילוקים.

¹⁷⁴ פ' תולדות כז, מו.

¹⁷⁵ שם פסוק א, ובפרש"י.

¹⁷⁶ בפשטות - מדלא מצאנו בשום מקום שאסור.

¹⁷⁷ שר"ע אור"ח סי' עו ואילך. אין כתוב שם שהיינו מחמת שהוא מאוס, רק שכן עולה מתוך ההלכה.

שמובא בהלכה בנוגע להאיסור של "בל תשקצו", שלא למאס את האדם בעת אכילתו, ע"י אוכל מאוס כו'; לדוגמא, באם מי שהוא הי' מניח צואה בקערה לפני האדם האוכל... אף שכ"א יודע ה"חשבון" המובא בפ"ד "...וכן כל מיני מטעמים ומעדנים נעשים כך חמת מלא כו'", אעפ"כ, מהחשבון לבד לא יבא להיות "מואס ברע" עד שתגרום לו מצב שמקיע את האוכל שאכל כבר... ומה שמציע בפ"ד הוא "לקבוע לו עתים", "לשית עצות בנפשו" כו', כי כדי שהענין יפעול עליו צ"ל זה נוגע לו בפנימיות לבבו כו'.

מעין דוגמא להנ"ל יכולים להביא מסיפור ע"ד אדמו"ר הרי"ץ נ"ע¹⁷⁸, בהיותו ילד קטן, והסבתא הרבנית רבקה נ"ע נתנה לו אבטיח¹⁷⁹, וכאשר יצא ל"החצר" שם נמצאו חבריו ונתן גם להם מהאבטיח - אבל כנראה חלקים קטנים, הנה אביו כ"ק אדמו"ר (הרש"ב) נ"ע - כשראה זאת דרך החלון, קרא אותו והוכיחו על אופן החלוקה - שלקח לעצמו יותר כו'¹⁸⁰, והילד פתח בבכי' עד שהקיא כל האוכל כו'; וכאשר אמו הרבנית טענה מה רוצה ממנו אביו, וה"ה רק ילד קטן¹⁸¹, ענה ע"ז שכן הדבר! זהו חינוך¹⁸²!

ד. בס' שיעורים לתניא מהר"י ווינברג שי' (ע"ה) מסביר בפשטות ההפרש בין "שנאה" ל"מיאוס"¹⁸³ - אבל מה זה נוגע לנו? משא"כ ע"פ הנ"ל הרי"ז הוכחה לדעת אם הוא צ"ג כו'.

ה. וזה שאנו רואים בצדיקים גמורים שסובלים כו', ואפ"י מראים פנים שוחקות כו', י"ל בב' אופנים: או שהם רואים רק הטוב בכ"א, או שזהו מס"נ שלהם נישט צו מאכן אַ צווייטן פילן ניט גוט כו'.

ובטח בס' של צדיקים שכתב אדה"ז (ונשרף בעת הסתלקותו של הסבא משפאלא נ"ע¹⁸⁴) היו **מבוארים** הענינים השייכים לעבודתו ומדרגתו של צדיק. וכאן מובאים הענינים רק באופן כללי כמו שזה נוגע לידיעתו בעבודתו ומדרגתו שהיא מדת הבינוני.

י"ב טבת

ו. "...כדאיתא בגמ' דתמניסר אלפי צדיק...". יש לעיין הפירוש בגמרא - אם זהו בכל דור או בכללות הדורות כו' - וכן לעיין בזהר בהקדמה, המובא שם ע"ד ר' חייא ורשב"י (המצויין בתניא כאן בסוף העמוד).

¹⁷⁸ סה"ש תש"ה ס"ע 10 ואילך.

¹⁷⁹ בסה"ש שם: "קאָווען".

¹⁸⁰ בסה"ש שם: "איך האָב באַמערקט אז דו האַסט טאַקע געגעבן צו דייענע חברים אָבער ניט מיטן גאַנצן האַרצן...".

¹⁸¹ בסה"ש שם: "וואָס ווילסטו פון דעם קינד".

¹⁸² בסה"ש שם: "גוט אַזוי, זאָל אין אים נקנה ווערן", ובקטע **שלאחריו** "אַט דאָס איז חינוך".

¹⁸³ ושם (ע' 112): אויף אַ רוחניות'דיקער זאָך ("סטרא אחרא"), וואָס איז ווייט פון דער מענטש, פאַסט זיך דער לשון "שנאה"; און

אויף די גשמיות'דיקע תאוות ("רע"), וואָס זיינען נאָענט צו דעם מענטש און זיינען פאַר זיינע אויגן, לייגט זיך דאָס וואָרט "מיאוס", אַזוי ווי אַ מענטשן עקלט זיך פון אַ פיינטלעכער זאָך ווען זי איז נאָענט פאַר זיינע אויגן.

¹⁸⁴ אג"ק ח"ט ס"ע רלב. שיחת ש"פ מקץ תשכ"ב (תו"מ חל"ב ע' 342).

פרק י"א

דיוקים בהפרק \ איזה דרגא שורה "אכל בי עשרה"

י"ג טבת

א. "...זוה מתחלק גם כן לרבבות מדרגות **חלוקות**..." ויש לדייק, דלעיל בפ"י בנוגע לצדיק שאינו גמור אומר "מתחלקת לרבבות מדרגות"¹⁸⁵.

ב. ...אם שב **בתשובה הראוי'** ע"פ עצת חז"ל... וצ"ע מה כוונתו בתשובה **הראוי'** ע"פ **עצת** חז"ל, הרי שם החילוקים הם רק בנוגע לכפרת נפשו - אם צריך לחכות עד יוהכ"פ וכו'¹⁸⁶ - משא"כ להיות ה' יסלח לו, ה"ז נעשה תיכף, כמ"ש לקמן באגה"ת בפ"א ורפ"ב, וצ"ע. ומ"ש "כמ"ש **במ"א**", בטח כוונתו לאגה"ת שם.

ג. הסיום של הפרק הוא במארז"ל "**אכל**"¹⁸⁷ בי עשרה שכינתא שריא", שזהו גם בנוגע לרשע ורע לו, ובהסבר, שבבחי' "מקיף עליו מלמעלה" נשאר הטוב לעולם.

יש להעיר בנוגע להמובא במ"א¹⁸⁸, שיחידה מתפשטת בד"א של האדם, וכמבואר בתניא לקמן בפ"ט, זהו תמיד בשלימות. ולכן י"ל, שדרגת השכינתא שריא דכל בי עשרה זה שייך ג"כ לדרגא נעלית זו, וע"ד בנוגע ל"מודה אני", ששום רוח טומאה לא יוכל לבלבל ולפגוע בזה, וכמבואר בקונטרס ענינה של תורת החסידות, ומוכן ג"כ לפ"ז מ"ש באגה"ק "אף שאינם מדברים בדברי תורה".

¹⁸⁵ ויש לומר בפשטות, ע"פ הידוע שבקדושה יש **אחדות**, משא"כ בקליפה יש פירוד, ודו"ק. (ואפשר דלכך כיון).

¹⁸⁶ סוף יומא. וראה אגה"ת בתחלתו.

¹⁸⁷ כוונתו כנראה להדגיש השינוי כאן ע"פ העו"ב של כ"ק אדמו"ר שליט"א.

¹⁸⁸ ראה קונ' ענינה של תורת החסידות, ובכ"מ.

פרק י"ב

הפי' בזה שבינוני לא עבר עבירה מימיו וכו' \ הביאור בזה שתפלה היא שעה נעלית הן למע' והן למטה \ המח' שליט על הלב

י"ד טבת

א. "והבינוני הוא [היינו, אחרי שביאר בפ"י דרגות צדיק וטוב וצדיק ורע לו, ואח"כ בפ"א ב' הבחי' דרשע וטוב ורשע ורע לו, ממשיך כעת] **שלעולם** אין הרע גובר. כל ימיו". והפירוש בזה¹⁸⁹, שהוא נמצא במצב כזה, בתקיפות כזו, ש"לא נקרא עליו שם רשע. כל ימיו" - היינו, "ימיו" מעת שהגיע לתקיפות כזו.

וצ"ע אם זהו אותו הענין הדרוש בתשובה "שיעיד"¹⁹⁰ עליו יודע תעלומות שלא ישוב לכסלה עוד", שהפירוש שם ה"ה (בפשוטות), לא רק לאותו החטא, כ"א כמ"ש באגה"ת פ"א (צא, א), "ולא יעבור עוד מצות המלך ח"ו, הן במ"ע הן במל"ת"; משא"כ התשובה של רשע וטוב לו - ה"רשעים מלאים חרטות" - אינה מספיקה לפ"ז.

ואולי יש לקשר זאת עם ב' הדיעות בפ"י הירא ורך הלבב¹⁹¹ שישוּב מן המלחמה - דלשיטת רבי עקיבא, הפירוש הוא "כמשמעו, שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה ולראות חרב שלופה"; ולשיטת רבי יוסי הגלילי, המדובר הוא ב"הירא מעבירות שבידו" - דיש לבאר (לפי הנ"ל) במאי מיפלגי: שלדעת ר"ע (שאוהב ישראל הי'¹⁹²), אם הוא ירא מעבירות שבידו, ה"ה כבר בע"ת, וממילא אין סכנה שילך למלחמה, וע"כ מפרשו כפשוטו; משא"כ לדעת יוסי הגלילי, שהמצב של ירא מעבירות שבידו ה"ז ע"ד "מלאים חרטות", ואי"ז מספיק להיות בע"ת, שאין מזכירין לו דבר וחצי דבר כו', צריך לשוב מהמלחמה, וצ"ע בכ"ז¹⁹³.

ב. "... בשעת ק"ש ותפלה שהיא שעת מוחין דגדלות למע', וגם למטה היא שעת הכושר לכל אדם...". אינו מבאר כאן הענין אשר זהו "שעת מוחין דגדלות למע'", ואולי זה קשור עם המבואר בדא"ח ע"ד וישכם לבן בבקר (ראה תו"א כד, א¹⁹⁴). וכן מה ש"למטה היא שעת הכושר", אינו מפרש, ואולי הפי' בזה בפשוטות שלה מכוון, שזה לפני שנכנס לעסקיו, משא"כ מנחה הוא באמצע עסקיו, וגם ערבית ה"ה כבר יגע מעבודת היום כו', וצ"ע בכ"ז.

ג. "...הן הכנה לקיום הק"ש כמ"ש במ"א...". באמרו "במ"א", כוונתו להמבואר לקמן פמ"ט, עיי"ש.

¹⁸⁹ ראה הערת כ"ק אד"ש בשיעורים בס' התניא ע' 129, ושם: "הקושיא ידוע. ולפענ"ד הפי' שבינוני הוא, שמצבו (כעת) הוא כזה, שמושללת עשית עבירה בעבר או בעתיד...".

¹⁹⁰ כ' כ"ק אדמו"ר שליט"א (אג"ק חי"ב ע' שכו) שזהו ל' הרמב"ם ("וכלשון הרמב"ם"), אבל לא מצאתי כ"א בהל' תשובה פ"ב ה"ב, וז"ל: "ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם", ויש לעיין כוונת רבינו בזה (הי' אפ"ל שהוא שילוב רמב"ם הנ"ל עם מ"ש כ"ק אדה"ז באגה"ת פ"א "לבב ישוב עוד לכסלה", אך שם כ' מיד לאח"ז "או כמבואר בתניא באגה"ת לרבנו הזקן"), וצ"ע (והנ"מ מובן - לפי המבואר בפנים).

¹⁹¹ דברים כ, ח ובפרש"י.
¹⁹² שהרי הוא בעל המאמר "ואהבת לרעך כמוך" (ספרא עה"פ - קדושים יט, יח), וכמבואר בשיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע לל"ג בעומר ומיתת תלמידיו על שלא נהגו כבוד זל"ז (ראה לדוגמא לקו"ש חכ"ב ע' 139).

¹⁹³ ויש לבאר מ"ש, די"ל, דלכאורה פשוט הוא ש"האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו", וכמו שמפרש תיכף בהכתוב, שזהו כדי ש"לא ימס את לבב אחיו כלבבו". ע"כ י"ל דפשוט יותר לפרשו שלא כפשוטו; אלא דבלית ברירה מפרשו ר"ע כפשוטו - מכיון שאינו סובר שיש שום בעי' עם הליכת בעל עבירה למלחמה. וצ"ע.

¹⁹⁴ ושם: "ואתערותא דילי' בבוקר", עיי"ש בארוכה, וראה שם כג, א: "שבכ"י מתגבר ונמשך אור החסד עליון".

רשימות והערות בתניא

ט"ו טבת

ד. "כ...כי המוח שליט על הלב [כמ"ש בזהר¹⁹⁵ פ' פינחס] בתולדתו וטבע יצירתו...". תיבות אלו, "בתולדתו וטבע יצירתו", זהו כבר הסבר של אדה"ז - כי בזהר מובא רק זה אשר המח שליט על הלב - וראה לקמן בפרק נ"א (עא, סע"ב) טעם לזה אשר המח שליט על הלב.

(ט"ז-) י"ז טבת

ה. "כמ"ש בזהר ללמוד מיוסף עם אחיו...". להעיר, אשר בלימוד חת"ת זה מתאים לפרשת היום¹⁹⁶.

¹⁹⁵ כוונתו כנראה להדגיש השינוי כאן ע"פ העו"ב של כ"ק אדמו"ר שליט"א.
¹⁹⁶ ראשון דפ' שמות. וכנראה, כוונתו לפרש"י פסוק ה': "הוא יוסף . . ועומד בצדקו". ולהעיר, שלפי סדר הפרשיות-כנגד-פרקים (כמבואר לעיל בתחילת ההקדמה), פי"ב הוא כנגד פ' שמות.

פרק י"ג

"לשון מאמרז"ל" - אף שמקרא מלא דיבר הכתוב \ אריכות הל' בנוגע נה"א \ "ואדרבה נתחזק יותר" - הוספת האזהרה היוצא מזה

ה"י (כ') טבת

א. "ובזה (ע"פ המבואר בפי"ב שבינוני לא נק' עליו שם רשע אפילו שעה אחת כו') יובן לשון מאמרז"ל בינונים זו"ז שופטן (ומוסיף במאמר המוסגר) [פי' יצר טוב ויצר הרע] (וצע"ק, שזה הי' צריך לפרש בפרק א' כשמביא מארז"ל זה), דכתיב כי יעמוד . . משופטי נפשו". וצ"ע בזה שמדייק "לשון מאמרז"ל". הרי ל' רז"ל זה מיוסד על הכתוב, ששם נאמר הל' "משופטי". ואולי י"ל שהוא מפני כי רז"ל היו צריכים לפרש ל' הכתוב - שזהו ענינם של חז"ל, "התורה בפירושה ניתנה"¹⁹⁷, לפרש לשון הכתובים - ורק שבזה שגם בחז"ל ה"ז הל' "שופטן", מבואר שזהו פירוש הפשוט, אמנם זהו רק לאחר שפי' כן, ודו"ק.

ב. "...השופט השני שהוא הנה"א שבמוח (ומוסיף) המתפשט בחלל הימני שבלב (ומוסיף) מקום משכן היצר טוב". ואולי י"ל שהוספות אלו נחוצים לתוכן הענין כאן, והוא לומר, שב' השופטים יש להם כחות שוים, שגם הנה"א מתפשט בלב - ששם נק' "יצר טוב", שלכן גם בתחילה מדגיש "פי' יצ"ט ויצה"ר" (שכנ"ל צ"ע מה ענינו לכאן, והי' צריך לפרש זאת בפרק א', ועפ"ז אולי יש לתרץ שכאן נוגע שזהו יצר הטוב ויצר הרע), שהמדובר כפי שהרצונות הם כבר בלב - וגם אז הקב"ה עוזרו כי "המח שליט על הלב", ו"החכמה שבנה"א שבמח" שליט על היצה"ר שאומר דעתו בחלל השמאלי שבלב.

ג. "...ואדרבה נתחזק יותר . . שנשתמש בו הרבה באכו"ש ושאר ענייני עוה"ז". וראה לקמן אגה"ק סי' כח (קמח, ב) "השגות שהן מהתגברות נה"ב שמנוגה", ז. א. שע"ז "שנשתמש בו הרבה", ה"ה שייך יותר להכשל בשגות. וזהו ג"כ האזהרה שלא יכשל בשגה לחשוב שהוא צדיק, כי אדרבה, להיות ש"נתחזק יותר" הנה"ב שלו, זה עצמו נותן מקום יותר לטעות במצבו, ולחשוב שהוא צדיק כו'. וד"ל.

¹⁹⁷ הקדמת הרמב"ם לספר היד (וכן בהקדמתו לפיה"מ) בתחלתה.

פרק י"ד

השאלה מתעורר כאן דוקא, ולא בפרק א' \ השמטת תיבת "אותו" בהביאור

א. אחרי סיום ביאורו בנוגע להחילוקי דרגות בין צדיקים וההיפך ובינונים (שבזה עסק בעיקר בהפרקים י-ג), מסיים, "ובזה יובן כפל לשון השבועה תהי צדיק ואל תהי רשע", ומסביר הקושיא "דלכאורה תמוה כי מאחר שמשביעים אותו תהי צדיק למה צריכים להשביעו עוד שלא יהי רשע".

ולכאורה צ"ע, שהרי ענין זה דמשביעים אותו כו' מובא **בתחילת** פרק א'. ומוכרח לומר א"כ, שמתחילה לא הי' שום קושיא בזה, ורק כעת נתעוררה התמיל' של כפל לשון, ומאחר שנתעורר התמיל', יובן ג"כ הביאור בזה - כמו שממשיך להסביר זאת כאן בפרק י"ד.

והי' נלענ"ד להסביר בפשטות:

כי בתחילה, (לפני אריכות ההסבר והחידוש דס' התניא - שע"ז אמר הרה"צ ר' הלל ז"ל בהתחילו ללמוד ס' התניא "דאלאי צדיק הלואי בינוני" - וראה ג"כ בתניא פרק כז-כח), כל הענין דצדיק והפכו ה"ז בנוגע לקיום המצות בפו"מ, ולכן אין כאן שום כפל לשון, כי מכיון שקיום התומ"צ ה"ז בב' קוין דסור מרע ועשה טוב, הרי מתאים להשביעו "תהי צדיק" - בקיום מ"ע, "ואל תהי רשע" - בשמירת מל"ת;

אבל אחרי הביאור בנוגע ל"שם התואר והמעלה של מעלת ומדרגות חלוקות צדיקים ובינונים", שגם הבינוני שלם הוא בקיום כל תרי"ג מצות, והפירוש ד"תהי צדיק" הוא בשם התואר - שיפעול לגרש את הרע כו' שלא יהי' לו יצה"ר כו', כמבואר בארוכה בפרק י' - א"כ הענין ד"אל תהי רשע" ה"ז "כפל לשון".

ולכן ממשיך כאן, שאעפ"כ אינו קושיא כלל, ואדרבא, מההסבר בפרק זה בנוגע למדת הבינוני - שבנוגע לפו"מ יש לו בחירה, "משא"כ בדבר המסור ללב... - יובן למה דרוש "כפל לשון השבועה". וק"ל¹⁹⁸.

ב. ודא"ג יובן דיוק הלשון כאן: שמתחילה (**בהתמיל'** על כפל לשון השבועה) אומר אדה"ז "כי מאחר שמשביעים **אותו** תהי צדיק למה צריכים להשביעו עוד..."; משא"כ אח"כ (היינו אחרי ההסבר שע"י יובן כפל לשון השבועה) מסיים (בדף כ' סוף ע"א ותחלת ע"ב), "הוא יעשה את שלו לקיים את השבועה שמשביעים תהי צדיק".

והנה משמיט כאן תיבת "אותו", וע"פ הנ"ל מובן:

כי אחרי ההסבר מובן, שבאמת לא השביעו **אותו** שיהי' צדיק, רק ש"אעפ"כ הוא יעשה את שלו (היינו לא שזהו שבועה **שלו** - שפירושו שנתנו לו הכח והבחירה בזה - כ"א ציווי נוסף) לקיים את השבועה שמשביעים (סתם, לאו דוקא אותו) תהי צדיק, (ולכן מסיים שהתוצאות אינם נוגעים לו, כ"א) **והי' יעשה הטוב בעיניו**".

¹⁹⁸ וראה ג"כ לעיל פ"א ס"ד.

פרק כ"ג

המשך הפרקים כ' כ"א וכ"ב \ מעיקרא מאי קסבר ולבסוף מאי קסבר \ המשך הפרקים כ"ד וכ"ה

י"א-י"ג שבט

א. "ועם כל הנ"ל". בא בהמשך לפ' כ-כב, בהם נתבאר, שלאמיתית הדבר, אין שום דבר זולת אלקות, וגם הצמצומים - בהם מתחיל לדבר בחציו הראשון של פ' כ"א - ה"ז רק לגבי הנבראים, ש"נדמה להם. כ. כאילו הוא דבר מובדל ממהותו ועצמותו ית' רק שנמשך. . כמו דבור של אדם מנפשו"; "אך לגבי הקב"ה. . שאין הצמצומים והלבושים דבר נפרד ממנו ית' ח"ו אלא כהדין קמצא דלבושי' מיני' ובי",

ואעפ"כ - ממשיך בפרק כ"ב - שלגבי הנבראים "שהתורה דברה כלשון בנ"א, ונק' בתורה דבורו של מקום ב"ה בשם **דבור ממש** כדבורו של אדם, לפי **שבאמת** כך הוא". וממשיך, שזה שייך רק בהענינים שנמשכים מבחי' **אחוריים**, שפירושו של אחוריים היינו שאין בזה חפץ ורצון של הקב"ה, כ"א אדרבה, זהו **"שלא ברצונו"**; משא"כ ענינים שהם פנימית רצונו **וחפצו האמיתי**, בהם אין צמצומים.

ולכן ממשיך בפרק זה, ש"יובן ויבואר היטב בתוספ' ביאור מ"ש בזהר דאורייתא וקוב"ה כולא חד ובתיקונים פירשו דרמ"ח פיקודין אינון רמ"ח אברין דמלכא", וכמו שמסביר תיכף בארוכה, ההתאחדות שע"י תומ"צ.

ב. ויש להעיר, אשר כאן, **בתחילת הפרק**, מביא בחדא מחתא, הן המובא בזהר בנוגע לתורה, והן המובא בתיקונים בנוגע למצות - ואדרבא, עוד מדגיש אשר "ובתיקונים **פירשו**", ז. א. שזהו פירוש להמובא בזהר, שזהו ע"ד "אברין" - וכמו שבאמת משתמש בזה תיכף בהסבירו שזהו "ד"מ כמו שאברי גוף האדם...". - אף שרק **לכאורה** זהו **אותו** הענין, אבל לפועל, בסיום הענין - אחרי שמבאר החילוקים בהיחוד שישנו, שבמצוות ה"ז כמו "גוף ונפש", ואח"כ (בנוגע לאברי גוף האדם שבהם, ה"ז באופן ד) "מרכבה", (משא"כ) ובתורה ה"ז **חד ממש**, וע"ז מסיים בדיוק לשון הזהר (לא כמו שהוא בתיקונים) - "וז"ש דאורייתא וקב"ה כולא חד, ולא אברין דמלכא לחוד כפיקודין!"

וא"כ דורש ביאור מה שמביא בתחילה ב' הענינים ביחד ומשתמש בלשון "ובתיקונים **פירשו**", שזה מכריח שהמובא בתיקונים ה"ה **אותו הענין**, ואדרבא - ה"ה **מפרשו** ומפרטו וכו'.

ואולי י"ל, שזהו פירושו של מ"ש "בתיקונים **פירשו**", היינו **שבכללות** ה"ז ענין אחד - בהתאם לזה שכולם ענינים **פנימית** רצוה"ע - אבל בזה גופא, כאשר בתיקונים **פירשו**, נתגלה בזה פרטים - והוא בנוגע לאופני היחוד, שבתורה ה"ז **חד ממש**, משא"כ במצוות, וד"ל.

וליתר ביאור: בתחילת הפרק, הרי בא בהמשך לפרק כ"ב, והיינו, שבניגוד לענין "הצמצומים והסתר פנים", שמצד זה ישנו כל הענין ד"דברים טמאים וקליפות וס"א כו", הנה בנוגע לתומ"צ **הצד השוה** שבהם שהן "פנימית רצון העליון וחפצו האמיתי", ובזה ג"כ עוזר לשון התיקוני זהר שקורא את המצות בשם "אברין" - שזהו פירוש למ"ש בזהר ש"כולא חד"; משא"כ אח"כ כאשר נכנס לבאר בפרטיות מתגלה חידוש בדיוק לשון הזהר, שסו"ס **לא השתמש** בנוגע לתורה בלשון של התיקונים, וזהו מכיון שהיחוד שע"י התורה ה"ה נעלה יותר, וד"ל.

ויש להעיר כעין זה מלקו"ש ויגש ש. ז. ¹⁹⁹ בהסבר מה שנתחדש ע"י "דלען באורייתא" שלא רק דעלמא תתאה **כגונא** דעלמא עילאה כ"א דכולא חד, עיי"ש בארוכה. ועד"ז כאן נתחדש עומק הבנה בלשון הזהר, דוקא **אחרי** אריכות הביאור בפירקין דידן.

¹⁹⁹ תשמ"ה. חכ"ה ע' 258 ואילך.

ומידי דברי בדיוק לשונו הזהב כו' של אדה"ז, אזכיר פה ממה שזכיתי לשמוע בשיחות קודש באחד מימי חגה"ס בעת הסעודה בסוכתו של כ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע (שכרגיל הי' כ"ק אדמו"ר שליט"א נוכח בכל סעודות יו"ט בדירתו של מו"ח אדמו"ר כל זמן, אשר הרבנית חמותו ע"ה היתה בחיים בעלמא דין, והי' נהוג להיות שקו"ט בעניני דא"ח כו' בעת הסעודה כאשר גיסו הרש"ג שליט"א הי' שואל וכ"ק אדמו"ר שליט"א הי' משיב).

הנה פעם הי' נושא הדיבור בנוגע להחידוש שחידשה חסידות, והרש"ג אמר שע"פ דא"ח הנה ע"י תומ"צ נעשה שינוי בגוף האדם כו'. וע"ז העיר כ"ק אדמו"ר שליט"א שזה לא נתחדש דוקא ע"י חסידות, כי גם ע"פ נגלה ישנו חילוק בין גוף המחויב מלקות או לאחרי כן שכיון שנקלה אחיך הוא, (הלשונות בדיוק אינני זוכר כי הי' בזה אריכות לפ"ע. ע"פ זכרוני אמר שזה ידעו חמש מאות שנה לפני"ז כו'). וכ"ק אדמו"ר שליט"א סיים, שהחידוש שנתחדש בחסידות הוא בנוגע **להאיכות** (לא שיש שינוי סתם רק בנוגע לתוכן ועילוי השינוי, ובל" כ"ק אדמו"ר שליט"א שהביא מפרק כ"ג בתניא) שיד המחלקת צדקה "רייט אויף איר **אוא"ס**".

וזה מתאים ג"כ להנ"ל שע"י "דלען באורייתא" התגלות החסידות נתחדש עילוי בהיורק דתומ"צ כו'.

וכיון שע"ז אמרו הפך בה והפך בה, יש לעיין ג"כ בפל"ז קרוב לסופו (מט, א) בנוגע ל"מעלת עסק ת"ת על כל המצות", ששם מביא ממ"ש כאן "בשם התיקונים דרמ"ח פיקודין הן רמ"ח אברין דמלכא", ועל יסוד זה מסביר העילוי דת"ת. ולכאן, הרי כאן מבואר שכל הענין ד"אברין דמלכא" מתייחס רק למצות, משא"כ בנוגע לאורייתא הי"ז "כולא חד" ולא אברין דמלכא לחוד.

וי"ל בדא"פ שבתורה יש ב' ענינים. מה שהיא אחת מרמ"ח מ"ע - וגם בזה ישנו עילוי בת"ת, שזה מסביר בפל"ז שם ש"אין ערוך ודמיון כלל בין החיות שברמ"ח איבריו לגבי החיות שבמוחין", כי בפל"ז העיקר הוא בנוגע לפעולת "מעשנו ועבודתנו" לפעול השלימות של העולם, ו**בזה** דן בכל הפרק והחילוקים בזה גופא, בין הפעולה בעולם להפעולה בנפש, "לך קראי לך תנאי"; משא"כ הענין המבואר כאן בפכ"ג, הי"ז דרגא עליונה יותר, שבזה מסיים (בפרק זה) אשר "גדלה מאד מעלת העסק בתורה יותר מכל המצות". ויש להאריך בכ"ז (ועייג"כ בהערות לתניא מהדו"ק) ואכ"מ.

ג. וע"ז ממשיך עד לסיום הפרק, במעלת היחוד שע"י התורה, ותיכף לאח"ז בפ' כ"ד, זלעו"ז בנוגע להפירוד שנעשה ע"י עבירה, ולכן מסיים בפרק כ"ה איך שקרוב . . מאד . . להעביר רוח שטות . . **כדי לדבקה בו לעולם ועד**", עיי"ש הפרטים בזה.

פרק כ"ד

פיקוח נפש דוחה שאר עבירות; שבת ולא גילוי עריות \ חילוקים בהפגם חילוקים בעונשים - או אפי' בעונש א' יש חילוקים

(י"ד-) ט"ז שבת

א. "...ומה שפיקוח נפש דוחה שאר עבירות...", (פשט השאלה) היינו דא"כ, זה סותר למ"ש לפני"ז ש"החוטא ועובר רצונו ית' אפי' בעבירה קלה, בשעת מעשה הוא בתכלית הריחוק...".

וע"ז מסביר שזהו "כפי' חז"ל, אמרה תורה חלל עליו שבת אחת, כדי שישמור שבתות הרבה...". ומביא ע"ז ראי' "[תדע שהרי שבת חמורה . . . ואפ"ה פקו"נ דוחה שבת ולא ג"ע", ז. א. שע"פ הסברה "כדי שישמור שבתות הרבה", היו צריכים במכ"ש להתיר ג"ע שקל יותר משבת, וע"ז מסיים "אלא דגזירת הכתוב הוא"].

ובזה צריך בירור, אם גזה"כ הוא שאין מתירים בג"ע מטעם זה; או שגזה"כ שמתירים בשבת שחמור יותר - ואעפ"כ מתירים מהטעם "כדי שישמור שבתות הרבה". וי"ל לכאו', אשר אדרבה: שבת, להיותה חמורה, החמירו בשמירתה, והתירו לחלל שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה; משא"כ בג"ע, וא"כ אי"ז גזה"כ כלל. וצריך בירור א"כ, מהו גזיה"כ.

ב. וכן בההגהה מתחיל "ולפי ערך וחלוקי בחי' הפגם בנפש . . . כך הם חלוקי בחי' המירוק...", ומסיים, "וכן בחייבי מיתה וכתת אין פוגמין כולם בשוה". שלכאו' נראה כסותר, שתחילה אמר שחילוקי העונשים הם לפ"ע חילוקי הפגם, וא"כ במקום שאין חילוקים בעונשים, ה"ז הוראה שאין חילוק בהפגם; ומסיים, שגם "בחייבי מיתה וכתת אין פוגמין כולם בשוה", שמשמע בפשטות, שלא רק שיש חילוקים בין חייבי מיתה וכתת (שזהו פשוט ע"פ מה שאמר לפני"ז, שחילוק בהעונש ה"ז חילוק בהפגם), אלא בחייבי מיתה וכתת גופא יש כו"כ חילוקים (אע"פ שאי"ז מוכרח מכאן, אלא זו י"ל, שכל חייבי מיתה שוים, והחילוק הוא רק דין מיתה וכתת, וזהו שאומר "וכן", שזהו אותו הדבר, והחידוש הוא רק, שיש חילוקים ביניהם אע"פ שבשניהם "מתה לגמרי - הנה"א - ונכרתת משרשה" - אע"פ שזהו לא כמשמעות הפשוטה, מ"מ, עכ"פ הוא אופן ללמוד, וא"כ אינו מוכרח לגמרי הפי' (הפשוט) דלעיל).

ולכאו' יש להביא כו"כ ראיות שיש חילוקים בהפגם אפי' כשהוא עונש שוה, ולדוגמא מחייבי מלקות, שרש"י²⁰⁰ מביא בנוגע לפירסום חטא משה ואהרן, משל לשתי נשים שלוקות בבי"ד, אחת קלקלה ואחת אכלה פגי שביעית, עיי"ש, ועד"ז ככו"כ דוגמאות, וצע"ק בכ"ז.

²⁰⁰ פ' פינחס כז, יג. מיומא פו, ב.

פרק כ"ה

המשך הפרקים \ המשך הענינים (מס"נ בכל מצב) \ טורח ועמל - לימוד לעיונא, ולימוד לגירסא \ המשך הענינים \ מתי נעשה נפרד בדב"ט \ השוואה עם אגה"ת

י"ז שבט

א. "וזהו שכתוב כי קרוב...". מ"ש "וזהו", היינו שזהו סיום הענין **שהתחיל** בפ' י"ח.

וכאן ממשיך לסכם כמה ענינים שדיבר בהם בפרקים הקודמים, "שבכל עת ובכל שעה . . להעביר **רוח שטות** **והשכחה מקרבו** [זהו ב' הענינים שהזכיר בפ"ד בנוגע לבינוני עיי"ש. ואח"כ מוסיף עוד ענין, שע"ז ה"ז קרוב **מאד**, וזהו שהסביר בפ"ח, וזהו שממשיך] ולזכור ולעורר אהבתו לה' אחד **המסותרת** . . ונכלל בה גם דחילו [וזהו מה שהזכיר בספי"ט] . . **בטבע אלקי** [זה ג"כ מבואר בפ"ט] . . מאחר שנפרד בה . . כמו בע"ז ממש [שזהו כמו שהסביר בפ"ד] בשעת מעשה".

ב. ועכשיו **מוסיף**, "והרי גם בע"ז יכול לעשות תשובה אח"כ . . ואעפ"כ כל איש ישראל מוכן ומזומן למס"נ [שזהו מה שהסביר כבר בפ"ח בסופו ובפי"ט בסופן] . . אפי' לפי שעה ולעשות תשובה אח"כ, והיינו מפני אור ה' המלוּבש בנפשם כנ"ל" [בפי"ח וי"ט], **ומוסיף** הסבר חדש, שלא כתבו מקודם, והוא, שזהו **מפני** "שאינו בבחי' זמן ושעה כלל אלא למעלה מהזמן", ומוסיף, "ושליט ומושל עליו **כנודע**".

וצריך **בירור** איפה נתבאר הענין - שזהו בפשטות הפשט ב"כנודע", כמו בכ"מ; או, אם אינו מבואר בשום מקום, צ"ל שזהו ענין המובן מעצמו, שא"כ זהו פירוש "כנודע" - היינו (שנודע) בסברא פשוטה.

ובכלל צ"ע עפ"ז²⁰¹ איך אפשר הדבר לא למס"נ ולעבור על שאר עבירות במקום פקו"נ, ובהוספת הטעם כדי שישמור שבתות הרבה.

ואוכרח לחלק בין זה **שמקיים** ע"ז מצות שביתת שבת, או **שעובר** וסומך על התשובה שיעשה **אח"כ**, (שבמקרה השני, הרי) ובנתים יה' נפרד; משא"כ כאשר אמרו יעבור, מכיון שע"ז "ישמור שבתות הרבה", הרי"ז נעשה **היתר גמור** כו'.

ח"י שבט

ג. "והן בבחי' ועשה טוב . . טורח ועמל כגון לעמול בתורה בעיון ובפה לא פסיק פומי"..." י"ל, ש"טורח" ו"עמל" ה"ז ב' הענינים שממשיך לבאר: לימוד התורה בעיון - זהו "עמל", ע"ד מ"ש בזהר²⁰² בחומר דא ק"ו כו'; ו"טורח" זהו "בפה, לא פסיק פומי"...", שזהו"ע של "טורח" בלבד - אבל טורח יש בזה, מכיון שצ"ל **לא פסיק פומי** כו', וק"ל.

ד. "...ולזאת תהיינה נפשו האלקית והחיונית ולבושיהן כולן מיוחדות . . **כנ"ל**". הכוונה ל**פרק כ"ג**. ה. "ויחוד זה למעלה הוא נצחי לעולם ועד", וממשיך בהסבר, "כי הוא ית' ורצונו למעלה מהזמן", ומוסיף, "וכן גילוי רצונו שבדבורו שהיא התורה הוא נצחי", ומביא ע"ז ראי' מפסוקים ולשונות הפסוקים. וצע"ק, דלכא' זה הי' צריך להביא **בפעם הראשונה** כשהביא שהתורה היא נצחית (בתחילת פי"ז), וצריך **בירור** השייכות והנחיצות להביאור כאן דוקא.

י"ט שבט

ו. "אלא שלמטה הוא **תחת הזמן**". להעיר משו"ע אדה"ז סי' א' ס' ח' (מהדו"ב).

²⁰¹ היינו הביאור בתניא כאן אודות מס"נ בכל מצב. (או דהיינו ע"פ הסברא השני' דלעיל מיני' - דפי' "כנודע" היינו בסברא פשוטה. ולבי דופק מלפרש כן).
²⁰² ח"ג רע"מ קנג, א. רכט, ב.

ז. "...כי אח"כ אם עוסק בדבר אחר נפרד מהיחוד העליון למטה", [ומוסיף ביאור, שזהו דוקא] "כשעוסק בדב"ט לגמרי שאין בהם צורך כלל לעבודת ה'". מדגיש פעמיים (א) שזהו דב"ט לגמרי (ב) ואין בהם צורך כלל, כי זולת זה, הרי החכם²⁰³ ניכר במאכלו כו' בטיולו כו', ז. א. כי אם יש איזה צורך לעבודת ה' - אפי' כלשהי - ואי"ז דב"ט לגמרי, אינו נעשה נפרד כו'.

וצ"ע לפ"ז מרפ"ז, "...ואפי' הוא צורך הגוף . . אלא שכוונתו אינה לש"ש . . לא עדיפי . . מנפש החיונית הבהמית בעצמה".

וצ"ל, ששם מדבר כפשוטם של דברים, שהמאכל שהי' מק"נ נשאר בק"נ, אבל ג"כ אינו יורד (כי דוקא באפון שהוא "בזוללי בשר וסובאי יין" ה"ז "יורד . . לפי שעה, ברע גמור"), וא"כ כאן, שמדובר אחרי אשר נפשו האלקית והחיונית ולבושיהן כולן מיוחדות...", ה"ז נשאר גם אח"כ;

- ולהעיר בזה מד"ה ועשית ציץ תרכ"ט בסופו (עג, סע"א), ששם מביא "ממ"ש האריז"ל, שכל מצוה שהאדם עושה מאירה במצחו תמיד, עד שעושה מצוה שני' כו', הרי שהארה זו מאירה גם לאחר מעשה המצוה" -

וכדי להיות נפרד למטה צ"ל מעשה מוכיח כו' - וא"כ ה"ז היפך מהמצב דלעו"ז, שבלעו"ז, אם עבר אפי' עבירה קלה, ה"ה נפרד "בתכלית"²⁰⁴ הריחוק . . בשעת מעשה", ותיכף אחרי מעשה החטא "הרי"²⁰⁵ גם נפשו החיונית הבהמית . . חוזרים ועולים מהס"א . . ומתקרבים לקדושת נה"א...", כמדובר בספכ"ד, ויש להעיר, שמשמעות הל' הוא שזה נעשה ממילא, ויש לעיין בכ"ז.

ט. ...עבר על מ"ע ושב "לא זז משם" ... ויש לעיין, שבאגה"ת מביא הל' "אינו זז משם".

י. ומוסיף ביאור והוכחה, "ולזה תקנו ברכת סלח לנו שלש פעמים בכל יום על עון ביטול תורה...". ועוד הוספת ביאור, "וכמו התמיד שהי' מכפר על מ"ע". וראה ג"כ באגה"ת פיי"א (שלזה מכוון במ"ש תיכף כאן "כמ"ש במ"א").

ומוסיף עוד "ואי"ז אחטא ואשוב . . כמ"ש במ"א". וראה בזה אגה"ת פיי"א, כותב שם "ואין זה אחטא ואשוב . . ולכן הואיל והתשובה גורמת לו לחטוא, אין מספיקין וכו'".

²⁰³ ראה רמב"ם הל' דעות ה, א.

²⁰⁴ פרק כ"ד.

²⁰⁵ שם.

פרק כ"ז

אל מה מכוון רבינו במילת "מאד"; הביאורים שבהספרים \ כוונתו למעלה - ועל כל השורה \ כוונתו למטה

(כ"ג) כ"ד (כ"ה) שבט

א. "ולכן אל יפול לב אדם עליו, ולא ירע לבבו **מאד**". בביאור תניא להר"י וויינבערג שי' מסביר תיבת "מאד", כי באמת צריך להיות "ורע לבבו" - כי בלא"ה לא ישתדל להסיח דעתו כו', עיי"ש.

ובאמת צריך עיון בכ"ז, כי **לכאורה** הי' מתאים **כאן**, מסגנון הפרק כולו, לומר אשר "לכן" -

ע"פ האמור לעיל אשר "אדרבה יש לו לשמוח בחלקו" (שזהו **היפך** של "ירע לבבו"), "...ועל כן **צריך לשמוח** . ועל כן **ירע לבבו** על שאינו במדרגת צדיק..." , ז. א. שאפי' תוכן ד"ירע לבבו" סתם, ולא מאד ג"כ ה"ה שולל, ומסביר, שכדי להיות "ירע לבבו", זהו רק באם **אינו מכיר מקומו**, כמו שמסביר בארוכה שלילת הנהגה זו, וא"כ פשוט כנ"ל, שמושלל הענין ד"ירע לבבו", ולכן כאן בסיום הענין, מתאים לסיים "ולכן",

- אל יפול לב אדם עליו (וכ"ש או ואפי') ולא ירע לבבו [כלל], ובמקום זה הוא מסיים "ולא ירע לבבו **מאד**", שפירושו - ע"פ ביאור הר"י וויינבערג שי' (ע"ה) - שרק מאד לא ירע לבבו; אבל ירע לבבו סתם, **צריך להיות** - היפך הנתבאר בכל הפרק ע"ע, וכנ"ל.

ומה שהר"י וו' כותב, שבאם לא ירע לבבו לא ישתדל להסיח דעתו, צע"ג, כי הרי ע"פ הנ"ל שצריך להיות "**שמח בחלקו**", ו"צריך לשמוח בקיום הלאו", **בטח** ישתדל **מתוך שמחה** להסיח דעתו כו'.

וראה בליקוטי פירושים - חיטריק - (ע' תקכ"ג): "הכונה במ"ש מאד י"ל כי קצת צריך הוא לירע לבבו על שאינו צדיק, לקיום השבועה שמשביעין תהי צדיק כו' (כנ"ל בפ"ד) - וכ"ה בביאור קארף שי' - וזהו כבר ענין שונה ממ"ש הר"י וויינבערג.

ובתניא מהדו"ק שקו"ט בכ"ז, ומביא נוסחא תניא ר [היינו הוצאה הראשונה - ובהגהות עה"ג כת"י], שכתוב "כלל" במקום "מאד", כנ"ל, עיי"ש.

ב. ולענ"ד הנוסחא "כלל" ו"מאד" אינם הפכים, כי התיבה "מאד" ה"ז שייכה לשלפני פניו, ופירושו, **שמוסיף** ומדגיש ש"**אל יפול** לב אדם עליו", "ולא ירע לבבו", ו**מוסיף**, שזה שהזהיר "אל" "ולא", צ"ל ב"מאד", היינו ש**מאד** צריך להזהר ש"לא ירע לבבו" ו"אל יפול לב אדם עליו"; ואף שאי"ז סגנון הפשוט, מצינו כ"פ כגון דא, שיש תיבות שמקומן כמו מאמר המוסגר, וכן מה ששייכים לכללות הענין. ובסגנון הנהוג כעת, הי' זה כתוב ככה: "אל יפול לב אדם עליו ולא ירע לבבו - **מאד**". וק"ל.

ג. ועו"ל, שתיבת מאד נמשכת להלאה, וכן הפירוש: שמזהיר, אשר "אל יפול לב אדם . . . ולא ירע לבבו **מאד** (מזה אשר הוא רואה אשר יהי) . . . כל ימיו במלחמה זו", כי **בטבע** הדברים, שכאשר עומדים במצב של מלחמה, ויודעים שאפשר להיות (וכנ"ל ש"**הלואי** הי' בינוני ולא רשע כל ימיו..."), וא"כ עליו להסיח דעת מלהגיע לדרגת צדיק, וכפתגם הר"ה פאריטשער ז"ל "**דאלאי** צדיק, הלואי בינוני", שלעולם לא ינצח המלחמה, שירע לבבו קצת:

והרי כל הענין שבמלחמה, שמתגלה כח הנצחון, אבל באם לא ינצח, ה"ז פועל חלישות הדעת, וממילא ירע לבבו **מאד**.

תשורה משמחת הנישואין של יהושע זעליק וחי' מושקא שיחיו ניומאן

ולכן מזהיר שלא יהי' במצב כזה²⁰⁶, וזהו בהסברו כי **לכך נברא** (זה שמוסיף "אולי", י"ל, שזהו מכיון שבכאו"א ישנו הציווי להשתדל לקיים השבועה שמשביעים תהי צדיק, כנ"ל פי"ד), וא"כ, זהו כבר התכלית, לגרום נח"ר **לבורא** (כמבואר בהמשך וככה).

---

²⁰⁶ והיינו, (שאין הפי' שאומר שצריך לירע לבבו קצת; רק שזהו טבע הדברים, וקשה ליפרד מזה לגמרי, ע"כ אומר, שלא ירע לבבו מאד, וד"ל. ויותר נ"ל כוונתו), שבאמת אין לירע לבבו כלל, אלא מכיון שבמצב זה עלול לירע לבבו מאד, אומרו בלשון זה, ובאמת ההתבוננות שנותן הוא גם ליפרד מזה לגמרי.

פרק כ"ח

עד כמה הקליפה מתגברת כנגד נה"א - עידוד גדול לבינוני

כ"ו-כ"ז שבט

א. דיוק נפלא: במשל אומר "כשאחד מתגבר אזי השני מתאמץ להתגבר ג"כ בכל מאמצי כחו", ובנמשל אומר כשנה"א מתאמצת ומתגברת. . הקליפה מתגברת כנגדה.

וי"ל בדא"פ, שבהמשל ה"ז מובן, כי כשאחד מתגבר, אז השני שבא אח"כ ורוצה לנצח, מוכרח הוא, לא רק להתגבר כמו הראשון, כ"א גם להתאמץ ולעשות "בכל מאמצי כחו", מכיון שכל ענינו הוא לנצח;

משא"כ בהנמשל, ע"פ המבואר בספ"ט, וביותר בספכ"ט (בפ"ט אומר "שהאלקית חפצה ורצונה", ואח"כ בנוגע לנה"ב (אם כי "ולאום מלאום יאמץ"), אומר רצונה להיפך ממש, ומשמיט "חפצה", כי ע"פ המשל שבזה"ק, חפצה הוא ג"כ שינצח הנה"א, רק רצונה בפועל הוא להיפך²⁰⁷*; וכן מבואר עוד יותר בספכ"ט עיי"ש, "להרבות שכרו" כו'), הרי התכלית של הקליפה הוא שלא תנצח, ולכן רק "מתגברת כנגדה" (שזהו ענין רק בפועל בחיצונית, וע"ד הל' בספ"ט "רצונה"), כדי שנה"א תמשיך עוד יותר להיות מתאמצת ומתגברת להתפלל.

וזה כמובן עידוד יותר גדול מבפרק כ"ז, והסיבה שכאן מעודד יותר, כי שם אין זה מבלבל לעבודה, ולכן מספיק הידיעה שלכך נברא כו'; משא"כ כאשר זה מבלבל להעבודה, א"כ ה"ז היפך התכלית שלכך נברא, ולכן מוכרחים לבאר, שבאמת אין זה מבלבל כלל - רק אדרבא כנ"ל, גם הקליפה רק מתגברת ולא מתאמצת, כדי שנה"א ינצח - וכהמשל המובא אח"כ בפרק זה מערל רשע המבלבל אותו כו', שמשל זה מובא ג"כ לקמן באגה"ק²⁰⁸ בתוספת ביאור, שעיי"ז גופא יתוסף בהתבוננות כו' עיי"ש, וד"ל.

וראה במהדו"ק שקו"ט בזה, וע"פ הנ"ל יומתק דיוק הלשון במדו"ב שלפנינו, וק"ל.

*ב. להנ"ל - הדיוק בפ"ט שבנוגע לנה"א הל' "חפצה ורצונה", ובנה"ב "רצונה" לבד - צע"ק מזה שכאן ממשיך "...שתי נפשות. . כל אחת חפצה ורצונה...". ואולי נקט הלשון "חפצה" מצד הנה"א, שגם היא נכללת בזה "שכל אחת", ודו"ק.

²⁰⁷ וראה גם לעיל פ"ט ס"ו.
²⁰⁸ סי' כ"ה (קמא, א).

